

TÁMOP-3.4.5-12/2012-0001

**„Tehetség hidak” Program című kiemelt projekt
2014/2015-ös tanévre történő kiterjesztésének, valamint a
teljes projektidőszak hatékonyságának és
eredményességének**

HATÁSVIZSGÁLATA

Készítette:

a Rávezető Projekt Kft.

rá>ezető >
PROJEKT

Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége
Tehetség hidak Program

Cím: 1518 Budapest, 112 Pf. 146
Székhely: 1119 Budapest, Mélnők. u 39.
Telefon: +36 (1) 799 7970 Fax: +36 (1) 688 4880
info@tehetseg.hu / www.tehetseg.hu

2015. június 30.

Tartalomjegyzék

Bevezetés	4
Vezetői összefoglaló	5
1. A Tehetséghidak Program	11
1.1 A kiemelt projekt céljai és tevékenységei.....	11
1.2 A fejlesztések célcsoportjai	27
2. A Tehetséghidak Program eredményei	29
2.1 Módszertani bevezető	29
2.2 A Tehetségpontok és tehetséggondozással foglalkozó egyéb intézmények/szervezetek kérdőíves adatfelvétele, valamint az interjúk során megismert eredmények.....	32
2.3 A képzéseken résztvevők körében végzett kérdőíves adatfelvétel eredményei.....	85
2.4 A blended learning képzéseken résztvevők körében végzett kérdőíves adatfelvétel eredményei	115
3. Javaslatok az egyes projektelemek továbbfejlesztésére a 2014-2020-as fejlesztési időszak vonatkozásában.....	139
4. Főbb megállapítások, következtetések, javaslatok.....	147
5. A MATEHETSZ tehetség.hu portálja és kapcsolódó szolgáltatások látogatottságának és használatának elemzése	162
5.1. A MATEHETSZ tehetség.hu portál látogatóinak és látogatottságának jellemzői	163
5.2. A MATEHETSZ tehetség.hu portál elérésének módjai.....	169
5.3. A MATEHETSZ tehetség.hu portálján található belső oldalak látogatottsága	172
Ábrajegyzék	176
Táblajegyzék	181

2

MELLÉKLETEK.....	183
1. sz. melléklet: A Tehetségpontok számára készített online kérdőív kérdéssora	184
2. sz. melléklet: A képzéseken résztvevők számára készített online kérdőív kérdéssora	200
3. sz. melléklet: A blended learning képzésen résztvevők számára összeállított online kérdőív kérdéssora	207
4. sz. melléklet: Interjú összefoglaló – Személyiségfejlesztő programban résztvevő pszichológusok és szülő	214
5. sz. melléklet: Interjú összefoglaló – Műhelymunkában résztvevők	226
6. sz. melléklet: Interjú összefoglaló – Tehetségnapot megvalósítók	232
7. sz. melléklet: Interjú összefoglaló – Több feladatcsomagot megvalósítók	237
8. sz. melléklet: A felmérésben résztvevők megoszlása az egyes képzéseken való részvételük alapján.....	251
9. sz. melléklet: A képzéseken tanultak hasznosulása a portfólióban – a felmérésben résztvevők válaszai	257
10. sz. melléklet: A felmérésben résztvevők javaslatai a képzéseken feldolgozandó témakörök/ jó gyakorlatok vonatkozásában	267
11. sz. melléklet: A válaszadók megoszlása a Génusz sorozat kiadványainak ismerete/ elolvasása alapján	277
12. sz. melléklet: A válaszadók által megfogalmazott konkrét fejlesztési javaslatok a blended learning alapú képzéssel kapcsolatban	281
13. sz. melléklet: A válaszadók által megfogalmazott konkrét fejlesztési javaslatok a képzések vonatkozásában	285

Bevezetés

Jelen hatásvizsgálat célja a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége (a továbbiakban MATEHETSZ) mint projektgazda megbízásából a TÁMOP-3.4.5-12-2012-0001 azonosítószámú, „Tehetséghidak Program” című kiemelt projekt teljes megvalósítási időszakára vonatkozó felmérés készítése, amely egyfelől kiterjed a projekt tevékenységeinek eredményességi vizsgálatára, másfelől az elemzés főbb megállapításain keresztül hozzájárul a 2014-2020-as támogatási időszak tehetségsegítésre irányuló fejlesztéseinek szakmai megalapozásához is.

A hatásvizsgálat keretein belül az alábbi tevékenységek elvégzésére kerül sor:

1. A 2014-ben elvégzett hatásvizsgálat eredményeire építve, új adatok feldolgozásával részletes, széleskörű, tudományos alaposságú, kvantitatív és kvalitatív eszközöket is alkalmazó elemzés készítése a teljes projekt eredményességéről és hatásosságáról;
2. Igénymérés elvégzése a Tehetségpontok és célcsoportok körében, a 2014-2020 között rendelkezésre álló európai uniós források felhasználását biztosító operatív programok, azokon belül is elsősorban az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program tehetségsegítéshez kapcsolódó támogatási lehetőségeire való felkészülés érdekében;
3. A MATEHETSZ „tehetseg.hu” portálja és a kapcsolódó szolgáltatások látogatottságának, használatának az elemzése révén a honlappal kapcsolatos látogatási, felhasználási szokások felmérése az egyes tartalmak, funkciók és szolgáltatások tekintetében.

4

Tanulmányunkban a Tehetséghidak Program célrendszerének és főbb tevékenységeinek felvázolását követően összefoglaljuk a projekttel kapcsolatos, a kutatásba bevont összesen 1 298 tehetségsegítéssel foglalkozó szakember által megfogalmazott főbb eredményeket, feltárjuk az egyes programelemek kapcsán megfogalmazott kritikai észrevételeket, valamint bemutatjuk az igényfelmérés során a szakemberek által azonosított fejlesztési területeket, konkrét, illetve általános javaslatokat. Ezt követő összegző fejezetünkben kiemeljük azokat a főbb megállapításokat és következtetéseket, amelyek a Tehetséghidak Program eredményességének mértékéről nyújtanak objektív visszacsatolást, és megfogalmazzuk fejlesztési javaslatainkat a 2014-2020-as időszak vonatkozásában.

A tanulmány záró fejezetében a tehetseg.hu portál látogatottságával és használatával kapcsolatos főbb tapasztalatokat foglalkoztatjuk össze.

Vezetői összefoglaló

Hatástanulmányunk fókuszában a Tehetséghidak Program keretein belül megvalósult tevékenységek eredményességének és hatékonyságának vizsgálata állt.

Az átfogó és tudományos alaposságú elemzés elkészítése érdekében a kvantitatív eszközöket kvalitatív kutatási módszerekkel kombinálva lehetőségünk nyílt a szakemberek személyes tapasztalatait is mélyebben megismerni.

A survey kutatás kérdőíveinek alapját a 2014-ben végzett hatásvizsgálat során kifejlesztett mérőeszközök (kérdőívek) képezték, melyeket a MATEHETSZ munkatársaival történő közös felülvizsgálatot és a szükséges módosítások elvégzését követően az alábbi területeteken és témakörökben alkalmaztuk:

- 1) Kérdőív helyi Tehetségpontok és tehetséggondozással foglalkozó egyéb intézmények/szervezetek részére a Tehetséghidak kiemelt projekt eredményességének és hatékonyságának vizsgálatára
- 2) Kérdőív a Tehetséghidak Program keretében szervezett képzéseken résztvevőknek a kiemelt projekt eredményességének, hatékonyságának feltárásához
- 3) Kérdőív a Tehetséghidak Program keretében szervezett blended learning képzéseken résztvevőknek a kiemelt projekt eredményességének, hatékonyságának feltárásához

5

A 2015 májusában lefolytatott online adatfelvételeken összesen 1 268 fő¹ vett részt. A 2014-es adatfelvételen összesen 775 Tehetségpontot, Tehetségsegítő Tanácsot és egyéb tehetséggondozással foglalkozó szervezetet képviselő szakember adatai álltak rendelkezésre. Mindezt kiegészítendő – 2015 májusa folyamán – 30 fő részvételével zajló, tematikus, egyéni és csoportos interjúk lefolytatására került sor. A szakemberek (mint kedvezményezettek) bevonása révén összegyűjtött véleményeket és javaslatokat a MATEHETSZ munkatársaival folytatott személyes egyeztetések, valamint a Tehetséghidak Programmal kapcsolatos releváns dokumentumok elemzése egészítette ki és tette teljes körűvé.

¹ Az általános, a Tehetséghidak Program egészére kiterjedő kérdőívet valamennyi regisztrált, akkreditált és kiválóan akkreditált Tehetségpont, illetve a tehetséggondozással foglalkozó egyéb intézmény és szervezet részére megküldtük. A képzések eredményességét feltáró kérdőívet a Program keretein belül képzésben részesült 6 600 szakemberhez, a blended learning tapasztalatait feltérképező kérdőívet pedig az ilyen típusú képzésben részt vett 500 főhöz juttattuk el.

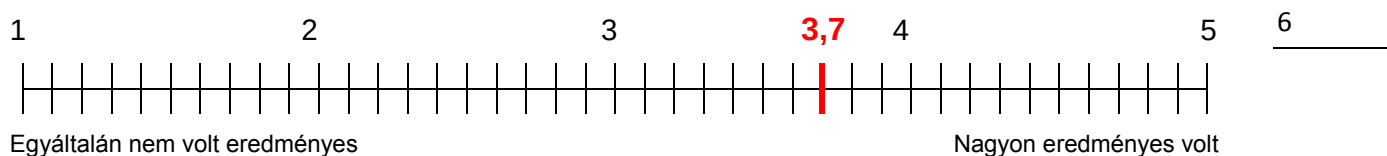
A tehetséggondozás finanszírozása

A tehetséggondozásra rendelkezésre álló források kapcsán szembevetendő, hogy elsősorban pályázati lehetőségek biztosítják a pénzügyi fedezetet a tevékenységekhez. A 2014-ben mért 74%-ról 2015-ben 87%-ra nőtt a pályázatot benyújtók aránya. A Tehetséghidak Program pályázatainak részesedése kimagasló (77%), és évről évre emelkedő tendenciát mutat. A másik jellemző, ám sokkal szolidabb támogatási lehetőséget a Nemzeti Tehetség Program biztosítja. Más pályázati források, illetve az üzleti és piaci szférából érkező támogatások elenyésző mértékben vannak jelen. Külön kiemelés érdemelnek a KLIK-es fenntartású intézmények, amelyek – saját költségvetés hiányában – szinte kizárólag külső támogatásokból tudnak forrásokat biztosítani tehetséggondozó tevékenységeikhez.

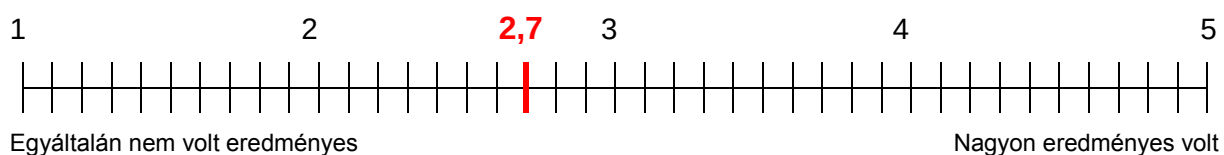
A Tehetséghidak Program egyes elemeinek eredményessége a kutatás tükrében

A kutatás során a megkérdezettek valamennyi általuk ismert program kapcsán egy skála segítségével kifejezhették, hogy az adott programot mennyire tartották eredményesnek (az egyes értékelések átlagértéke formájában).

Tehetség Piacter

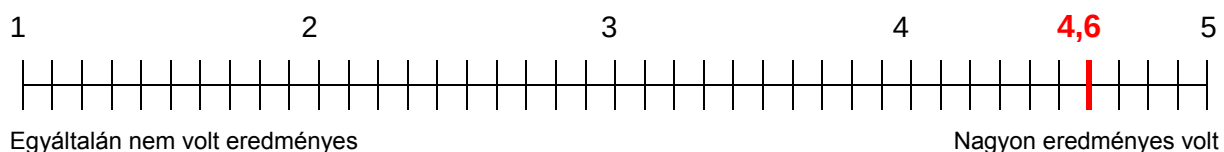

Genius Loci díj*

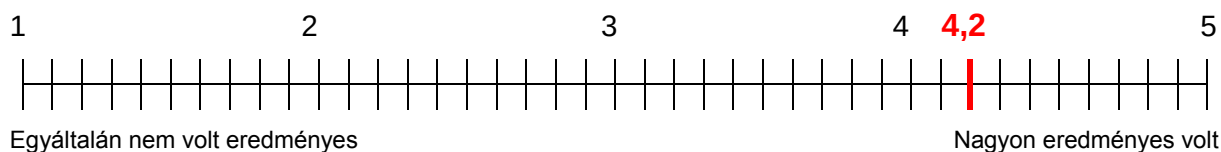

* Az értékelést adók elemszáma rendkívül alacsony, így a kapott eredmény érdemi következtetések levonását nem teszi lehetővé

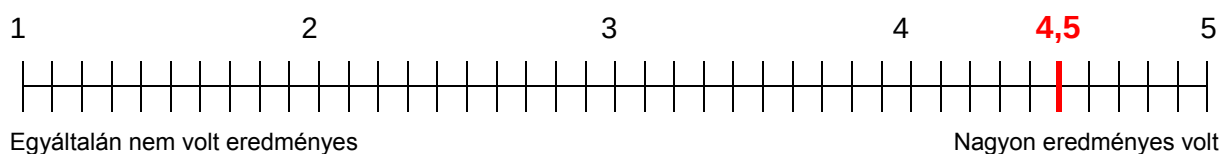
A Tehetség hónapja

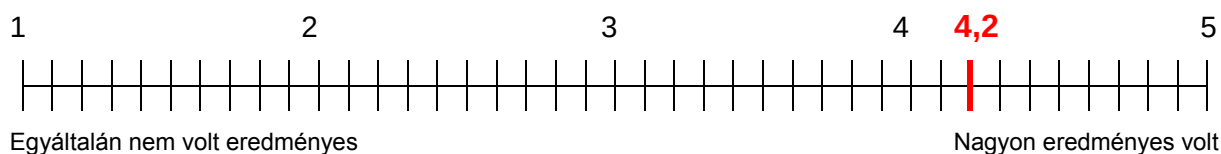
Módszertani Tehetségfejlesztő Jó Gyakorlatok Adaptálása - műhelymunka

Könyvküldési akció

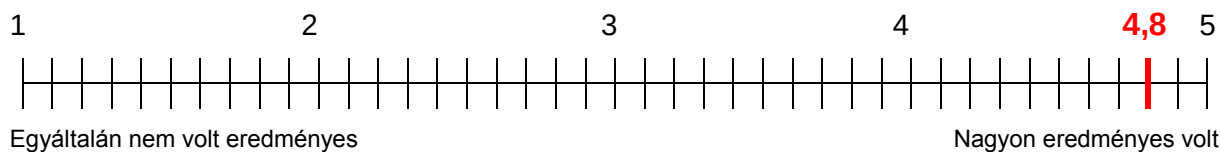

Egyéni tehetségfejlesztő program

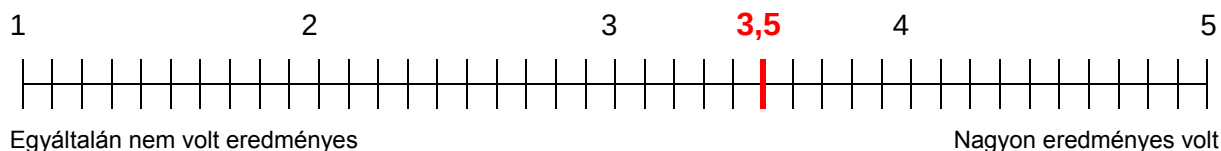

7

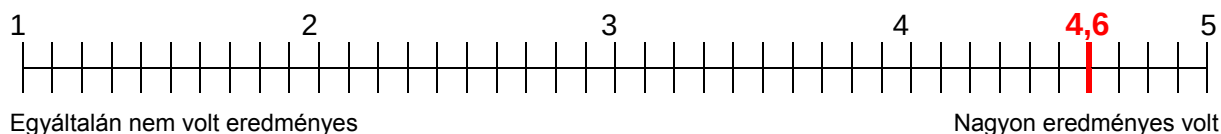
Csoportos tehetségfejlesztő tevékenységek

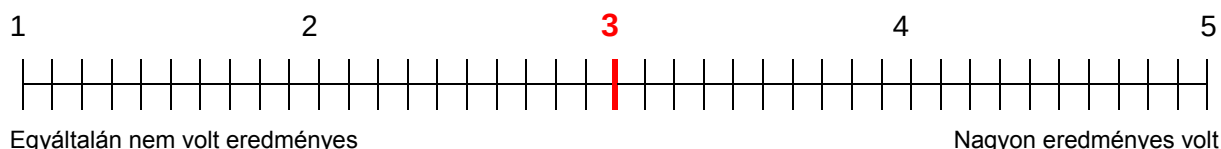
Tizenkettő nem egy tucat pályázat

Képzések

Kortárcsoport pilot program*

* Az értékelést adók elemszáma rendkívül alacsony, így a kapott eredmény érdemi következtetések levonását nem teszi lehetővé

Tehetséghidak Program - megvalósítás

Az elektronikus **pályázati rendszert** a szakemberek kifejezetten felhasználóbarátnak tartják. Úgy ítélik meg, hogy a pályázati és beszámolási eljárások folyamatos egyszerűsítésével a támogatásokkal együtt járó dokumentációs, elszámolási kötelek sem jelentenek túlzott megterhelést az intézmények/ szervezetek számára.

A kutatás résztvevői egyöntetűen kiemelték, hogy a MATEHETSZ-es **munkatársak** segítőkészsége és felkészültsége példanélküli.

Az elmúlt években pozitív változásokat tapasztaltak a **pályázati kiírásokban**, mind a megfogalmazásukat és közérthetőségüket, mind pedig a tartalmukat illetően. A rendszeresen megújított szakmai-tartalmi elvárások a tehetséggondozó szakembereket is folyamatos megújulásra, felülvizsgálatra, új utak keresésére sarkallják.

Negatívumként általában a **megvalósítási időszak** rövidségét emelték ki. A tehetségsegítő szakterület forráshiányos jellegére tekintettel kifejezetten fontosnak tartanak, ha legalább egy évre előre megismerhetővé válhatnának a tervezett támogatási célok, a pályázatok meghirdetésének várható időpontjai, illetve a megvalósítás időkeretei.

A tehetséggondozó szakemberek és szervezeteik több területen is (nem csak a pályázati források oldaláról) számítanak az országos **szakmai szervezet**, azaz a MATEHETSZ **támogatására**. A kutatás eredményei egyértelműen alátámasztják, hogy rendkívül nagy igény mutatkozik a MATEHETSZ által biztosított szolgáltatásokra, szakmai-fejlesztő programokra, a Tehetséghidak Program keretein belül nyújtott támogatásokra, illetve az információs/tájékoztató tevékenységekre is.

A két vizsgálati évben a kutatásokba bevont közel 2 100 szakember beszámolóit, valamint szakértői elemzésünk alapján a hatásvizsgálat az alábbi főbb megállapításokkal és az azokból következő javaslatokkal zárult:

- 1) A Tehetséghidak Program jelenti a **legfőbb támogatási forrást** a tehetséggondozással foglalkozó szakemberek számára.

- 2) A kiemelt projektet megvalósító Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége az általa nyújtott szakmai-módszertani és információs szolgáltatások révén mára a tehetséggondozás elsődleges és megkerülhetetlen szereplőjévé vált.
- 3) A MATEHETSZ munkatársainak szakmai felkészültsége, hozzáállása, rugalmassága és partnerközpontúsága kimagasló és példaértékű, ami nagymértékben hozzájárult a Tehetséghidak Program színvonalas és eredményes megvalósulásához.
- 4) Valamennyi, a Tehetséghidak Programmal elérni kívánt célkitűzés alapvetően teljesült: minden program és programelem vonatkozásában a szakmai célcsoport konkrét eredményekről számolt be, és nem volt a Programnak olyan része, amelyet ne tartottak volna valamilyen mértékben hasznosnak tehetséggondozó munkájuk során.
- 5) Mint minden fejlesztő folyamatot, így a Tehetséghidak Program keretében megvalósított és támogatott projekteket, eseményeket, képzéseket is lehet, sőt időnként kötelező felülvizsgálni, és a szükséges finomhangolást elvégezni. Ehhez a tevékenységhez nyújthatnak segítséget a 2014-es és 2015-ös hatásvizsgálatok során összegzett visszajelzések.
- 6) A vizsgálatokból levezethető legfőbb tapasztalatok, illetve a továbbfejlesztés (2014-2020) főbb irányai a következők lehetnek:
 - A tehetséggondozás területén több olyan tevékenység is azonosításra került, amelyek – habár szakmailag indokolt lenne – nem rendelkeznek egységes szemlélettel vagy mérőeszközökkel. A szakemberek részéről is ezeken a területeken érzékelhető a legnagyobb fokú bizonytalanság. Fontos lenne a 2014-2020-as időszakban kifejleszteni és bevezetni azokat a módszereket, eszközöket, illetve szakmai sztenderdeket, amelyek még hiányoznak a tehetségsegítés területén (pl. hátrányos helyzet egységes meghatározása, a tehetségazonosítás módszerei tehetségterületenként stb.)
 - Érdemes lenne a jövőben még nagyobb hangsúlyt helyezni a tehetséggondozás hatékonysága objektív mutatókon alapuló mérési technikáinak elterjesztésére, szükség szerinti kidolgozására. Az eredményesség és hatékonyságmérés ma még hiányzó módszereinek és eszközeinek a kifejlesztése a következő projekt egyik célkitűzése lehet.
 - A szakemberek felkészítése, szakmai támogatása kiemelkedő és rendkívül eredményes a célcsoport visszajelzései alapján. A képzések jövőbeni biztosítására is jelentős igény mutatkozik. A képzések hatékonyságának és eredményességének növelése érdekében a jövőben érdemes lenne az egyes képzési programokat felülvizsgálni, és lehetőség, illetve szükség szerint olyan módon átalakítani, hogy azok kifejezetten gyakorlati, a mindennapok során alkalmazható, a képzés során pedig kipróbálható és begyakorolható eszközöket és módszereket adjanak a képzésen résztvevők számára.

- A tehetséggondozás akkor válhat igazán eredményessé, ha valamennyi érintett bevonásra kerül és elkötelezetté válik az ügy iránt. Kifejezetten sikeresnek értékelték a szakemberek azokat a programelemeket, amelyek a szülők bevonását célozták, illetve a szülő – pedagógus – tehetséges fiatal háromszög fejlesztését, az együttműködések megerősítését szolgálták. Érdemes a jövőben a tehetséges fiatal közvetlen környezetének további bevonását támogató programokra nagyobb hangsúlyt helyezni.
- Valamennyi, a tehetségígéretet, tehetséges fiatalok és közösségeik segítségét szolgáló programelemet kimagaslóan eredményesnek ítélték a szakemberek. Ezen programok támogatására a jövőben is nagy szükség lenne.
- A csoportos támogatási formák mellett, azokat kiegészítve megjelenő egyéni fejlesztések biztosítása is elengedhetetlen a tehetség kibontakoztatásához. A szülők és a pedagógusok aktívabb bevonása révén ezek a programelemek hatékonyabbá tehetők.
- A tehetséggondozás akkor válhat igazán nemzeti üggyé, ha minél szélesebb társadalmi együttműködésben valósul meg. Mind a szakemberhálózat megerősítése, az együttműködések ösztönzése, mind pedig a nyilvánosság nagyobb arányú biztosítása hozzájárulhat ahhoz, hogy a tehetséges gyermekek és fiatalok egy nyitott, a tehetséget értéknek tekintő és támogató környezetben teljeshedhessenek ki. Ennek érdekében a jövőben érdemes tovább ösztönözni az együttműködésekben megvalósuló tevékenységeket, a tehetségsegítést népszerűsítő eseményeket, valamint érdemes lenne nagyobb hangsúlyt helyezni az eredmények kommunikációjára is.
- Mint minden, a humántőke fejlesztését célzó beavatkozásnak, a tehetséggondozásnak is a fő célkitűzése végső soron az ország gazdasági potenciáljának növelése. A társadalom jólétének és a gazdaság fellendítésének legfőbb alanya az ember. Minél több tehetséges emberre van szükség ahhoz, hogy egy társadalom sikeresen működhessen. Ennek érdekében a munkaerőpiac munkáltatói oldalának is elemi érdeke kell, hogy legyen a tehetséggondozás, ami hozzájárulhat a kreatív és innovatív, kiemelkedő szakmai ismeretekkel és kompetenciákkal rendelkező munkavállalók minél nagyobb arányú rendelkezésre állásához. Éppen ezért a folytatásban mindenképpen szükség van a munkáltatók nagyobb arányú bevonására, érzékenyítésükre, társadalmi felelősségvállalásuk ösztönzésére, valamint aktívabb bevonásukra a tehetséggondozás folyamatába.

1. A Tehetséghidak Program

A 2006-ben megalakult Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége Közhasznú Egyesület (MATEHETSZ) európai uniós támogatással két sikeres kiemelt projektet bonyolított le az elmúlt évek során. Az első, sikeresen megvalósult kiemelt projekt révén (Magyar Génusz Program, azonosító TÁMOP-3.4.4/A/08, megvalósulás időszaka 2009-2011) kialakultak a magyar tehetséggondozás szervezetei keretei, a tehetséggondozás feltételrendszere, felépültek a tehetséggondozó hálózat alapjai. A második kiemelt projekt (Tehetséghidak Program, azonosító TÁMOP-3.4.5-12, megvalósulás időszaka 2012-2015) a Magyar Génusz Programban kiépült tehetségsegítő rendszerre építve már kifejezetten a magyar tehetségek minél szélesebb körű felkutatására és fejlesztésére fókuszál.

A MATEHETSZ vállalt feladatai alapján állandó lehetőséget nyújt a magyarországi és határon túli magyar, tehetségsegítéssel foglalkozó szervezeteknek, hogy hazai és külföldi példák tanulmányozásával, szakmai fórumok megszervezésével, támogatási lehetőségek koordinálásával, új támogatási formák átgondolásával, valamint pályázatok meghirdetésével segítsék és alakítsák a magyar tehetséggondozás rendszerének további fejlődését.

A MATEHETSZ a Nemzeti Tehetségsegítő Tanácson keresztül állandó és szervezett formát kínál a tehetségsegítő szervezetek és a Kormányzat párbeszédére, lehetőséget nyújt a közös weboldal (www.tehetseg.hu) működtetésével, kiadványokkal, regionális fórumok szervezésével arra, hogy a szervezetek a róluk szóló információkat közreadják.

A MATEHETSZ alapfeladataként folyamatosan segíti a tehetségek felismerésének, kiválasztásának, fejlesztésének különböző formáit, támogatja a tehetséges fiatalok kapcsolatépítését, önszerveződését, társadalmi felelősségvállalását.

11

1.1 A kiemelt projekt céljai és tevékenységei²

A „Tehetséghidak Program” kiemelt projekt célja hídképzés a tehetséggondozás hálózatának eddig elszigetelt elemei között:

- tehetségsegítő tevékenységek módszertani bővítése;
- tehetségek életpálya-nyilvántartó és követő rendszerének létrehozása;
- kiemelt tehetségek segítése; H-SNI tehetségek segítése (kettős különlegességűek);

² Az alfejezet megírásához elsősorban a „Tehetséghidak Program” TÁMOP-3.4.5-12 kiemelt projekt Megvalósíthatósági Tanulmánya szolgált alapul.

- helyi, minősített tehetséggondozó programok kialakításának koordinálása és támogatása;
- Tehetség Piacter adatbázis és moderált fórum létrehozása a tehetségek kibontakozása és hasznosulása érdekében;
- tehetséggondozó felnőttek, felnőtt ifjak, mentorok képzése;
- hazai és külföldi sikeres tehetségek, valamint versenygyőztesek hazai társadalmi felelősségvállalásának ösztönzése és a közoktatásban tanulók számára mentori bevonása;

valamint a projekt kiterjesztésének időszakára vonatkozóan

- informatikai esélynövelő lehetőségek kifejlesztése és beépítése a tehetséggondozás folyamataiba.

A projekt rész céljai egyúttal meghatározzák annak alprojektjeit is, azaz a rész célok elérését az egyes alprojektek tevékenységein keresztül kívánja a TehetségHidak Program biztosítani. Mindez azt is jelenti, hogy a projekt vállalt céljai megvalósulásának vizsgálata szoros összefüggésben van az egyes alprojektek keretében végzett tevékenységek eredményeinek és hatásainak feltérképezésével.

Az alábbiakban a TehetségHidak kiemelt projekt 14, valamint a kiterjesztés időszakára vonatkozóan meghatározott további egy alprojektjét, az azokhoz rendelt rész célokat, és az azok elérését szolgáló főbb tevékenységeket foglaljuk össze:

12

1. Tehetségek életpálya-követése program kidolgozza és bevezeti a tehetség életpálya-nyilvántartó és követő rendszert az óvodától közoktatási jogosultság életkorhatárának végéig a 2011. évi CXII törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról figyelembe vételével. Ezzel biztosítja a felismert tehetségek fejlesztésének folyamatosságát és az egyes intézmények közötti tehetségügyi információáramlást is:

- ✓ fiatalok, az intézményrendszer tagjai, a tanárok, szülők, a munkáltatók széleskörű tájékoztatást kapjanak a tehetséges fiatalok képességeinek, kompetenciáinak, személyiségtulajdonságainak stb. alakulásáról, valamint arról a tehetségsegítő folyamatról, melyben a tehetséges fiatal tulajdonságai alakultak/alakulnak;
- ✓ olyan fogalomrendszerrel operáljon, amely a tehetség életpálya-nyilvántartó és -követő rendszerhez való hozzáférést biztosítók számára egyértelműen érthető és a további tehetségsegítésben használható.

A célok elérését szolgáló főbb tevékenységek:

- A tehetség életpálya-nyilvántartó és -követő rendszer kialakítása (szempontok és módszertan kidolgozása, meglévő adatbázisok áttekintése, a jó gyakorlatok

átvétele, az informatikai bázis kifejlesztése, széles körű tesztelés és véleményezés).

- *Képzés, szupervízió és műhelybeszélgetés a rendszert használók, illetve potenciális használók számára.*
- A tehetség életpálya-nyilvántartó és -követő rendszer feltöltése a tanulók/fiatalok adataival.
- A TÉNYKÖR *működtetése*, korábbi tapasztalatok alapján a rendszer elemeinek korrekciója, továbbfejlesztése.

2. Szülő – pedagógus - tehetséges fiatal háromszög fejlesztése programmal többszintű kommunikációs és együttműködési rendszer kialakítása a tehetségügy szereplői között. A felismert tehetség kibontakozásának kiemelten fontos támogatói a szülők és a pedagógusok. A program a tehetségek fejlesztése érdekében kommunikációs és együttműködés-fejlesztő rendszert dolgoz ki és indít el a szülő-pedagógus-tehetséges fiatal háromszögben:

- ✓ többszintű kommunikációs és együttműködési rendszer kialakítása a tehetségügy szereplői között;
- ✓ az együttműködés új módszertani megoldásainak kidolgozása, támogatása, elterjesztése.

A célok elérését szolgáló főbb tevékenységek:

- *Módszertani kézikönyv* kidolgozása és megjelentetése.
- *Továbbképzés, műhelybeszélgetések* pedagógusoknak, szülőknek és más családtagoknak.
- A projektelemmel kapcsolatos *szakmai tájékoztatás*, tájékoztató kiadványok, szóróanyagok készítése, terjesztése.
- *Nyitott tehetségfejlesztő foglalkozások* szervezése szülők, családtagok részére.
- *Sikeres szülői életpályákat* bemutató foglalkozások szervezése diákoknak közoktatási intézményekben, tehetségpontokban.
- Felhívás intézmények és szervezetek számára: rendszeres, *személyre szóló tanácsadás biztosítása* a szülőknek a tehetségprogramokban résztvevő gyerekek konkrét problémáihoz, egyéni fejlesztéséhez kapcsolódóan. Különös figyelemmel a konfliktuskezelési technikákra, közoktatási intézményekben, tehetségpontokban. Mindez a gyerekekkel foglalkozó pedagógusok és speciálisan képzett (külső vagy belső) tanácsadó szakemberek közreműködésével.
- *Játékgyűjtemény kiadvány* (papír és elektronikus formában) megjelentetése, terjesztése.

- *Játéknapok szervezése és támogatása* hétvégi program keretében közoktatási intézményekben, tehetségpontokban pedagógusok, szülők - akár egész családok és diákok részvételével.
- *Multimédiás kultúrát fejlesztő alkalmak*, műhelybeszélgetések szervezése közoktatási intézményekben és tehetségpontokban pedagógusok, szülők, diákok részvételével, új fejlesztésű speciális módszertan szerint.
- *Pedagógus-szülő-diák közös részvétel* szervezése és támogatása kulturális programokon a látókör szélesítése, és impulzusok megszerzése céljából.
- *Szülők* (köztük a kettős különlegességű gyerekek és fiatalok szülei) *bevonása* az intézményi tehetségprogramok, gazdagító programok, versenyek nyitott részeibe.
- Pedagógus-szülő-diák háromszög közös részvételével (elektronikus és papíralapú) *kiadványok* megjelentetése.
- *Speciális szülői értekezletek*, fogadóórák módszertanának kidolgozása.

3. Régiók közötti tudástranszfer program megteremti a Magyar Génius Programban létrejött Tehetségpontok és Tehetségsegítő Tanácsok együttműködésének fórumait, és innovatív, differenciált csoportalkotási technikákkal elmélyíti együttműködésüket:

- ✓ *tudástranszfer fórumok* megszervezése és támogatása a Génius Program keretében alakult tehetséghálózat tagjai (főként az akkreditált Tehetségpontok, valamint a tehetségsegítő tanácsok) között, új minőségű és tartalmú együttműködési lehetőség megteremtése; a tehetségpont hálózat tagjai között a *tudásmegosztás*, valamint a tapasztalatátadás és együttműködés folyamatosságának a megalapozása;
- ✓ oktatási intézmények bázisán és a non-profit bázison működő Tehetségpontok közötti *kapcsolatok bővülésének támogatása*, az eredményes nyitott működési gyakorlatok bemutatása, adaptálásának ösztönzése.

A célok elérését szolgáló főbb tevékenységek:

- A projektelem megvalósítását segítő *szakmai háttér megteremtése*: a tervezett fórumok tartalmi igénypontjainak, módszertanának meghatározása. Módszertani leírás és útmutató összeállítása.
- A *fórumok (műhelybeszélgetések) megszervezését és vezetését végző* facilitátor (helyszíni segítő) szakemberek felkészítése, képzése.
- Felhívás, szervezés. *Megvalósítás támogatása* különböző helyszíneken, és a felmért igények szerinti tartalommal (minimum 50 Fórum támogatása).

4. H-SNI tehetségek segítése (kettős különlegességűek) A program kiemelten segíti a hátrányos helyzetű tehetséges gyerekeket és fiatalokat (köztük a hátrányos helyzetű roma gyerekeket és fiatalokat):

- ✓ H-SNI tehetséges gyerekek ellátásában elsősorban a tehetség megmutatkozásának és fejlesztésének biztosítása;
- ✓ a tehetségek elkallódásának, illetve antiszociális irányú fejlődése veszélyének csökkentése;
- ✓ sokféle képességterületen és sokféle jártasság megszerzésére alkalmas képzések, műhelyfoglalkozások, gazdagító programok támogatása, elterjesztése;
- ✓ fiatal H-SNI tehetségek ellátásában a gazdagító programoknak, valamint a továbbtanulás és a karrierépítés hosszú távú támogatási rendszerének kiépítése.

A célok elérését szolgáló főbb tevékenységek:

- *Elméleti, módszertani előkészítés.* A programhoz megfelelő tehetséggondozási szakmai háttéranyagok kidolgozása és elérhetővé tétele. A már létező jó gyakorlatok összegyűjtése.
- A Tehetséghidak Program egyes elemeinek megvalósítása során a *H-SNI (kettős különlegességű) tehetségek részesedésének segítése, követése.*
- A résztvevő intézmények szakemberei, valamint a programokba (példaképként is) bevonandó fiatal felnőttek számára *műhelyfoglalkozások, képzések.*
- Kettős különlegességű gyerekeket, fiatalokat kiváló színvonalon segítő szervezetek és intézmények szakembereinek vezetésével *több napos, gyakorlati bemutatókkal összekötött műhelybeszélgetések, tapasztalatátadó alkalmak.* Ezek multiplikálása: az alkalmakon résztvevő tehetséggondozó szakemberek saját intézményeik keretében egyedi programokat dolgoznak ki és valósítanak meg.
- *E-learning, webes alkalmazású anyagok* és segítő megoldások fejlesztése.
- *Tematikus tehetségnapok,* többnapos tematikus nyári programok szervezése.
- *A tehetségek közvetlen támogatása* (fejlesztő alkalmak és eszközök biztosításával) korosztályi csoportok szerint országszerte több helyszínen (befogadó intézményben) megvalósítva.
- A mindennapi tevékenységekbe építendő öndifferenciáló művészeti, stratégiai játékok, sport és társas helyzetre építő *foglalkozásokhoz anyagok gyűjtése.*
- A gondolkodási és literális képességek fejlődését támogató öndifferenciáló és társas helyzetek, valamint a tanításba építhető művészeti, stratégiai játékok, *sportfoglalkozások programjának kidolgozása.*
- *Tanítási időn túli tehetségsegítő és -gondozó (pull-out típusú) programok* szervezése és megvalósítása H-SNI gyerekek és fiatalok számára.
- *Komplex* (több egyéni és csoportos alkalomból álló, a meglévő erősségekre építkező, nem stigmatizáló és nem terapiszáló) *tehetségtámogató program kidolgozása* és mintát adó megvalósítása egyéni és csoportos konzultációkkal, fejlesztési foglalkozásokkal: személyiségtámogatás, személyes hatékonyság, viselkedéskultúra, tehetségterületi gazdagító program, alkotó tevékenységek menedzselése, identifikáció stb.

- A társadalmi beilleszkedést célzó *alapvető készségfejlesztő*, gazdasági és számítógép-felhasználási, internet-használati ismereteket átadó *tanfolyamok* szervezése.

5. Tehetség Piactér program az oktatás és a munkahelyek világa közötti hidak építése érdekében olyan fórumokat, találkozási felületeket teremt, amelyek segítik az ifjú tehetségek tudásának és képességeinek hasznosulását. Ennek érdekében a projekt kialakít egy webes felületű Tehetség Piactert, amelyen a tehetség életpálya-nyilvántartó és –követő rendszerbe bekerült fiatalok, illetve a Tehetségsegítő Tanácsok vagy Tehetségpontok ajánlásával rendelkező partnerek (cégek, munkáltatók), valamint felsőoktatási intézmények, kutatóhelyek találhatnak egymásra:

- ✓ tehetségek egyéni, csoportszintű és társadalmi hasznosulásának segítése;
- ✓ kapcsolati felület kialakítása, amely alkalmat teremt a tehetséges fiatalok képességeinek, kreativitásuknak innovációjára;
- ✓ munka világa és a tehetséges fiatalok közötti korszerű kapcsolatkeresési lehetőség fejlesztése és használatba állítása.

A célok elérését szolgáló főbb tevékenységek:

- A *Tehetség Piactér* kialakítása és működtetése (működési tervének, elemeinek kidolgozása; igényfelmérés, piackutatás, műhelybeszélgetések, kapcsolatteremtési lehetőségek, interaktivitás biztosítása, együttműködések létrejöttének ösztönzése, ezekhez technikai háttér biztosítása, fórum felület kialakítása; folyamatos moderálás, gondozás, szerkesztés).
- Mentorrendszerrel kapcsolat biztosítása.

16

6. Kortárscsoportok program mind tehetségterület, mind tehetségszint alapján szükség szerint differenciáltan, szükség szerint integráltan is kell, hogy támogassa a felismert tehetségű fiatalok egymás közötti találkozóit, tapasztalatcseréit, képességterületenkénti közös fejlesztését: képességeiket felmérő, illetve a képességeik felmérését később lehetővé tévő alkalmakon való részvételük támogatásával, iskolalátogatások, szaktábori tapasztalatcserék és közösségi fejlesztő programok szervezésével:

- ✓ azonos életkorú, hasonló területen tehetséges fiatalok virtuális, és valós közösséggé formálódásának támogatása;
- ✓ az egyes csoportok egymás közötti, és csoporton belüli kommunikációjának egyszerű gyors, hatékony és „naprakész” biztosítása;
- ✓ területi elhelyezkedéstől függetlenül a csoportmunka, a versengés, a kiegészítő tevékenységek és a produktum népszerűsítésének becsatornázása.

A célok elérését szolgáló főbb tevékenységek:

- *Igényfelmérés, piackutatás.*

- *Specifikáció, fejlesztés, webes eszközök használata.*
- *A közösségszervezésre nyitott fiatalok számára információs anyagok biztosítása.*
- *Közösségépítéssel kapcsolatos (elektronikus) anyagok fejlesztése.*
- *Vezetői képességfejlesztő műhelybeszélgetések fiataloknak.*
- *Közösségi média ismereteket átadó (online és papíros) anyagok fejlesztése és ezzel kapcsolatos műhelybeszélgetések fiatal felnőttek számára.*

7. Gazdagító programok program szakmai egységekbe rendezi és elindítja a tanév szorgalmi időszakában, helyben folytatott tehetséggondozó tevékenységek (mentorálás, szakkörök) összekötését a nyári időszakban intézményi, régiós és országos szinten megtartandó tehetségfejlesztő táborokkal:

- ✓ tanórán kívüli gazdagító programok és az iskolán kívüli (pl. intézményi, területi, regionális, országos szünidei stb.) programok kidolgozása és összekapcsolása, amelyek a tehetséges gyerekekkel/tanulókkal/fiatalokkal való foglalkozást, egyéni képességeik fejlesztését, az esélynövelést segítik a tehetséggondozás területén;
- ✓ tanórán kívüli gazdagító programok különféle típusainak kidolgozása, mások számára hozzáférhetővé tétele, megvalósítása. Az ehhez kapcsolódó szünidei tehetséggondozó programok, azok feltételrendszerének kidolgozása, támogatása;
- ✓ pedagógusok, civil segítők felkészítése és bevonása a tehetséggondozásba.

17

A célok elérését szolgáló főbb tevékenységek:

- *Módszertani javaslatok kidolgozása:* a tanórán kívüli programok (szakkör, műhely, önképzőkör, egyéni fejlesztési terv stb.) összekapcsolása más (pl. szünidei, tábori stb.) tehetséggondozó programokkal.
- *A gazdagító programok minősítési rendszerének kialakítása.*
- *Pedagógusoknak, tehetséggondozó szakembereknek gazdagító programok kidolgozásával kapcsolatos, valamint a gazdagító programok szervezésével és megvalósításával kapcsolatos továbbképzése.*
- *Felhívás gazdagító programok kidolgozására.* Kidolgozott gazdagító programok minősítésre, értékelése.
- *Gazdagító programok szervezése, megvalósítása* intézményekben, civil szervezetekben, illetve ezen intézmények, szervezetek összefogásával.

8. Kiemelt tehetségek segítése program kidolgoz és bevezet a (tehetség életpálya-nyilvántartó és -követő rendszerbe bekerült) kiemelt tehetségek számára közvetlenül megvalósuló tehetségsegítő formákat: speciális tehetségterületi, mentális, pszichológiai, különféle készségfejlesztő, meditációs, önmenedzselő stb. technikák elérését biztosító központi módszertant, és ezeken a területeken közvetlen segítséget nyújt nekik:

- ✓ tehetség életpálya-nyilvántartó és -követő rendszerbe bekerült tehetséges fiatalok, valamint közöttük az átütő/kiemelkedő tehetségek segítése;
- ✓ rendszerbe bekerült tehetséges fiatalok, valamint közöttük a valamely területen átütően tehetséges (profoundly gifted) és kiemelkedően tehetséges gyerekek (exceptionally gifted) ellátásának és gondozási rendszerének módszertani kialakítása, valamint az új módszertannak a projekt kereteihez illeszkedő megvalósítása, finanszírozása, disszeminációja.

A célok elérését szolgáló főbb tevékenységek:

- A szakmai partnerek bevonásával a fogalmak, eljárások tisztázása, a hazai és a nemzetközi szakirodalom áttekintése, és ennek alapján a *hazai fogalom és eljárásrendszer-ajánlás kidolgozása*. A tehetség életpálya-nyilvántartó és -követő rendszerbe bekerült tehetséges fiatalok, valamint közöttük az átütő/kiemelkedő tehetségek programba válogatása szempontjainak kidolgozása. Kiemelt tehetségekkel kapcsolatos kutatás.
- *Tehetségsegítő szakemberek felkészítése* a tehetség életpálya-nyilvántartó és -követő rendszerbe bekerült tehetséges fiatalok, valamint közöttük az átütő/kiemelkedő tehetségek, az átütően/kiemelkedően tehetséges gyerekek fogadására és segítésére.
- *Képzések* az átütő tehetségek ellátásával kapcsolatos szakmai háttérrel és teendőkről. A képzések összetett tevékenységrendszer végzésére készítik fel. Nemcsak az átütő/kiemelkedő tehetséggel foglalkoznak, hanem hálózat kialakítással, a partnerekkel való együttműködéssel is, így a szülők megfelelő követése, adott esetben a túlkapások megelőzése is a feladatuk.
- A tehetséggondozásban már kipróbált *vezető mentor (esetgazda) szerepkör* követelményeinek, feladatainak, munkamódjának kidolgozása.
- *A tehetségek közvetlen támogatása* (fejlesztő alkalmak és eszközök biztosításával) korosztályi csoportok szerint. Tanítási időn túli tehetségsegítő és -gondozó (pull-out típusú) programok szervezése és megvalósítása kiemelkedően teljesítő gyerekek számára. A kiemelt tehetségek fejlesztésének egyedi igényei szerint belföldi és külföldi utazások finanszírozása.
- Kiemelt tehetségeket segítő *személyiségtámogató* és (személyes hatékonyságot erősítő, viselkedéskultúrát fejlesztő, egyedi tehetségterületi fejlesztő) *gazdagító program* kidolgozása, szervezése, valamint mintát adó megvalósítása, fiatalonként több találkozási alkalommal (egyéni és csoportos konzultációkkal, fejlesztési foglalkozásokkal).
- *Mentorok összekapcsolása a kiemelt tehetségekkel*. A fiatal és felnőtt átütő/kiemelkedő tehetségek is bevonhatók a munkába, mint szakmai mentorok.
- A társadalmi beilleszkedést célzó webes kultúrát fejlesztő és *számítógép-használati és internet-felhasználási ismereteket átadó tanfolyamok* szervezése.
- Írásos ajánlás és javaslattevés a *kiemelt tehetségeket segítő oktatási és nevelési intézményi háttér kialakítása*: az átütő és kiemelkedő tehetségeket támogató

intézmények rendszere; a magántanulói státusz kérdése; a gyorsítás lehetőségeinek feltérképezése témákban.

9. Képzések program

- ✓ tehetségfejlesztésben közreműködők – pedagógusok, mentorok és más szakemberek, szülők részére tapasztalatátadó és ismeretbővítő képzések szervezése; különös figyelemmel a mentorképzésre, valamint a matematikai és természettudományos képzésekre

A célok elérését szolgáló főbb tevékenységek:

- A Tehetséghidak projekt céljainak megvalósítását segítő Génius-képzések keretében *korábban akkreditált*, a Tehetséghidak céljainak *adekvát képzések indítása*.
- A Tehetséghidak projektelemeinek megvalósítását segítő *új képzések* kidolgozása és akkreditálása.
- Tehetséghidak projekt céljainak megvalósítását segítő új képzések kidolgozása és akkreditálása különböző tehetségterületek tehetséggondozó tevékenysége érdekében.
- Korábbi és új tehetséggondozást segítő *képzések megvalósítása* külön hangsúllyal a matematika és a természettudományok területére.
- *Műhelyfoglalkozások* szervezése tehetségfejlesztő szakembereknek a Tehetséghidak céljaival összhangban, gyakorlati bemutatók keretében
- *E-learning képzések*, valamint online anyagok kidolgozása és működtetése erre alkalmas és indokolt képzési területeken.
- A képzésekhez, műhelyfoglalkozásokhoz szükséges *szakmai anyagok kidolgozása*. A képzésekhez, műhelyfoglalkozásokhoz kidolgozott szakmai anyagok publikálása, valamint terjesztése elektronikus és nyomtatott formában.

19

10. Sikeres tehetségek bevonása program széleskörű együttműködéssel szakterület, illetve saját korábbi oktatási intézmény szerint létrehozza a sikeres tehetségeknek (pl. versenygyőzteseknek) az ifjabb tehetségeket segítő mentorhálózatát, és közvetlen segítséget ad nekik:

- ✓ köz- és felsőoktatási tanulmányi versenyekkel, szakmai és művészeti versenyekkel kapcsolatos információs és adatgyűjtési feladatok ellátása szoros együttműködésben a szervezőkkel;
- ✓ állami oktatási rendszer intézményhálózata és a civil szektor által szervezett versenyekkel kapcsolatos egységes információszolgáltatás;
- ✓ tehetséggondozó versenyek integrálása a Magyar Génius Programban kialakított tehetségtérképbe;

- ✓ versenygyőztesek, illetve az elméleti vagy gyakorlati területeken sikert elért fiataloknak a felkutatása, példaként történő bemutatása, mentorhálózatba vonása;
- ✓ versenygyőztesek bevonásával működő, tehetséggondozó versenyekre felkészítő műhelyek (szakkörök) támogatása;
- ✓ versenygyőztesek pályakövetési koncepciójának kidolgozása.

A célok elérését szolgáló főbb tevékenységek:

- *Versenyszek és versenygyőztesek adatbázisának előkészítése:* megállapodások megkötése a szervezőkkel az adatszolgáltatásról, statisztikai és szolgáltatási igények feltérképezése, adatbázis és web specifikáció készítése.
- *Versenyszek internetes portáljának indulása:* adatbázis- és webfejlesztés, adatfeltöltés.
- *Korábban versenygyőztes ifjú mentorok bevonására építő, a tehetségsegítő hálózat számára nyitott versenyfelkészítő műhelyek (szakkörök) ösztönzése:* ezek megvalósításának támogatása, megvalósítása. Korábban versenygyőztes fiatalok bevonására építő iskolai programok ösztönzése: ezek megvalósítását támogató pályázat kialakítása és megvalósítása. Mindezek speciális alkalmazása a hátrányos helyzetű tanulók segítése érdekében.
- *Országos találkozók, tapasztalatcserék, képzések, műhelybeszélgetések a versenygyőztesek számára.*
- *A tehetséggondozás hatékonyságának és társadalmi hasznosulásának vizsgálata.*
- *Versenyszekkel, versenyzéssel kapcsolatos kutatás finanszírozása.*
- *Ajánlás készítése a versenyszek minőségbiztosítási rendszerére, mutatószámok és benchmarking kidolgozása.*

11. „Haza a magyar tehetségekkel!” program más programok (Balassi Intézet programjai, Lendület Program stb.) tapasztalataira és eredményeire támaszkodva kidolgozza a „Haza a magyar tehetségekkel!” munkanevű programot, amely komplex eszköztárral (eddig elszigetelten és különböző struktúrával épített adatbázisok átvétele, ezek egységesítése, felsőoktatási intézmények és kutatóhelyek adatainak átvétele, adatkutatás, elektronikus kapcsolatteremtés, régiós vagy tudományterületi találkozók, tehetségnapok, konferenciák, marketing akciók) igyekszik hazacsábítani a külföldre került magyar tehetségeket:

- ✓ külföldi tapasztalatokkal rendelkező fiataloknak, korábbi versenygyőzteseknek, helyezetteknek, elméleti vagy gyakorlati területeken sikert elért fiataloknak a felkutatása és mentorhálózatba vonása, akik (a projekt idején) hosszabb vagy rövidebb ideig külföldön tanulnak vagy dolgoznak;
- ✓ megtalált fiatalok bevonása a hazai közoktatási tehetséggondozásba: klubszervezéssel, versenyfelkészítésben közreműködéssel, továbbtanulási információs szolgáltatásba vonásukkal, hazai tehetségprogramokba vonásukkal;

A célok elérését szolgáló főbb tevékenységek:

- *Külföldre került versenygyőztesek adatbázisának előkészítése:* megállapodások megkötése a szervezőkkel az adatszolgáltatásról, statisztikai és szolgáltatási igények feltérképezése, adatbázis és web specifikáció készítése.
- *Versenyek internetes portáljának indulása:* adatbázis- és webfejlesztés, adatfeltöltés.
- *Korábban versenygyőztes ifjú mentorok bevonására építő, a tehetségsegítő hálózat számára nyitott versenyfelkészítő műhelyek (szakkörök) ösztönzése:* ezek megvalósítását támogató pályázat kialakítása és megvalósítása. Korábban versenygyőztes fiatalok bevonására építő iskolai programok ösztönzése: ezek megvalósítását támogató pályázat kialakítása és megvalósítása. Mindezek speciális alkalmazása a hátrányos helyzetű tanulók segítése érdekében.
- *Országos találkozók, tapasztalatcserék, képzések, műhelybeszélgetések a versenygyőztesek számára.*
- *Külföldön tanuló vagy dolgozó hazahívott fiatalok és korábbi oktatási intézményeik, szervezeteik (annak jelenlegi tanulói) közötti találkozók, élménybeszámolók szervezése, ösztönzése, támogatása.*
- *Külföldön tanuló vagy dolgozó hazahívott fiatalok számára találkozók, képzések, tapasztalatcserék szervezése, mentori bevonásuk a közoktatásban tanulók (9-12. évfolyam) érdekében.*
- *A „Peregrinus klub” típusú együttműködések rendezvényeinek támogatása az itthoni közoktatásban tanulók tehetséggondozása, valamint fejlesztési és továbbtanulási lehetőségeinek bővítése érdekében.*
- *Külföldről hazahívott fiatalok bekapcsolása a TehetségHidak egyes programelemeibe (Tehetség Piacér, kiemelt tehetségek támogatása, kortárscsoporthoz stb.).*

12. Fiatalok felelősségvállalása program tehetséges fiatalok társadalmi felelősségvállalásának elősegítése érdekében létrehozta a tehetséges fiatalok szervezett képviselőit az országszerte megalakult tehetségsegítő tanácsokban:

- ✓ tehetséges fiatalok szervezett kapcsolatrendszerének bővítése a tehetségsegítő szervezetekkel, a tehetségsegítő tanácsokkal, és a tehetséges fiatalokat segítő más szerveződésekkel (intézményfenntartók, gazdasági szereplők, média);
- ✓ fiatalok (és szervezeteik) tehetsége hasznosulásának segítése, a helyi és országos innováció támogatása;
- ✓ tehetséges fiatalok együttműködését, közös tanulását, alkotómunkáját, közösségi szerepvállalását elősegítő megoldások terjesztése, az ezzel kapcsolatos jó gyakorlatok bemutatása;

- ✓ tehetséges fiatalok már megalakult szervezeteinek együttműködése a tehetségsegítő tanácsokkal;
- ✓ konkrét módszertani megoldások és keretek kialakítása, támogatása a tehetséges fiatalok tehetségsegítő tanácsokba vonása terén.

A célok elérését szolgáló főbb tevékenységek:

- *A tehetséges fiatalok jelenleg már működő közösségeinek felkutatása.* Azoknak a Tehetségsegítő Tanácsoknak a feltérképezése, ahol már megvalósult az együttműködés valamilyen formája.
- *Módszertani segédanyag* készítése az együttműködés kialakításához és az együttműködésben rejlő lehetőségek feltárásához: „Módszertani segédlet a Tehetségsegítő Tanácsok, a Tehetségpontok és a tehetséges fiatalok (és szervezeteik) együttműködéséhez”.
- *A Tehetségsegítő Tanácsok és a tehetséges fiatalok (vagy közösségük) együttműködésével megvalósuló programok* támogatása.
- *Webes megoldások* ösztönzése.
- *Jó gyakorlatok* összegyűjtése és bemutatása.
- A projektem céljait támogató *térségi Tehetségnapok és konferenciák szervezése* (Tehetségsegítő Tanácsok és a tehetséges fiatalok szervezetének, szervezeteinek közös rendezvénye). Térségi és országos rendezvények.

13. Kommunikációs offenzíva program (a média minden ágát, így a virtuális közösségi tereket is kihasználó) kommunikációs offenzívát indít a magyar társadalom tehetség tudatosságának növelésére, egy tehetségbarát társadalom irányába történő elmozdulás érdekében. Megjelenési, bemutatkozási lehetőségeket biztosít a különböző tehetségterületek tehetségeinek, segítőinek, külön figyelmet szentelve a kétkezi munkát igénylő szakmák bemutatására:

- ✓ célja, hogy a tehetséggondozás ügyének társadalmi elismertségét növelje; tehetségek fejlesztési lehetőségeit bővítse, hasznosulásukat elősegítse;
- ✓ a projekt szakmai üzeneteit, oktatási törekvéseit, eredményeit szakmai és társadalmi körben ismertté tegye: széleskörű tájékoztatást nyújtson a szakmai nyilvánosság, a döntéshozók és a célcsoportok számára a megvalósult fejlesztésekről;
- ✓ biztosítson megjelenési, bemutatkozási lehetőségeket a különböző tehetségterületek tehetségeinek, segítőinek, külön figyelmet szentelve a kétkezi munkát igénylő szakmák bemutatására.

A célok elérését szolgáló főbb tevékenységek:

- *Tehetséges fiatalok bevonása a kommunikációs tevékenységbe* (belső pályázatok, kreatív műhelyek).
- *A TehetségHidak Program elemeihez kapcsolódó kommunikáció.* A TehetségHidak Program szakmai eredményeinek, eseményeinek kommunikációs támogatása (sajtókommunikációs támogatás).
- Tehetséggondozók részére *szakmai folyóirat* indítása, előállítása, terjesztése
- *Rendezvények, tematikus szakmai estek* szervezése. Kisebb rendezvények, tehetségnapok és nagyszámú közönségre számot tartó események szervezése, ezeken való részvétel.
- *Szakmai és népszerűsítő megjelenések* a regionális és országos médiában. Együttműködés médiumokkal tehetséges fiatalok bemutatása érdekében.
- *Népszerűsítő kiadványok* készítése a tehetséggondozásról.
- *További marketing tevékenységek* a forprofit és nonprofit szféra köreit célozva a tehetségsegítés népszerűsítése és a tehetségek közvetlen támogatása érdekében.
- *Online platform*, virtuális tér összeállítása, kiépítése, online aktivitás, hírlevél, online közösségi fórumok kiépítése (multimédiás online tartalom-gyár kiépítése, online játékok és versenyek).
- Kreativitást ösztönző és népszerűsítő PR-akciók.
- Együttműködés fiatalokat aktivizáló szervezetekkel.
- Iskolai, ifjúsági és egyetemi médiában tehetséges fiatalok szerepeltetése.
- Street Art események szervezése, megvalósítása.

14. Európai Unió kommunikáció program kampányt szervez a hazai tehetséggondozási modell külföldi megismertetésére:

- ✓ magyar tehetséggondozás helyzetének, eredményeinek, jó gyakorlatainak külföldi (határon túli magyar és EU-s) megismertetése, ezzel Magyarország EU-s tehetséghálózati kapcsolatrendszerének erősítése;
- ✓ hazai és külföldi fiatalok információcserét biztosító és motiváló kapcsolatteremtésének segítése; tehetséges magyar fiatalok külföldi lehetőségeinek bővítése, tehetségük hasznosulásának elősegítése külföldi tapasztalatszerzéssel;
- ✓ projekt szakmai üzeneteit, oktatási törekvéseit, eredményeit európai szakmai és szakpolitikai körökben ismertté tegye.

A célok elérését szolgáló főbb tevékenységek:

- *Tehetséges fiatalok bevonása az EU-s kommunikációs tevékenységbe* (kreatív műhelyek).

- *A Tehetséghidak Program szakmai eredményeinek, eseményeinek EU-s kommunikációs támogatása.*
- *Idegen nyelvű népszerűsítő kiadványok készítése és terjesztése.*
- *Többnyelvű online platform, virtuális tér kiépítése, online aktivitás és közösségi fórumok ösztönzése.*
- *Együttműködés fiatalokat aktivizáló EU-s szervezetekkel.*
- *Hazai workshopok szervezése külföldi szakemberek bevonásával.*
- *Külföldi ifjúsági és egyetemi médiában tehetséges magyar fiatalok szerepeltetése. Magyar tehetséges fiatalok bevonása (kiutaztatással is) külföldi kommunikációba, kapcsolatépítésbe.*
- *Kiseb rendezvények, tehetségnapok szervezése külföldi fiatalok és tehetségsegítők bevonásával.*
- *Részvétel nemzetközi rendezvényeken: pl. ECHA 2012, 2013; Biennial World Conference of the WCGTC 2013; IRADTE Conference 2013; ICIE Conference (International Center for Innovation in Education) 2013.*
- *Új szakmai együttműködések kialakítása minimum 10 új EU országgal vagy nemzetközi szervezettel.*

15. Informatikai esélynövelő lehetőségek kifejlesztése és beépítése a tehetséggondozás folyamataiba.

24

- ✓ Elektronikus feladat- és gyakorlatgyűjtemények kialakítása és alkalmazása a tehetséggondozási területekre;
- ✓ a tantárgyakhoz köthető, valamint kognitív elektronikus gyakorlatgyűjtemények fejlesztése és bevezetése a diákok körében;
- ✓ webtér kialakítása és specifikálása, kifejlesztése a tehetséggondozás területére;
- ✓ e-learning pedagógus továbbképzési gyakorlat biztosítása;
- ✓ hátrányos helyzetű tehetséges gyerekekkel foglalkozó civil szervezetek részére módszertani tehetségfejlesztő programok;
- ✓ a Tanoda és HH csoportokat segítő intézmények számára informatikai képzés és háttér biztosítása.

A célok elérését szolgáló főbb tevékenységek:

- *A Tehetségdoboz webes program és tehetséggondozó közösségi felület működési tervének, elemeinek kidolgozása (igényfelmérés, piackutatás, műhelybeszélgetések; webes virtuális tér kifejlesztése; logikai feladatsorok kidolgozása; nem tantárgyakhoz kötődő gondolkodás- és kreativitásfejlesztő webes*

gyakorlatgyűjtemények kifejlesztése; terjesztés, felkészítés; közösségi funkciók, informatikai háttér biztosítás;)

- *Diák-ügyfélszolgálat*: diákok számára webes információs és mentor vagy tutori szolgáltatás létrehozása, pedagógus, pszichológus, mentori háttér kialakításával;
- *Meglévő online gyakorlatgyűjtemények, mérőeszközök szolgáltatásainak biztosítása* gyerekek és fiatalok számára, szolgáltatásvásárlás és információközvetítés útján.
- *Egyedi és csoportos informatikai támogatások beépítése* (felhasználói profilok, tudáspróba, digitális feladatgyűjtemény, tehetségfejlesztő és kognitív játékok, fórum és chat, online vetélkedők, versenyek stb.).
- *Tanár-diák-mentor-szülő kapcsolat*, meghívás és nyomon követés virtuálisan és személyesen.
- *Ingyenes IKT anyagok* és fejlesztések biztosítása a tehetséggondozás segítésére.
- *Versenyadatbázis rendszerfelület* próbaüzem megvalósítása.
- A tehetségsegítéshez kapcsolódó ingyenes *pedagógus továbbképzések* (5-30 órás tanfolyamok) megvalósítása és a végzettek számának növelése.
- *Kidolgozott e-learning* tananyagmodulok gyakorlatba építése és leképzése
- Tankerületek, szakszolgálatok, és a tehetséggondozó munkában résztvevő szakemberek (pedagógusok, pszichológusok stb.) képzése és felkészítése, tehetséggondozáshoz kapcsolódó módszertannal, valamint szakirodalommal való ellátása.
- Virtuális tér használatának és gyakorlatba építésének módszertani képzése és terjesztése.
- *Módszertani tehetségfejlesztő programok folytatása*; Tanoda és HH csoportokat segítő intézmények számára informatikai képzés és háttér biztosítása; az eddig létrehozott szolgáltatások webes kiterjesztése, valamint további projektelemek kiterjesztése annak érdekében, hogy a mélyszegénységben élő gyermekek és fiatalok tehetségsegítése minél szélesebb körben biztosítva legyen.
- A létrehozott kapcsolatok, fórumok, felületek *folyamatos moderálása, gondozása, szerkesztése*.
- Folyamattámogatás és mérési rendszer kiszélesítése, kommunikációs feladatok ellátása.

A bemutatott 14 +1 alprojekt közül a 2014-ben lefolytatott hatásvizsgálat elsődlegesen az alábbi alprojektekre fókuszált:

- ✓ Régiók közötti tudástranszfer program
- ✓ Hátrányos helyzetű tehetségek segítése

- ✓ Tehetség PiacTér program
- ✓ Kortárcsoportok program
- ✓ Gazdagító programpárok
- ✓ Kiemelt tehetségek segítése program
- ✓ Képzések program

A projekt 2015. június 30-ig történő kiterjesztésében a 14+1 alprojektből 10-ben került sor új tevékenységek megvalósítására (nem volt konkrét aktivitás a Régiók közötti tudástranszfer, a Kortárcsoport, a „Haza a magyar tehetségekkel!”, a Fiatalok felelősségvállalása, valamint a Kommunikációs offenzíva programokban).

A jelen hatásvizsgálat fókuszpontjainak meghatározásakor, a MATEHETSZ munkatársaival folytatott konzultáció során az alábbi szempontokat vettük figyelembe:

- a teljes projekt megvalósulásáról álljanak rendelkezésre információk oly módon, hogy a kiterjesztés időszakában megvalósult programokról is legyenek visszajelzések;
- a legnagyobb célcsoportokat érintő programok kapjanak kiemelt figyelmet;
- kerüljenek a vizsgálat fókuszába olyan programelemek is, amelyek a 2014-es hatásvizsgálat során nem kaptak külön figyelmet, ezáltal biztosítva a TehetségHidak Program egészének a lehető legátfogóbb elemzését.

26

A fenti kritériumoknak megfelelően – az általános, valamennyi programelemre kiterjedő felmérés kiegészítéseként – a következő kiemelt témakörök/ tevékenységek jelennek meg az elemzésben:

- Képzések
 - o valamennyi képzés
 - o a blended learning típusú képzések
 - o Módszertani Tehetségfejlesztő Jó Gyakorlatok Adaptálása - műhelymunka
- Tehetségnapok, a Tehetség hónapja rendezvények
- Csoportos tehetségsegítő tevékenységek
- Egyéni személyiségfejlesztő program
- A tehetség.hu portál

A kiválasztott programelemek közvetlen és közvetett módon egyszerre akár több rész cél (alprojekt) teljesüléséhez is hozzájárulhatnak (például a Csoportos tehetségsegítő

tevékenységek egyes elemei a szülő – pedagógus - tehetséges fiatal háromszög fejlesztését éppúgy szolgálják, mint a gazdagító programpárokat, vagy akár a hátrányos helyzetű/ sajátos nevelési igényű diákok segítése programban foglaltakat), éppen ezért hangsúlyosabb vizsgálatuk lehetővé teszi a Tehetséghidak Program elindulásakor kitűzött célok elérésének többrétű elemzését.

1.2 A fejlesztések célcsoportjai

A Tehetséghidak kiemelt projekt 14+1 szorosan összekapcsolódó alprojekt keretében valósul meg oly módon, hogy bár az egyes alprojektek tevékenységei elkülönülnek egymástól, a célcsoport azonban sok esetben átfedésben van, ezzel biztosítva az egyes célcsoportok sokoldalú szakmai támogatását és fejlesztését.

A Tehetséghidak Program alapvetően a tehetségekre, illetve a tehetségsegítésben közvetlenül érintettekre koncentrál, ilyen módon a célcsoportok alábbi három típusát különbözteti meg:

- *Közvetlen célcsoport*
 - o tehetséggondozásban érintett tehetséges gyerekek, tanulók és fiatalok,
 - o tehetségsegítő szakemberek,
 - o tehetségeket nevelő családtagok,
 - o civil tehetségsegítőik,
 - o tehetséggondozással foglalkozó szervezetek, intézmények, közösségek,
 - o tehetségsegítő intézményeket és szervezeteket fenntartók.
- *Közvetett célcsoport*
 - o tehetséggondozásban eddig nem érintett gyermekek, tanulók, fiatalok,
 - o tehetséggondozásban eddig nem érintett családok,
 - o tehetséggondozásban eddig nem érintett közoktatással foglalkozó szervezetek,
 - o piaci, gazdasági szervezetek,
 - o politikai, szakpolitikai szereplők, szervezetek.
- *Érintett célcsoport*
 - o Magyarország tehetséggondozásban eddig nem érintett lakossága,
 - o sajtó, média szervezetek,
 - o tehetséggondozásban eddig nem érintett szakpolitikai szervezetek, intézmények,

- határon túli magyar, valamint EU-s oktatási, tehetséggondozó szervezetek.

Jelen hatásvizsgálat keretein belül a tehetségsegítő szakemberek, civil tehetségsegítők, tehetséggondozással foglalkozó szervezetek és intézmények, valamint tehetséget nevelő családtag bevonására nyílt lehetőségünk, ami azt jelenti, hogy a közvetlen célcsoport „támogatói” oldala képviselteti magát kutatásunkban.

2. A Tehetséghidak Program eredményei

2.1 Módszertani bevezető

Jelen hatásvizsgálat keretein belül online kérdőíves módszerrel zajló survey kutatást végeztünk, amelyet kvalitatív módszerekkel egészítettünk ki.

Annak érdekében, hogy a Tehetséghidak kiemelt projekt kiterjesztése eredményeinek feltárása mellett a 2014-ben végzett hatásvizsgálat tapasztalatait is be tudjuk építeni elemzésünkbe, kutatásunk lefolytatásához a megelőző hatásvizsgálat során kifejlesztett mérőeszközök (kérdőívek) szolgáltak alapul.

A kérdőívek alprojektvezetőkkel történő közös felülvizsgálatát és módosítását, valamint a vizsgálati fókuszok meghatározását és a 2014-es vizsgálatához képest meghatározott új területhez tartozó mérőeszköz kifejlesztését követően az alábbi kérdőívek kerültek alkalmazásra:

- 4) Kérdőív helyi Tehetségpontok és tehetséggondozással foglalkozó egyéb intézmények/szervezetek részére a Tehetséghidak kiemelt projekt eredményességének és hatékonyságának vizsgálatára
- 5) Kérdőív a Tehetséghidak Program keretében szervezett képzéseken résztvevőknek a kiemelt projekt eredményességének, hatékonyságának feltárásához
- 6) Kérdőív a Tehetséghidak Program keretében szervezett blended learning képzéseken résztvevőknek a kiemelt projekt eredményességének, hatékonyságának feltárásához

29

A projekt eredményeiről és hatásairól a projekt kiterjesztése során legalább két projektet megvalósított, regisztrált, akkreditált, illetve kiválóan akkreditált Tehetségpontot,³ valamint tehetséggondozással foglalkozó egyéb intézményt és szervezetet megkérdeztünk az online kérdőíves kutatás keretében. A kérdőív egyaránt tartalmazott általános (jellemzően zárt) és részletes (jellemzően nyitott) kérdéseket annak érdekében, hogy átfogó, és kellően részletes képet kaphassunk a projekt eredményeiről.

A 2014-ben végzett hatásvizsgálat alkalmával a Tehetségpontok számára két kérdőív készült: egy általános, illetve egy részletes, több szabadszöveges választ tartalmazó. Jelen tanulmány

3 A tehetségsegítő hálózat csomópontjai a Tehetségpontok, alapításukat a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács kezdeményezte és támogatja. Alapfeladatuk a tehetségek felfedezése, azonosítása, a tanácsadás, a pályaaorientáció, a lehetőségek, az információk személyre szabott megmutatása. 2015. június 10-i adat alapján 1410 Tehetségpont van Magyarországon.

keretein belül tehát a korábbi két kérdőív összevonásra került, az aktualizálást, pontosítást követően pedig valamennyi érintett számára kiküldtük azokat.

A 2014-ben végzett hatásvizsgálat során a hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok tehetséggondozásával kapcsolatban is alkalmazásra került egy kérdőív, amelynek a legfőbb kérdéseit szintén integráltuk az aktualizált kérdőívbe.

A 2014-es vizsgálat során az általános, illetve részletes kérdőíveket 362 fő töltötte ki. Az általános kérdőív valamennyi Tehetségpont számára megküldésre került (2014. június 30-i állapot szerint 1 160 helyre), míg a részletes kérdőív a legaktívabb 100 Tehetségpont számára került kiküldésre.

Jelen hatásvizsgálat keretein belül, ahogyan azt a korábbiakban bemutattuk, az egybeszerkesztett, átfogó kérdőív a 280 legaktívabb Tehetségponthoz, illetve tehetséggondozással foglalkozó intézményhez és szervezethez került kiküldésre (280 helyre).

Az átfogó kérdőívet 175 Tehetségpont és egyéb tehetséggondozással foglalkozó szervezet töltötte ki, ami az alapsokaság 62,5%-át teszi ki.

Az egyes alprojektek speciális, önálló tevékenységére tekintettel külön kérdőíves kutatás segítségével vizsgáltuk meg a Képzések alprojekt eredményeit és azok hasznosulását. Ennek érdekében egyrészt aktualizálásra került a 2014-es felmérés során alkalmazott, a képzéseken résztvevőknek szóló kérdéssor, másfelől kidolgozásra került egy új kérdőív, amely a Tehetséghidak Program keretében újonnan bevezetett blended learning típusú képzés tapasztalatait és hatékonyságát volt hivatott feltárni.

Az általános képzési kérdőívet valamennyi résztvevő számára elküldtük (6 600 fő), amelynek eredményeként 841 szakember vett részt a felmérésünkben. Ez a „kiképzettek” közel 13%-a, ami, ha tekintetbe vesszük az alapsokaság kiterjedt voltát, kifejezetten jó részvételi aránynak tekinthető.

A 2014-es adatfelvétel során 4 000 fő számára került megküldésre a kérdőív, melyet 338 fő töltött ki.

Részkutatásukban, amelynek fókuszában a blended learning képzésen résztvevők tapasztalatai állnak, a teljes alapsokaságból (500 fő) 253 szakember töltötte ki a kérdőívet, ami több mint 50%-os lekérdezettségi arányával kimagaslónak tekinthető.

A 2014-es vizsgálat során külön kérdőív készült a Tehetségsegítő Tanácsok⁴ működésének, a Tehetséghidakhoz való kapcsolódásoknak a feltérképezésére. Ez a kérdőív is minden (2014

⁴ A Tehetségsegítő Tanács olyan helyi, vagy térségi kezdeményezésre létrejött szerveződés, amely a lehető legszélesebb szakmai és társadalmi összefogással segíti a tehetségek felkutatását, fejlesztését, a tehetségesek produktumainak hasznosulását és a szükséges erőforrások bővítésének lehetőségeit.

júniusában 75 darab) érintettnek megküldésre került, melyből 22 Tanács képviselőjében töltötték ki azokat.

A kvantitatív kutatás a LimeSurvey program segítségével, online felületen zajlott. A kérdőíves adatfelvétel után SPSS Data Entry program segítségével az adatokat rögzítettük, elvégeztük az adatok tisztítását, majd az adatok logikai ellenőrzése után adatbázist építettünk. Az elemzést az adatbázis segítségével készítettük el.

A survey kutatás eredményeit kvalitatív módszerek segítségével kapott információk egészítik ki, illetve a tanulmány elkészüléséhez hozzájárultak még a Tehetséghidak Program keretében született dokumentumok, továbbá a projekt saját informatikai rendszerének segítségével gyűjtött adatok.

Jelen vizsgálatban a kvalitatív eszközöket elsősorban arra használtuk, hogy az egyes alprojektekéről, illetve kiemelt tevékenységekről mélyebb és átfogóbb ismereteket szerezzünk. Ennek érdekében egyéni és csoportos interjúk lefolytatására került sor az alábbiak szerint:

- **Módszertani Tehetségfejlesztő Jó Gyakorlatok adaptálása** – műhelymunkákon részt vett szakemberek számára szervezett csoportos interjú 6 fő részvételével;
- **A Tehetség hónapja alprojekt** keretében Tehetségnapot megvalósító szakemberek számára szervezett csoportos interjú 3 fő részvételével;
- **A Csoportos tehetségsegítő tevékenységeket** megvalósító szakemberek számára szervezett csoportos interjú (két alkalom), összesen 16 fő részvételével;
- **A Kiemelt tehetségek segítése** alprojekt keretében megvalósult Személyiségfejlesztő Programban résztvevő pszichológusok részvételével zajló csoportos interjú 4 fő részvételével, valamint egy programba vont fiatal édesapjával folytatott mélyinterjú.

31

A különböző interjúkon összesen 30 fő vett részt. Az interjúk specifikus témakörei a MATEHETSZ alprojekt vezetőivel közösen kerültek meghatározásra.

Annak érdekében, hogy a Tehetséghidak Program hatásait a lehető legátfogóbb módon mérni tudjuk, egyrészt törekedtünk az egyes vizsgálati területeket úgy meghatározni, hogy azok a legnagyobb lefedettséget biztosítsák, másfelől szem előtt tartottuk, hogy a 2015-ös adatfelvétel témakörei komplementer módon egészítsék ki a 2014-es hatásvizsgálatot. Ennek érdekében az elemzés során beépítjük egyfelől a 2014-es vizsgálat adott témánál releváns eredményeit, másfelől az egyes interjúkon elhangzott főbb megállapításokat.

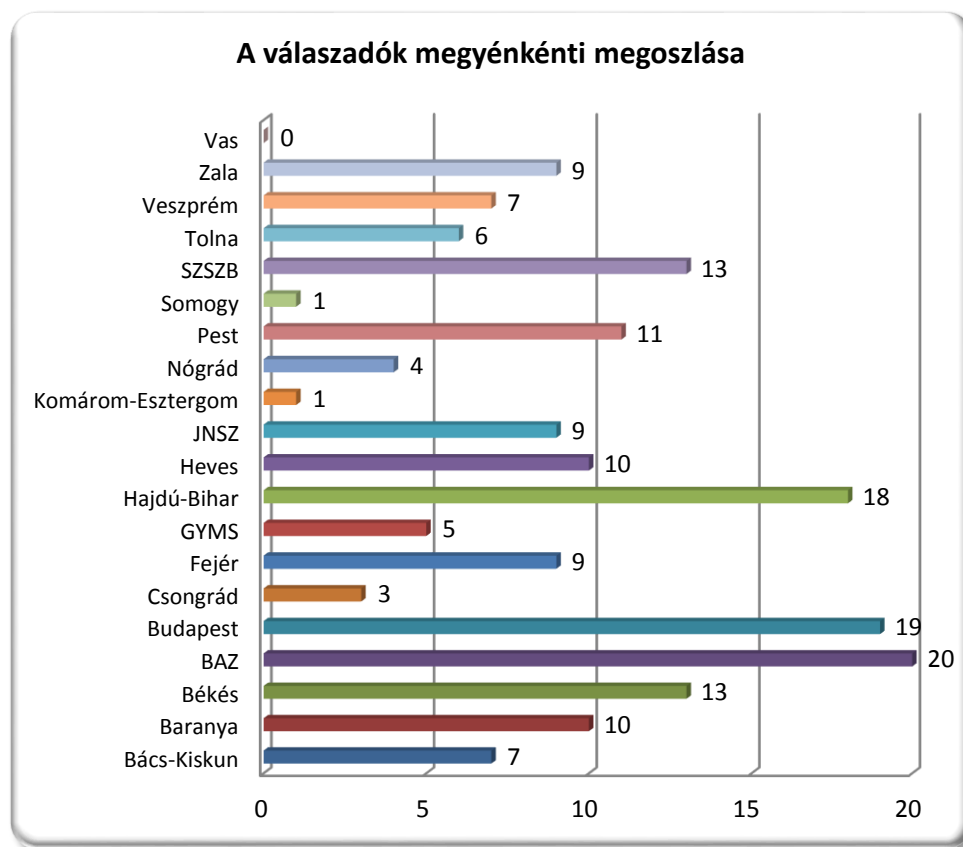
A kutatásunk során használt kérdőívek jelen szakértői dokumentum 1-3. sz. mellékleteiben találhatóak, a csoportos és egyéni interjúk összefoglalóit pedig a 4-7. sz. mellékletek tartalmazzák.

2.2 A Tehetségpontok és tehetséggondozással foglalkozó egyéb intézmények/szervezetek kérdőíves adatfelvétele, valamint az interjúk során megismert eredmények

Az általános, a teljes Tehetséghidak Programra kiterjedő kérdőívet 175 fő töltötte ki. Az alábbi táblázat a válaszadók megyénkénti megoszlását tartalmazza.

A 2014-es vizsgálat során az általános, illetve részletes kérdőíveket 362 fő töltötte ki, ami a regisztrált tehetségpontok 31%-át jelenti.

1. ábra: A válaszadók megoszlása megyénkénti bontásban

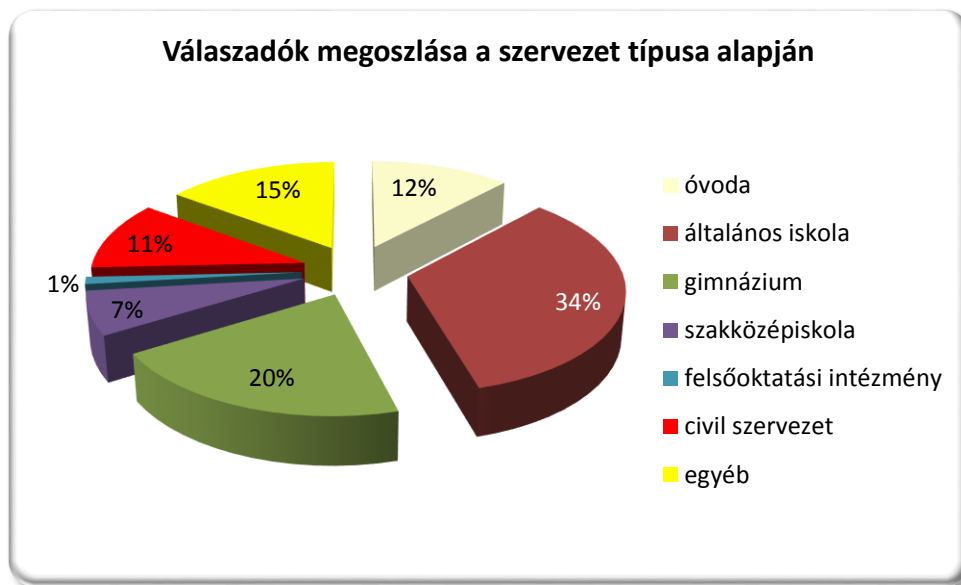

32

A megyénkénti megoszlásokat vizsgálva azt látjuk, hogy Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből (11%), Budapestről (11%) és Hajdú-Bihar megyéből (10%) töltötték ki legnagyobb arányban a kérdőíveket. A legkisebb válaszadási hajlandóság Vas (0), Somogy (0,6%) és Komárom-Esztergom (0,6%) megyéket jellemzi.

A válaszadók több mint harmada általános iskola kereteiben végez tehetséggondozó tevékenységet. Őket követik a gimnáziumok 20%-kal, az „egyéb” besorolású szervezetek/intézmények 15%-os részesedéssel, az óvodák 12%-kal, a civil szervezetek 11%-kal, a szakközépiskolák 7%-kal, illetve a felsőoktatási intézmények 1%-os képviseléssel.

2. ábra: A válaszadók megoszlása a szervezet típusa alapján

Nagyjából hasonló megoszlást találunk a 2014-es felmérésben is, azzal a különbséggel, hogy akkor a kérdőív nem tett különbséget a gimnáziumok és a szakközépiskolák között, és az akkori mintához képest némileg nőtt a középfokú intézmények aránya a válaszadók által képviselt szervezeteken belül.

1. táblázat: Az intézmény/szervezettípus kérdésre „EGYÉB” választ adók megoszlása

INTÉZMÉNY/SZERVEZET TÍPUSA	Esetszám (db)	Megoszlás (%)
alapfokú művészetoktatási intézmény	9	34,6
többcélú intézmény	4	15,4
civil közművelődési szervezet és AMI	1	3,8
középiskola és kollégium	2	7,7
művelődési ház	1	3,8
nonprofit kft.	3	11,5

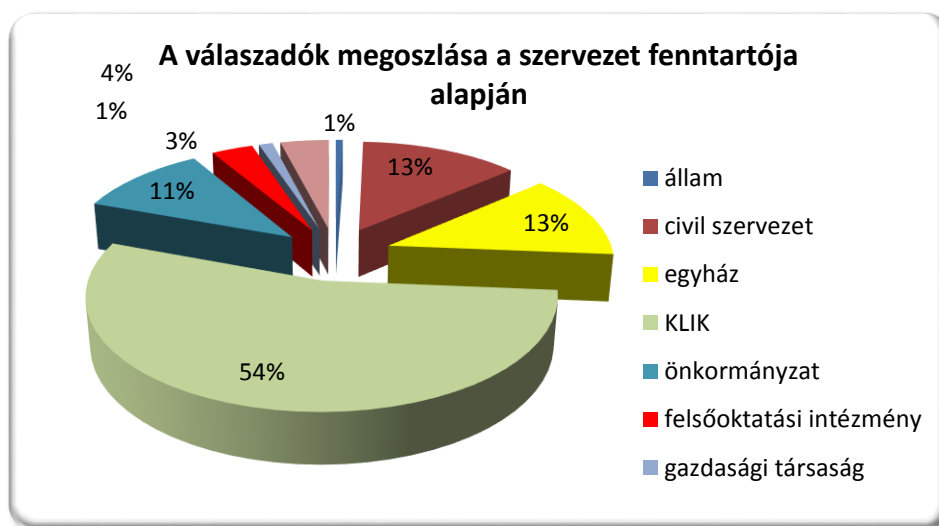
INTÉZMÉNY/SZERVEZET TÍPUSA	Esetszám (db)	Megoszlás (%)
pedagógiai szakszolgálat	2	7,7
tanoda	1	3,8
tehetségsegítő tanács	2	7,7
többcélú kistérségi társulás	1	3,8

Az „egyéb” besorolású szervezetek között a legnagyobb arányban alapfokú művészetoktatási intézményeket találunk, illetve többcélú intézményeket, de megjelennek nonprofit kft.-k, pedagógiai szakszolgálatok, valamint tehetségsegítő tanácsok is.

A fenntartói adatokat vizsgálva azt látjuk, hogy a legtöbb válaszadó (54%) a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ irányítása alatt álló szervezetet képvisel, 13-13% azok aránya, akik egyházi fenntartású intézményekben, illetve civil szervezetekben végeznek tehetséggondozó tevékenységet. 11% az önkormányzatok által fenntartott (jellemzően óvodák) aránya, valamint a fenntartók között megjelennek a gazdasági társaságok, a felsőoktatási intézmények, illetve az állam is.

A 2014-es adatfelvétel során a KLIK még nem került nevesítésre az intézményfenntartók között, így az állami fenntartás 55%-os részesedéssel hasonló megoszlást jelent, mint a jelenlegi felmérésünk.

3. ábra: A válaszadók megoszlása a szervezet fenntartója alapján

Tekintettel arra, hogy az idei évben nem csupán azok a szervezetek kerültek az alapsokaságba, amelyek regisztrált, akkreditált, kiválóan akkreditált Tehetségpont címmel rendelkeznek, a következő kérdés arra irányult, hogy megtudjuk, milyen a válaszadók közötti megoszlás ezen a téren.

A válaszokból egyértelműen kiderült, hogy a legtöbb válaszadó (91%) regisztrált Tehetségpontot képvisel, de 9% azok aránya is, akik szervezete még nem rendelkezik ilyen címmel.

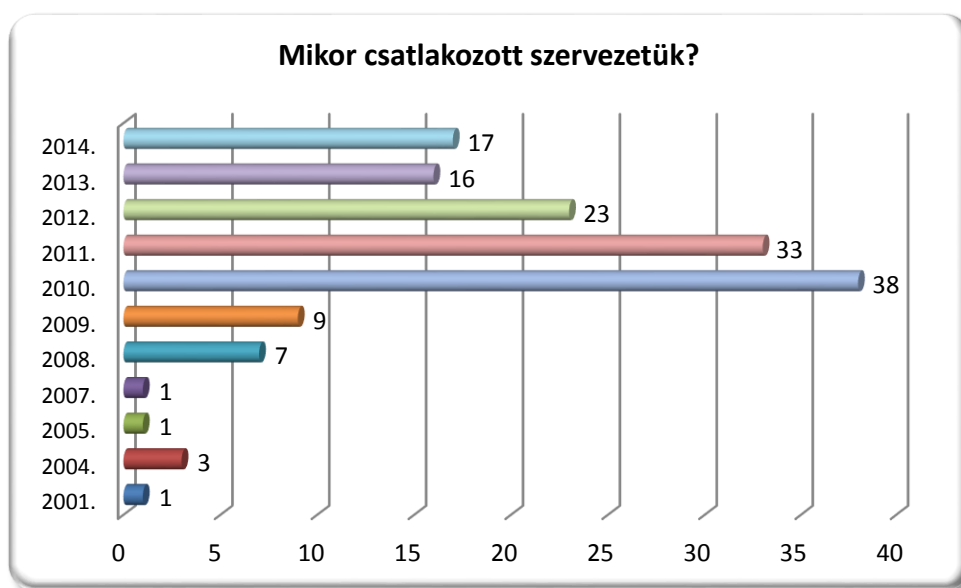
4. ábra: A válaszadók megoszlása a Tehetségpont regisztráció alapján

A válaszadók 85%-a válaszolt arra a kérdésre, hogy mely évben csatlakoztak a Tehetségpont hálózathoz.

35

5. ábra: A válaszadók megoszlása a Tehetségpont hálózathoz való csatlakozásuk éve szerint

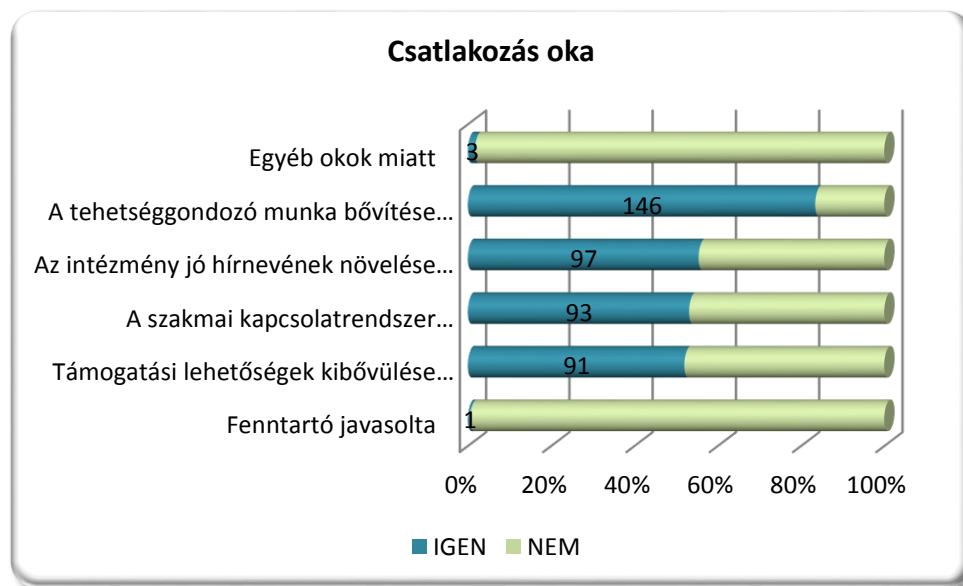

A megoszlásból jól látszik, hogy a legtöbben 2010-ben csatlakoztak (25,5%), ezt követően csökkenő ütemben haladunk a 2014-es év felé, ahol enyhe emelkedés tapasztalható. Összességében megállapítható, hogy a válaszadók több mint 85%-a 2010-et követően vált Tehetségponttá.

A 2014-es adatfelvétel során a válaszadók által képviselt szervezetek többsége 2011-ben csatlakozott (27,3%), ezt követően pedig csökkenő tendenciát mutatva jelennek meg az egyes évekre vetített adatok.

A csatlakozás okai között a leghangsúlyosabban a tehetséggondozó munka bővítésének szándéka jelenik meg 84%-os részesedéssel. 55-51%-os arányban jelennek meg az intézmény jó hírnevének növelésére irányuló törekvések, továbbá a szakmai kapcsolatrendszer, valamint a támogatási lehetőségek bővítésének a szándéka.

6. ábra: A Tehetségpont hálózathoz való csatlakozás oka

36

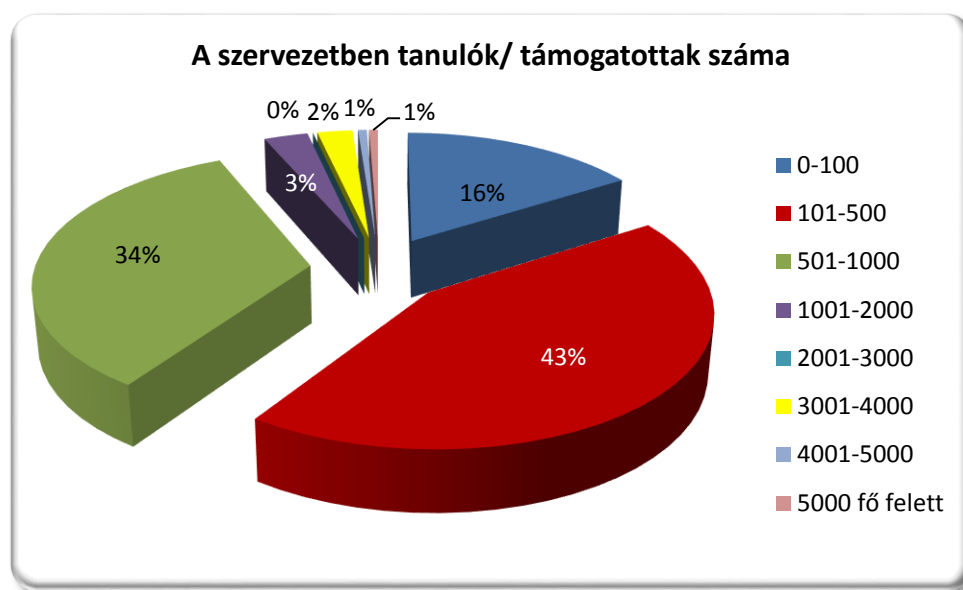
2. táblázat: A csatlakozás egyéb okai

Egyéb okok	Esetszám
Jó kezdeményezésnek tartja	1
A tehetséggondozás miatt	1
Szakértő tanácsára	1

A szervezeteken/intézményeken belül tanuló/támogatott gyermekek és fiatalok számadatait vizsgálva az látható, hogy a többség (43%) 101 és 500 fő közötti létszámmal rendelkezik, és őket követik az 500 fő feletti, de 1000 fő alatti intézmények (34%). A válaszadók között 16%-os azok aránya, akik 100 fő alatti tanulói/támogatotti körrel rendelkeznek.

Az összes érintett tanulói létszám 87 905 fő, ami átlagosan 502 főt jelent, bár – ahogyan azt az alábbi diagramon is látjuk – meglehetősen nagy szórásban.

7. ábra: A válaszadók megoszlása a szervezetben tanulók/ támogatottak létszámának alapján

37

A következő diagram azt mutatja be, hogy az egyes intézményeken/szervezeteken belül hogyan alakult 2010-től napjainkig a kifejezetten tehetséggondozásba vont gyermekek és fiatalok számaránya.

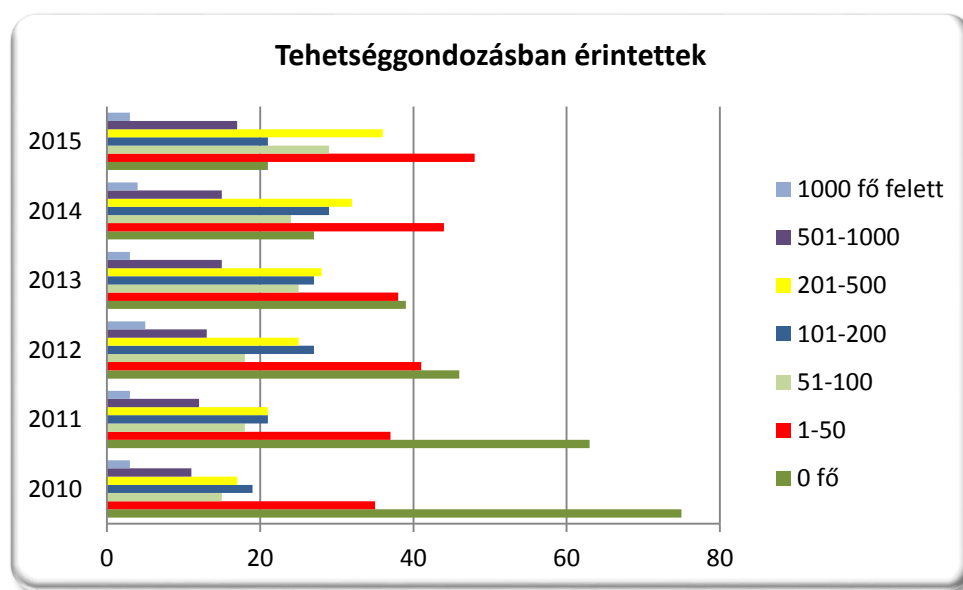
Az adatok azt mutatják, hogy 2010-től 2015-ig folyamatosan csökken azok aránya, ahol nem végeznek tényleges tehetséggondozást (2010-ben még 75 fő számolt be erről, 2015-ben már csupán 21 fő).

Az 1 és 50 fő közötti tehetséggondozottak számaránya a legmeghatározóbb minden vizsgált évre levetítve, mely értékek folyamatos emelkedést mutatnak, csakúgy, mint az 51-100 fő közötti tehetséggondozottak részesedése (2010-ben a válaszadó szervezetek csupán 8,6%-a számolt be erről, míg 2015-re ez az arány 16,6%-ra emelkedett). Minden évben 10% feletti azon szervezetek aránya, amelyekben a tehetséggondozottak létszáma 101 és 200 fő között

van, és jelentős emelkedés tapasztalható a 201-500 fő közötti tehetséggondozottak esetében is (2010-ben 9,7%, 2015-ben 20,6%).

Az 500 fő feletti tehetséggondozotti körrel foglalkozó intézmények/szervezetek száma a 2010-es 14-ről 2015-re 20 szervezetre emelkedett.

8. ábra: A válaszadók megoszlása a tehetséggondozásban érintettek létszáma alapján

38

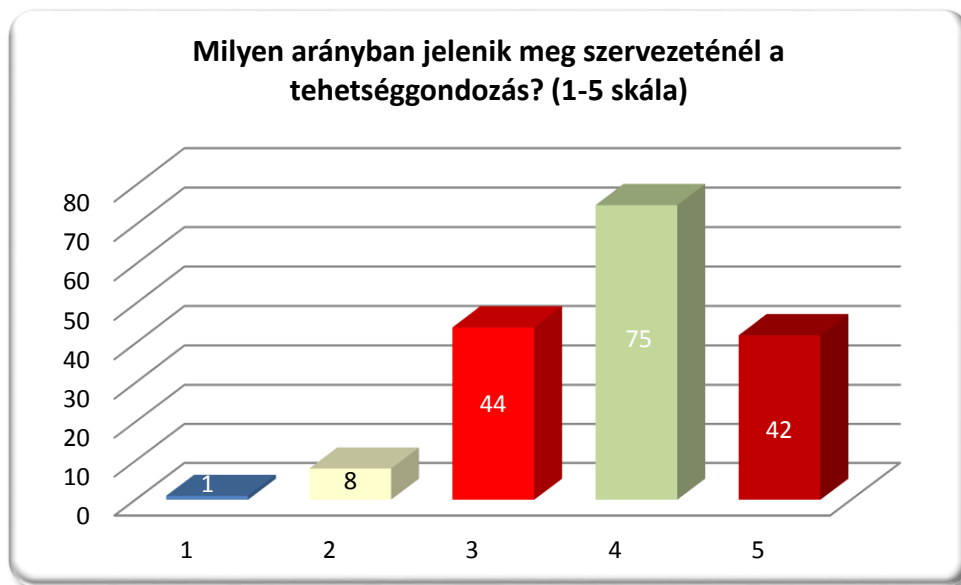
Ha az egyes éveket állítjuk vizsgálatunk középpontjába, azt tapasztaljuk, hogy míg 2010-ben a válaszadók közül 100-an jelezték, hogy szervezetük végzett tehetséggondozást, addig 2015-re már 154 ilyen intézményről adtak számot (21 szervezet képviselője nem nyilatkozott e kérdés tekintetében). Az átlagos tehetséggondozotti létszám a 2010-es 269 főről 2015-re 252 főre módosult, de ez nem azt jelenti, hogy csökkent volna a bevont tanulók száma, hiszen amíg 2010-ben a válaszadók által képviselt intézményekben összesen 26 901 tehetséges fiattal foglalkoztak, addig 2015-re ugyanezekben az intézményekben már 38 807 főre emelkedett a tehetséggondozottak száma.

A 2014-es adatfelvétel során is hasonló megoszlást és átlagos létszámot rögzítettek a kutatási eredmények.

A következő kérdés arra irányult, hogy megtudjuk, a tehetséggondozási tevékenységek milyen arányban jelennek meg az intézmény/szervezet tevékenységeinek sorában.

A válaszadókat arra kértük, hogy egy 1-től 5-ig terjedő skálán jelöljék a tehetséggondozás mértékét, ahol az 1-es az „egyáltalán nem jelenik meg”, az 5-ös pedig a „teljes mértékben jelen van” választ jelöli.

9. ábra: Az „A szervezeténél zajló tevékenységek között milyen arányban jelenik meg a tehetséggondozás?” kérdésre adott válaszok megoszlása 1-től 5-ig terjedő skála alapján (1 = kis mértékben; 5 = teljes egészében)

39

A válaszadók 43%-a a 4-es értéket választotta, azaz úgy ítéli meg, hogy szervezetüknél a tehetséggondozás nagymértékben jelen van, 26%-uk közepes mértékű jelenlétéről számolt be, 25%-uk pedig arról nyilatkozott, hogy a tehetséggondozás a fő tevékenységük, az teljes egészében meghatározza munkájukat.

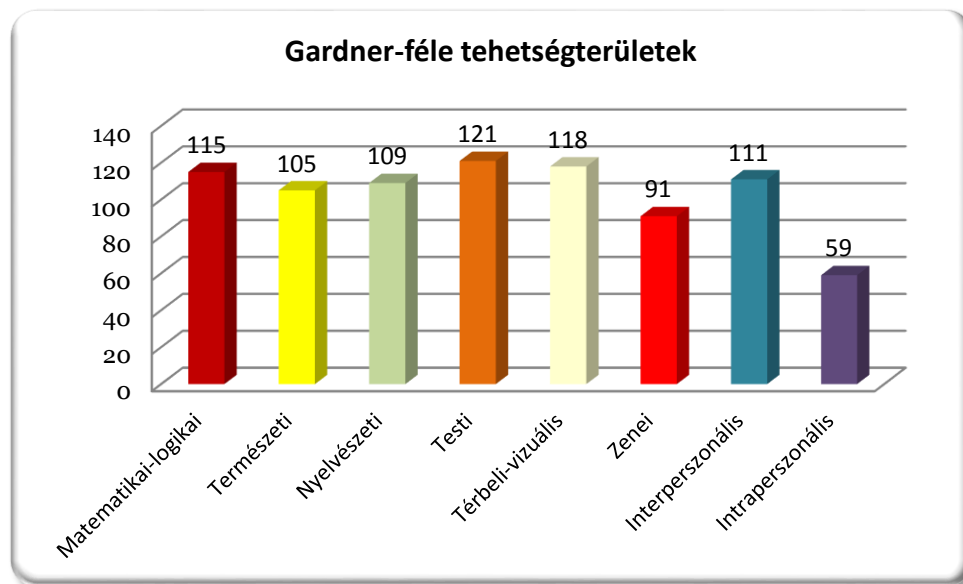
A 2014-es adatfelvétel során a válaszadóknak szintén feltettük ezt a kérdést, de a válaszlehetőségek nem egy skálaértékhez voltak rendelve, hanem a tehetséggondozó tevékenységek mértékét százalékos arányban kellett megadniuk (0-10%, 11-20%, 21-30%, 31-40%, 41-50%, 50% felett). A válaszadók közel harmada az 50% feletti választ adta, ami a jelen válaszlehetőségek alapján a 3-as érték és a feletti tartományt jelenti. A két adatfelvétel eredménye e tekintetben lényegesen eltér egymástól, hiszen a mostani felmérés során a válaszadók 93%-a választotta az 50% feletti tehetséggondozói tevékenységet.

E jelenségnek kettős oka lehet: elképzelhető, hogy a 2015-ös adatfelvételen elsősorban azok vettek részt, akik kiemelt tevékenységként tekintenek a tehetséggondozásra, másrészt generálisan is emelkedhetett azon intézmények és szervezetek száma, amelyekben a tehetséggondozói munka egyre inkább szervesül a mindennapi tevékenységekben. Jelen tanulmány keretei között e kérdés feloldására nincs lehetőségünk.

Az alacsony értéket (1-es és 2-es) jelölő válaszadók között egy pedagógiai szakszolgálat, kettő szakközépiskola, két-két gimnázium és általános iskola, valamint egy óvoda található.

A következő kérdésblokk a tehetséggondozó tevékenységek feltérképezésére szolgált. Először azt kérdeztük a szakemberektől, hogy a Gardneri felosztás⁵ alapján leírt tehetségterületek közül melyekkel foglalkozik szervezetük?

10. ábra: A Gardner által megalkotott felosztás alapján leírt tehetségterületek megoszlása a válaszadók tevékenységei szerint

A válaszadók által képviselt szervezetek legmagasabb arányban a testi-kinesztetikus tehetségterülettel (69%) foglalkoznak, de szorosan ezt követi a térbeli-vizuális (67%), a

⁵ Tehetségterületek a Gardner által meghatározott felosztás alapján:

- Logikai-matematikai (például matematikai szakkör, IQ-klub, sakk és más logikai tevékenységek, tanulási stratégiák fejlesztése);
- Természeti (például mindenféle természettudományos témakörű foglalkozás, természetjárás);
- Nyelvészeti (például anyanyelvi és idegen nyelvi programok);
- Testi-kinesztetikus (például sportprogramok, tánc-, mozgáskultúra);
- Térbeli-vizuális (például képzőművészeti, filmművészeti foglalkozások, kézügyességet igénylő szakmai tevékenységek, népi mesterségek);
- Zenei (mindenféle ének-zenei program);
- Interperszonális (például drámafoglalkozások, színjátszás, kommunikációs foglalkozások, vezetői kompetenciák fejlesztése);
- Intrapersonális (például önismereti foglalkozások).

matematikai-logikai (66%), az interperszonális (63%), a nyelvészeti (62%), valamint a természeti (60%) terület is.

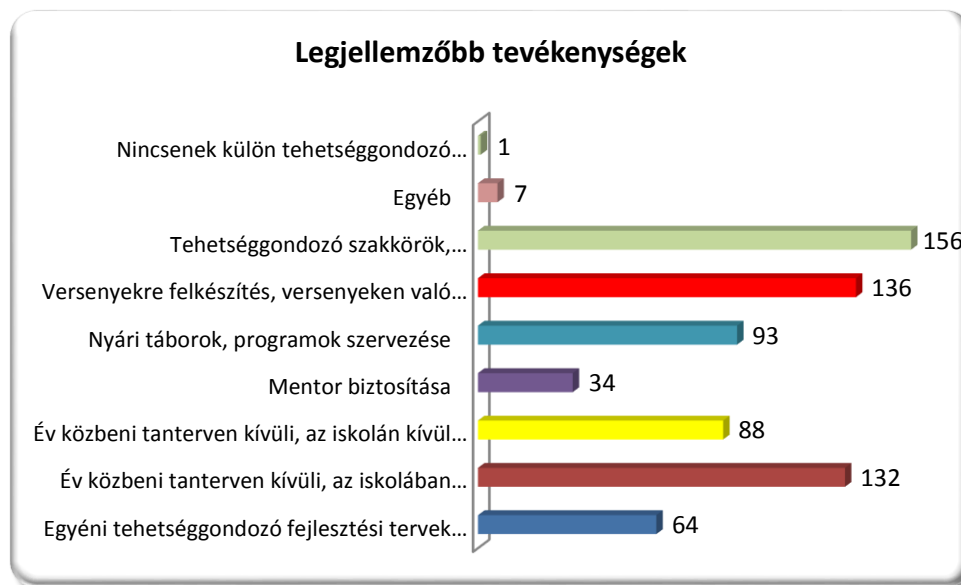
Fentieket – alig lemaradva – 52%-kal követi a zenei tehetségterület, a sor végén pedig 34%-os részesedéssel az intraperszonális tehetségterület áll.

Az önismereti foglalkozásokat kivéve tehát szinte minden tehetségterület megjelenik a válaszadó szervezetek tevékenységei sorában.

A 2014-es adatfelvétel is hasonló eredményeket hozott: első helyen a testi-kinesztetikus tehetségterület állt, a sor végén az intraperszonális területtel.

A tehetséggondozó tevékenységek „hogyanját” az alábbi diagram szemlélteti:

11. ábra: A válaszadók megoszlása a tehetséggondozáshoz kapcsolódó legjellemzőbb tevékenységek alapján

Vizsgálatunk szempontjából kiemelkedően fontos volt annak a meghatározása is, hogy az egyes tehetségterületek mellett melyek a tehetséggondozáshoz kapcsolódó legjellemzőbb tevékenységek, azaz milyen módon, módokon zajlik egy-egy Tehetségpontban és tehetséggondozással foglalkozó szervezetben a tehetségek támogatása. A kérdőívben felsoroltuk a legjellemzőbb tehetségsegítő tevékenységeket, ezekről kellett eldöntenie a válaszadónak, hogy zajlik-e náluk ilyen jellegű munka. Ezek a fő tevékenységek a

- szakkörök, műhelymunkák szervezése;

- egyéni fejlesztési tervek készítése;
- mentor biztosítása;
- versenyekre felkészítés, versenyeken való részvétel biztosítása;
- év közbeni iskolán belüli programok szervezése;
- év közbeni iskolán kívüli programok szervezése;
- nyári táborok, programok szervezése.

A válaszadók 89%-a nyilatkozott arról, hogy tehetséggondozó szakköröket, műhelyeket szervez. Ezt követi 78%-kal a versenyfelkészítés, versenyeken való részvétel biztosítása, valamint 75%-kal az év közbeni tanterven kívüli, az iskolában zajló tehetséggondozó programok szervezése. A válaszadók fele számolt be nyári táborok, programok, illetve év közbeni tanterven kívüli, az iskolán kívül zajló tehetséggondozó programok szervezéséről.

A válaszadók valamivel több, mint a harmada egyéni tehetséggondozó fejlesztési terveket készít, közel 20%-uk pedig mentort biztosít gondozottjai számára.

Az „egyéb” választ adók megadott tevékenységei is többségében besorolhatóak a fenti tevékenységek sorába. Kivételt esetleg a nemzetközi projektekben való részvétel jelent, illetve a tehetségazonosító mérésekre irányuló válasz már átvázolt a tehetségek/ tehetségígéreték azonosítására alkalmazott módszerek kérdésköréhez.

3. táblázat: A tehetséggondozáshoz kapcsolódó legjellemzőbb tevékenységek kapcsán az „egyéb” választ adók tevékenységterületei

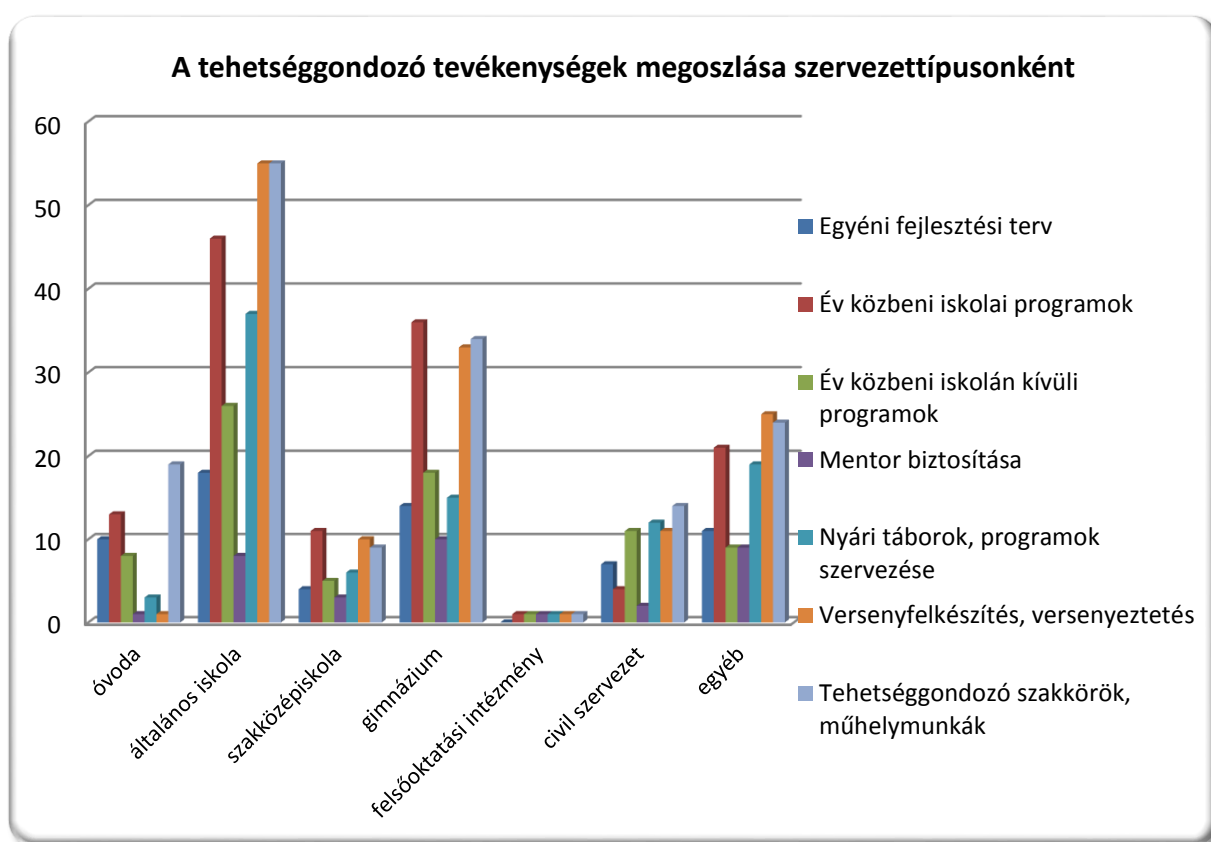
„EGYÉB” válaszok	Esetszám
Emelt szintű angol nyelvi oktatás	1
Megyei, regionális, illetve országos tehetségversenyek szervezése és lebonyolítása	1
Nemzetközi projektekben való részvétel	1
Tehetségfejlesztés csoportban és egyénileg	1
Tehetségazonosító mérések a teljes 4. évfolyamon	1
Tehetségéhtévégek, tréningek	1
Tehetségnap szervezése	1

A következő diagramon azt mutatjuk be, hogy az egyes szervezettípusokban milyen jellemző tehetséggondozási tevékenységek zajlanak. Ahogyan az a jellemző tevékenységek

megoszlásából is jól látható volt, a legjellemzőbb minden esetben a szakkörök, műhelyek szervezése, valamint a versenyeztetés, versenyekre történő felkészítés. Ez utóbbi – értelemszerűen – az óvodák esetében a legkevésbé jellemző.

A civil szervezetek esetében az iskolán belül zajló tehetségsegítő tevékenységek aránya a legkisebb, ami azt sugallja, hogy az oktatási intézmények jellemzően maguk végzik a tehetséggondozást az iskola falain belül, és csak kis mértékben vonnak be külső erőforrásokat ezekbe a folyamatokba.

12. ábra: A válaszadó szervezetek megoszlása a tehetséggondozó tevékenységtípusok alkalmazási gyakorisága alapján

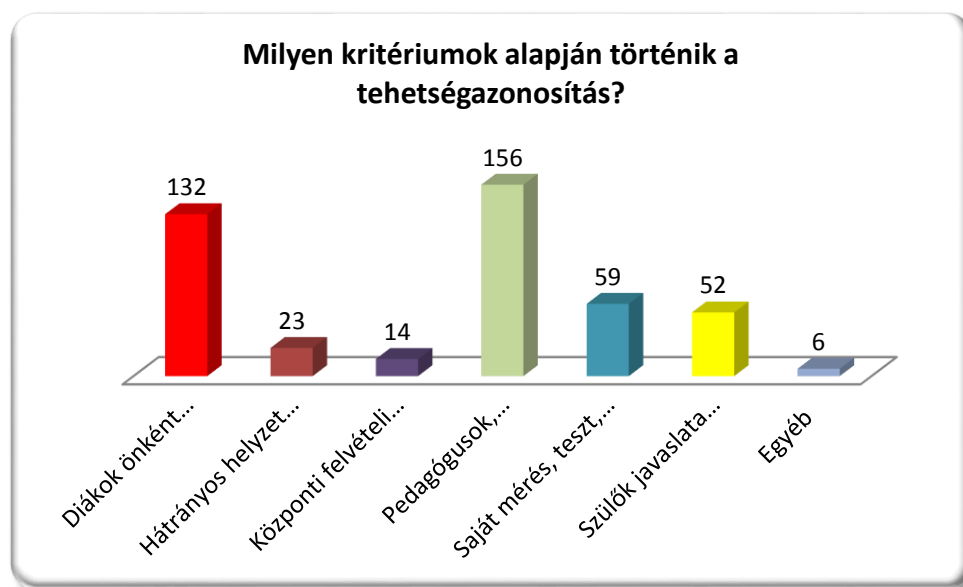

A 2014-es adatfelvétel során a vállalt tevékenységek egyik fő jellemzője az volt, hogy azok a gyakoribbak, amelyek inkább részei az iskola napi életének, a pedagógusok hagyományos munkájának. A tradicionális oktatáson kívül álló feladatok felvállalása ritkábbnak bizonyult.

A 2015-ös felmérés eredményei azt mutatják, hogy a köznevelési intézmények egyre több tevékenységben egyre nagyobb mértékű részesedést vállalnak a tehetségek segítése érdekében.

A tehetségazonosításra alkalmazott legjellemzőbb gyakorlat a pedagógusok, szakemberek javaslata (89%), valamint a diákok önkéntes jelentkezése (75%). Saját mérést, tesztet a válaszadók harmada alkalmaz, és közel 30% azok aránya is, akik a szülők javaslata alapján vonják be a gyermekeket, fiatalokat a tehetséggondozásba. A hátrányos helyzet mértéke alapján az intézmények/szervezetek 13%-a dönt.

13. ábra: A válaszadók megoszlása a tehetségazonosítás gyakorlata alapján

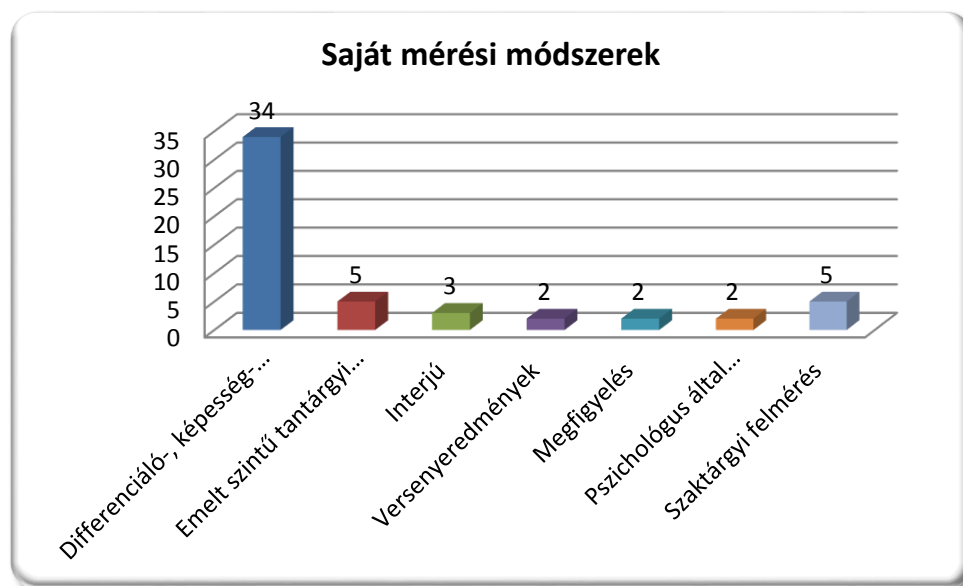
4. táblázat: A tehetségazonosítás módszereire vonatkozóan „egyéb” választ adók gyakorlata

„EGYÉB” válaszok	Esetszám
pszichológiai teszt	2
Dr. Balogh László mér	1
más iskolák ajánlása alapján	1
óvodapedagógusok megfigyelései alapján	1
komplex értékelés, tehetségfelmérő tábor	1

A saját mérési módszert alkalmazó szervezetek legáltalánosabban különböző kognitív, képesség- és személyiségvizsgáló stb. tesztek alkalmazásával és ezen tesztek tetszőleges kombinálásával szűrik ki és azonosítják a tehetségeket/tehetségígéreteket.

A gyakorlatok között kisebb arányban jelenik meg a szaktárgyi felmérés, az emelt szintű tantárgyi eredmények és a versenyeredmények figyelembe vétele, illetve a megfigyelés, pszichológus által végzett felmérések, valamint a személyes interjúk felvétele.

14. ábra: A válaszadók által jelzett saját mérési módszerek

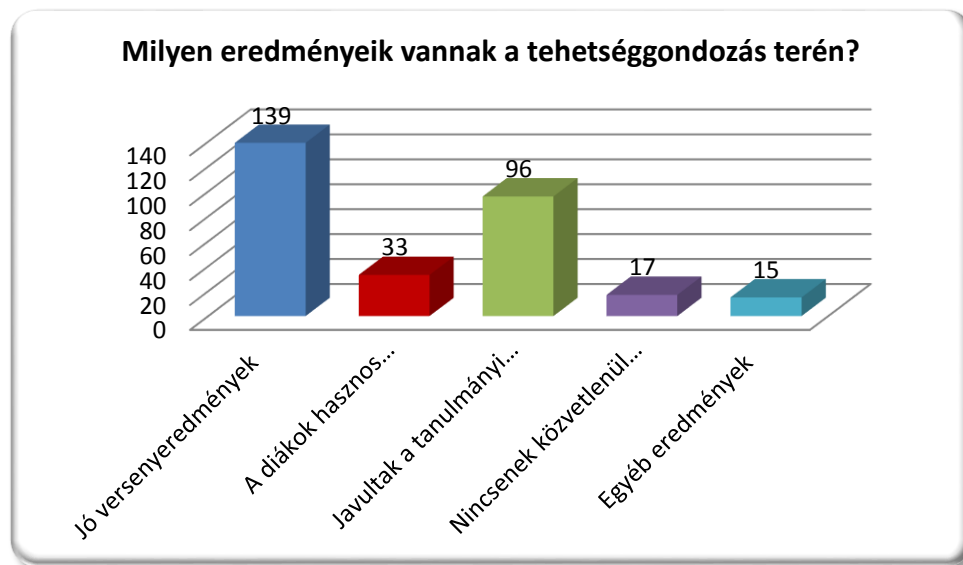

45

A válaszadók 74%-a nem rendelkezik saját mérési módszerrel.

A tehetséggondozó munka nem egy önmagáért való tevékenység, hatékonysága pedig a tehetségek elért eredményeiben érhető a leginkább tetten.

15. ábra: A válaszadók megoszlása a tehetséggondozás terén elért eredmények alapján

A válaszadók 74%-a a tehetséggondozásba vont gyermekek és fiatalok jó versenyeredményeit emelte ki, valamint 55%-uk a javuló/jó tanulmányi eredményeket. A munkaerő-piaci szereplőkkel történő kapcsolatok kialakításáról a válaszadók 19%-a számolt be.

46

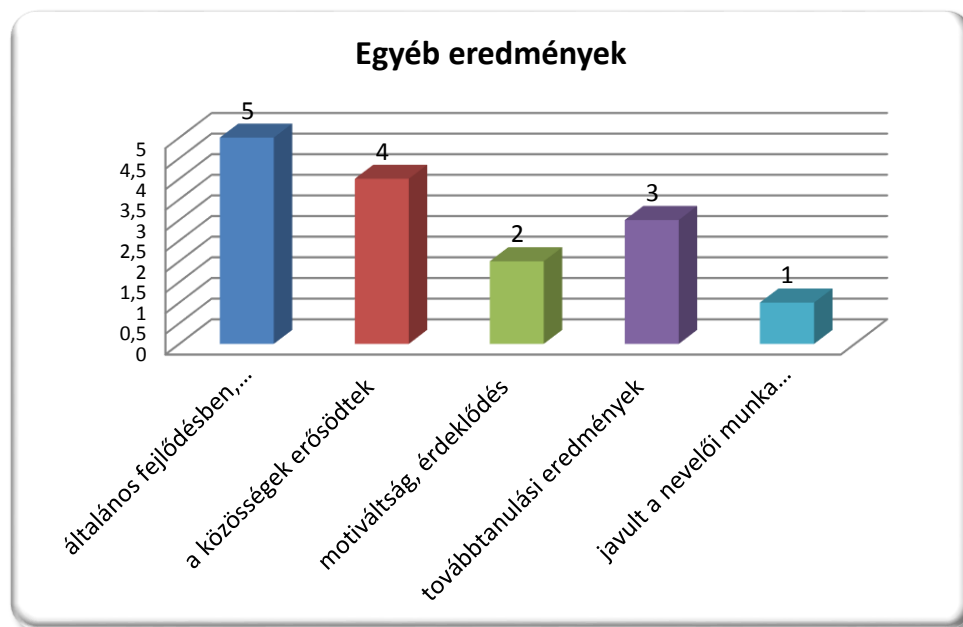
A megkérdezettek közel 10%-a ítélte meg úgy, hogy tehetséggondozó tevékenységüknek nincsenek közvetlenül mérhető, kimutatható eredményei.

A tehetséggondozással kapcsolatos általános dilemma, hogy hogyan és mikor mérhető/igazolható a fejlesztő/támogató módszerek hatékonysága, illetve, hogy lehet-e, kell-e mérni a tehetségsegítő tevékenységek eredményességét?

Nyilvánvaló, hogy a tehetséggondozásnak vannak olyan elemei, mint például a versenyeztetés, amelyek kézzel fogható eredménnyel zárulnak, de emellett éppoly fontos azoknak a segítő tevékenységeknek a biztosítása is, amelyek a tehetségígéret kibontakoztatásában, a talentum, és az ezzel járó „másság” egyéni megélésének és feldolgozásának folyamatában segítenek. A gyermekekben, fiatalokban szunnyadó tehetség kibontakozásának, megmutatkozásának ideje sem prognosztizálható előre. A tehetséggondozó munka célja, hogy megteremtse azokat a körülményeket, amelyek segítik a tehetségígéretet, illetve a már azonosított tehetségeket a bennük rejlő talentum kibontakoztatására. Ennek hatásai akár évekkel, évtizedekkel később is jelentkezhetnek, vagy akár egy életen át is rejtve maradhatnak.

Fontos kijelentünk tehát, hogy vizsgálatunk ezen kérdései nem a tehetséggondozó munkát minősítő, hanem tájékoztató jellegűek.

16. ábra: A válaszadók megoszlása az „egyéb” eredményeket bemutatók körében

A válaszadók közel 9%-a további (egyéb) eredményeket azonosított tevékenységei hatásaként. Az egyes válaszok gyakoriságuk sorrendjében a következők:

- Általános fejlődésben, teljesítménynövekedésben, szociális képességekben jelentkező eredmények,
- A közösségek erősödése,
- Motiváltság, érdeklődés,
- Továbbtanulási eredmények,
- Javult a nevelői munka minősége.

Az „egyéb” válaszok között több olyan is szerepel, amelyek nem közvetlenül a tehetséggel összefüggő eredményességet mutatják be, hanem a tehetségigéreteket/tehetségek személyiségének fejlődését emelik ki, ami szintén egy fontos és elengedhetetlen lépés ahhoz, hogy az egyénben rejlő talentum kiteljesedhessen.

A tehetséggondozó munka hatékonyságának mérésére számos eszköz és gyakorlat létezik:

17. ábra: A válaszadók megoszlása a tehetséggondozó munka hatékonyságának mérése alapján

Első helyen a tanári megfigyelés áll (79%), ezt követi az elégedettség mérés és a belső értékelés (47-47%), a tudásszint mérés (39%), illetve az iskolai önértékelés (37%). A további felkínált módszerek 33 és 10% közötti megoszlást mutatnak, azaz a válaszadó szervezetek kevesebb, mint egyharmadánál alkalmazzák őket. Az egyéb válaszok között a „versenyeken elért eredmények”, illetve a „célmegállapodások monitoringja” szerepeltek.

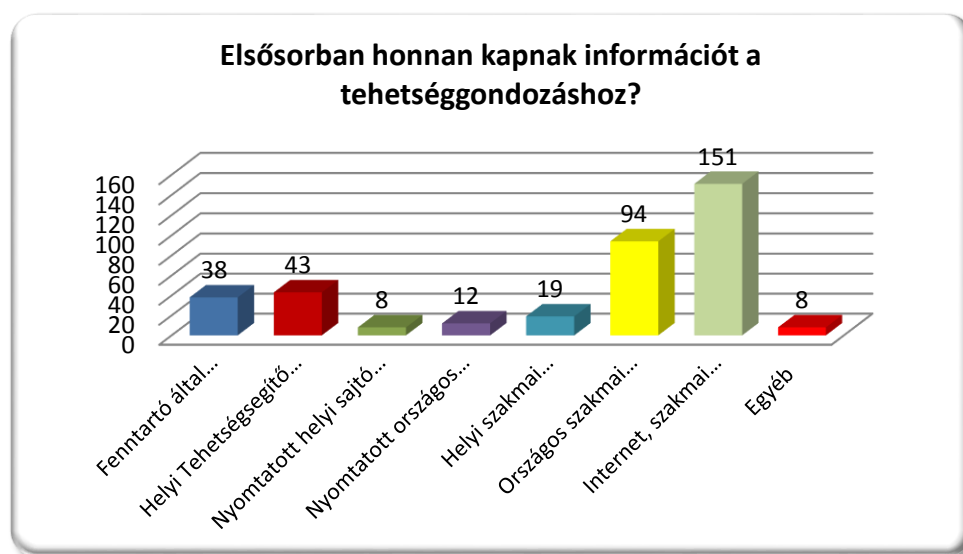
A válaszok alapján úgy tűnik tehát, hogy a legelterjedtebb gyakorlat a tanárok megfigyelésére épül, azaz nem elsősorban az objektív mérőeszközökre támaszkodnak a hatékonyság megállapításakor, hanem a tehetséggondozásban résztvevő szakemberek benyomásaira. Konkrét méréseket a válaszadók által képviselt intézmények/szervezetek kevesebb, mint a felében alkalmaznak.

A 2014-es adatfelvétel során a válaszok alapján egyetlen olyan módszer sem került azonosításra, amely egyértelműen a leginkább használt eszköz lett volna. Egyetlen mérési technikát sem jelöltek meg 50%-nál többen, a legjellemzőbb (44,2%) a bemenet – kimenet mérés, majd az intézmények belső értékelési technikái (iskolai önértékelés, tudásszint-mérés, belső értékelés) következtek. A leginkább objektívnek tekinthető mérési eszközök, mint

az indikátorok alkalmazása, vagy bármilyen külső értékelés a legkevésbé alkalmazott módszerek között szerepeltek. E tekintetben tehát nem beszélhetünk előrelépésről az objektív mérőeszközök használatának elterjedését illetően.

A következő kérdésblokk a tehetséggondozással foglalkozó szakemberek információszerzési szokásait hivatott feltérképezni.

18. ábra: A válaszadók megoszlása a tehetséggondozáshoz kapcsolódó információszerzés forrásai alapján

A válaszadók jelentős többsége (86%) elsősorban az internetről, szakmai honlapok tartalmait böngészve tájékozódik, illetve több mint a felük (53%) országos szakmai szervezetektől kapott tájékoztatás alapján jut naprakész információkhoz a tehetséggondozás témakörében.

A helyi Tehetségsegítő Tanácsot, valamint a fenntartót, mint információforrást a válaszadók 25-22%-a jelölte meg. Ennél lényegesen kevesebben (10% és ez alatt) említették a helyi szakmai szervezeteket, valamint a nyomtatott országos, illetve helyi sajtótermékeket.

Az „egyéb” választ adók jellemzően a MATEHETSZ hírleveléből tájékozódnak az aktualitásokról.

5. táblázat: A válaszadók megoszlása az „egyéb” információszerzési források tekintetében

EGYÉB INFORMÁCIÓFORRÁSOK	ESETSZÁM
MATEHETSZ hírleveléből	4

Kerületi tehetségkoordinátortól/ területen dolgozó szakembertől	2
Szakmai továbbképzésen elhangzottakból	1

Az országos sajtótermékek sorában az Új Köznevelés, a Tehetség, illetve a Magyar Közlöny került nevesítésre.

6. táblázat: A válaszadók megoszlása az országos sajtótermékek megnevezése kapcsán

ORSZÁGOS SAJTÓTERMÉKEK	ESETSZÁM
Új Köznevelés	5
Tehetség folyóirat	4
Magyar Közlöny	2

Az országos szakmai szervezetek sorában toronymagasan a MATEHETSZ vezet: az e kérdésre választ adó 93 személy 84%-a a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetségét jelölte meg információforrásként. Ettől lényegesen lemaradva, 14%-nyian jelöltek meg szakmai szövetségeket/szervezeteket, illetve 9%-nyian a Magyar Tehetseggondozó Társaságot.

A további válaszok gyakorisága a mintán belül nem éri el az 5%-ot (1 és 4% között mozog).

50

7. táblázat: A válaszadók megoszlása a megnevezett országos szervezetek alapján

ORSZÁGOS SZERVEZETEK	ESETSZÁM
MATEHETSZ	78
Szakmai szervezetek/szövetségek (pl. Magyar Zeneiskolák és Művészeti Iskolák Szövetsége, Magyar Tájfutó Szövetség stb.)	13
Magyar Tehetseggondozó Társaság	8
OOTT	4
Bolyai János Matematika Társulat	3
Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet (OFI)	3
Nemzeti Tehetségsegítő Tanács	2
Oktatási Hivatal	2

Emberi Erőforrások Minisztériuma	2
Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal	1
Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (KLIK)	1
Országos Roma Tehetségsegítő Tanács	1
Tempus Közalapítvány	1
Pedagógiai Szakszolgálat	1

A szakmai támogató szervezetek mellett napjainkban a legjellemzőbb információforrások elektronikus alapúak. A 2015-ös felmérés résztvevőinek elsődleges tájékoztatói eszköze a tehetseg.hu portál (57%), ezt követi a MATEHETSZ honlapja (26%). A sorban következő az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatáskezelő szervezetének honlapja, az emet.gov.hu portál már csupán 10%-os részesedéssel bír, és minden további honlap ennél lényegesen kisebb arányban fordul elő. A válaszok között több, a MATEHETSZ által üzemeltetett honlap is helyet kapott (geniuszportal.hu, tehetseghidak.hu, tehetsegpont.hu).

8. táblázat: A válaszadók megoszlása az információszerzésre használt honlapok említése alapján

HONLAP	ESETSZÁM
tehetseg.hu	99
matehetsz.hu	45
emet.gov.hu	18
geniuszportal.hu	13
pafi.hu	10
tehetsegpont.hu	10
tehetseghidak.hu	9
ofi.hu	9
mateh.hu	6
oktatas.hu	3
nka.hu	2
tehetseggondozas.hu	2
pedagógiai portálok	2
moderniskola.hu	2
szechenyi2020.hu	2
oh.gov.hu	2

HONLAP	ESETSZÁM
ncsszi.hu	2
mategye.hu	1
npt.hu	1
tanodaplatform.hu	1
nonprofit.hu	1
humzmsz.hu	1
tka.hu	1

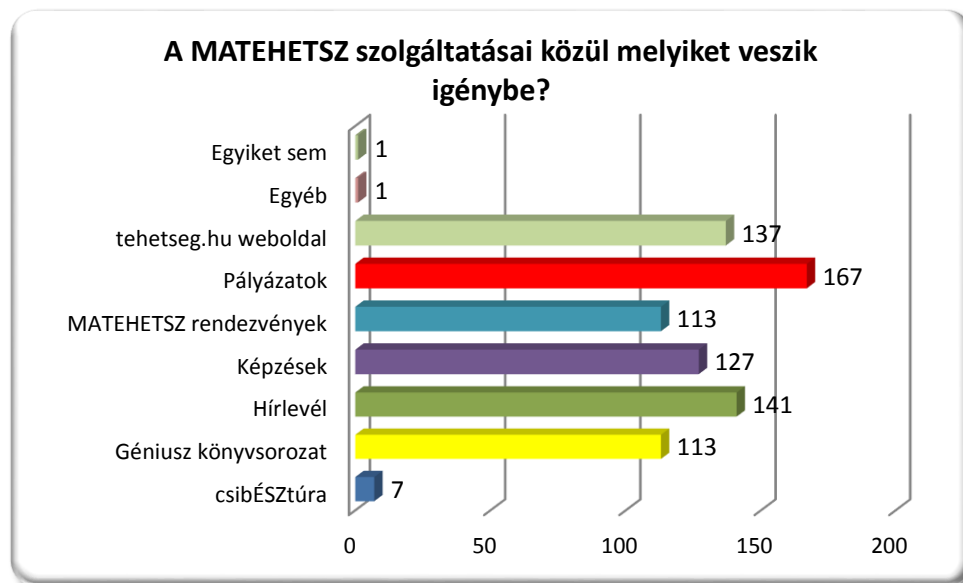
Fentiek alapján kijelenthető tehát, hogy a tehetséggondozással összefüggő kérdésekben az elsődleges és legelterjedtebb információforrást a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, valamint az általa működtetett honlapok és hírlevelek jelentik.

A 2014-es adatfelvétel is hasonló eredményt hozott: a válaszadók 91%-a szerezte be információit internetes szakmai portálokról, 39%-uk pedig országos szakmai szervezetektől. A helyi Tehetségsegítő Tanácsok jelentek még meg 28%-os részesedéssel, illetve a fenntartók által nyújtott információk 25%-kal.

A tavalyi felméréshez képest 2015-ben némi elmozdulás történt az országos szakmai szervezetek, és elsősorban a MATEHETSZ irányába, hiszen míg 2014-ben a válaszadók 39%-a nyilatkozott úgy, hogy szakmai szervezetek révén jut információkhoz, addig 2015-ben ez az arány már 53%-os. Mindez egyértelműen visszaigazolja a MATEHETSZ Tehetséghidak Program keretében folytatott információs munkáját, valamint kommunikációs tevékenységét.

A következő kérdés arra irányult, hogy megtudjuk, a MATEHETSZ szolgáltatásai közül melyeket veszik a leginkább igénybe a Tehetségpontok és egyéb tehetséggondozással foglalkozó szervezetek.

19. ábra: A válaszadók megoszlása a MATEHETSZ szolgáltatásainak igénybevétele alapján

A válaszadók több mint 95%-a jelezte, hogy részt vesz/vett a MATEHETSZ által kiírt pályázatokon. A hírlevelet 81%-uk olvassa, a tehetség.hu portált pedig 78%-uk látogatja rendszeresen.

53

A MATEHETSZ által biztosított képzéseken a válaszadók 73%-a szokott részt venni, vagy vett már részt rajta.

A MATEHETSZ szakmai rendezvényeit látogatja, illetve a Géniusz sorozat keretében megjelenő könyveket olvassa a válaszadók 65%-a.

A csibÉSZtúra online kognitív képességfejlesztő játék jelenleg béta verzióban érhető el, fejlesztése folyamatos, célcsoportját tekintve pedig a diákoknak szól. A fejlesztés a XXI. század igényeihez igazodva kíván a gyermekek és fiatalok számára tartalmas, egyéni fejlesztési lehetőséget biztosítani, amely a feladatok elvégzésén túl a versengésre is teret enged.

A 2014-es adatfelvétel alkalmával a válaszadó Tehetségpontoknak csupán 71,5%-a jelezte, hogy részt vettek a MATEHETSZ által kiírt pályázatokon, 69%-uk használta a weblapot, illetve 68%-uk olvasta a hírlevelet.

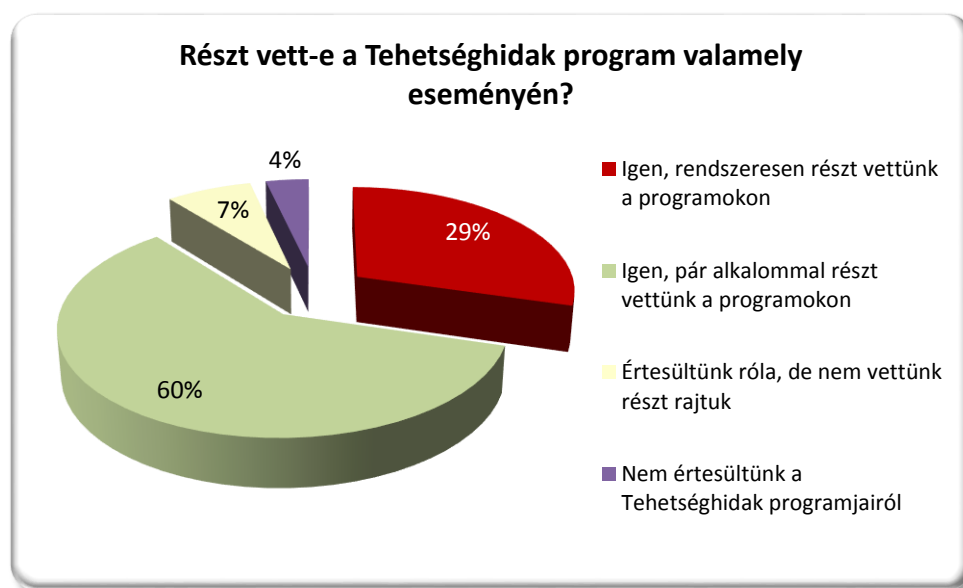
Valamennyi szolgáltatás igénybevétele tekintetében szignifikáns emelkedés tapasztalható.

Tekintettel az egyes szolgáltatások nagyarányú igénybevételére, sem az intézmények típusa, sem pedig a tehetséggondozó munka főbb területei alapján nem mutathatóak ki összefüggések a MATEHETSZ által biztosított szolgáltatások igénybevétele között.

A Tehetséghidak program eseményein a válaszadók 79%-a vett már részt, 60%-uk néhány alkalommal, 29%-uk pedig rendszeresen.

7%-uk jelezte, hogy bár tudtak az eseményekről, azokon nem tudtak/nem kívántak részt venni, 4%-uk pedig nem is értesült ezekről a rendezvényekről.

20. ábra: A válaszadók megoszlása a Tehetséghidak program eseményein való részvétel alapján

Arra is kíváncsiak voltunk, hogy mik voltak a távolmaradás okai:

9. táblázat: A válaszadók Tehetséghidak programokon való részvételétől való távolmaradásuk okai

A TÁVOLMARADÁS OKAI	ESETSZÁM
Későn értesültünk róla	4
Hiányzott az intézményi kapacitás a részvételhez	4
Fenntartó szerv nem támogatta a részvételt	3
Nem tűnt intézményünk számára hasznosnak/ hasznosíthatónak	1
Túl sok adminisztrációval járt volna a részvétel	1
Pályáztunk, de nem kaptunk lehetőséget a részvételre	1

A távolmaradók elsősorban a kései értesülést, illetve a kapacitáshiányt jelölték meg okként, de voltak, akik a fenntartó szerv támogatásának hiányában nem tudtak részt venni az eseményeken. Egy válaszadó jelezte, hogy nem tartották szervezetük számára hasznosnak a

meghirdetett eseményt, szintén egy fő ítélte meg úgy, hogy a részvétel túl sok adminisztrációval járt volna, további egy fő pedig sikertelen pályázat miatt nem vehetett részt az eseményen.

A 2014-es felmérésben a válaszadók 61%-a nyilatkozott arról, hogy részt vett már a Tehetséghidak program valamely eseményén. Ez az arány 2015-re 18%-os emelkedést mutat.

Míg 2014-ben a válaszadók közel 8%-a jelezte, hogy nem volt tudomása a programmal kapcsolatos eseményekről, addig ez az arány 2015-ben már csupán 3%.

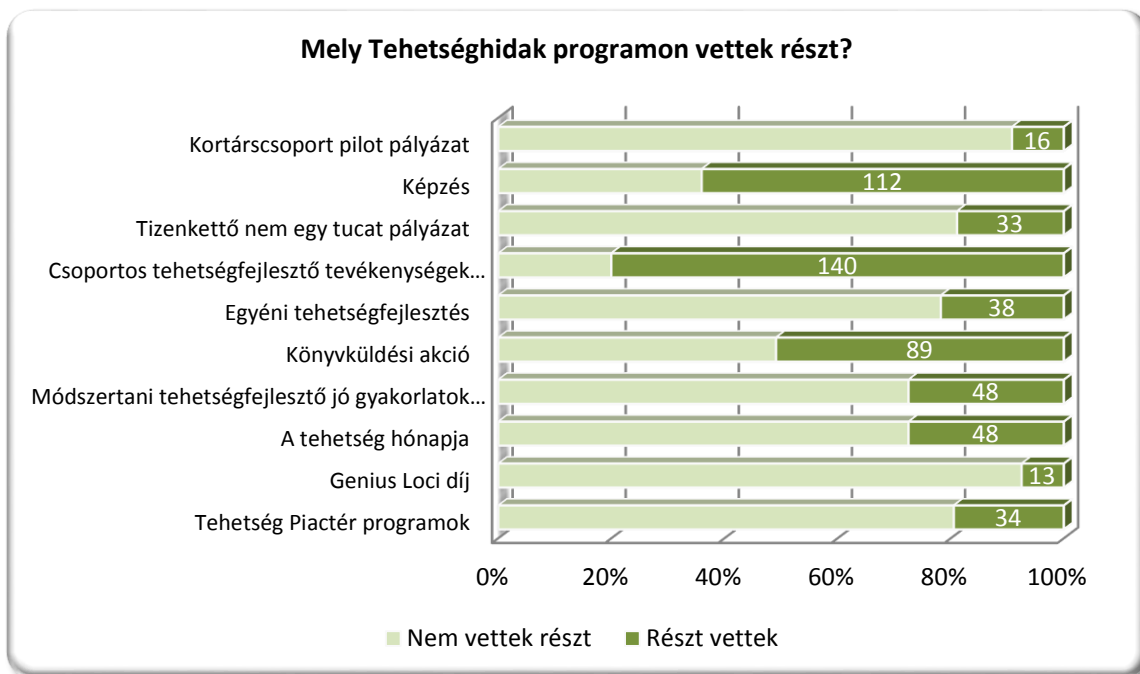
Általánosságban megállapítható, hogy a Tehetséghidak Program rendezvényei ismertek és népszerűek a Tehetségpontok és egyéb tehetséggondozással foglalkozó szervezetek körében, és komoly előrehaladás tapasztalható a programokon való résztvevők számarányának emelkedése tekintetében is. Súlyos indok nem merült fel a válaszadók körében a távolmaradásra, ami részben kisebb információhiányból, részben esetenkénti kapacitáshiányból adódik.

A Tehetséghidak Program keretében a válaszadók 80%-a csoportos tehetségfejlesztő tevékenységek megvalósításában vett részt, 64%-uk képzéseken, 51%-uk könyvküldési akcióban, 27-27%-uk módszertani tehetségfejlesztő jó gyakorlatok adaptálása műhelymunkákon, illetve a Tehetség hónapja projektelemében.

Az egyéni tehetségfejlesztésre 22% delegált diákokat, 19-19% pedig a Tehetség Piacter programon, illetve a tizenkettő nem egy tucat pályázaton vett részt. 9 és 7% azok aránya, akik a kortárscsoport pilot pályázatban, illetve a Genius Loci díjban voltak érdekeltek.

Egy-egy válaszadó több programot is megjelölhetett attól függően, hogy mennyiben érintett/volt érintett a szervezete. A 175 felmérésben résztvevő összesen 571 programot nevezett meg, ami átlagosan 3 tevékenységet jelent. Nincsen kimutatható különbség a tekintetben, hogy a válaszadók mely szervezettípust képviselik.

21. ábra: A válaszadók megoszlása a Tehetséghidak programokon való részvételük alapján

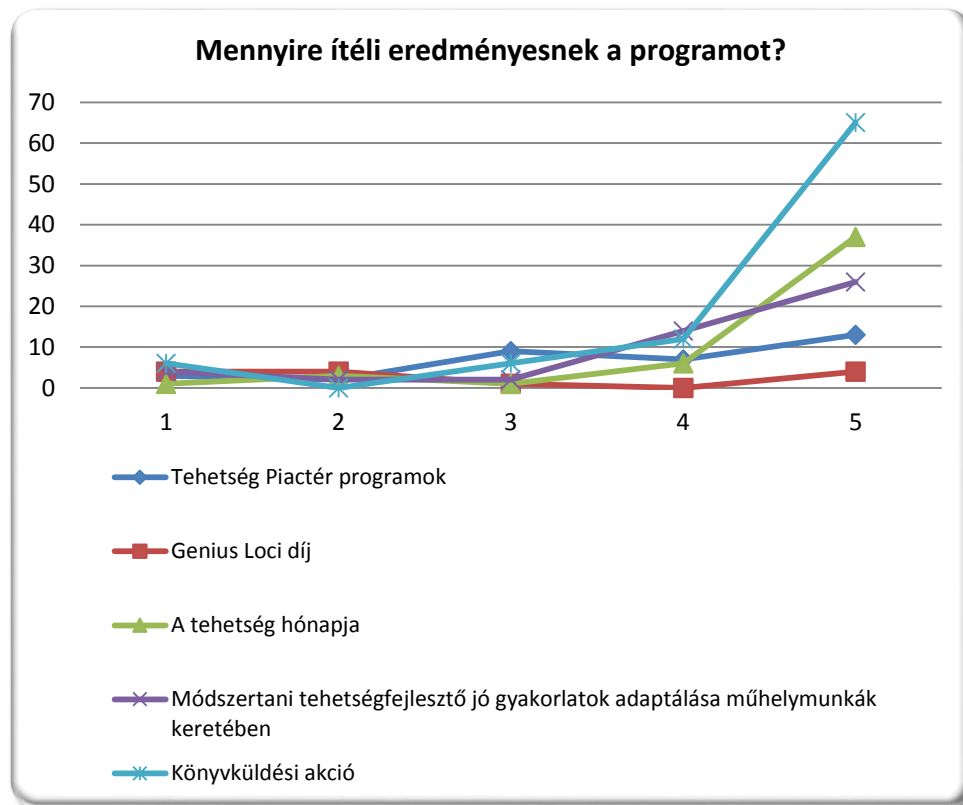

2014-ben a leghasznosabb események között a Tehetséghidak elsősorban a gazdagító programok pályázatokat, a tehetséghidakat, a különböző képzéseket, továbbképzéseket sorolták fel, de legalább 2-3 válasz szintjén a MATEHETSZ minden programja megemlékezésre került, úgymint a szülő – pedagógus – tehetséges fiatal háromszög fejlesztésére irányuló programok, az eszközbeszerzés és a táborszervezés támogatása, a Tehetség Piacter és a Genius könyvsorozat is.

A 2015-ös felmérésben szintén arra kértük a válaszadókat, hogy értékeljék az egyes programokat a szerint, hogy mennyire ítélték eredményesnek azokat. Valamennyi releváns program esetében egy 1-től 5-ig terjedő skálán kellett jelölniük tapasztalataikat, ahol az 1-es azt jelentette, hogy az adott program egyáltalán nem volt eredményes, az 5-ös pedig azt, hogy teljes mértékben az volt.

Az alábbi diagramok összefoglalóan mutatják be az egyes programok értékelését:

22. ábra: A válaszadók véleményének megoszlása az egyes programok eredményessége vonatkozásában (1 – egyáltalán nem volt eredményes 5 – teljes mértékben eredményes volt)

57

A Tehetség Piacter programot a válaszadók 19%-a értékelte. A válaszok átlagértéke 3,7, ami összességében a középértéknél (3) magasabb, tehát a válaszadók alapvetően pozitívan nyilatkoztak a program eredményességét illetően.

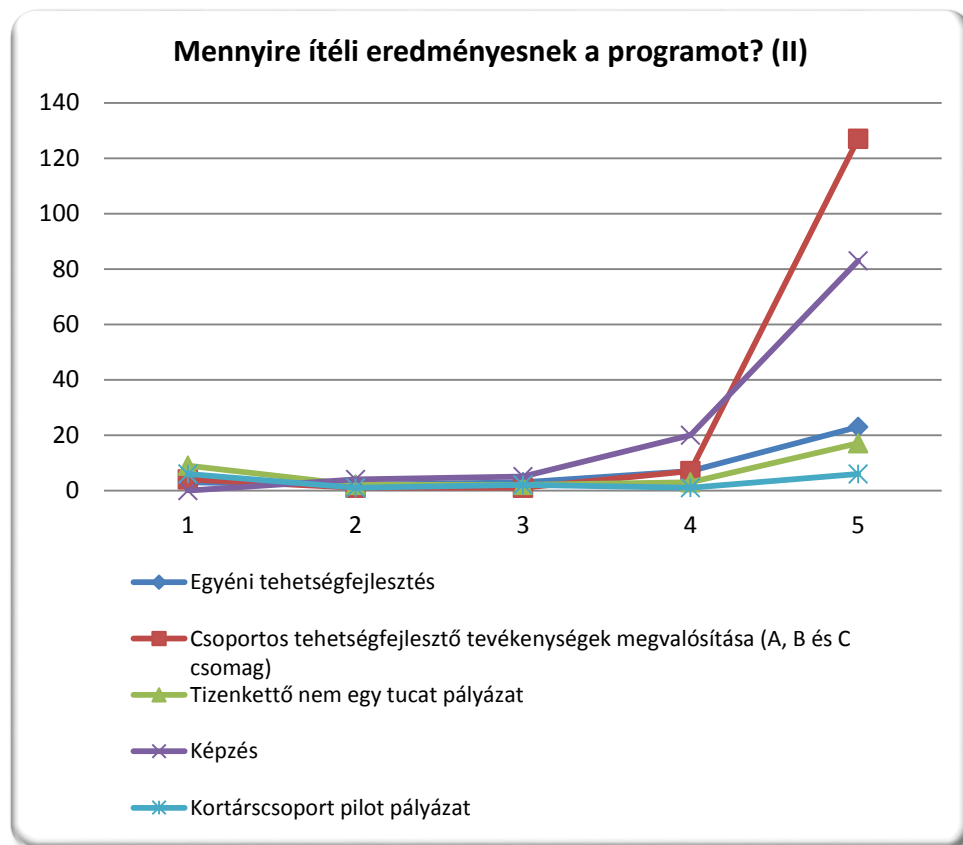
A Genius Loci díj kapcsán 7%-os volt az értékelők aránya, 2-7-es átlaggal, ami némileg a középértéknél alacsonyabb, azaz a válaszadók erősen megoszlának az esemény eredményességének megítélésével kapcsolatban.

A Tehetség hónapja programokat a felmérésben résztvevők 27%-a értékelte. A válaszok átlagértéke 4,6, ami arra utal, hogy a programban résztvevők kifejezetten eredményesnek ítélték azt.

A Módszertani Tehetségfejlesztő Jó Gyakorlatok Adaptálása – műhelymunkák megvalósulását is 27% minősítette. 4,2-es átlagértékével ez a program is az eredményes tevékenységek sorába illeszkedik.

A Könyvküldési akcióban a válaszadók 47%-a vett részt. A program 4,5-ös átlagos értékelést kapott, tehát a szakemberek tapasztalatai alapján ez is egy kifejezetten hasznos és eredményes eleme volt a Tehetséghidak Programnak.

23. ábra: A válaszadók véleményének megoszlása az egyes programok eredményessége vonatkozásában II. (1 – egyáltalán nem volt eredményes 5 – teljes mértékben eredményes volt)

Az Egyéni tehetségfejlesztő programot a megkérdezettek 22%-a minősítette, 4,2-es átlagértékkel, ami szintén magas szintű eredményességet mutat.

A Csoportos tehetségfejlesztő tevékenységek megvalósításáról a felmérésben résztvevők 80%-ának voltak személyes tapasztalatai. A résztvevők értékelése alapján – összehasonlítva a többi program megítélésével – ez a tevékenységcsomag tekinthető a leghatékonyabbnak 4,8-as átlagértékével.

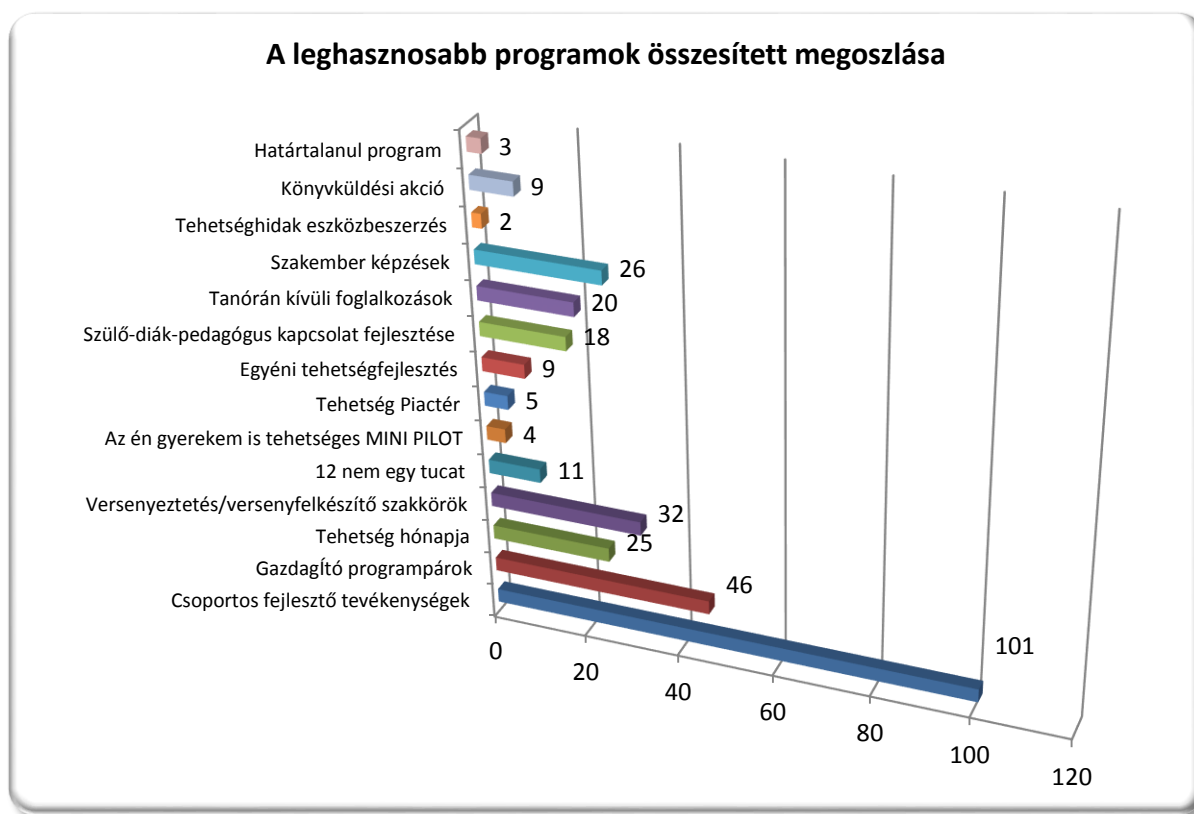
A Tizenkettő nem egy tucat pályázatot 19%-nyian értékelték, 3,5-es átlaggal. Ez valamivel a középérték felett van, azaz a válaszadók inkább eredményesnek tartják.

A Tehetséghidak Program keretén belül biztosított képzési lehetőségekből a megkérdezettek 64%-a részesült. Kifejezetten magas, 4,6-os átlagértékével ez a program is a nagyon eredményesnek ítélt tevékenységek sorába illeszkedik.

A Kortárcsoport pilot programmal kapcsolatban csupán 9% volt a válaszadók aránya. A program eredményességének 3-as átlagértékre azt jelenti, hogy meglehetősen megoszlottak a vélemények annak hatékonyságáról.

A könnyebb áttekinthetőség érdekében arra kértük a válaszadókat, hogy jelöljék a három (értelmszerűen azokról, amelyekről személyes tapasztalatuk van) általuk leghasznosabbnak ítélt programot. A válaszok megoszlását összesítve az alábbi ábrán mutatjuk be:

24. ábra: A válaszadók által az első három leghasznosabbnak tartott program összesített megoszlása

A legtöbbet a Csoportos fejlesztő tevékenységeket ítélték a leghasznosabbnak (a programban résztvevő 140 főből 101 válaszadó). Ezt követik a Gazdagító program párok, a

Versenyeztetés/versenyfelkészítő szakkörök, a szakembereknek szóló Képzések, a Tehetség hónapja, valamint a Tanórán kívüli foglalkozások.

Nem volt a Tehetséghidak Programnak olyan eleme, amelyet ne választottak volna, ami azt jelenti, hogy a kisebb pályázói kört érintő programokat is eredményesnek ítélték a válaszadók. Ezt bizonyítják a skálaértékek is, amelyeken jól látszik, hogy alig volt olyan része a Tehetséghidak Programnak, ami összességében nem remek értékelést kapott volna az érintettektől.

10. táblázat: A válaszadók megoszlása az első három helyen említett, a legeredményesebbnek ítélt programok vonatkozásában

PROGRAMOK	1.	2.	3.	ÖSSZESEN
Csoportos fejlesztő tevékenységek	65	22	14	101
Gazdagító programpárok	26	12	8	46
Versenyeztetés/versenyfelkészítő szakkörök	12	16	4	32
Szakembereknek szóló képzések	2	14	10	26
Tehetség hónapja	12	7	6	25
Tanórán kívüli foglalkozások	5	6	9	20
Szülő – diák - pedagógus kapcsolat fejlesztése	4	6	8	18
Tizenkettő nem egy tucat	2	6	3	11
Egyéni tehetségfejlesztés	2	5	2	9
Könyvküldési akció	0	2	7	9
Tehetség Piac tér	2	2	1	5
Az én gyerekem is tehetséges MINI PILOT	2	2	0	4
Határtalanul program	0	0	3	3
Tehetséghidak eszközbeszerzés	0	1	1	2

A fenti táblázatban és az azt megelőző diagramban szereplő minősítés alátámasztása érdekében arra kértük a válaszadókat, hogy konkrét példákkal támasszák alá az egyes programok eredményességét.

A válaszok sokszínűsége nem teszi lehetővé jelen tanulmány keretein belül azok részletes bemutatását és elemzését, de az megállapítható, hogy az esetek többségében versenyeredmények kerültek nevesítésre, mint a tehetséggondozás egyik legelterjedtebb mutatói.

2015 februárja és áprilisa között a MATEHETSZ felhívást tett közzé **Módszertani Tehetségfejlesztő Jó Gyakorlatok adaptálása – műhelymunkákon való részvételre.**

A Tehetségidák Program keretében egy olyan műhelymunka-sorozatot kezdeményeztek, amely lehetőséget biztosít komplex, tehetségfejlesztő jó gyakorlatok megismerésére, elsajátítására. A műhelymunkák keretében a szakembereknek olyan innovatív fejlesztési technikák megismerésére nyílt lehetőségük, amelyek a tehetséggondozáshoz nyújtottak számukra a gyakorlatban alkalmazható segítséget. A műhelymunkák során elsajátított módszertani ismeretek, gyakorlati technikák révén, közvetlen módon mozgítható elő a gyermekek és fiatalok, különösen a hátrányos helyzetű diákok tehetségének sikeres kibontakoztatása, személyiségének fejlesztése, motivációjának, önértékelésének erősítése.

A program keretében hét szervezetnél/intézménynél nyílt lehetőség módszertani gyakorlatok átvételére.

Jelen hatásvizsgálat keretein belül, ahogyan azt a módszertani fejezetünkben bemutattuk, lehetőségünk nyílt a kvantitatív kutatásunkat kvalitatív eszközökkel is kiegészíteni, aminek eredményeként 6 fővel csoportos interjút folytattunk le annak érdekében, hogy árnyaltabb képet kaphassunk a jó gyakorlatok műhelymunka tapasztalatairól.

61

A csoportos interjú résztvevői valamennyien nagyon elégedettek voltak a műhelyek szakmai tartalmával és szervezésével. Többen kiemelték, hogy olyan elementáris erővel hatott rájuk a program a saját élményű tapasztalatszerzés révén, hogy a műhelymunkát követően már alkalmazni is tudták a módszereket saját környezetükben. Kiemelték a segítők szakmai felkészültségét és támogató attitűdjét, illetve azt, hogy a MATEHETSZ-es munkatársak is ott voltak végig a műhelyeken, és aktívan részt vettek a tevékenységekben.

Az egyik interjúalany kiemelte, hogy a műhelymunkán elsajátított módszerek nem csak azon fiatalok számára hasznosak, akiknek az adott területen mérhető tehetségük van, hanem azoknak is, akik motiváltak, és esetleg másban van tehetségük, de kiváló relaxációs és feltöltődési lehetőséget nyújtanak számukra ezek a foglalkozások.

Egy másik interjúalany hangsúlyozta, hogy ezeknek a foglalkozásoknak nagy előnyük, hogy egyfelől gyors sikerélményt biztosítanak, másfelől remekül oldják a feszültséget is, ami elengedhetetlen az eleve gyakran túlterhelt tehetségek életében.

A műhelyeket valamennyi interjúalany rendkívül jónak és hasznosnak tartotta. Egyikük megfogalmazta, hogy bár a gondok közősek, de a megoldások nagyon színesek, tehát az egymástól való tanulás is nagyon fontos és hasznos segítséget jelent a szakemberek számára.

Általános vélekedés szerint nagyon fontos lenne a műhelyek mellett módszertani füzetek kiadása tehetségterületenként, képességterületenként. A gyakorlatias tudásátadás bővítésére nagyon nagy szükség lenne a jövőben is.

Az oktatók teljesítményével valamennyi interjúalany maximálisan elégedett volt. A műhelymunkák egyöntetű megítélés szerint teljes mértékben gyakorlatorientáltak voltak, és erőteljesen építettek a személyes élményen keresztül történő ismeretelsajátításra.

A kvalitatív kutatásunk második témaköre a Tehetség hónapja alprojekthez kapcsolódott. Mindhárom interjúalanyunk tehetségnapot szervezett, így lehetőségünk volt mind szakmai, mind pedig technikai oldalról megvizsgálni e programelem gyakorlati működését.

A pályázat legalább négy szereplő (tehetségpontok, tehetségsegítő tanácsok) együttműködését írta elő, ami az interjúalanyok véleménye szerint egyfelől nagyon hasznos volt, hiszen a hálózatosodást kulcsfogalomnak tekintik, másfelől a közös programok megvalósításának komoly szerepe van az együttműködések elmélyítésében és új kapcsolatok kialakításában.

Valamennyien kiemelték, hogy nagyon jó lehetőség volt, hogy a MATEHETSZ honlapján közzé lehetett tenni az események beharangozóját, aminek köszönhetően a terület iránt érdeklődő médiumok is be tudtak jelentkezni a programokra.

A pályázat keretein belül több különféle program megvalósítására nyílt lehetőség különböző helyszíneken és témakörök mentén, így igen széles kört el tudtak érni az eseményekkel.

A megpályázható támogatási formák kapcsán elmondták, hogy míg 2014-ben 800 000 Ft volt a keret, 2015-ben már csupán 500 000 Ft, és lecsökkent a megvalósítók díjazása is, ami megítélésük szerint negatív változás. A bruttó 24 000 forintos szakértői díjazást meglehetősen alacsonynak tartják. Valamennyi válaszadó egyetértett abban, hogy az eszközbeszerzést támogató pályázatokra nagyon nagy szükség lenne.

Az interjúalanyok tapasztalata szerint egyre több a kiemelt intézmény, (50-70), így már ez a minősített terület, és az azzal járó előnyök is egyre inkább beszűkülnek.

A tehetségnapok szervezése egyik legnagyobb hozadékanak a válaszadók azt tartották, hogy azok, akik már részt vettek valamilyen programelemen, egészen másképp viszonyulnak hozzájuk a későbbiekben. Szívesen vesznek részt a további rendezvényeken is, ami egyre szélesebb körben ismertté és elismertté teszi a tehetséggondozó munkát.

A pályázati rendszer kapcsán egyöntetű vélemény, hogy az nagyon felhasználóbarát, különösen az idei (2015-ös) beszámolási követelmények egyszerűsödésével váltak igazán könnyen teljesíthetővé a pályázatokhoz kapcsolódó dokumentációs elvárások.

2015. január 3. és április 15. közötti időszakban kerültek megvalósításra a TehetségHidak Program támogatásával a **Csoportos tehetségsegítő tevékenységek**. A pályázók 3

programcsomag közül választhattak, melyek tartalma és a pályázók köre az alábbiak szerint került meghatározásra:

Az „A” csomag kötelező tevékenységei:

- versenyfelkészítés, versenyfelkészítő szakkörök szervezése,
- gazdagító programpárok megvalósítása és
- további tanórán kívüli tevékenységek, a szülő-diák-pedagógus kapcsolatrendszer fejlesztése érdekében tervezett programok megvalósítása.

Az „A” csomagra akkreditált és akkreditált kiváló Tehetségpontok (kivéve óvodák), regisztrált Tehetségpontok (kivéve óvodák), illetve egyéb tehetséggondozó intézmények (kivéve óvodák) nyújthattak be pályázatot.

A „B” csomag kötelező tevékenységei:

- Gazdagító programpárok megvalósítása és
- Tanórán kívüli tevékenységek, a szülő-diák-pedagógus kapcsolatrendszer fejlesztése érdekében tervezett programok megvalósítása

A „B” csomagra regisztrált Tehetségpontok, egyéb tehetséggondozó intézmények, valamint óvodák (regisztrált, akkreditált és akkreditált kiváló Tehetségpontok) nyújthattak be pályázatot.

A „C” csomag kötelező tevékenységei:

- versenyfelkészítő szakkör szervezésére és/vagy
- gazdagító programpár megvalósítására és/vagy
- további tanórán kívüli tevékenységek, a szülő-diák-pedagógus kapcsolatrendszer fejlesztése érdekében tervezett programok megvalósítására.

A „C” csomag célcsoportja a magyarországi Tehetségsegítő Tanácsok, valamint további, köznevelési korosztály fejlesztését segítő, átfogó tevékenységű szakmai szervezetek voltak.

A csoportos tehetségsegítő tevékenységcsomagot megvalósítók közül 16 fővel folytattunk csoportos interjúkat, melynek legfőbb tapasztalatait az alábbiakban foglaljuk össze:

Az egyik interjúalany úgy fogalmazott, hogy a Tehetséghidak Program pályázatai „szanatóriumot” jelentenek a pályázók számára a felhívások és pályázatok jól érthetőségével, a munkatársak udvarias és együttműködő hozzáállásával egyetemben.

Egyöntetűen kiemelték, hogy a MATEHETSZ-es munkatársak segítőkészsége példátlan, illetve a pályázati felület is nagyon jól használható. A kiadványok, könyvek is rendkívül hasznosak.

Valamennyien megerősítették, hogy kifejezetten jó volt, hogy sokféle program megvalósítására nyílt lehetőségük egyetlen pályázat benyújtásával. A többféle tevékenység

nagyon jól segítette a sokrétű tehetséggondozó munkát. Mivel három oldalról volt támogatva, sokkal hatékonyabb és mélyebb lett a fejlesztő folyamat.

Az egyik interjúalany szerint a program nagy érdeme, hogy a különböző programok megvalósítói is jobban megismerhették egymás munkáját, ezáltal könnyebbé és szebbé tették az iskolai élet mindennapjait.

A programok megvalósítása során valamennyi interjúalany arról nyilatkozott, hogy határozottan tetten érhetők a pozitív változások mind a tantestületben, mind a pedagógus-diák kapcsolat alakulásában, mind pedig a bevont szülők hozzáállásában.

Az egyik, felsőoktatási intézményt képviselő interjúalany a rendszer fontosságát hangsúlyozza: az egyetem vezetésének figyelmét is ráirányította a tehetséggondozás tudatosabb, hangsúlyosabb és összehangoltabb művelésére.

A válaszadók az is kihangsúlyozták, hogy a társadalmi hatás mindenképpen jelentkezik a program révén: tudatosabbá vált a tehetséggondozó munka, az anyagi ösztönzés pedig nagyon sokat segített (nem csak a dologi kiadások finanszírozására volt lehetőség, hanem a programban résztvevő tanárok díjazására is).

Egy másik interjúalany tapasztalatai szerint még a 2012-es indulásukkor voltak a tantestület részéről ellenérzések, kicsi bizalmatlanság, de a mostani körre már nem kellett senkit kapacitálni. Egyre több embert be lehetett vonni különböző tehetségterületekről a nevelőtestületből. A diákok számára ez egy nagyon jó lehetőség volt. A Tehetséghidak egész programcsomag arra is lehetőséget biztosított, hogy ne csak a saját szervezésű programokat lehessen megvalósítani, hanem delegálni is lehessen fiatalokat a különböző eseményekre, rendezvényekre, amit szintén pozitívként értékelték a válaszadók.

A Tehetség Piacterre is sok diák bekerült, ami által olyan lehetőségeket is tudnak kínálni a gyerekeknek, amiket az intézmények önerőből már nem tudnának megadni.

Arra a kérdésre, hogy mely programelemek tartották a leghasznosabbnak, az egyik interjúalany arról számolt be, hogy a gazdagító programpárok nagyon jónak tartják, mert az intenzív szakasz nagyon hasznos volt a kollégák visszajelzései alapján, a diákok szempontjából pedig a Tehetség Piacteret érzik hasznosnak.

Egy másik interjúalany a tanár-diák-szülő komponenst emelte ki. A közös sportesemény meglátogatása nagyon pozitív élmény volt számúra, és a matematikában, fizikában tehetséges gyerekek megfertőződtek a sport szeretetével is.

Az egyik alany arról számolt be, hogy a közös események hatására a versenyre is elmentek a szülők, és részt szerettek volna vállalni a lebonyolításban, szervezésben is. Új dimenziók nyíltak meg a pályázat kapcsán.

Van, aki kiemelte, hogy minden fejlesztés az egész iskolára kihat. Rengeteg kiadvánnyal látta el a MATEHETSZ a területet, ami hatalmas segítséget jelent minden intézmény és szervezet számára.

A bevont szakemberek abban is egyöntetűen egyetértettek, hogy a MATEHETSZ által szervezett programok segítséget nyújtanak ahhoz is, hogy minden érintett egymásra találjon (szakmai együttműködők, tehetséges diákok, szülők).

Az interjúalanyok úgy ítélik meg, hogy évről évre egyre jobbak a kiírások, mindig hozzávesznek új területeket. Ez rákényszeríti a pályázókat arra, hogy ne rutinból készítsék a pályázatokat, hanem gondolkodásra, átgondolásra sarkallja őket.

Kiemelték azt is, hogy az indító felkészítésen olyan részletes pénzügyi tájékoztatót kaptak, ami egyértelműen a jó irányba haladást és a teljes körű tájékoztatást jelenti.

Többször és visszatérő jelleggel kihangsúlyozták az interjúalanyok, hogy nagyon hatékony segítő munkatársakkal dolgozik a MATEHETSZ.

A pályázók rendelkezésére bocsátott segédanyagok is nagyon jók, illetve a felmerülő kérdésekre is rendkívül gyorsan kaptak szakszerű válaszokat. Egyöntetű véleményként fogalmazódott meg az is, hogy az OPER egy könnyen kezelhető a felület, amely néhány időleges technikai problémától eltekintve kifejezetten hatékonyan támogatja a dokumentációs kötelek teljesítését. A pozitív tapasztalatok sorában megjelent még a gyors döntéshozatal, amit a válaszadók példanélkülinek tartottak.

Negatívumként azt emelték ki az interjúalanyok, hogy a pályázati határidők olykor rövidek a megvalósításra, illetve hogy a szervezetek és intézmények esetében a stratégiai tervezéshez fontos lenne, hogy egy kicsit előre tudjanak tervezni.

Felhívták arra a figyelmet, hogy a KLIK-es fenntartású intézményeknek egyáltalán nincs költségvetése, így a foglalkozásokra sincs, tehát fontos lenne minden szereplő számára, hogy minél előbb és tervezhetőbb módon legyen ismeretük az elérhető pályázati forrásokról.

Többen is kihangsúlyozták, hogy a rövid távú utaztatás problémát okoz a megvalósítás során, csakis, mint a Budapesten belüli helyi közlekedés finanszírozásának hiánya.

Az egyik interjúalany kiemelte, hogy nagyon jó, hogy a Tehetségsegítő Tanácsokra is gondoltak, a költségvetés azonban problémás volt, hiszen egy többszereplős, megyei szintű együttműködés esetén is csupán az egy tehetségontra szánt összeget kaphatták meg maximálisan.

A **Kiemelt tehetségek segítése** alprojekt azon felismerésen alapul, hogy a tehetséges gyermekeknek, fiataloknak nem csak szakmai fejlesztésre van szükségük, hanem tehetségüket ki kell aknázniuk, együtt kell élniük kivételes adottságaikkal, fejlődniük kell, és el kell viselniük a tehetség kibontakozásával járó többletterheket. A program éppen ezért célul tűzte ki a kiemelkedően tehetséges fiatalok teljes körű támogatását, olyan gondozó, fejlesztő rendszer kialakítását, amely a személyiség harmonikus fejlődését szolgálja. Külön figyelmet szentel azoknak a fiataloknak, akiknél a kiemelkedő tehetséghez olyan lelki, magatartási és kommunikációs problémák párosulnak, amelyek önmaguk, környezetük számára problémát jelentenek.

Jelen hatásvizsgálat keretein belül a Személyiségfejlesztő program kapcsán is lehetőségünk nyílt a programban résztvevő pszichológusokkal (4 fő), valamint egy szülővel interjút készíteni. A program megvalósítása során szerzett tapasztalatokat az alábbiakban foglaljuk össze:

A program megvalósításába bevont pszichológusok mindegyike arról számolt be, hogy bár a csatlakozásnál nem sokat tudtak a konkrét feladatokról és a velük szemben támasztott elvárásokról, az előző projektszakaszból kapott leírás, valamint a számukra szervezett felkészítő műhelyen elhangzottak elégségesek voltak szakmai tevékenységük ellátásához. A teljes folyamat során lehetőségük volt olyan kontaktszeméllyel való konzultációra, aki biztosította számukra a szükséges szakmai támogatást.

A szakemberek általánosságban úgy tapasztalták, hogy a programba került fiatalok esetében rengeteg energia és fókusz esett a teljesítményre, túlhajszoltak voltak, és sok esetben a lelkesedés a háttérbe szorult.

Folyamatos dilemmát jelent, hogy nem könnyű megítélni azt, hogy ki számít tehetségnek. A maga módján mindenki van tehetség, így a programba bevont fiatalokról is elmondható ugyanez. Ugyanakkor, míg a múltkori csoportban voltak kifejezetten tehetséges gyerekek, most kevéssé a tehetség, mint inkább a problémák voltak hangsúlyosak, habár jó képességstruktúrával rendelkező fiatalokkal dolgoztak. Azt is fontos megjegyezni, hogy a második kör felhívásában már csak a tehetséges szó szerepelt, míg az előzőben még a kiemelkedő tehetségek delegálását várták.

A szakemberek a 30 órás egyéni és a 20 órás csoportos foglalkozást arányaiban megfelelőnek tartották, ugyanakkor az időzítést problematikusnak tartották, ugyanis a rövid megvalósítási szakaszba csak úgy fértek bele a foglalkozások, ha hetente két órát is megtartottak, ami nehezen volt kivitelezhető a fiatalok általános leterheltsége miatt. Szakmai szempontok alapján legalább egy féléves keretre lenne szükségük, mert ezeknek a lelki folyamatoknak kifejezetten kedvez, ha van kifutási idejük.

A program hatékonyságának mérésére rendelkezésükre áll egy teszt, amit a program elején és végén is kitöltenek a fiatalok, illetve zárásképpen a fiatalok egy levelet is írnak, amiben visszajelzést adnak a foglalkozások általuk megélt tapasztalatairól. Ezen túlmenően valamennyi foglalkozáson lehetőséget biztosítanak a fiatalok számára a visszacsatolásra. A program végén a szülők is kapnak visszajelzést levél formájában, amelyben a pszichológusoknak alkalmuk nyílik javaslatokkal élni a jövőt illetően.

A szakemberek meglátása szerint a komplexitásban rejlik a program kimagasló értéke, ereje még akkor is, ha csak a fiatalok egy szűk rétege számára nyújt lehetőséget.

Ez a program azzal, hogy a tehetséget hívja meg és nem a pszichés problémát, lehetővé teszi, hogy ezek a fiatalok ne elkallódjanak és tönkremenjenek, hanem nyilvánosságra kerül a probléma és annak a feloldására is lehetőség nyílik. A fejlesztő folyamat pedig nem csupán a fiatalra, hanem a környezetre is hat, hiszen ott vannak a szülők és akár a pedagógusok is. A program a serdülők megküzdési eszköztárának a kialakítását, bővítését és beépülését

célozza, de azt is eredményként értékeli, ha legalább azt sikerül rögzíteni, hogy kérhetnek segítséget az elakadásaikban, ami a jövőben is egy jó lehetőség lehet számukra.

A 2014-ben végzett hatásvizsgálat részét képezte a Tehetségsegítő Tanácsok felkeresése és véleményük becsatornázása a tehetséggondozással kapcsolatos, illetve a jelen kiemelt projekt tapasztalataikról.

A Tehetségsegítő Tanács olyan helyi vagy térségi kezdeményezésre létrejött szerveződés, amely a lehető legszélesebb szakmai és társadalmi összefogással segíti a tehetségek felkutatását, fejlesztését, a tehetséges gyerekek és fiatalok produktumainak hasznosulását, valamint a szükséges erőforrások bővítésének lehetőségeit.

A Tanácsok térségi alapon, piramisszerűen, helyi, kistérségi (járási), megyei és regionális szinten, illetve tematikusan, a tehetséggondozás területei mentén szerveződnek. A MATEHETSZ fő feladata a Tehetséghidak Program keretében a Tanácsok és Tehetségpontok kapcsolatának erősítése, új Tanácsok létrejöttének támogatása, az összefüggő hálózat koordinálása volt.

A 2014-ben végzett kérdőíves adatfelvétel eredményei alapján a Tehetségsegítő Tanácsok legfontosabb információforrása az Internet, döntően a www.tehetseg.hu weboldal, a MATEHETSZ hírlevelek, a Tehetségsegítő Tanácsok Országos Kollégiumának tájékoztatása, valamint a MATEHETSZ pályázati információs rendszere volt.

A megalakuláskor kitűzött célokat a válaszadó Tehetségsegítő Tanácsok többsége elérte, de többen problémaként jelezték, hogy a kapcsolatépítés más Tanácsokkal, Tehetségpontokkal nem volt teljes mértékben sikeres, a pályázati tevékenység is elmaradt a tervezettől, illetve általánosságban az anyagi források előteremtése, a napi működés biztosítása komolyabb problémát jelentett, mint azt a megalakuláskor gondolták. Ehhez kapcsolódóan szintén fontos a Tehetséghidak Programban lezajlott – a Tehetségsegítő Tanácsokat támogató – munka folytatása, a finanszírozás lehetőség szerinti megerősítése, az információáramlás központi támogatása.

A felmérésbe vont Tanácsok fele sikeresen pályázott valamilyen MATEHETSZ által koordinált kiírásra, és hasonló számban részt vettek más pályázatokon is, jellemzően a Nemzeti Tehetség Program kiírásain, továbbá két Tanács a Társadalmi Megújulás Operatív Program európai uniós társfinanszírozású pályázatokon szerepelt sikeresen. Akik nem pályáztak, a Tehetségpontokhoz hasonlóan a hiányzó humán erőforrást, és a tevékenységekhez nem illeszkedő kiírásokat jelezték meg.

A Tehetségtanácsok működéséhez nélkülözhetetlen partneri hálózattal való együttműködés tekintetében a válaszadók megosztottak. A lehetséges partnerek körében⁶ alapvetően aktív volt az együttműködés. Két szervezet a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ és a Tehetségsegítő Tanácsok Országos Kollégiuma esetében azonban megosztottak voltak az

⁶ Tehetségpontok, Tehetségsegítő Tanácsok, köznevelési intézmények, Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, OFI, Nemzeti Tehetségfejlesztési Központ, MATEHETSZ, Tehetséghidak Projektiroda, Tehetségsegítő Tanácsok Országos Kollégiuma, önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak, szülők, szülői szervezetek, tehetséges fiatalok, köztisztviseltek, örvendő magánszemélyek, gazdasági társaságok, vállalkozók, médiumok, közéleti szereplők, politikusok.

együttműködés tapasztalatai, illetve általánosságban némileg kisebb aktivitás volt jellemző az egyházak, a gazdasági társaságok, illetve a vállalkozók részéről. Az együttműködések jellemzően közös versenyek megrendezését, konferenciák lebonyolítását, jó gyakorlatok átadását jelentették. Emellett jellemző volt még a különböző tehetséggondozó programok közös megrendezése, a Tehetségpontok bemutatkozási lehetőségének megteremtése.

A válaszadók szerint a Tanácsok működésének egyértelműen legfontosabb előnye a kapcsolatépítés, kapcsolatok erősítése, a szakmai együttműködés, szakmai segítő kapcsolatok kialakítása, illetve magának a tehetséggondozásnak az intézményi fejlődése. Felmerült még további előnyként a tehetséggondozás társadalmi elismertségének növelése, a tehetségek részére a nyilvánosság megteremtése, valamint a szemléletformálás lehetősége.

A Tehetségidák Program fontos célkitűzése a hátrányos helyzetű tehetségek, illetve a valamely okból hátrányos helyzetű tehetséges gyermekek és fiatalok támogatása. A 4-es alprojekt keretén belül speciális és komplex tehetséggondozó programok megvalósítása került támogatásra a hátrányos helyzetű gyermekek tehetségének kibontakoztatása érdekében, valamint, hogy hatékony segítséget nyújtson a mélyszegénység sújtotta településeken élő hátrányos helyzetű gyermekek tehetségének felismeréséhez és tehetséggondozásához.

Az alprojekt keretében valósult meg „Az Én Gyermekeim is Tehetséges” című programsorozat, amely a hátrányos helyzetű gyermekekkel foglalkozó tehetséggondozó szervezetek, intézmények részére biztosított támogatást komplex programok megvalósításához, a hátrányos helyzetű gyermekek tehetséggondozása érdekében. A programsorozat gyakorlatorientált tehetségfejlesztő módszertani műhelymunkákból, módszertani nyári táborokból és „Mini Pilot Projektekből” állt össze.

A műhelymunkák keretében a hátrányos helyzetű gyermekek tehetség-felismerésére és fejlesztésére irányuló, mintaértékű jó gyakorlatok megismerésére volt lehetőség. A módszertani táborok a tehetségfejlesztő módszertani műhelymunkákra épültek. A Mini Pilot Projektek célja a módszertani műhelymunka során elsajátított, megismert tehetségfejlesztő gyakorlatorientált módszerek továbbfejlesztése volt. Olyan pilot projekteket finanszírozott a Tehetségidák Program, amelyek a tehetségfejlesztés területén egyedülállónak számító gyakorlatorientált tehetségfejlesztő módszereket mutatnak be.

A programsorozat mellett az alprojekt keretében sor került Intenzív Szünidei Tehetségfejlesztő Programok (táborok) pályázati úton történő finanszírozására.

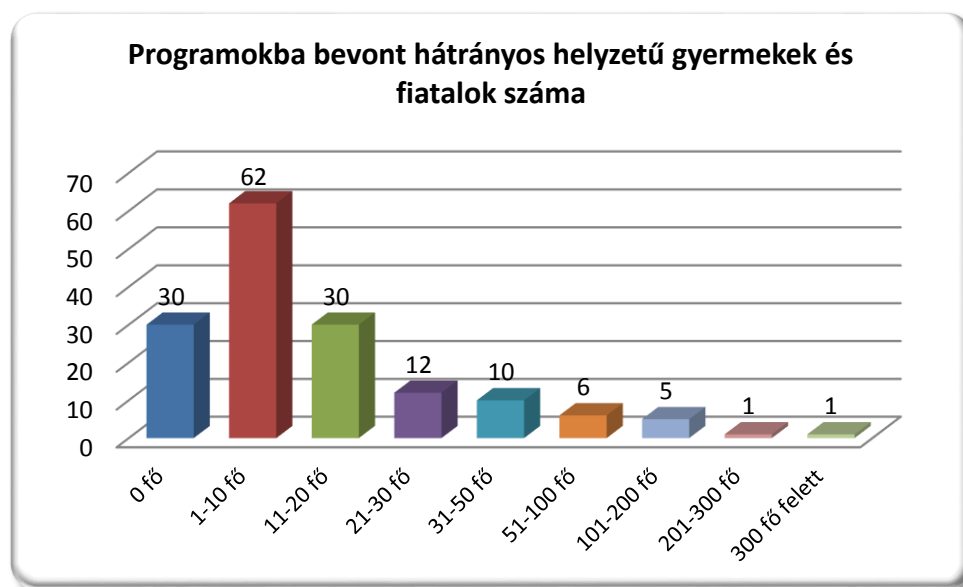
Harmadik fő elemként az alprojekt „Tehetségfejlesztés a Tanodákban Műhelymunka” címmel bonyolított le olyan programsorozatot, amely a Magyarországon működő Tanodákat, illetve tanodaprogramot megvalósító civil szervezeteket szólította meg azzal a céllal, hogy minél szélesebb körben elérje a hátrányos helyzetű gyermekeket tehetségük kibontakoztatása érdekében.

A kérdőív következő kérdésblokkja a hátrányos helyzetű tehetségígéretekkel és azonosított tehetségekkel való foglalkozás jellemzőinek felmérésére irányult.

A válaszadók 35%-a 1 és 10 fő között határozta meg a tehetséggondozásba vont hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok számát. 11 és 20 fő közötti nagyságrendet a felmérésbe vontak 17%-a jelzett, csakúgy, mint azt, hogy nincsenek hátrányos helyzetűek a támogatotti csoportjukban.

21 fő feletti létszámot a felmérésbe vont intézmények/szervezetek mindösszesen 20%-a jelölt.

25. ábra: A válaszadók megoszlása az egyes programokba bevont hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok létszáma alapján

2015-ben a válaszadó 175 intézmény és szervezet mindösszesen 38 807 tehetséggondozásba vont gyermeket és fiatalot azonosított, közülük 3 261 főt soroltak a hátrányos helyzetűek körébe tartozónak. Ez a teljes gondozásba vont kör több mint 8%-a.

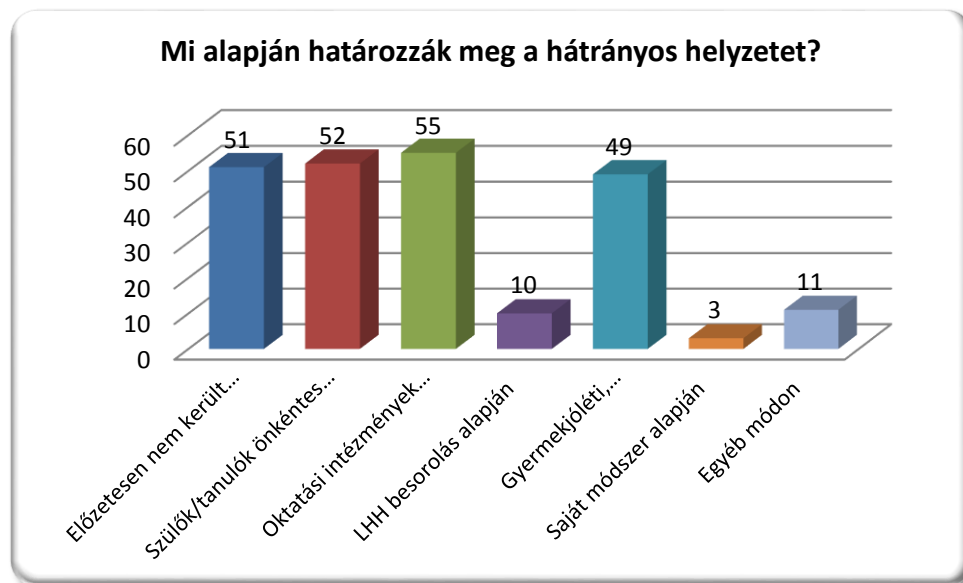
70

A 2014-es felmérés során külön kérdőív készült a hátrányos helyzetű tehetségígéretekkel és tehetségekkel foglalkozó, és a MATEHETSZ fentebb bemutatott célzott programjait megvalósító intézmények és szervezetek számára.

2015-ben ezek a kérdések az általános kérdőívben kerültek elhelyezésre, szűkített tartalommal, így a két adatfelvétel összehasonlítására csak korlátozottan nyílik lehetőség.

A válaszadók 10%-a nem válaszolt arra a kérdésre, hogy hány tehetséggondozottjuk van, ami részben azt jelenti, hogy szervezetük nem foglalkozik közvetlenül tehetséggondozással, részben pedig azt, hogy nem ismerik a pontos létszámadatokat. Ennél az aránynál némileg magasabb azoknak a válaszadóknak a megoszlása, akik a hátrányos helyzetű tehetséggondozottak számát 0-ra becsülik (17%). Annak érdekében, hogy feloldjuk ezt a módszertani dilemmát, érdemes megvizsgálnunk a soron következő ábránkon bemutatott megoszlásokat a tekintetben, hogy az egyes válaszadó intézményeknél/szervezeteknél milyen gyakorlatot alkalmaznak a hátrányos helyzet meghatározására.

26. ábra: A válaszadók megoszlása a hátrányos helyzet meghatározása alapján

Az egyes válaszlehetőségek elemszámait vizsgálva megállapítható, hogy az intézmények/szervezetek harmadának gyakorlatában több módszer együttes alkalmazása jelenik meg.

A hátrányos helyzet megállapításánál közel azonos arányban (a válaszadó szervezetek közel egyharmadában) az alábbi módszereket alkalmazzák a hátrányos helyzet megállapításához:

- Oktatási intézmény tájékoztatása,
- Szülők/tanulók önkéntes tájékoztatása/adatközlése, valamint
- Gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmény igazolása alapján.

Figyelemre méltó adat, hogy a válaszadó intézmények 29%-a nem állapítja meg előzetesen a hátrányos helyzet fennállását. Amennyiben a hátrányos helyzet megállapítása a későbbi fejlesztői folyamat során sem történik meg, értelemszerűen a válaszadó szervezetek egy része nem tud pontos (vagy megközelítő) adatokat szolgáltatni a létszámról vonatkozó kérdés kapcsán.

A válaszadók 6%-a „egyéb módszert” jelölt meg, amely válaszok elsősorban a jogszabályban foglaltakra irányulnak (azaz az egyetlen hiteles igazolási módja 2013. január 1-től a hátrányos helyzet megállapításának a gyermekjóléti szakszolgálat által kiállított igazolás). Többen jelezték azt is, hogy a jogszabályváltozások óta alig van intézményükben hátrányos helyzetű besorolású diák, illetve az Arany János Tehetséggondozó Programban való részvételt is megnevezték.

Az egyik szervezet pedig azt jelezte, hogy nincsen (jogszábaílyi) felhatalmazása a hátrányos helyzet megállapítására, éppen ezért nem is minősítik ilyen módon az egyes tehetséggonozottakat.

Saját módszereket három válaszadó jelzett az alábbiak szerint:

Saját módszerek

„Egyik szűlőnek sincs munkahelye, szűlő több gyermeket egyedűl nevel, mindkét szűlő rendkűvűl alacsonyan iskolázott, gazdaságilag nehéz helyzetben van.”

„Osztályfőnök és szaktanári tájékozódás a diák helyzetéről.”

„A besorolás háttere, hogy egy kétéves TÁMOP-projekt keretében nagyon jó helyismeretre tettűnk szert és ismerjűk a programba bevont gyerekek, családok helyzetét.”

Fentiek alapján úgy tűnik tehát, hogy komoly kihívást jelent a hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok egzaktt „beazonosítása”. Az alkalmazott módszerek többsége elsősorban a személyes megfigyelésekre, és esetleg néhány, a hátrányos helyzet kapcsán azonosított élethelyzet, mint például a szűlők munkanélkülisége meglétének vizsgálatára támaszkodik.

72

A 2014-es adatfelvétel során is tapasztalható volt, hogy nincsen egységes, általánosan elterjedt és megalapozott módszer a hátrányos helyzet azonosítására vonatkozóan. Ennek a módszertani dilemmának a feloldására a jövőben mindenképpen szükség lenne.

A 2014-es kérdűv több szempontból is vizsgálta a hátrányos helyzetű gyermekekkel és fiatalokkal való foglalkozás tapasztalatait. A felmérés legfőbb tanulságai a következők:

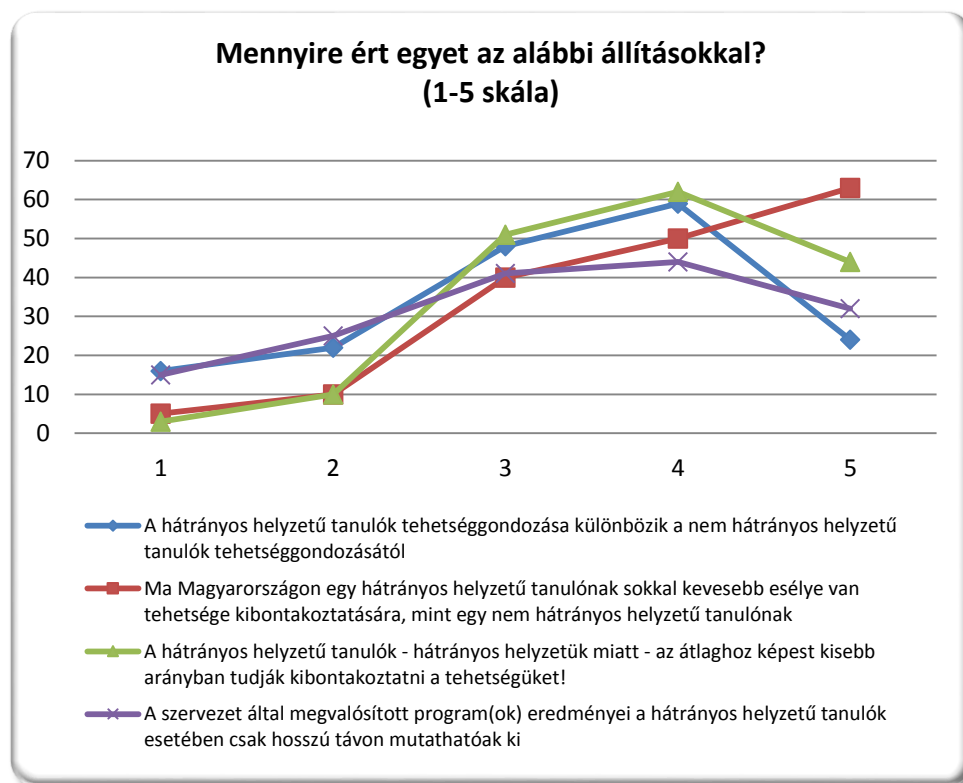
A válaszadók a hátrányos helyzetű gyermekeket és fiatalokat közel azonos arányban jellemezték alulmotiváltsággal, figyelemzavarral, szociális lemaradással, illetve aktivitással, céltudatossággal, érdeklődéssel és motiváltsággal. Nyilvánvaló, hogy esetűkben is nagy befolyásoló ereje van az egyéni személyiségjegyeknek, ezért lehetséges, hogy megoszlanak, sőt ellentétesek a tapasztalatok velűk kapcsolatban.

A megvalósított programok által elért eredmények sorában megjelenik a képességfejlesztés, a társas készségek, kapcsolatok javulása, a motiváltság emelkedése, illetve az elért szakmai eredmények (pl. versenyeredmények). Kiemelték továbbá a diákok előtt álló pozitív lehetőségek felismerését, az érdeklődés „felébredését”, a rejtett képességek felfedezését, összességében az önbizalom fejlődését.

Negatívumként a lemorzsolódást, valamint a kitartás hiányát emelték ki néhány esetben.

Szintén a hátrányos helyzetű témakörhöz kapcsolódóan állításokat fogalmaztunk meg, arra kérve a válaszadókat, hogy egy 1-től 5-ig terjedő skálán jelöljék az állításban foglaltakkal való egyetértésüket, vagy egyet nem értésüket (az 1-es az egyáltalán nem ért egyet, az 5-ös a teljes mértékben egyetért).

27. ábra: A válaszadók megoszlása az egyes állításokkal való egyetértés/egyet nem értés alapján

Azon állításunkkal, miszerint „A hátrányos helyzetű tanulók tehetséggondozása különbözik a nem hátrányos helyzetű tanulók tehetséggondozásától”, a válaszadók 9%-a egyáltalán nem értett egyet, 13%-uk inkább nem értett egyet, 27%-uk részben egyetértett, 34%-uk inkább egyetértett, míg 14%-uk teljes mértékben egyetértett. Az átlagérték 3,3. Megállapíthatjuk tehát, hogy bár elég nagy a szórás, de a többség azért inkább egyetért abban, hogy a hátrányos helyzetű tanulók tehetséggondozása valamilyen mértékben különbözik a nem hátrányos helyzetű tanulók tehetséggondozásától.

A „Ma Magyarországon egy hátrányos helyzetű tanulónak sokkal kevesebb esélye van tehetsége kibontakoztatására, mint egy nem hátrányos helyzetű tanulónak” állítás kapcsán 3% volt azok aránya, akik egyáltalán nem értettek egyet, 6%-nyian inkább nem értettek egyet, 23%-nyian részben, 29%-nyian inkább egyetértettek, míg 36% volt az arány, akik teljes mértékben egyetértettek. Az átlagérték 3,9, ami azt jelzi, hogy a válaszadók alapvetően egyetértettek az állítással.

Az előző állításhoz képest e kérdés kapcsán tehát egységesebb az álláspont a tekintetben, hogy a válaszadók tapasztalatai alapján ma hazánkban kevesebb esélye van a hátrányos helyzetű tanulóknak tehetségük kibontakoztatásához, mint szerencsésebb helyzetben lévő társaiknak.

Az „A hátrányos helyzetű tanulók – hátrányos helyzetük miatt – az átlaghoz képest kisebb arányban tudják kibontakoztatni tehetségüket” állítással egyáltalán nem értett egyet a válaszadók kevesebb, mint 2%-a, inkább nem értett egyet 6%, részben egyetértett 29%, 35%-uk inkább, míg további 25%-uk teljes mértékben egyetértett. Az átlagérték 3,8, azaz ez esetben is a többségi vélemény azt erősíti meg, hogy a tapasztalatok szerint a hátrányos helyzetű tanulók kisebb arányban tudják kibontakoztatni tehetségüket, mint nem hátrányos helyzetű társaik.

Utolsó állításunk, miszerint „A szervezet által megvalósított program(ok) eredményei a hátrányos helyzetű tanulók esetében csak hosszú távon mutathatóak ki”, összességében szintén inkább egyetértést váltott ki, bár az előző három kérdéshez képest itt a legkiegyenlítettebb a megoszlás az egyes válaszlehetőségek tekintetében. 9 és 14% azok aránya, akik egyáltalán nem, illetve inkább nem értenek egyet, 23% részben egyetért, 25% inkább, további 18% pedig teljes mértékben egyetért az állítással. Az átlagérték 3,3, ami általánosságban egy mérsékelt egyetértésről tanúskodik.

A 2014-es adatfelvétel során teljesen megoszlottak a vélemények arról, hogy a hátrányos helyzetű tanulók tehetséggondozása különbözik-e a nem hátrányos helyzetű tanulók tehetséggondozásától. A nagy többség egyetértett azzal, miszerint ma Magyarországon egy hátrányos helyzetű tanulónak sokkal kevesebb esélye van tehetsége kibontakoztatására.

A 2014-es hatásvizsgálat azt támasztja alá, hogy a programokat megvalósítók szöveges beszámolóit, valamint a rendelkezésre álló mutatószámok alapján az alprojekt sikeresen valósult meg: mind az egyéni készségek, képességek fejlesztése területén, mind a tanuláshoz, versenyekhez kapcsolódó objektív mutatók vonatkozásában sikerült eredményeket elérni.

A Módszertani Tehetségfejlesztő Jó Gyakorlatok adaptálása műhelymunka kapcsán felvett interjúk keretében megkérdeztük az alanyokat arról, hogy tapasztalatuk szerint az elsajátított módszertant lehet-e eredményesen alkalmazni a hátrányos helyzetű gyerekek és fiatalok tehetséggondozása során?

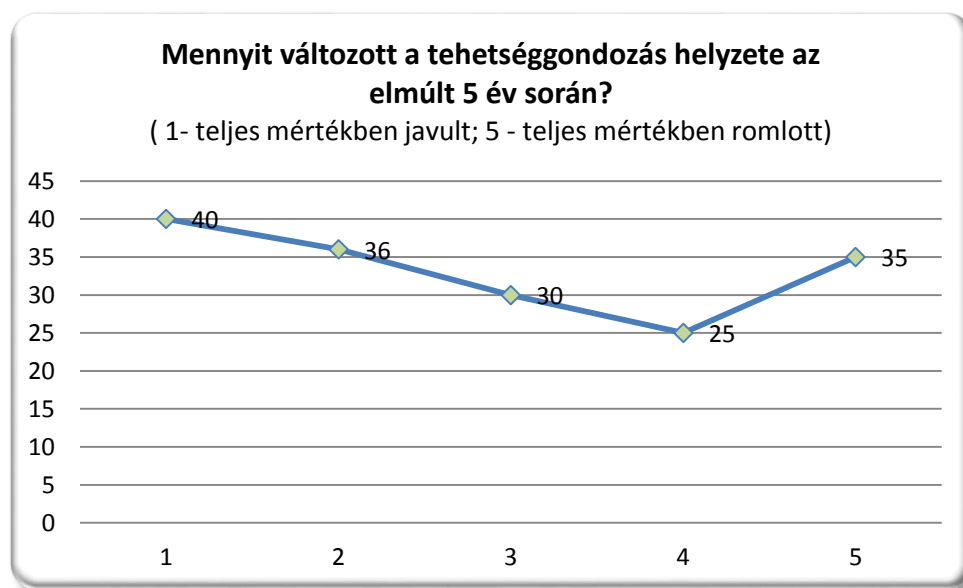
Az egyik interjúalany elmondta, hogy a debreceni javítóintézet programján 12-21 éves fiúk esetében eredményeket értek el a drámajáték és a mozgáskotta, illetve a táblajátékok révén. Ők is bevonásra kerültek a műhelymunkába (ők tanították a szabályokat például), ami érzelmileg rendkívüli hatással bírt a résztvevőkre. Nagyon pozitívan élték meg, hogy láthatták, hogy milyen viselkedésbeli változást eredményez ezeknél a fiataloknál, ha ők lehetnek azok, akik valamiben jók és kompetensek. Ez a tapasztalat hatalmas inspirációt és erőt ad a szakemberek számára a hátrányos helyzetű tehetségek kibontakoztatásában.

Többen jelezték, hogy sok tehetséggondozottjuk hátrányos helyzetű, az elsajátított módszerek pedig esetükben is tökéletesen alkalmazhatók. Valamennyien egyetértettek abban, hogy sok esetben a hátrányos helyzetű gyerekeknek csak az iskolai tehetséggondozás az egyetlen elérhető lehetőségük, éppen ezért kiemelkedő fontosságú az ő támogatásuk.

A következő kérdésblokkban arra kértük a válaszadókat, hogy értékeljék a tehetséggondozás helyzetének alakulását az elmúlt 5 esztendő vonatkozásában. A tapasztalatok megosztására egy 1-től 5-ig terjedő skálát vezettünk be, ahol az 1-es érték jelölte a „teljes mértékben javult”, az 5-ös pedig a „teljes mértékben romlott” válaszokat.

Az alábbi diagramon jól látható, hogy a válaszadók véleménye teljes mértékben megoszlik erről a kérdésről. Ugyan valamivel többen vannak azok, akik azt tapasztalták, hogy a tehetséggondozás helyzete teljes mértékben vagy nagymértékben javult az elmúlt 5 évben (43%), a válaszadók egyharmada úgy ítélte meg, hogy nagy, illetve teljes mértékben romlott a helyzet. A középen elhelyezkedő válaszadók 17%-os részesedése is figyelemre méltó. Ők azok, akik úgy gondolják, hogy alapvetően nem változott a helyzet az eltelt esztendőben.

28. ábra: A válaszadók megoszlása a tehetséggondozás helyzetének megítélése alapján

A 2014-es adatfelvétel során két kérdésben kellett a felmérésben résztvevőknek állást foglalniuk: egyfelől az eltelt 5 év, illetve az utóbbi 2 év vonatkozásában is jelölniük kellett a változás irányát és mértékét.

Az öt évet felölelő kérdésre adott válaszok megoszlását vizsgálva a legszembetűnőbb, hogy a romló tendenciát érzékelők a jelenlegi 34%-hoz képest csupán 11%-nyian voltak. A helyzetet változatlanak ítézők aránya 20%, ami nagyjából azonos a jelenleg mért értékkel, a pozitív

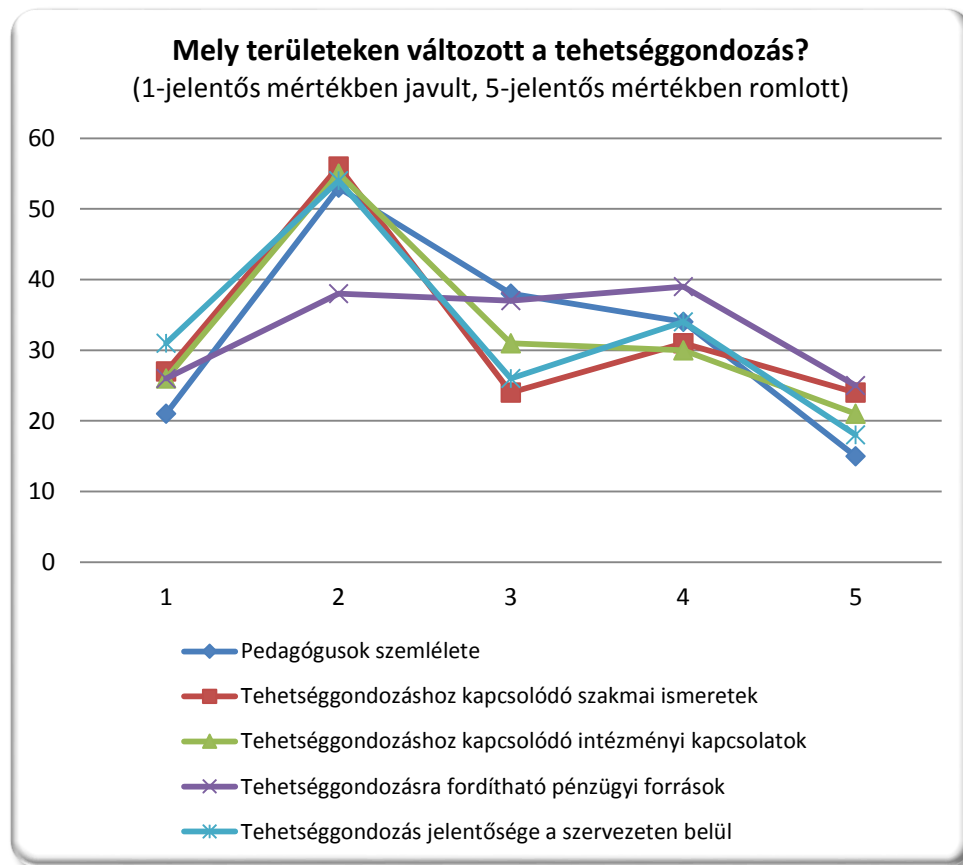
választ adók pedig lényegesen többen voltak, 68%-nyian, szemben a 2015-ös 43%-os részesedéssel.

Úgy tűnik tehát, hogy a 2015-ös adatfelvétel egy kicsit borúlátóbb eredményeket hozott, mint az egy évvel korábbi.

A kétéves időtáv értékelése ugyanazt az eredményt hozta, mint a hosszabb periódusé, e tekintetben nem lehetett kimutatni rövidebb távon érdemi változást.

Árnyaltabb képet kapunk a tehetséggondozás helyzetének alakulásáról, ha megvizsgáljuk a tehetséggondozás egyes területein a válaszadók által tapasztalt változásokat. Ez esetben is egy 1-től 5-ig terjedő skálán kértük a felmérésben résztvevőket, hogy értékeljék az egyes területeket.

29. ábra: A válaszadók megoszlása a tehetséggondozás egyes területei változásának megítélése alapján

Összességében a tehetséggondozás szervezeten belüli jelentőségének változásait értékelték a legpozitívabban (átlag 2,7, ahol az 1-es érték a legpozitívabb, az 5-ös a legnegatívabb), holott az átlagérték ez esetben is inkább a középértékhez közelít, ami a „változatlan” státuszt jelenti. Hasonló az általános megítélése a pedagógusok szemléletbeli változásának, a

tehetséggondozáshoz kapcsolódó szakmai ismeretek bővülésének, illetve a tehetséggondozáshoz kapcsolódó intézményi kapcsolatok alakulásának (átlag 2,8). Ennél semlegesebb átlageredményt hozott a tehetséggondozásra fordítható pénzügyi források alakulása (átlag 3), ami azt jelenti, hogy ezen a területen éreznek a válaszadók a legkevésbé változást.

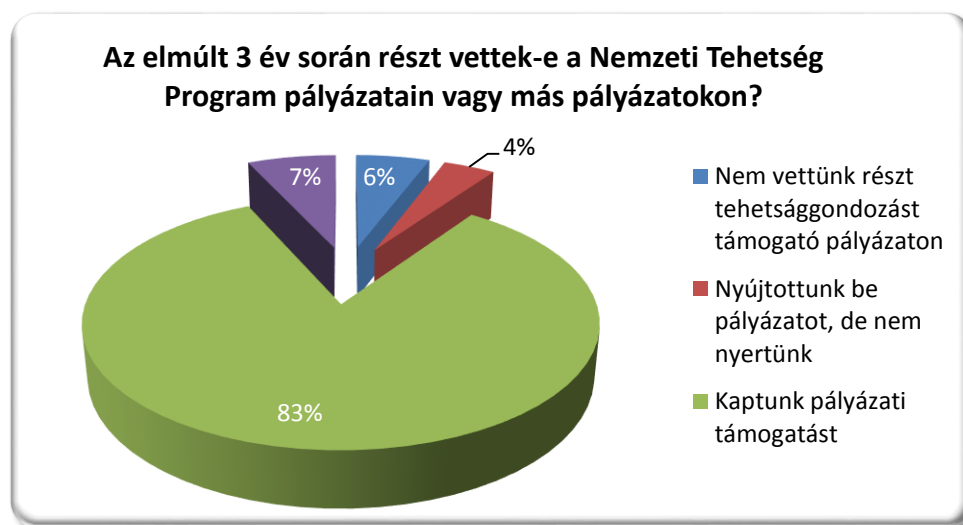
A fenti eredményeket két külső tényező befolyásolja jelentősen:

- az egyik ilyen körülményt jelentik az utóbbi években a köznevelési intézmények fenntartása tekintetében bekövetkező változások, aminek hatására az iskolák – önálló költségvetés hiányában – nem tudnak közvetlenül forrásokat rendelni a tehetséggondozáshoz,
- a másik pedig – szintén az utóbbi évek – nagyszámú képzési programja, aminek köszönhetően, a tehetséggondozás korszerű és sokszínű lehetőségeinek (eszközök, módszerek) megismerése olyan magas szintű igényeket támasztott a tehetségsegítéssel foglalkozó szakemberekben, amelyek megvalósításához a feltételek még nem, vagy csak részben teremthették meg.

A jelenlegi körülmények, valamint az ezekkel szemben álló szakmai elképzelések közötti szakadék okozhatja a szakemberekben azt a feszültséget, ami az utóbbi időszak változásainak megítélésére rányomja bélyegét.

Mint minden fejlesztő folyamat, így a tehetséggondozás tekintetében is fontos kérdés a felmerülő kiadások finanszírozása. Ahogyan az a fenti adatokból is látható, a szakemberek úgy látják, hogy a területre fordítható pénzügyi források az elmúlt években stagnálnak. Vizsgáljuk meg tehát, hogy hogyan alakult ezeknek az intézményeknek és szervezeteknek a forrásfelvétele az eltelt 3 év során:

30. ábra: A válaszadók megoszlása az elmúlt 3 év során a Nemzeti Tehetség Program vagy más pályázatokon való részvétel alapján

A válaszadó szervezetek 87%-a jelezte, hogy nyújtottak be pályázatot az elmúlt három évben a tehetségsegítés támogatására. A résztvevők 7%-a nem válaszolt erre a kérdésre, és csupán 6% volt azok aránya, akik nem pályáztak.

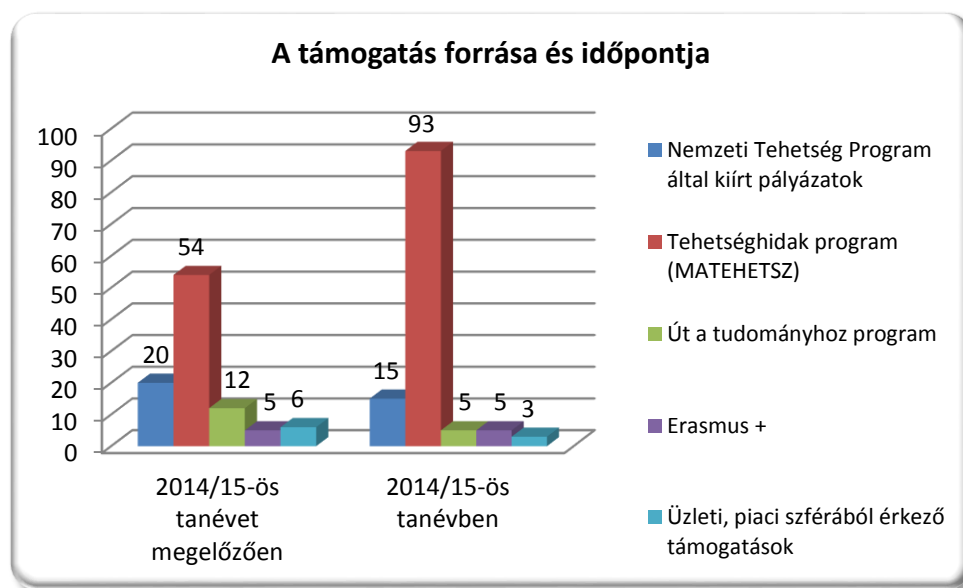
A válaszadók 83%-a részesült támogatásban a Nemzeti Tehetség Program, illetve egyéb programok pályázati lehetőségein keresztül.

A Nemzeti Tehetség Programon kívül a legjellemzőbb támogatási lehetőségek:

- a Tehetséghidak Program (MATEHETSZ),
- az Út a tudományhoz program,
- az Erasmus+, valamint
- az üzleti és piaci szférából érkező támogatások.

Arra kértük a válaszadókat, hogy a fentebb felsorolt források tekintetében jelezzék, hogy mely programokból/ forrásokból kaptak támogatást, illetve, hogy melyik tanévben.

31. ábra: A válaszadók megoszlása a tehetséggondozáshoz kapott támogatások időpontja alapján

Mind a 2014/2015-ös tanévben, mind pedig az azt megelőző tanévekben kiemelkedően magas a Tehetséghidak Program pályázataiból való részesedés mértéke: a korábbi évek vonatkozásában 56%-os, míg a 2014/15-ös tanévben 77%-os. Ezt követi mindkét vizsgált időszakban a Nemzeti Tehetség Program által kiírt pályázatok részesedése (21%, illetve

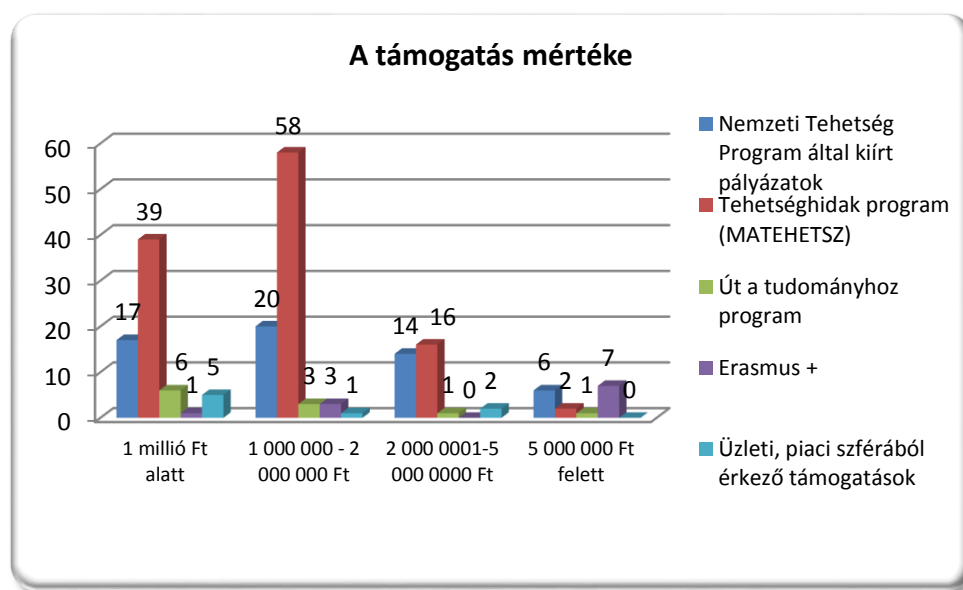
12%), és kis arányban, nem túlzottan jellemző mértékben megjelennek az Út a tudományhoz program, az Erasmus+, valamint az üzleti/piaci szférából származó támogatások is.

A támogatások mértékét vizsgálva azt látjuk, hogy a leggyakoribbak a maximum 2 millió forintig terjedő összegek.

Az 5 millió forint feletti támogatások esetében az Erasmus+ program kerül hangsúlyosabb helyre, míg a két legáltalánosabb pályázati forma, a Tehetséghidak Program és a Nemzeti Tehetség Program által finanszírozott projektek mértéke jelentősen csökken. Az elemzés során nem szabad felednünk, hogy ezek az összegek akár több év alatt megszerzett támogatásokat is jelentenek, tehát csak arra engednek következtetni, hogy nagyságrendileg egy-egy tehetséggondozással valamilyen szinten foglalkozó intézmény és szervezet körülbelül mekkora anyagi támogatásra tehet szert 3-5 év időtávjában.

Az üzleti/piaci szférából érkező támogatások elenyésző mértéke arra enged következtetni, hogy a tehetséggondozó szervezetek elsősorban állami forrásokból tervezik/tudják tevékenységüket finanszírozni.

32. ábra: A válaszadók megoszlása a kapott támogatás mértéke alapján

A 2014-es adatfelvétel során a válaszadók 58%-a jelezte, hogy kapott pályázati támogatást a tevékenységéhez, 16% nyújtott be pályázatot, de nem nyert el támogatást, 26% pedig nem is vett részt tehetséggondozást támogató pályázatokon.

A támogatások legnagyobb része a Tehetséghidak programjaiból származott, emellett a korábbi tanévekben jelentősebb volt a Nemzeti Tehetség Alap keretéből (Oktatásért

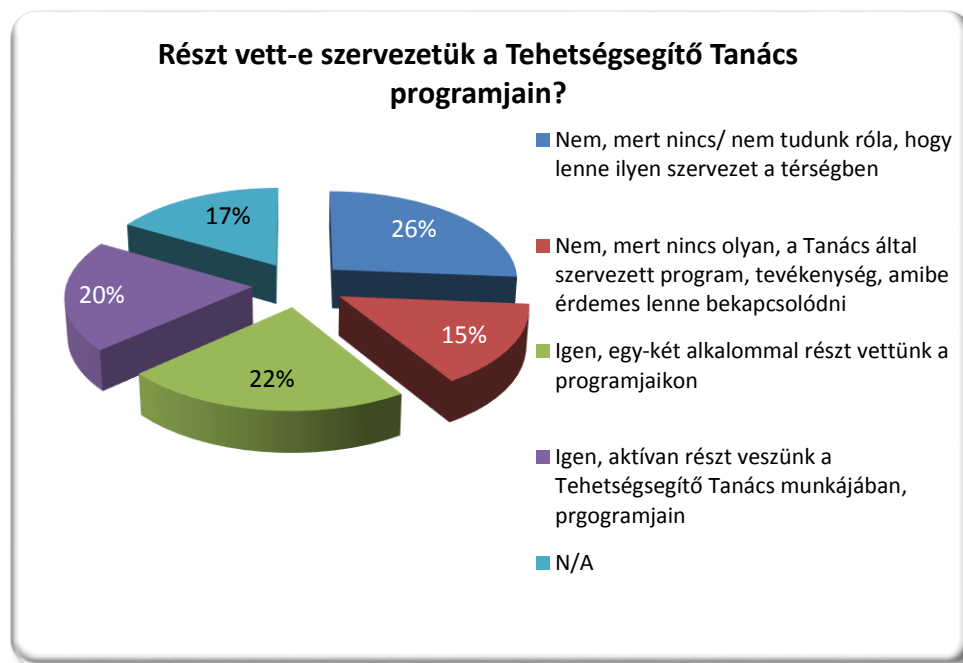
Közalapítvány) kapott támogatások mértéke, illetve a Nemzeti Tehetség Programból finanszírozott pályázatok aránya (Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet, Emberi Erőforrás Támogatáskezelő), de ennél is nagyobb arányban fordult elő az Emberi Erőforrások Minisztériumának közvetlen támogatása is.

2015-ben a válaszadók 83%-a nyert el támogatást, és csupán 4% volt azok köre, akik, bár pályáztak, nem kaptak anyagi támogatást programjuk megvalósításához. Az egy évvel korábbi felmérésben résztvevők körében lényegesen nagyobb volt a sikertelen pályázatok aránya, illetve kisebb volt a pályázói aktivitás is.

A Tehetséghidak Program keretében megvalósult alprojekt, a Régiók közötti tudástranszfer program célja az volt, hogy megteremtse a Tehetségpontok és Tehetségsegítő Tanácsok együttműködésének fórumát és elmélyítse az együttműködésüket. A projekt kiterjesztésében ez a programelem ugyan nem került folytatásra, de az alprojekt keretein belül megvalósult szakmai fórumok hatással lehetnek napjaink együttműködésére is.

Elemzésünk következő szakaszában a Tehetségsegítő Tanácsok beágyazottságát fogjuk vizsgálatunk fókuszába állítani.

33. ábra: A válaszadók megoszlása a Tehetségsegítő Tanács programjain való részvétel alapján

A válaszadók 20%-a nyilatkozott arról, hogy aktívan és rendszeresen részt vesznek a Tanács munkájában és programjain. További 22% valamivel lazábban, de kapcsolódik a Tanács

tevékenységeihez. 15% azok aránya, akik azért nem vesznek részt a Tanács programjain, mert azok között nincsen olyan, amelyet érdemesnek tartanak a bekapcsolódásra. A válaszadók egynegyede (26%) viszont azt jelezte, hogy nincs, vagy nem tud róla, hogy lenne ilyen szervezet a térségben. 17%-os volt a kérdésre nem válaszolók aránya.

A 2014-es adatfelvételen ugyanerre a kérdésre nagyon hasonló válaszok születtek: a Tehetségpontok 22%-a nyilatkozott arról, hogy aktívan részt vesz a helyi/térségi Tehetségsegítő Tanács munkájában és további 29% jelezte, hogy néhány alkalommal már részt vett valamilyen programon, eseményen.

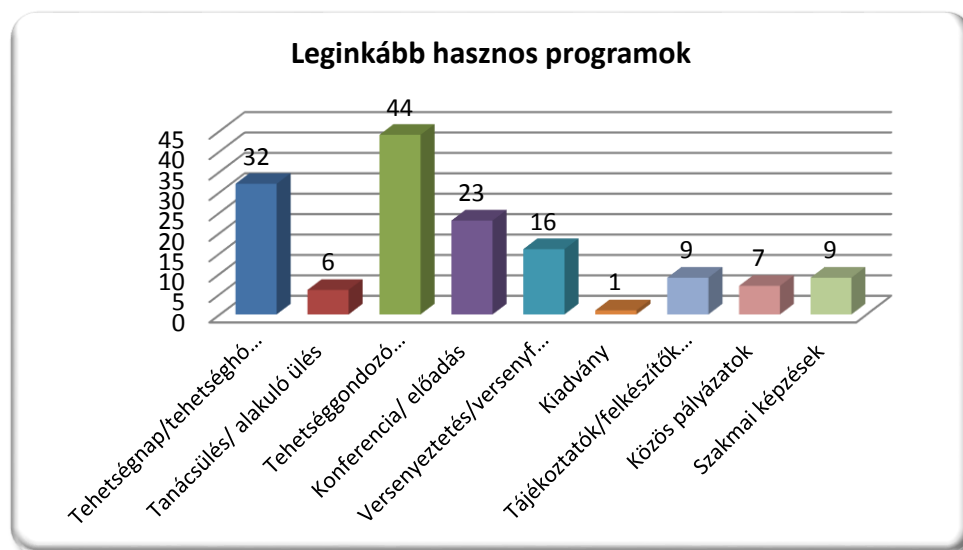
A válaszadók nagyjából fele azonban nem vett részt semmilyen programon, vagy azért, mert nem is tudott róla, hogy lenne Tehetségsegítő Tanács a térségben, vagy azért, mert nem volt számára megfelelő a program.

A 2015-ös adatfelvétel kisebb fokú visszaesést mutat az együttműködés terén.

A 2014-es hatástanulmány – utalva az alprojekt saját projektzáró beszámolójára – kiemeli, hogy 2012. december és 2014. június között 38%-kal nőtt a Tehetségpontok száma, melyben jelentős szerepe volt a Régiók közötti tudástranszfer program együttműködést célzó tevékenységének.

A fenti adatok ismeretében mindenképpen érdemes lenne a jövőben tovább erősíteni az együttműködést a Tehetségpontok/egyéb tehetségsegítő szervezetek, illetve a Tehetségsegítő Tanácsok között, hiszen jól látható, hogy ezek a szakmai szervezetek számos ponton képesek egymást erősíteni és támogatni tehetséggondozó tevékenységeik ellátása során.

34. ábra: A válaszadók megoszlása a leghasznosabbnak ítélt programok alapján

A válaszadók által jelzett három leghasznosabbnak ítélt program összesített eredményeit vizsgálva azt látjuk, hogy az együttműködés leginkább a tehetséggondozó programok, valamint a tehetségnapok megvalósítása során érhető tetten, illetve hangsúlyos helyen szerepelnek a szakmai fejlődést támogató konferenciák és előadások.

További együttműködési felületet jelent a versenyeztetéssel és felkészítéssel kapcsolatos teendők ellátása, szakmai képzések szervezése, a pályázati tájékoztatók és felkészítők, illetve a közösen kidolgozott és benyújtott pályázatok.

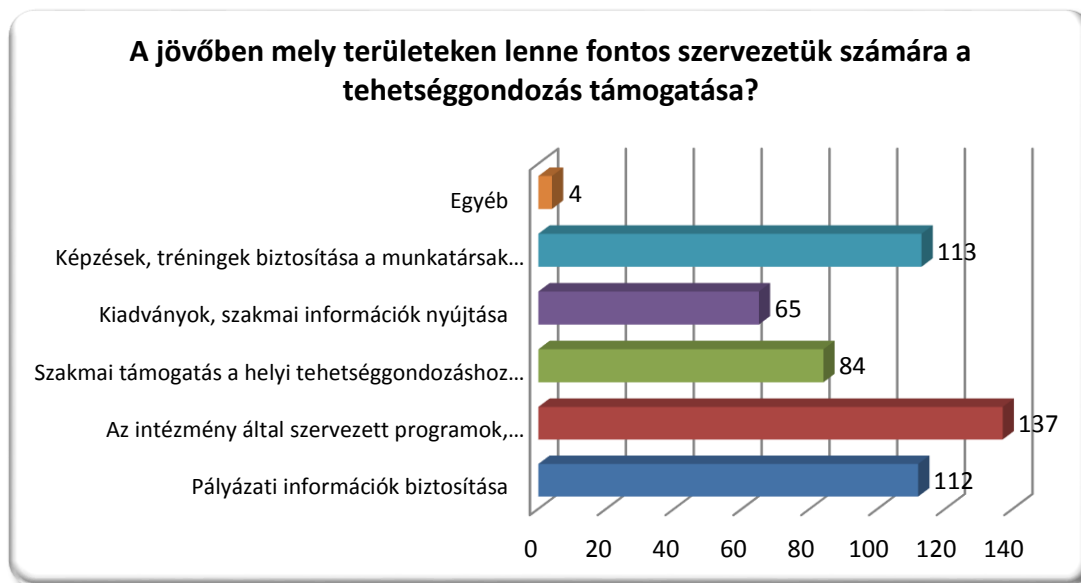
A 2014-es felmérésben – bár nem nagy számban, de – néhányan kiemelték a helyi kiállítások szervezését, publikációk támogatását, információs adatbázis létrehozását, különböző klubok megalakítását, illetve a tanácsi szinten folytatott módszertani tevékenységet. Ezek a tevékenységek is hasznos együttműködési felületet biztosíthatnak térségi szinten a tehetséggondozó szervezetek és szakemberek számára.

11. táblázat: A válaszadók megoszlása a tehetséggondozás terén három leghasznosabbnak ítélt program alapján

PROGRAM	1.	2.	3.	Összesen
Tehetséggondozó programok	14	13	17	44
Tehetségnap/ A tehetség hónapja	20	8	4	32
Konferencia/ előadás	9	9	5	23
Versenyeztetés/ versenyfelkészítés	8	7	1	16
Szakmai képzések	2	5	2	9
Tájékoztatók/ felkészítők pályázati lehetőségekről	2	2	5	9
Közös pályázatok	2	5	0	7
Tanácsülés/ alakuló ülés	5	0	1	6
Kiadvány	1	0	0	1

A Tehetséghidak Program értékeléséhez kapcsolódó utolsó kérdésünk arra irányult, hogy feltérképezzük, a Tehetségpontoknak és a tehetséggondozást végző egyéb szervezeteknek milyen további segítségre lenne szükségük tevékenységeik színvonalas ellátáshoz:

35. ábra: A válaszadók megoszlása a tehetséggondozás területén várt támogatások alapján

Erre a kérdésre a 175 válaszadó összesen 515-féle támogatási területet azonosított, ami átlagosan 3 választ jelent válaszadónként. Mindez azt mutatja, hogy a tehetséggondozással foglalkozó szervezetek és szakemberek több területen is (nem csak a pályázati források oldaláról) számítanak az országos szakmai szervezet, azaz a MATEHETSZ támogatására.

83

A válaszadók 78%-a saját programjaik és tevékenységeik megvalósításához kér támogatást, 65%-uk képzések, tréningek biztosítását várja munkatársai számára. 64% azok aránya, akik pályázati információnyújtást igényelnek (akár elektronikusan, e-mail formájában is). A felmérésben résztvevők közel fele szükségesnek érzi a helyben végzett tehetséggondozói munkájához nyújtott szakmai segítséget, 37%-uk pedig kiadványok közzététele révén szeretne folyamatos szakmai információk és ismeretek birtokába jutni.

Az „Egyéb” válaszok között a működéshez szükséges eszközök beszerzésének, a jó gyakorlatok megtekintésének támogatása, illetve a programok fenntartásához szükséges pénzügyi források biztosítása szerepel.

Összességében tehát kijelenthető, hogy rendkívül nagy igény mutatkozik a MATEHETSZ által biztosított szolgáltatásokra, szakmai-fejlesztő programokra, a Tehetséghidak Program keretein belül nyújtott támogatásokra, illetve az információs/tájékoztató tevékenységre is.

A kérdőív szabad szöveges mezői adta lehetőségeket kihasználva több válaszadó is kifejezte köszönetét a Program, illetve a MATEHETSZ által nyújtott támogatással kapcsolatban.

Jelen fejezet záró gondolatoként szolgáljanak ezek a visszajelzések:

A FELMÉRÉSBEN RÉSZTVEVŐK VISSZAJELZÉSEI (szemelvények)

„A projekt ebben a formában is nagyon sokat segített nekünk. Ha folytatódik, már annak is örülünk. Erőssége volt az áttekinthető pályázati rendszer, a hatékony és emberséges adminisztráció, a szakmai képzések és tájékoztatók magas színvonala.”

„Nem javaslatot, hanem elismerést fejezek ki a csoportos tehetségfejlesztő pályázat színvonalas koordinálásáért, az elektronikus felületen megtehető, jól átgondolt dokumentálásért és záró beszámolási módszerért.”

„Nagyon jónak tartom a kialakult gyakorlatot. További sok sikert kívánok!”

„A csoportos tehetségsegítő tevékenységek megvalósítása pályázat nagyon hatékony volt, a pályázat lebonyolítása a MATEHETSZ részéről nagyon segítő és rugalmas volt, ami egyszerűvé tette a pályázati munkánkat. Szívesen pályáznánk a következő tanévben is.”

„Köszönöm, összességében nagyon elégedettek vagyunk!”

„Segítőkész kollégákkal találkoztam, az előző évekhez képest fejlődést látok. Nincs további fejlesztési javaslatom.”

„Maradjon meg a lendülete és támogassa ezt a létfontosságú nemzeti ügyet. Magyarország váljon az Európai Unióban, sőt annak határain túl is a tehetséggondozás szakmai-módszertani központjává.”

„Jól szervezettek.”

„Nagyon elégedett vagyok! Köszönöm az Önök által nyújtott támogatást. Jó lenne, ha minél több pályázati programba be tudnánk kapcsolódni.”

„Minden szervezés minden igényét kielégítette diáknak, szülőnek, pedagógusnak egyaránt. Mindenki számára hasznosak voltak ezek a szervezések. Mindenki várja a folytatást!”

2.3 A képzéseken résztvevők körében végzett kérdőíves adatfelvétel eredményei

A Tehetséghidak Program egyik legjelentősebb alprojektje a Képzések program, amelynek célja a tehetségfejlesztésben közreműködők (pedagógusok, mentorok és más szakemberek, szülők) részére tapasztalatátadó és ismeretbővítő képzések szervezése, illetve tehetséggondozással kapcsolatos rendezvények, műhelybeszélgetések, és különböző tehetséggondozó képzések keretében a tapasztalatcsere lehetőségének biztosítása volt.

Az alprojekt keretében képzésfejlesztés, képzések lebonyolítása, szakmai műhelyek megszervezése valósult meg, multimédiás élményháló projekt került kidolgozásra (tehetségfejlesztési célú multimédiás képzési anyag tartalomfejlesztése és szerkesztése, a képzési anyag átvételére szakmai műhely biztosítása). 18 különböző kötet jelent meg a tehetséggondozáshoz kapcsolódóan, és blended learning/ e-learning tananyagok kifejlesztése történt meg.

Ahogy az azt módszertani fejezetünkben már ismertettük, a képzéseken résztvevők számára összeállított kérdőívet 841 fő töltötte ki, ami az összes képzésen résztvevő (6 600 fő) 13%-át jelenti. Elemzésünk elsősorban az ő válaszaikra épül.

85

Az online kérdőíven a válaszadóknak egy 143 elemű listából kellett kiválasztaniuk azokat a képzéseket, amelyeken részt vettek az elmúlt időszakban. Ezen túlmenően lehetőségük volt további képzéseket megnevezni („egyéb” válaszlehetőség), amely során 12-féle képzés került nevesítésre (ezek között vannak olyanok, amelyek benne voltak a listában, de valószínűleg ez elkerülte a válaszadók figyelmét).

A felmérésben résztvevők mindösszesen 139 képzést azonosítottak, amelyről személyes tapasztalatokat szereztek. A listán szereplő képzések közül csupán 15 olyan volt, amelyen egyik válaszadó sem vett részt.

A felmérésben részt vett szakemberek közül a legtöbben a „Tehetséggondozás az óvodában” képzést jelölték meg (68 fő), ezt követi a „Tehetséggondozás definíciói, fajtái” (54 fő), a „Gazdagító programok a tehetséggondozásban” (53 fő), a „Tanulás tanítása” (51 fő), valamint a „Kétszeresen kivételes tanulók tehetséggondozása szakmai műhely” (41 fő).

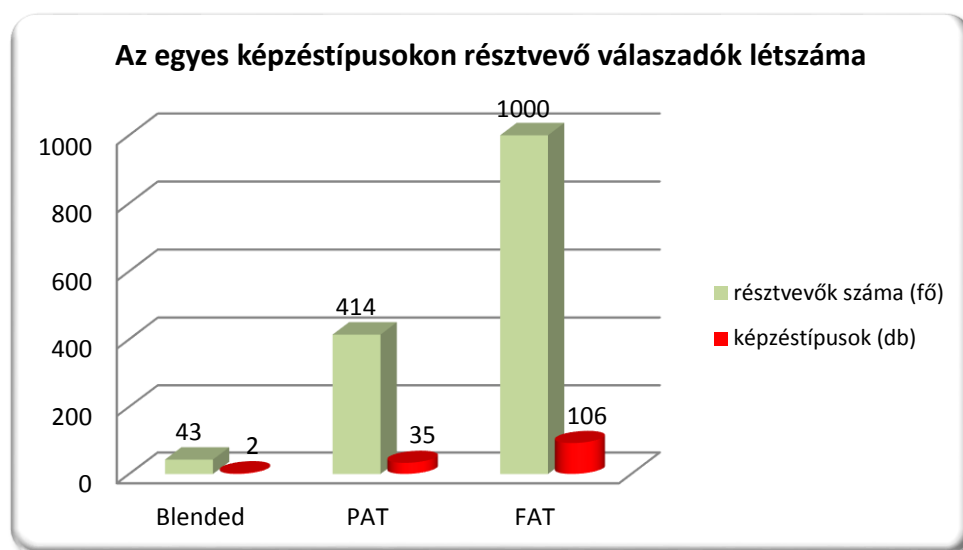
A MATEHETSZ által biztosított képzések három fő típusba rendezhetők:

- Blended learning típusú képzés (db)
- PAT (Pedagógus-továbbképzési Akkreditációs Testület által akkreditált) képzések (35 db)
- FAT (Felnőttképzési Akkreditáló Testület által akkreditált) képzések (106 db)

A felmérésben résztvevő 841 fő összesen 1 457 képzésen vett részt, ami azt jelenti, hogy a mintában több olyan személy is van, aki több képzésen is részt vett.

Tekintettel a válaszlehetőségek számosságára, az alábbiakban egy összefoglaló diagramon azt mutatjuk be, hogy a három képzéstípus mentén hogyan alakul a válaszadók megoszlása.

36. ábra: A válaszadók megoszlása az egyes képzéstípusokban meghirdetett képzéseken való részvételük alapján

A válaszadók részletes megoszlását a 8. sz. melléklet tartalmazza.

A legtöbb válaszadó felnőttképzési akkreditációval rendelkező képzésen vett részt (1 000), ezt követi a pedagógus-továbbképzési akkreditációval bíró képzések köre (414), végül pedig a blended learning képzések szerepelnek (43), amely képzéstípusra vonatkozóan – tekintettel annak újszerű voltára – a későbbiekben egy önálló felmérés eredményeinek ismertetésével visszatérünk.

37. ábra: A válaszadók nemek szerinti megoszlása

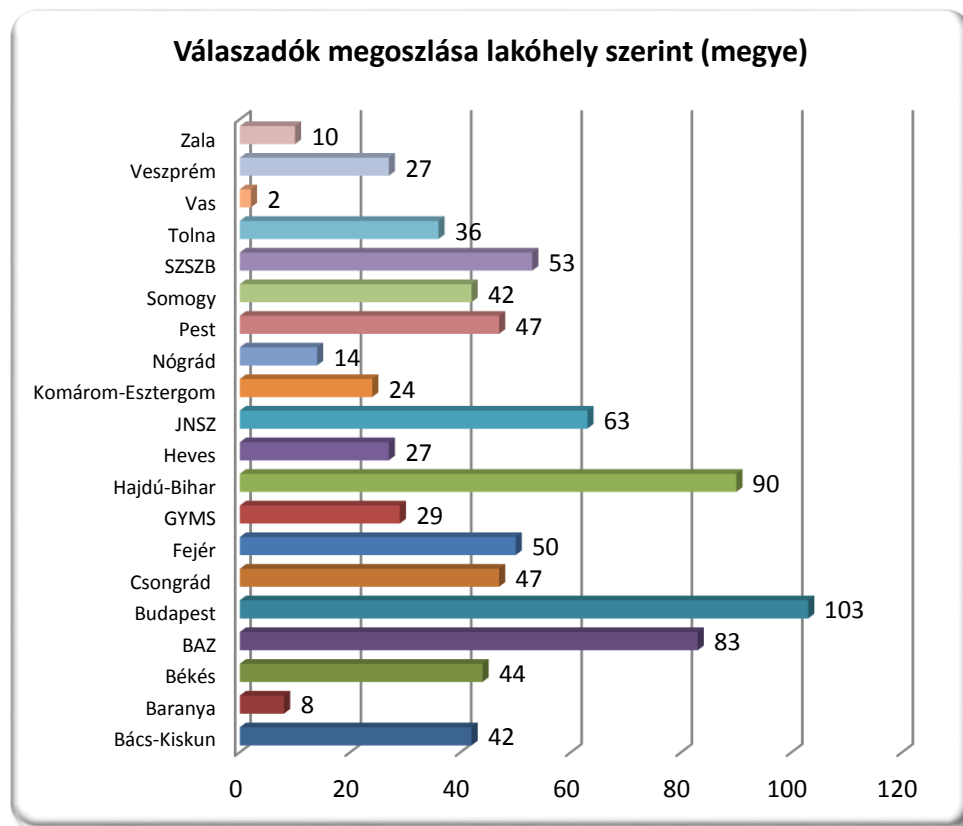
A válaszadók nemek szerinti megoszlását vizsgálva jól látható, hogy – csakúgy, mint az általános kérdőív esetében, - a hölgyek felülreprezentáltak (88%).

(12%) fővárosi, őket követik a Hajdú-Bihar megyeiek (11%), a Borsod-Abaúj-Zemplén megyeiek (10%), a Jász-Nagykun-Szolnok megyeiek (7%), valamint a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyeiek (6%).

A legalacsonyabb válaszadási aktivitás Vas megyét (0,2%), Baranya megyét (0,9%), Zala (1,2%) és Nógrád (1,7%) megyét jellemzi.

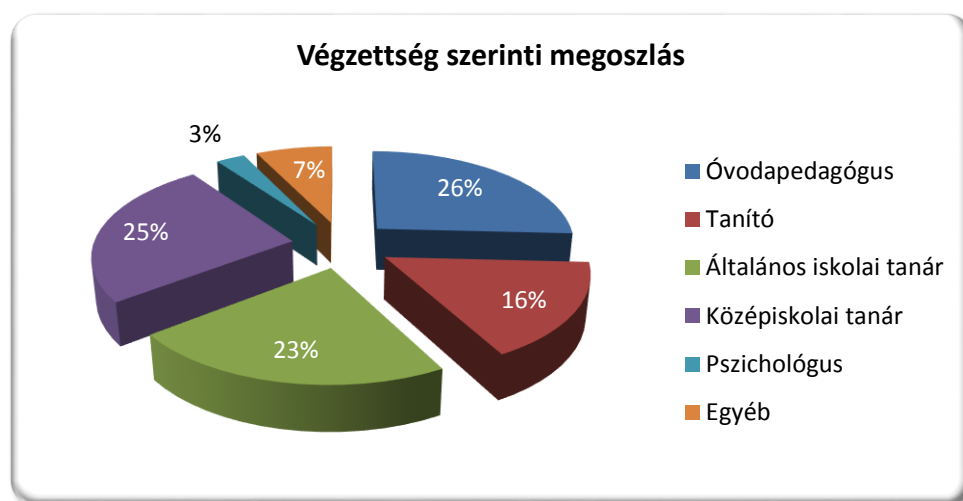
A lakóhely adatokat vizsgálva azt látjuk, hogy a legtöbb válaszadó

38. ábra: A válaszadók lakóhely szerinti megoszlása, megyei csoportosítás

A végzettségi adatokat vizsgálva azt látjuk, hogy közel azonos arányban képviseltetik magukat a mintában az óvodapedagógusok (26%), a középiskolai tanárok (25%), valamint az általános iskolai tanárok (23%). Valamivel kisebb, de még jelentős számban találunk tanítókat (16%), a pszichológusok aránya pedig 3%. Az „egyéb” választ adók között többek között zenetanárok, művészettanárok, gyógypedagógusok, egyetemi oktatók, fejlesztő pedagógusok, tehetségfejlesztő szakemberek találhatók.

39. ábra: A válaszadók végzettség szerinti megoszlása

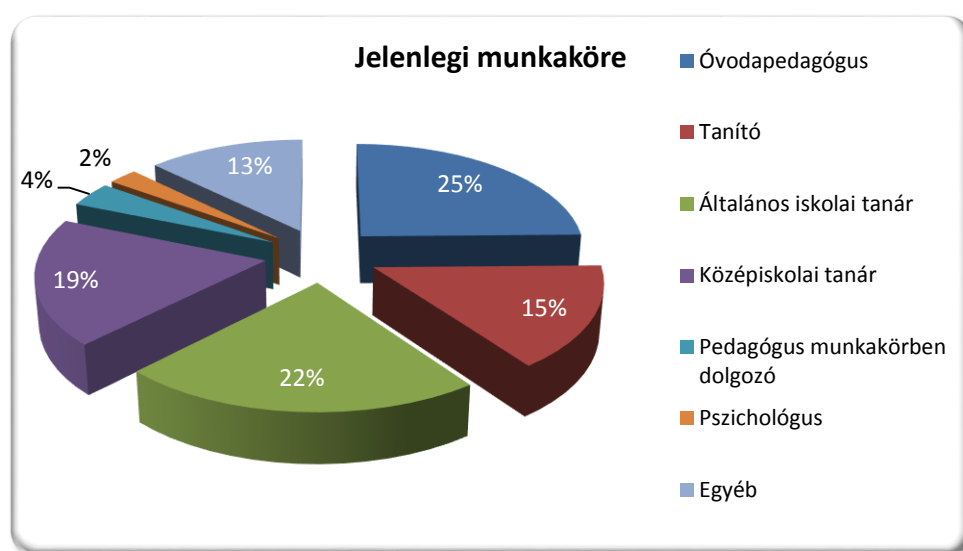
12. táblázat: „Egyéb” végzettségűek megoszlása

EGYÉB	ESETSZÁM
Zenetanár, művésztanár	17
Gyógypedagógus	14
Tehetségfejlesztő szakember	5
Egyetemi oktató	5
Fejlesztő pedagógus	4
Könyvtáros	4
Kollégiumi nevelőtanár	3
Szociálpedagógus	2
Ifjúságsegítő	1

Edző, sportvezető	1
Lelkipásztor	1
Orvos	1
Pszichopedagógus	1
Pedagógiai asszisztens	1
Szülő	1

A válaszadók munkakör szerinti megoszlása is hasonló a végzettségi adatokhoz, csak némileg árnyaltabb: a válaszadók 5%-a vezetői munkakörben van, a középiskolai tanárok 4%-a pedig jelenleg nem ebben a beosztásban dolgozik.

40. ábra: A válaszadók megoszlása a jelenlegi munkakör alapján

13. táblázat: „Egyéb” munkakörök megoszlása

EGYÉB	ESETSZÁM
Intézmény/szervezetvezetők, helyettesek	42
Zenetanár/ tanár művészetoktatásban	17
Gyógypedagógus	11
Fejlesztő pedagógus	9
Egyéb tehetségsegítő	9

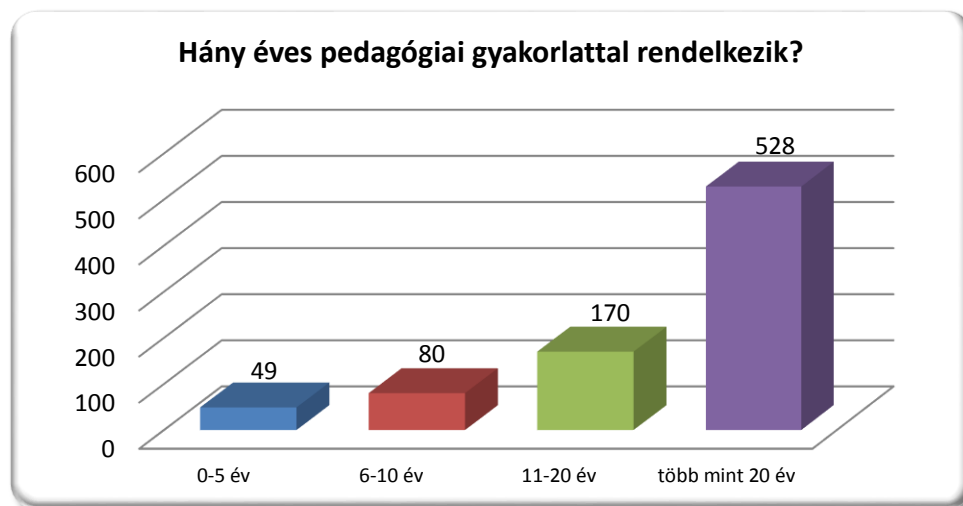
Tehetséggondozó koordinátor	4
Egyetemi oktató	2
Pedagógiai asszisztens	2
Könyvtáros	1
Edző, sportvezető	1
Pályaválasztási tanácsadó	1
Családgondozó	1

A 2014-es képzésekkel kapcsolatos adatfelvételen 338 fő vett részt. A válaszadók végzettség és beosztás szerinti megoszlása hasonló mintázatú, mint a jelen kutatás során rögzített adatok.

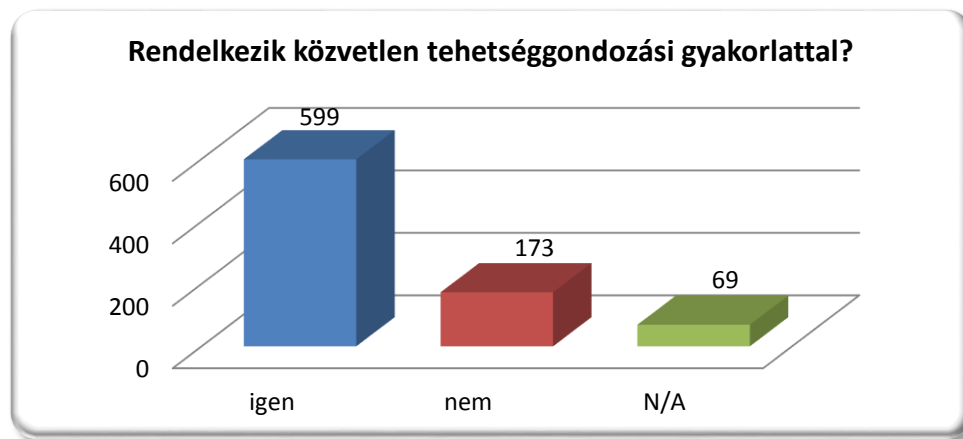
A válaszadók pedagógiai gyakorlat szerinti megoszlását vizsgálva szembetűnő, hogy legnagyobb arányban a 20 évnél több szakmai gyakorlattal rendelkezőket találjuk (63%). Őket követik szerényebb részesedéssel a 11-20 év között a pályán lévők (20%), a 6 és 10 év közötti gyakorlattal rendelkezők (9%), végül pedig a 0 és 5 év közötti tapasztalattal bírók (6%).

41. ábra: A válaszadók megoszlása a megszerzett pedagógiai gyakorlat alapján

90

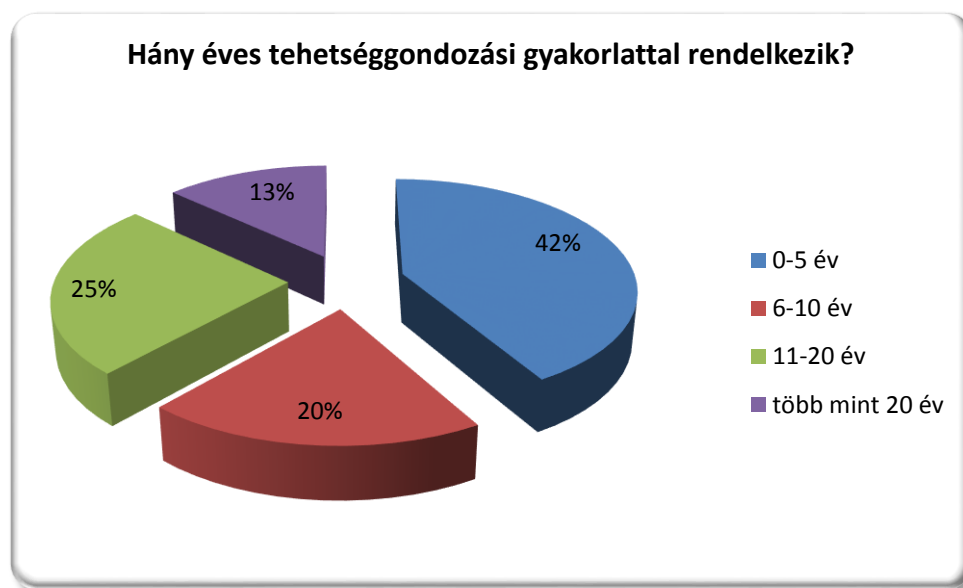

42. ábra: A válaszadók megoszlása a közvetlen tehetséggondozási gyakorlattal való rendelkezés alapján

Közvetlen tehetséggondozási tapasztalattal a válaszadók 71%-a rendelkezik, 21%-uk még nem szerzett ilyen gyakorlatot, 8%-uk pedig nem válaszolt erre a kérdésre.

43. ábra: A válaszadók megoszlása a megszerzett tehetséggondozói gyakorlat alapján

91

42% azok aránya, akik 0 és 5 év közötti tehetséggondozói gyakorlattal rendelkeznek, 20% a részesedésük a 6-10 év közötti tehetségsegítéssel foglalkozóknak, 25% a 11 és 20 év közötti tapasztalatot szerzőknek, illetve 13%-os arányban képviseltetik magukat a 20 évnél régebben a pályán lévők.

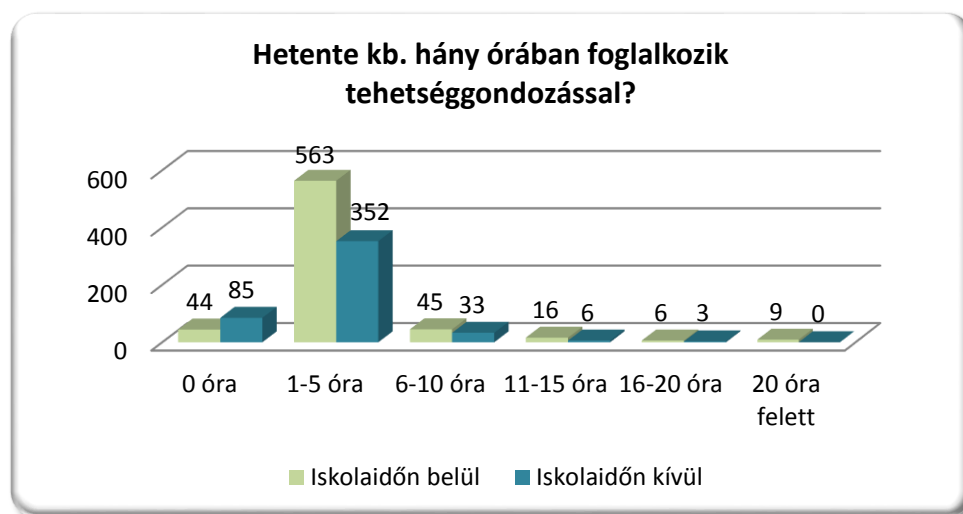
A 2014-es felmérésben a válaszadók 28%-a általános iskolai tanár volt, 23%-uk középiskolai tanár, 17% óvodapedagógus, 16% tanító, 4% pszichológus, 3% pedagógus munkakörben dolgozó és 9% egyéb szakember (gyógypedagógus, zenetanár, pedagógiai szakértő) volt. 61%-uk több mint 20 év pedagógiai gyakorlattal rendelkezett, 44%-uk 1-5 év tehetséggondozó tapasztalatot, 18% 6 és 10 év közötti tapasztalatot szerzett, 10 évnél több gyakorlata a válaszadók 30%-ának volt.

Az idei mintában valamivel többen voltak a 10 évnél hosszabb tehetséggondozói gyakorlattal rendelkezők (38%), csakúgy, mint a 20 évnél régebben a pedagógus pályán lévők (61%).

A következő kérdésekkel azt szeretnénk volna feltérképezni, hogy az egyes tehetségsegítéssel foglalkozó szakemberek heti szinten körülbelül mennyi időt töltenek a tehetségek támogatásával.

Válaszaikat mind az iskolaidőn belüli, mind pedig az azon kívüli időszak vonatkozásában az alábbi ábra szemlélteti:

44. ábra: A válaszadók megoszlása az egy hétre levetített tehetséggondozással való foglalkozás alapján (iskolaidőn belül és kívül)

A legtöbben hetente 1-5 órát fordítanak tehetséggondozásra, elsősorban iskolaidőn belül (67%), de az iskolaidőn túli időszávban is ez az időráfordítás a jellemző (42%). A válaszadók 5%-a jelenleg nem végez tehetséggondozó tevékenységet.

A következő kérdésblokk már kifejezetten a képzésekre, és az ott szerzett ismeretek hasznosításának feltérképezésére irányult:

45. ábra: A válaszadók megoszlása a képzésen szerzett tapasztalatok portfólióban történő hasznosítása alapján

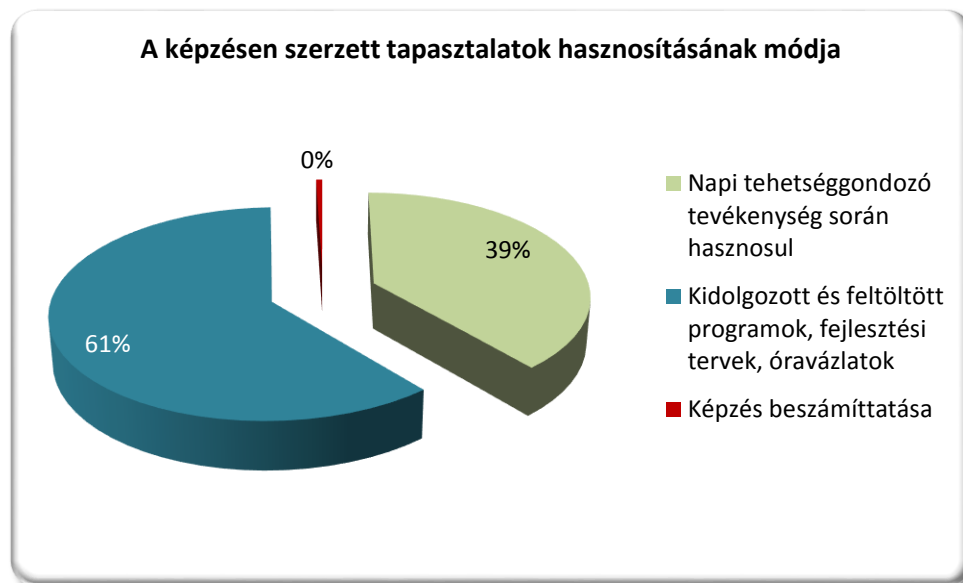

Arra a kérdésre, miszerint a portfóliójukban tudták-e hasznosítani a tehetséggondozó tapasztalatokat, a válaszadók 32%-a válaszolt igennel, 18% nemmel, és meglehetősen magas, 50%-os volt azok aránya, akik nem válaszoltak.

A hasznosítás módjai között számos gyakorlat felsorolásra került, de a válaszok jellemzően két fő terület köré szerveződtek:

- a napi tehetséggondozó tevékenységek során (az új ismeretek és módszerek beépültek a tehetségsegítő gyakorlatba) (39%), illetve
- a kidolgozott és feltöltött programok, fejlesztési tervek, óravázlatok stb. portfólióba történő beépítése révén (61%).

46. ábra: A válaszadók megoszlása a képzésen szerzett tapasztalatok hasznosításának módja alapján

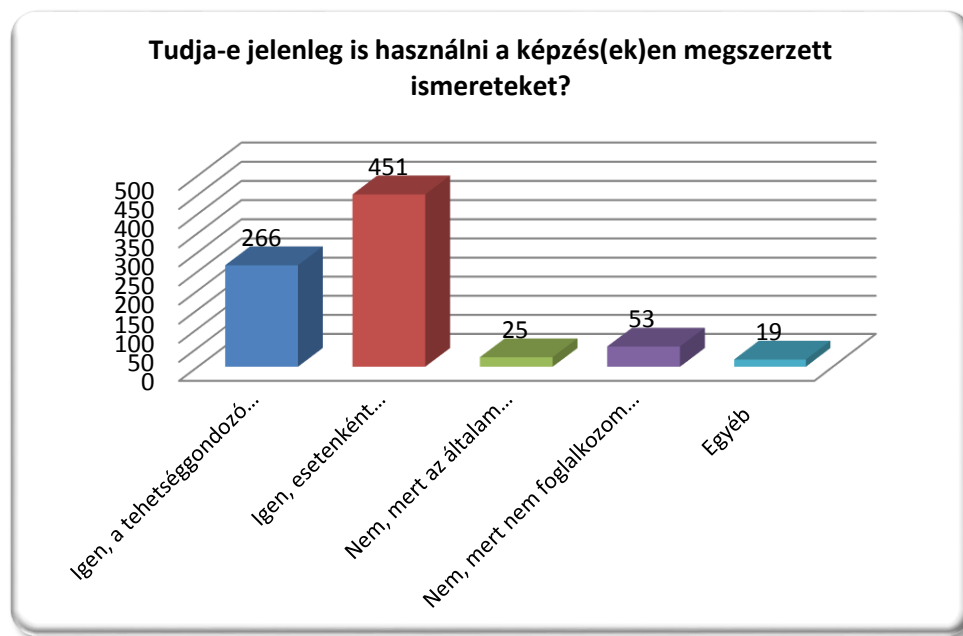

Egyetlen olyan válaszadó akadt, aki a két nagy típustól eltérően a képzés beszámíttatását jelölte meg, mint módot a hasznosításra.

94

A 2014-es adatfelvétel során 58% volt azoknak az aránya, akik a portfóliójukban tudták hasznosítani a tehetséggondozó tapasztalatokat. Arra, hogy ki, miként hasznosította saját tapasztalatait, nagyon különböző válaszok születtek, de jellemző volt a szakmai tapasztalatok, képzések felsorolásánál történő hasznosítás, a tehetséggondozó szakkörök, műhelyek bemutatásánál, az óratervek, óravázlatok készítése során történő alkalmazás.

47. ábra: A válaszadók megoszlása a képzése(k)en megszerzett ismeretek jelenlegi használhatósága alapján

A válaszadók 32%-a számolt be arról, hogy a tehetséggondozó munkájának szerves részévé váltak a képzésen megszerzett ismeretek és tapasztalatok, 56%-uk pedig esetenként tudja hasznosítani munkája során az új ismereteket. A válaszadók 6%-a jelenleg nem foglalkozik tehetséggondozással, és 3% volt azok aránya, akik úgy ítélték meg, hogy az általuk elvégzett képzés nem adott a mindennapokban hasznosítható ismereteket számukra.

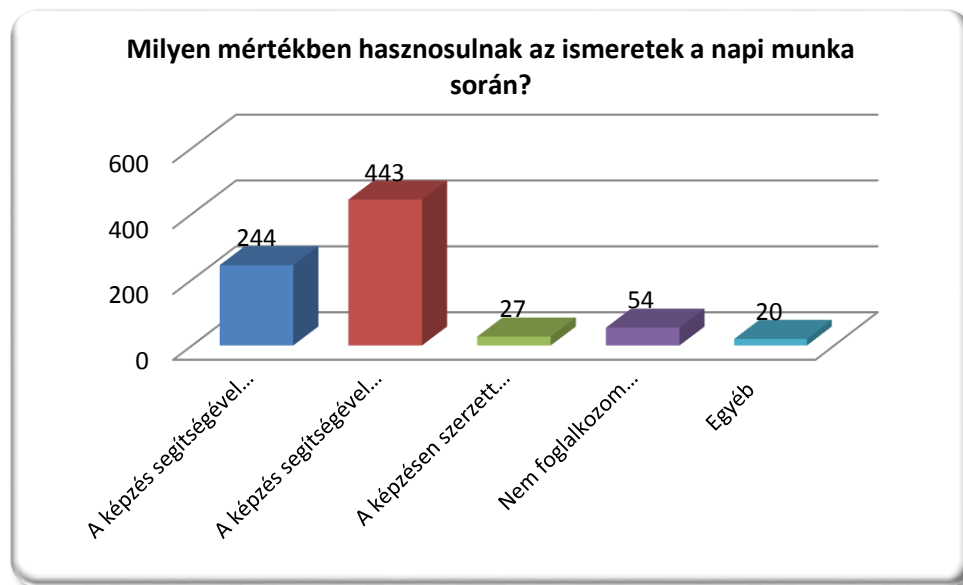
Az „egyéb” választ adók között két intézményvezető arról számolt be, hogy bár közvetlenül nem foglalkoznak tehetséggondozással, de a képzésen szerzett ismereteiket közvetett módon jól tudják alkalmazni, illetve volt olyan válaszadó, aki a megszerzett ismereteket továbbfejlesztve hasznosítja a megismert módszereket a gyakorlatban. Három fő arról számolt be, hogy a kollégákkal folytatott tapasztalatcsere/ tudásmegosztás során voltak segítségükre a képzési tapasztalatok.

A válaszadóknak tehát 88%-a számolt be arról, hogy részben vagy egészében hasznosítani tudja a képzéseken megszerzett tapasztalatait, ami mindenképpen ezen szakmai alkalmak hasznosságát és eredményességét jelzi.

A felmérésbe vont szakemberek 82%-a úgy ítéli meg, hogy a képzés segítségével hatékonyabbá vált tehetséggondozó munkája. A megkérdezettek több mint fele úgy gondolja, hogy mindez közvetlenül nem mutatható ki, 29% pedig azok aránya, akik közvetlenül kimutathatónak ítélik meg a képzési tapasztalatok manifesztálódását.

Ez esetben is 6% azok aránya, akik jelenleg nem foglalkoznak tehetséggondozással, így a képzésen szerzett ismereteik hasznosulásának sincs tere, és mindössze 3% azok aránya, akik úgy ítélik meg, hogy a képzésen szerzett tapasztalatok nem járulnak hozzá érdemben tehetségsegítő munkájukhoz.

48. ábra: A válaszadók megoszlása a képzése(ke)n megszerzett ismeretek napi szintű hasznosulása alapján

96

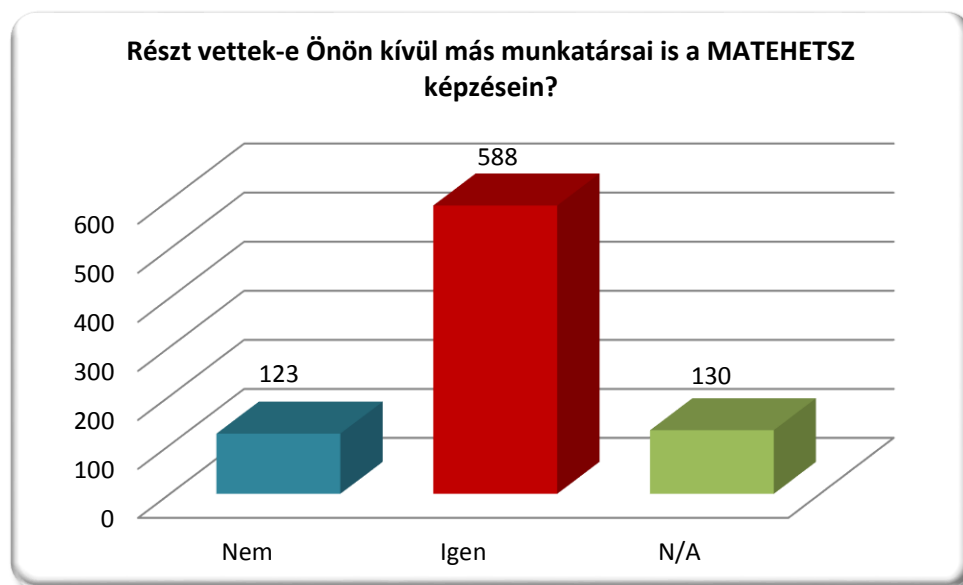
Az „egyéb” választ adók többen is kiemelték, hogy a képzése(ke)n megszerzett ismereteiket nem csupán a tehetséggondozásban, hanem más területeken (például felzárkóztatás) is nagyon jól és eredményesen tudják alkalmazni. Néhányan azt emelték ki, hogy a képzés legfontosabb hozadéka a tehetséggondozó munka „tudatosulása” volt számukra, illetve a szemléletformálás (például a szülőkkel és a diákokkal való együttműködés fontossága).

A 2014-es adatfelvétel is hasonló eredményeket hozott: 88%-uk ítélte meg úgy, hogy hatékonyabbá vált tehetséggondozó munkája a képzések hatására, bár esetükben is a többség véleménye az volt, hogy mindez közvetlenül nem mutatható ki.

A jövőben tehát érdemes lenne megvizsgálni, hogy hogyan lehetne objektíven kimutathatóvá tenni a programok hasznosulását és eredményességét.

Tekintettel arra, hogy a MATEHETSZ által szervezett képzéseken 6 600 fő vett részt, megkérdeztük a válaszadókat arról is, hogy szervezetükön, intézményükön belül más munkatársaiknak is lehetősége volt-e bekapcsolódni ezekbe a képzésekbe?

49. ábra: A válaszadók megoszlása a munkatársak MATEHETSZ által szervezett képzéseken történő részvétele alapján

97

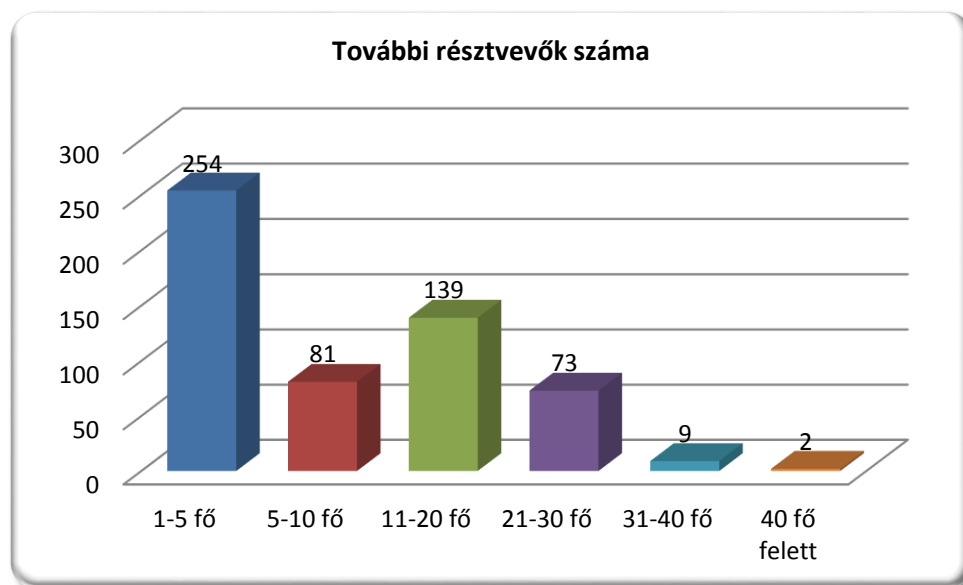
A válaszadók 70%-a jelezte, hogy más munkatársai is részt vettek már a MATEHETSZ által biztosított képzéseken, 15% esetében más még nem részesült ilyen képzésben, és szintén hasonló arányban találunk olyanokat, akik nem válaszoltak erre a kérdésre. Ez utóbbi esetben feltételezhetően nagy számban vannak olyanok, akik nem tudták, hogy volt-e más is intézményüktől MATEHETSZ-es képzésen.

A pozitív választ adókat arra kértük, hogy adják meg, hány további résztvevője volt ezeknek a képzéseknek az intézményük vagy szervezetük esetében.

A legtöbben azt jelezték, hogy 1 és 5 fő közötti létszámban vettek további munkatársaik részt a MATEHETSZ által szervezett képzéseken (45%), őket követik a 11 és 20 fő közötti létszámok (25%), az 5-10 fő közötti résztvevők (14%). 30 fő feletti részvételi arányt a válaszadók 2%-a jelzett.

Az egyes intézményeken belüli magas létszám adatok elsősorban a kihelyezett, tantestületi képzések biztosításának köszönhetőek, melyek – ahogyan azt a későbbiekben látni fogjuk majd – rendkívül népszerűek az intézmények körében.

50. ábra: A válaszok megoszlása az adott intézmény/szervezet részéről a képzésekbe delegált munkatársak létszáma alapján

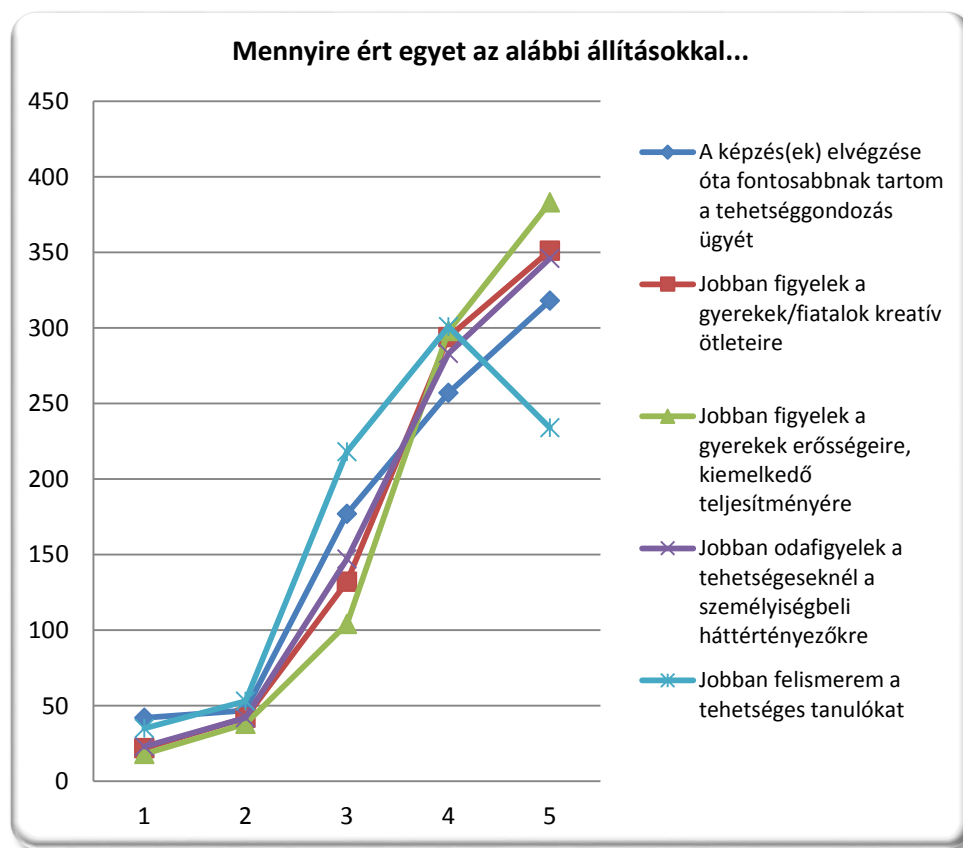
Ezek az adatok két fontos üzenettel bírnak: egyfelől a felmérésbe vont szakemberek indirekt módon egy lényegesen nagyobb közösséget képviselnek, hiszen feltételezhetően intézményen belül a különböző képzéseken szerzett tapasztalatok, benyomások egymás között megosztásra kerülnek, másfelől pedig megállapítható, hogy a tehetséggondozás és a szakemberek szakmai támogatása tekintetében ezek az intézmények és szervezetek nagymértékben számítanak a MATEHETSZ-re és az általa biztosított továbbképzésekre, szakmai programokra.

A következő kérdésblokk segítségével azt próbáljuk feltárni, hogy az egyes képzéseken szerzett ismeretek és tapasztalatok a tehetséggondozás napi gyakorlatában miként érhetőek tetten.

Ennek érdekében 13 állítást fogalmaztunk meg, és arra kértük a válaszadókat, hogy egy 1-től 5-ig terjedő skálán jelöljék egyetértésüket vagy egyet nem értésüket.

Az alábbi diagram az első öt állításra adott válaszok megoszlását mutatja:

51. ábra: A válaszadók megoszlása az egyes állításokkal való egyetértésük/ egyet nem értésük alapján (1.)
(1 – egyáltalán nem ért egyet, 5 – teljes mértékben egyetért)

Ahogy az a vizuális megjelenítés is jól szemlélteti, mind az öt kérdés esetében alapvetően pozitív válaszok születtek, egyetlen kérdés esetében fordult csupán elő, hogy a leggyakoribb érték nem a „teljes mértékben egyetért” válaszlehetőségnél mérhető.

A válaszadók közül a legtöbben azzal az állítással értettek egyet, hogy a képzés óta „Jobban figyelek a gyerekek erősségeire, kiemelkedő teljesítményére”. Ezen állítás kapcsán az átlagérték 4,2 (ahol az 5-ös érték a teljes mértékben egyetért, azaz a legpozitívabb válasz).

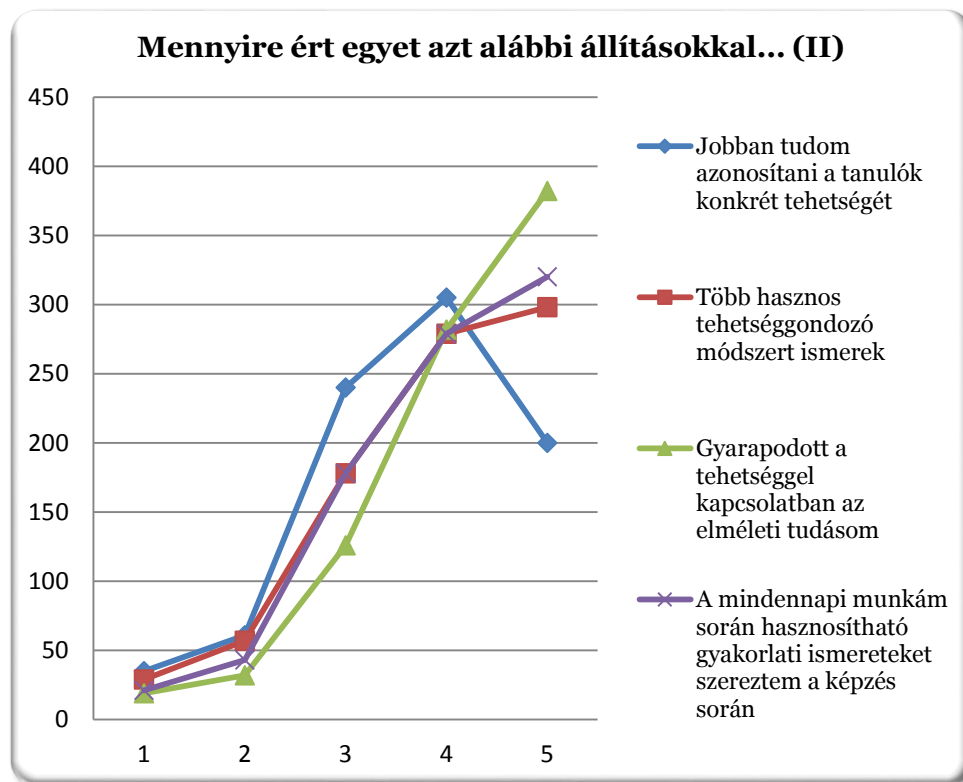
Ezt követik a „Jobban figyelek a gyermekek/ fiatalok kreatív ötleteire”, illetve a „Jobban odafigyelek a tehetségeseknél a személyiségbeli háttértényezőkre” állítások, 4-es átlagértékekkel.

Azzal az állítással, miszerint „A képzés(ek) elvégzése óta fontosabbnak tartom a tehetséggondozás ügyét”, a válaszadók általában egyetértenek: az átlagérték 3,9.

Ahogy arra a diagram megtekintésénél felhívtuk a figyelmet, az eddigi mintától némileg eltér a 3,8-as, azaz még mindig pozitív átlagértékkel bíró azon állítás, amely szerint „jobban

felismerem a tehetséges tanulókat”. Ezen a téren úgy tűnik, hogy a többség nem merte egyértelműen kijelenteni, hogy a tehetségazonosítás terén megvan a szükséges tapasztalata. Ez a terület a jövőben mindenképpen érdemes a fejlesztésre.

52. ábra: A válaszadók megoszlása az egyes állításokkal való egyetértésük/ egyet nem értésük alapján (II.)
(1 – egyáltalán nem ért egyet, 5 – teljes mértékben egyetért)

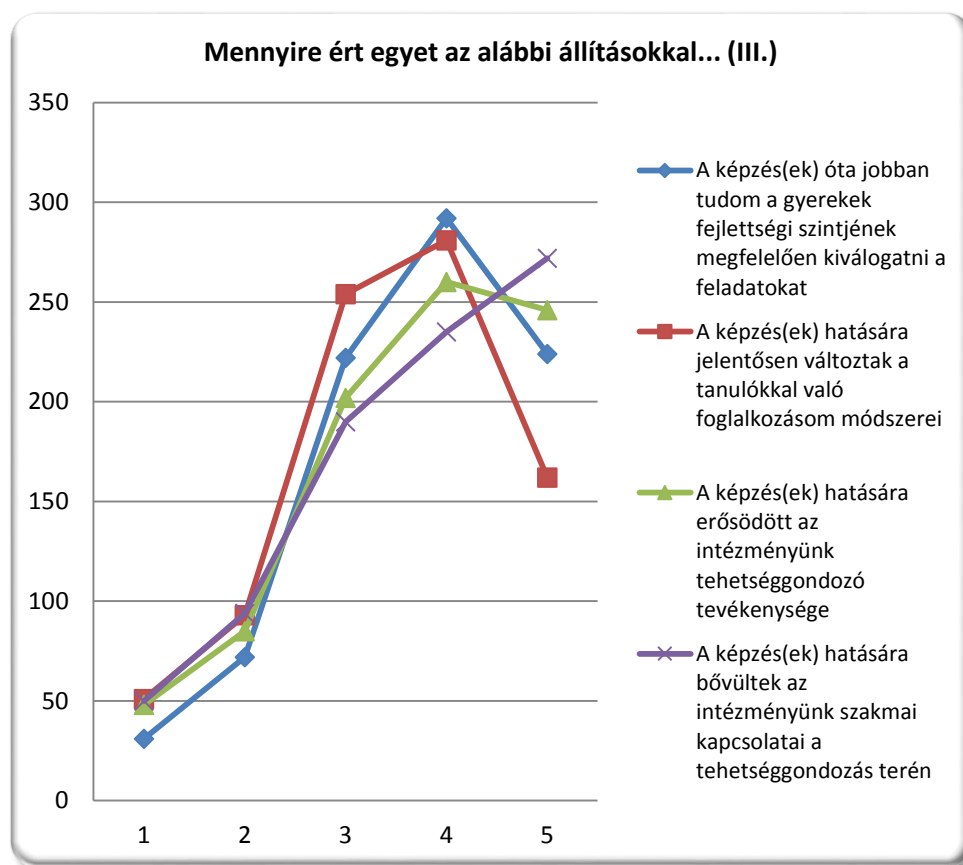

100

A következő 4 állítás esetében szintén van egy olyan, amely esetében a leggyakoribb válasz nem a legpozitívabb értéknél van.

A válaszadók a leginkább azzal az állítással értettek egyet, miszerint „Gyarapodott a tehetséggel kapcsolatban az elméleti tudásom”. Ez esetben az átlagérték 4,2, ami valamennyi állítás viszonylatában is a legpozitívabb megítélést jelenti. Az „A mindennapi munkám során hasznosítható gyakorlati ismereteket szereztem a képzés során” állítás átlaga 4, a „Több hasznos tehetséggondozó módszert ismerek” állítás esetében pedig 3,9. Némileg alacsonyabb, 3,7-es átlagértéke van a „Jobban tudom azonosítani a tanulók konkrét tehetségét” állításnak, ami teljes mértékben reflektál az előző állításcsoportnál azonosított jelenségre, azaz arra, hogy a tehetséggondozással foglalkozó szakemberek a tehetségazonosítás terén érzik a leginkább bizonytalanoknak magukat.

53. ábra: A válaszadók megoszlása az egyes állításokkal való egyetértésük/ egyet nem értésük alapján (III.) (1 – egyáltalán nem ért egyet, 5 – teljes mértékben egyetért)

A harmadik állítás-csoport a korábbiakhoz képest némileg jobban megosztotta a válaszadókat. Csupán azon állítás esetében, miszerint „A képzés(ek) hatására bővültek az intézményünk szakmai kapcsolatai a tehetséggondozás terén” tapasztaljuk azt, hogy a legmagasabb válaszmegoszlás az 5-ös értéknél mérhető. A többi esetben a 4-es értéknél van a csúcs. Ennek ellenére három olyan állítás is van, amely átlagértéke 3,7. Ezek a már említett szakmai kapcsolatok bővülése, az „A képzés(ek) óta jobban tudom a gyerekek fejlettségi szintjének megfelelően kiválogatni a feladatokat”, illetve az „A képzés(ek) hatására erősödött az intézményünk tehetséggondozó tevékenysége” állítások.

A megfogalmazott 13 állítás között a legalacsonyabb átlagértéke az „A képzés(ek) hatására jelentősen változtak a tanulókkal való foglalkozásom módszerei” állításnak van: 3,5.

Összességében tehát megállapítható, hogy az egyes konkrét tevékenységek kapcsán jobban tetten érhetőek a képzéseken szerzett ismeretek és tapasztalatok hasznosulásai, alapvetően pozitív hatásokat és eredményeket tulajdonítanak a képzéseken szerzett tapasztalatok

beépülésének, illetve továbbra is érezhető némi bizonytalanság a tehetségazonosítás tekintetében.

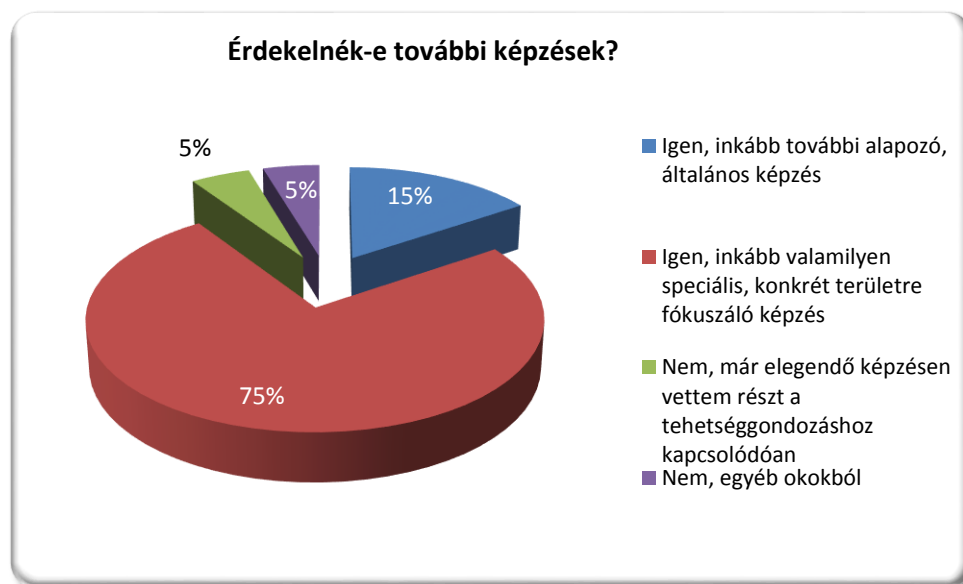
A 2014-es adatfelvétel során az egyes állításokra adott válaszok átlagértékei 4,3 és 3,5 között mozogtak. A válaszok alapján az körvonalazódott, hogy a képzések közvetlenül nem tudtak olyan jelentős befolyást gyakorolni a képzésen résztvevők által érintett intézmények szakmai kapcsolatrendszerének bővülésére, vagy magára az intézményben folyó tehetséggondozó munkára. A legalacsonyabb pontszámot „A képzések hatására jelentősen változtak a tanulókkal való foglalkozásom módszerei” állítás kapta, eszerint azért bármennyire is növekedett a résztvevők elméleti és gyakorlati tudása, és gazdagodtak új módszerekkel, illetve bármennyire is jobban figyelnek és felismerik a tehetségeket, ez a tanulókkal való foglalkozásra kisebb hatással volt.

A 2015-ös adatfelvétel során is az „A képzések hatására jelentősen változtak a tanulókkal való foglalkozásom módszerei” állítás kapta a legalacsonyabb átlagértéket, ugyanakkor ez jelentheti azt is, hogy az addig alkalmazott módszerek a képzéseken megerősítést nyertek, így nem volt szükség azok módosítására, így tehát a 2015-ös felmérés legfőbb tapasztalata továbbra is a tehetségazonosítás területén érzékelhető bizonytalanság.

A következő kérdésblokkunkban kifejezetten a jövőbeni képzési tervekre és elvárásokra fókuszáltunk:

102

54. ábra: A válaszadók megoszlása a további képzéseken való részvétel szándéka alapján

A válaszadók jelentős többsége (90%) a jövőben is szívesen részt venne szakmai képzéseken. Közülük lényegesen nagyobb arányban vannak azok, akik speciális, konkrét területekre fókuszáló képzéseken vennének részt (75%), mint azok, akik további általános, megalapozó tematikákat tartanának szakmai fejlődésük szempontjából hasznosnak (15%). Ez esetben nyilvánvaló összefüggés van az eddig megszerzett szakmai tapasztalatok és a képzések szakmai-tartalmi elvárásai között, hiszen akik akár évtizedes szakmai gyakorlattal rendelkeznek, számukra már nem a megalapozásra, hanem a specifikáltabb, egy-egy területen mélyebb ismereteket adó képzésekre volna szükség.

5% volt azok aránya, akik úgy gondolják, hogy már elegendő képzésen vettek részt a témában, és további 5% jelezte, hogy egyéb okokból kifolyólag nem venne részt a jövőben tehetséggondozással kapcsolatos képzéseken.

14. táblázat: Az „egyéb” választ adók megoszlása a további képzésektől való távolmaradás okai alapján

EGYÉB OKOK	ESETSZÁM
Nyugdíjba vonulás előtt áll	16
Jelenleg más feladatkörben dolgozik	6
Túl sok időt vesz igénybe	4
Elsősorban az általános iskolásokra fókuszálnak a képzések, kevésbé az óvodásokra	2
Jelenleg hosszabb képzésben vesz részt	2
A képzések túl általánosak a tehetséggondozással sok éve foglalkozók számára	1
Gyenge képességű diákjai vannak	1

103

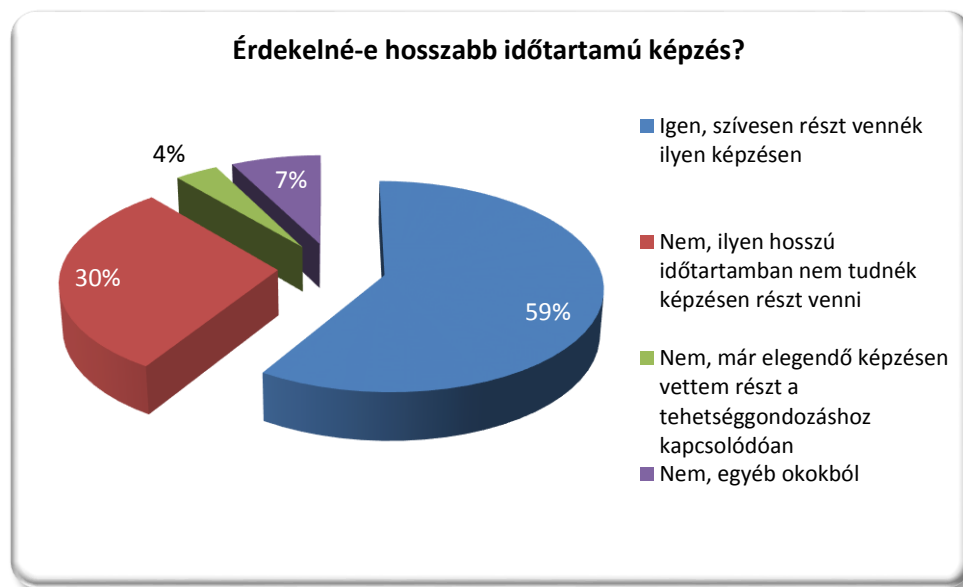
Az egyéb okokat megnevezők körében elsősorban az egyéni élethelyzet (nyugdíjba vonulás) dominál, illetve az, hogy a válaszadó jelenlegi munkaköre nem tartozik a tehetséggondozás tevékenységei körébe.

Szakmai okokat csupán néhányan nevesítettek, ezek között megtalálható a képzések időigénye, a képzési tartalmak általános jellege, vagy éppen a túlzottan egy életkori csoportra való koncentráció.

A hosszabb időtartamú képzéseken való részvétel nagyobb elköteleződést és egyúttal több „áldozatot” is megkíván a szakemberektől. A válaszadók 59%-a jelezte, hogy szívesen részt venne hosszabb időtartamú, modulszerűen felépített 60/120 órás képzéseken is, 30%-uk úgy ítélte meg, hogy nem tudná megoldani a hosszabb képzésen való részvételét, 4% volt azok

aránya, akik már elegendő képzésen vettek részt, illetve 7%-nyian voltak azok, akik egyéb okokat jelöltek meg a távolmaradás tekintetében.

55. ábra: A válaszadók megoszlása a hosszabb időtartamú képzések iránti érdeklődés alapján

104

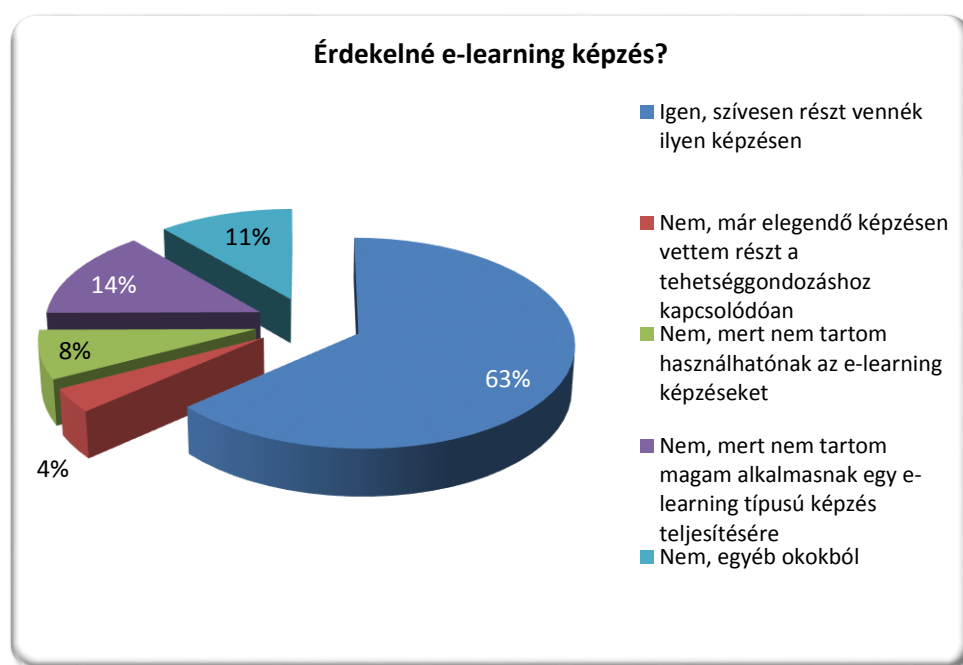
15. táblázat: A hosszabb időtartamú képzéseket nem preferáló válaszadók megoszlása az egyéb okok alapján

EGYÉB OKOK	ESETSZÁM
Nyugdíjba vonulás előtt áll	19
Már más képzésben vesz részt (szakvizsga)	8
Túl sok időt vesz igénybe/ nincs, aki helyettesítsen/ a hétvége a családé	6
Jelenleg más feladatkörben dolgozik	4
Tehetségfejlesztő szakvizsgája van	3
Speciális tartalmú képzésen venne részt	2
Családi okok	2
Nehezen megvalósítható vidékről	1
Az eddigi képzéseken szerzett tapasztalatokat kívánja hasznosítani	1

A távolmaradási szándék egyéb okainak esetében is a leggyakoribb válasz az élethelyzethez kötődik (nyugdíjba vonulás). E mellett megjelenik még a más hosszabb időtartamú képzésen való részvétel, illetve az időhiány.

A felmerülő időhiányra, illetve a képzési helyszín és a lakóhely közötti távolság problémakörére részben megoldást jelenthetnek az e-learning képzések.

56. ábra: A válaszadók megoszlása az e-learning képzés iránti érdeklődés alapján

A válaszadók 63%-a jelezte, hogy szívesen részt venne ilyen képzéstípuson, 14% nem tartja magát alkalmasnak egy e-learning típusú képzés teljesítésére, 8% nem tartja használhatónak ezt a fajta képzést, 4% pedig nem kíván több képzésen részt venni a jövőben.

11% volt azok aránya, akik egyéb okok miatt utasítják el az e-learning képzésen való részvételt.

Az okok között elsősorban az ilyen jellegű képzések személytelensége szerepel, aminek sokan alacsony hatékonyságot tulajdonítanak. Szintén többen jelezték az élethelyzetükkel összefüggő okokat (nyugdíjba vonulás), illetve az időhiányt.

Habár az e-learning képzések az egyéni tanulási ütemhez igazodnak, és illeszkednek a képzésben résztvevő szabadidejéhez, még így is többen vannak, akik úgy vélik, hogy nem jutna idejük a napi feladataik ellátása mellett az e-learning tananyag önálló elsajátítására.

16. táblázat: Az e-learning képzéseket nem preferáló válaszadók megoszlása az egyéb okok alapján

EGYÉB OK	ESETSZÁM
Személytelennek tartja/nem tartja hatékonynak	22
Nyugdíjba vonulás előtt áll	13
Időhiány	11
Már más képzésben vesz részt (szakvizsga)	7
Jelenleg más feladatkörben dolgozik	3
IKT kompetencia nem elégséges	3
Nem rendelkezik kellő információval erről a képzési formáról	2
Nem motiválja	1
Nincsenek meg a szükséges tárgyi feltételek	1

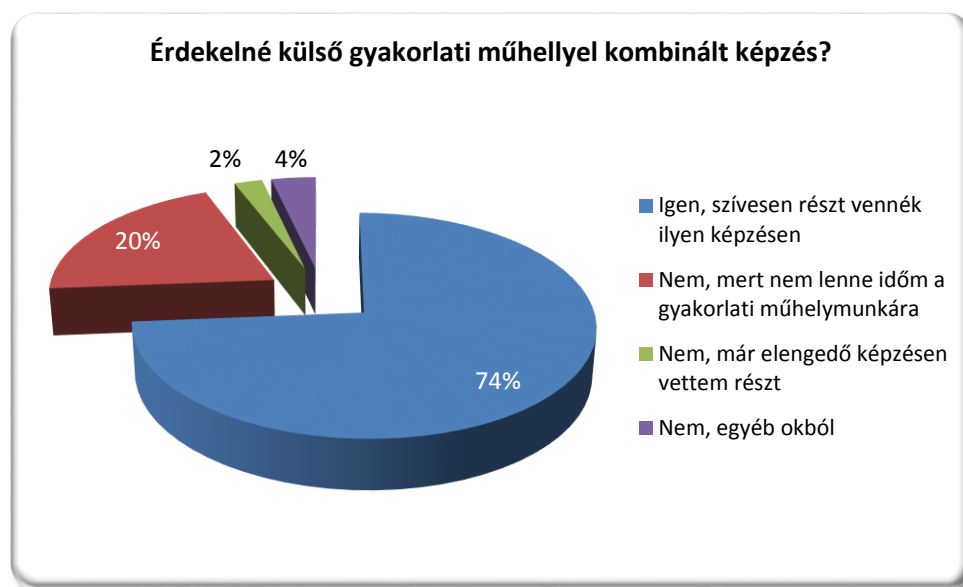
Habár a válaszadók többsége (63%) örömmel fogadná e-learning képzések meghirdetését, jól láthatóan mérsékeltebb az ilyen típusú képzések iránti igény, mint a személyes részvétel mellett zajló képzéstípus iránt.

A tartózkodás okai között hangsúlyosan jelennek meg a személyiségbeli különbségek, hiszen a válaszadók több mint a tizede nem tartja magát alkalmasnak az ilyen típusú ismeretszerzésre, és jelentős azok aránya is, akik az e-learning képzések személytelensége, az egymástól való tanulás és tapasztalatcsere lehetőségének hiánya miatt utasítják el ezt a képzési formát.

Éppen az e-learning képzésekkel szemben megfogalmazott kritikákra reflektálnak azok a képzéstípusok, amelyek a személyes képzési alkalmakat kihelyezett külső gyakorlati műhelyekkel kombinálják.

A válaszadók 74%-a nyilatkozott pozitívan erről a lehetőségről, míg további 20% az időhiányt jelölte meg, mint a távolmaradás okát. 2%-nyian vannak azok, akik már nem kívánnak részt venni további képzéseken, 4% pedig azok aránya, akik egyéb okot jelöltek meg.

57. ábra: A válaszadók megoszlása a külső gyakorlati műhellyel kombinált képzés iránti érdeklődés alapján

Az egyéb okok között elsősorban az életkorral összefüggő élethelyzet, valamint az általános időhiány áll.

107

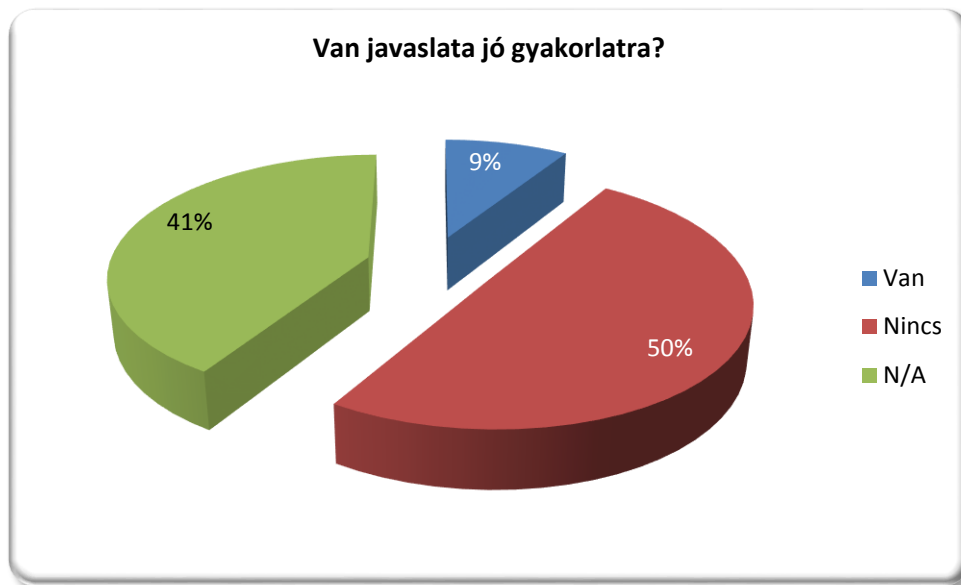
17. táblázat: A gyakorlati műhelymunkával kombinált képzéseket nem preferáló válaszadók megoszlása az egyéb okok alapján

EGYÉB OK	ESETSZÁM
Nyugdíjba vonulás előtt áll	7
Időhiány	6
Jelenleg más feladatkörben dolgozik	2
Már más képzésben vesz részt (szakvizsga)	2
Családi okok	2
A képzés tartalmától függene	2

Két válaszadó is jelezte, hogy a részvétele attól függene, hogy mi a képzés tartalma (ez a szempont a korábbi kérdések kapcsán is többször felmerült). Feltettük tehát a kérdést, hogy van-e konkrét ötletük, javaslatuk a műhelymunka keretein belül feldolgozandó/ bemutatandó jó gyakorlatokra vonatkozóan.

A válaszadók 9%-ának volt vagy konkrét, vagy általános, a műhely témájára vonatkozó ötlete, ami összességében 76 féle javaslatot jelent.

58. ábra: A válaszadók megoszlása a jó gyakorlatokra tett javaslatok megléte alapján

108

A részletes jó gyakorlat javaslatok jelen tanulmány 10. sz. mellékletében találhatóak.

A 2014-ben végzett hatástanulmány keretein belül bemutatásra került a Képzés alprojektben addig lebonyolított 301 képzésen felvett visszacsatoló értékelés, ahol a résztvevőknek a képzés megvalósulásának minden tényezőjét értékelnie kellett a helyszíntől és ellátástól kezdve a tréner, oktató munkájáig. A MATEHETSZ által lebonyolított képzéseken a résztvevők mindennel elégedettek voltak, a képzésekkel semmilyen komolyabb minőségbeli vagy egyéb probléma nem merült fel. A „legrosszabb” értékelést kapott szempont is 4,5-es átlagot ért el.

2014-ben a válaszadók 93%-a mondta azt, hogy érdekelné a tehetséggondozáshoz kapcsolódó képzés, ami szintén egyértelműen jelzi az eddigi képzések sikerességét. A többséget ekkor is inkább már valamilyen speciális, konkrét területre fókuszáló képzés érdekelt, kevesebben voltak azok (22%), akik inkább további alapozó, általánosabb jellegű képzésben vennének részt a jövőben. Mivel ez az arány is közelíti az egynegyedét, nem elhanyagolható a jövőben sem az alapozó képzések biztosítása, esetleg kisebb arányban, több speciális témakör köré szerveződő képzés szervezése mellett.

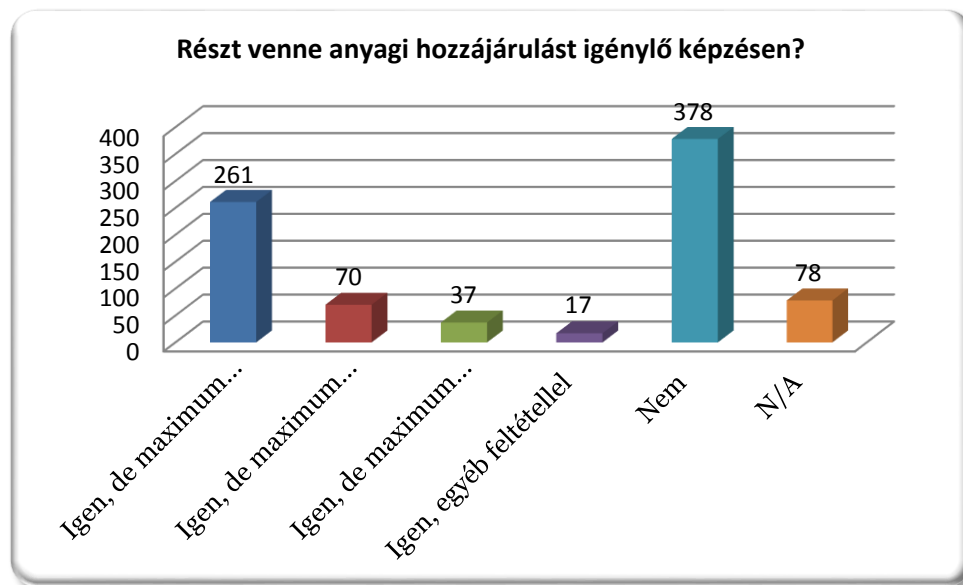
A hosszabb időtartamú, moduláris képzések esetében a részvételi hajlandóság mérsékeltebb, 66%-os volt, csakúgy, mint az e-learning képzéseken való részvételi szándék. 9-9% volt azok aránya, akik vagy ezt a képzési formát nem tartották hatékonynak, vagy pedig magukat alkalmasnak e képzéstípus teljesítésére. A nemleges választ adók indokai között a személyes

kapcsolatok fontossága, illetve az eredményesebb, élményekben gazdagabb, személyes jelenlétre épülő képzések preferálása szerepelt.

A fenti képzéstípusoknál még kedvezőbb volt a tehetséggondozó szakemberek véleménye a külső gyakorlati műhellyel kombinált képzések bevezetéséről. A válaszadók 80%-a jelezte, hogy szívesen részt venne egy ilyen képzésen.

Az elemzés eddigi eredményeiből egyértelműen látszik, hogy a tehetséggondozással foglalkozó szakemberek szívesen vesznek részt a számukra szervezett képzéseken, továbbképzéseken. Felmérésünk során arra is kíváncsiak voltunk, hogy vajon, ha a részvétel anyagi hozzájárulást is igényelne, akkor is részt kívánnának/tudnának-e venni ezeken az alkalmakon?

59. ábra: A válaszadók megoszlása az anyagi hozzájárulást igénylő képzéseken való részvételi szándék alapján

A válaszadók 45%-a nyilatkozott úgy, hogy nem venne részt önerőt (is) igénylő képzésen, 31% részt venne évente maximum 10 000 Ft-os hozzájárulással, 8% azok aránya, akik évente maximum 20 000 Ft-ot áldoznának szakmai fejlődésük érdekében, és csupán 4%-nyian vannak azok, akik akár nagyobb összeget, évente maximum 30 000 Ft-ot is a képzésükre fordítanának. A kérdésre nem válaszolt a megkérdezettek 9%-a.

Azok a válaszadók, akik további feltételeket jelöltek meg, többségében az intézményük támogatására számítanának az anyagi hozzájárulás vállalása tekintetében. Ezen túlmenően az iskolaidőben történő képzések esetében a helyettesítés megoldásának nehézségei merültek még fel, illetve a képzési helyszín és a lakóhely közötti távolság. Többen jelezték azt is, hogy anyagiilag nem engedhetik meg maguknak a részvételi díj megfizetését.

2014-ben a Tehetséghidak programjain már részt vett, így a képzések minőségét jól ismerő válaszadók 57%-a jelezte, hogy valamilyen mértékben vállalná önrész biztosítását is a további képzéseken való részvétel érdekében.

Jelen felmérésünkben az anyagi hozzájárulást vállalók aránya visszafogottabb, mint 2014-ben volt, részesedésük az összes válaszadó között 46%.

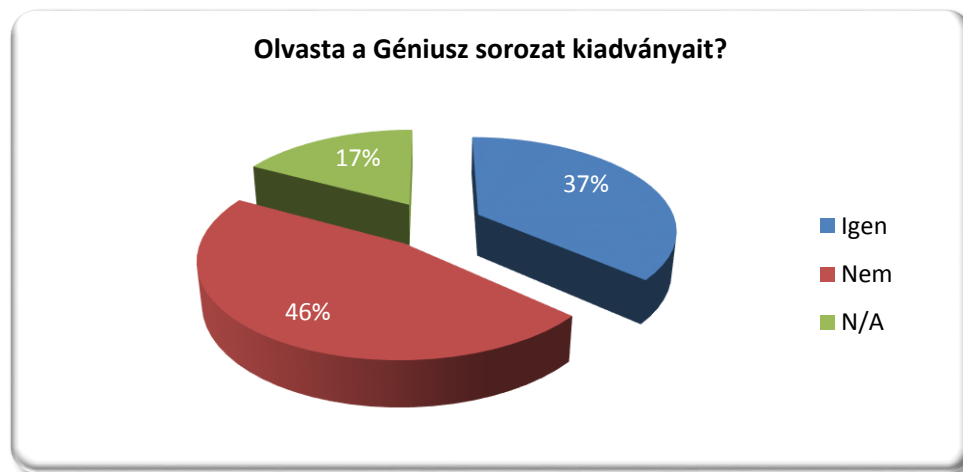
Összességében tehát kijelenthetjük, hogy a tehetséggondozó szakemberek csak kis mértékben tudnának/szeretnének anyagilag is hozzájárulni a képzéseken való részvételükhöz. Prognosztizálható, hogy amennyiben a MATEHETSZ által biztosított képzések tömegesen részvételi díjhoz kötöttek lennének, alaposan visszaesne az érdeklődés irántuk.

Néhány válaszadó arra is kitért, hogy eddig is maguk finanszírozták a képzési helyszínre történő utazást, ami szintén értelmezhető anyagi hozzájárulásként.

A személyes fejlődés támogatásának egy másik fontos eszköze a különböző szakmai kiadványok megjelentetése. A Tehetséghidak Program Képzések alprojekt fontos eleme volt a tehetséggondozáshoz kapcsolódó szakmai kiadványok elkészítése. A program folytatta a Tehetséghidakat megelőző, a Géniuszt kiemelt projektben megkezdett könyvsorozat bővítését. A Tehetségkönyvtár/Géniuszt sorozat keretein belül 47 kiadvány került nevesítésre, amivel kapcsolatban a válaszadókat arra kértük, hogy jelezzék melyiket olvasták/ ismerik közülük. (A kiadványok elektronikusan is elérhetőek a tehetseg.hu weboldalon a Tehetségkönyvtár, valamint a Géniuszt Műhely menüpontok alatt.)

17%-os válaszhiány mellett a felmérésbe voltak 37%-a jelezte, hogy olvasta a Géniuszt sorozat valamely kiadványát/kiadványait.

60. ábra: A válaszadók megoszlása a Géniusz sorozat kiadványainak olvasása/ismerete alapján

A válaszadók körében a legismertebb/legolvasottabb 5 kiadvány a következő (a kiadványok címe után zárójelben az említés gyakorisága szerepel):

- Polonkai Mária: 10 jó gyakorlat a tehetséggondozásban (126)
- Balogh László – Mező Ferenc – Kormos Dénes: Fogalomtár a Tehetségpontok számára (111)
- Szivák Judit: A reflektív gondolkodás fejlesztése (97)
- Gyarmathy Éva: Hátrányban az előny (96)
- M. Nádasai Mária: A projektalkotás elmélete és gyakorlata (92)

111

A válaszadók által olvasott könyvek listáját részletesen a 11. sz. melléklet tartalmazza.

Az alábbi táblázatban a válaszadók által leghasznosabbnak ítélt (az első három helyen megjelölt) kiadványok szerepelnek a választások gyakorisága szerint:

18. táblázat: A válaszadók megoszlása a Géniusz sorozat három leghasznosabbnak ítélt kiadványának megítélése alapján

KÖNYV	1.	2.	3.	ÖSSZ.
Gyarmathy Éva: Hátrányban az előny	22	17	9	48
Balogh László – Mező Ferenc – Kormos Dénes: Fogalomtár a Tehetségpontok számára	28	6	12	46
Polonkai Mária: Tíz jó gyakorlat a hazai tehetséggondozásban	9	17	11	37

KÖNYV	1.	2.	3.	ÖSSZ.
M. Nádasai Mária: Adaptív nevelés és oktatás	16	12	7	35
Szivák Judit: A reflektív gondolkodás fejlesztése	14	11	9	34
M. Nádasai Mária: A projektoktatás elmélete és gyakorlata	5	13	13	31
Kovácsné dr. Nagy Emese: Gondolkodásfejlesztés táblajátékkal	4	9	8	21
Bagdy Emőke – Kövi Zsuzsanna – Mirnics Zsuzsanna: Fény és árnyék	8	9	4	21
Polonkai Mária: Gazdagító programpárok jó gyakorlatai, Tizenkettő nem egy tucat!	7	9	3	19
Turmezeyné Heller Erika: A zenei tehetség felismerése és fejlesztése	10	4	4	18
Vancsuráné Sárközi Angéla: Drámapedagógia a tehetséggondozásban	5	5	8	18
Kovács Gábor – Balogh László: A matematikai tehetség fejlesztése	10	5	2	17
Harmatiné Olajos Tímea, Pataky Nóra, Kovácsné dr. Nagy Emese: A kétszeresen kivételes tanulók tehetséggondozása	4	2	5	11
Revákné Markóczi Ibolya – Futóné Monori Edit – Balogh László: Tehetségfejlesztés a biológiatudományban	7	2	2	11
Inántsý-Pap Judit – Orosz Róbert – Pék Győző – Nagy Tamás: Tehetség és személyiségfejlesztés	4	2	5	11
Dr. Dávid Imre, Fülöp Márta Marianna, Pataky Nóra, Dr. Rudas János: Stressz, megküzdés, versengés, konfliktusok	2	6	3	11
Czimer Györgyi – Balogh László: Az irodalmi alkotótevékenység fejlesztése	4	1	3	8
Dávid Mária – Hatvani Andrea – Héjja - Nagy Katalin: Tehetségazonosítás a pedagógiában	5	2	1	8
Orosz Róbert: A sporttehetség felismerésének és fejlesztésének alapjai	4	3	1	8
Paskuné Kiss Judit: Tanórán kívüli és iskolán kívüli programok a tehetséggondozásban	4	1	2	7

A TOP5 kiadvány listáját, illetve a leghasznosabbnak ítélt kiadványok listáját összevetve jól látható, hogy nagy átfedés van közöttük, ami egyúttal arra is utal, hogy a hasznosság megítélését erősen befolyásolja, hogy a válaszadók mely könyveket olvasták eddig. Ezért

tehát fontos kijelenteni, hogy a fentebb bemutatott listák csak egy pillanatfelvételt jelentenek, és belőlük nem lehet messzemenő következtetéseket levonni az egyes kiadványok valós, a gyakorlatban is megjelenő hasznosságát illetően.

A 2014-es adatfelvétel során a kiadványokat olvasók aránya 35%-os volt, ami a mostani 37%-hoz viszonyítva nagyon enyhe emelkedést mutat. A hasznosnak ítélt kiadványok köre nagyjából megegyezik a jelen felmérésben rögzítettekkel.

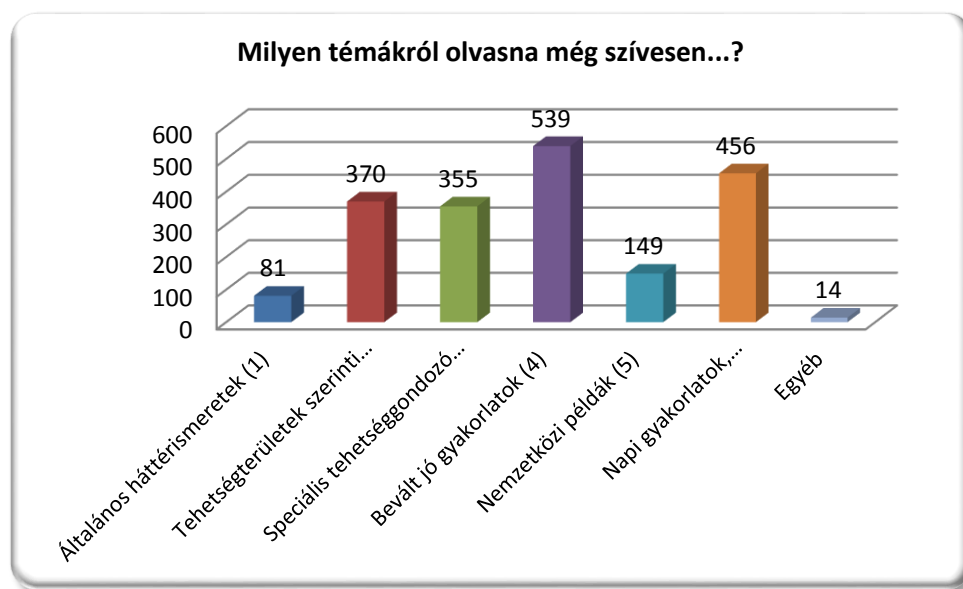
2014-ben a kiadványok hasznosságára vonatkozóan is megfogalmazásra került egy kérdés, amely tanúsága szerint a tehetséggondozó szakemberek alapvetően hasznosnak, és munkájuk során alkalmazhatónak tartották a kiadványokat, bár jelentős volt (31%) azok száma is, akik egyáltalán nem, vagy kevésbé gondolták hasznosnak azokat (ennek egyik fő oka a kiadványok nem ismerete lehet).

Arról is megkérdeztük a felmérésben résztvevőket, hogy milyen témakörökről olvasnának a jövőben szívesen.

A 841 válaszadó összesen 1 964 területet jelölt meg az alábbi megoszlás szerint:

61. ábra: A válaszadók megoszlása az érdeklődésre számot tartó témakörök megoszlása alapján

113

A megkérdezettek 64%-a szívesen olvasna bevált jó gyakorlatokról, 54%-uk napi gyakorlatokat tartalmazó módszertani kézikönyvet forgatna szívesen, 44%-uk

tehetségterületek szerinti tehetséggondozó kiadványokat várna, 42%-uk pedig speciális tehetséggondozó módszerekről tájékozódna. Nemzetközi példákat 17%-uk, általános háttérismereteket tartalmazó kiadványt pedig a válaszadók 10%-a olvasna szívesen.

2014-ben a válaszadók a napi gyakorlatok, módszertani kézikönyv tematikájú kiadványokat, majd a bevált jó gyakorlatok ismertetését tartották többségében a legfontosabbnak, majd kisebb arányban a tehetségterületek szerinti tehetséggondozás és a speciális tehetséggondozó módszerek következtek. A válaszadók véleménye alapján az utolsó két helyen (20 és 15%-kal) a nemzetközi példák, illetve az általános háttérismeretek szerepeltek.

Az „egyéb” választ adók elsősorban speciális tehetségterületeket nevesítettek, illetve mérési, módszertani témaköröket azonosítottak.

19. táblázat: További témajavaslatok a tehetséggondozás terén

JAVASLAT	ESETSZÁM
Tehetséggondozás az óvodában	6
Értelmileg sérült / SNI / magatartási zavarral küzdő tehetségek fejlesztése	3
Z generáció és tehetséggondozás	1
Tehetség felismerésére szolgáló konkrét tesztek, módszerek	1
Anyagi források bevonása a tehetséggondozásba	1
Alulteljesítő tehetségek támogatása	1
Matematika területén tehetséges tanulók kiválasztása és fejlesztése alsó tagozaton	1

Ha megvizsgáljuk a Tehetséghidak Programban kiadott szakmai anyagokat, kiadványokat, akkor azt tapasztaljuk, hogy a tartalmak között nagy hangsúlyt kapott a jó gyakorlatok bemutatása csakúgy, mint a módszertani témakörök. (Gondolkodásfejlesztés táblajátékkal, Gazdagító programpárok jó gyakorlatai, Mentorálás a tehetséggondozásban, A kétszeresen kivételes tanulók tehetséggondozása, A pedagógusok, szülők együttműködése és a kollégiumok szerepe a tehetségfejlesztésben, Szakmai ajánlások pszichológusoknak a tehetséggondozáshoz.) A válaszadók véleménye alapján ez az irány mindenképpen folytatásra érdemes.

2.4 A blended learning képzéseken résztvevők körében végzett kérdőíves adatfelvétel eredményei

A MATEHETSZ a Tehetséghidak Program keretén belül egy blended learning típusú képzést dolgozott ki és vezetett be a tehetséggondozással foglalkozó szakemberek számára:

a kétszeresen kivételes tanulók tehetséggondozása szakmai műhelyt.

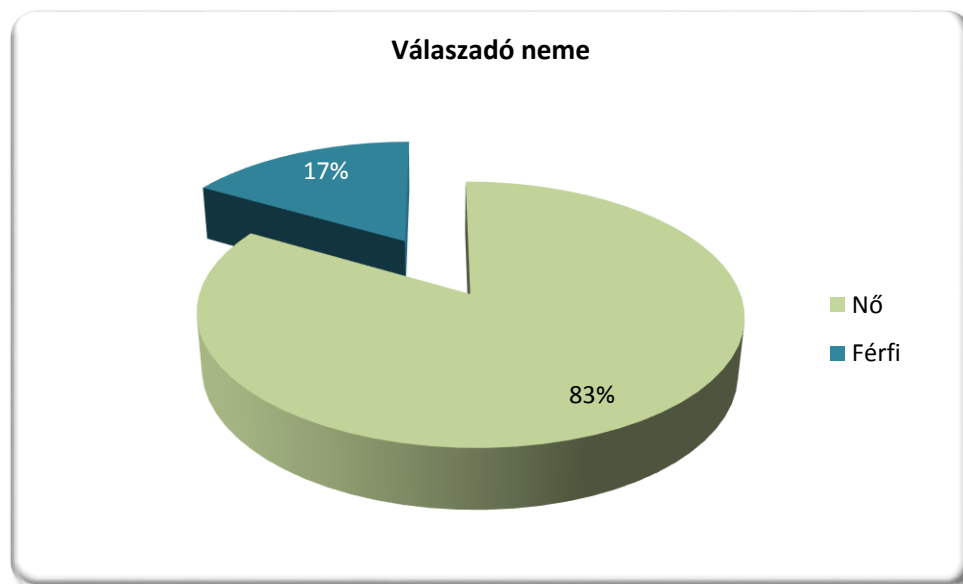
Jelen hatástanulmány keretein belül a kétszeresen kivételes tanulók tehetséggondozása szakmai műhely résztvevői körében végeztünk kérdőíves adatfelvételt annak érdekében, hogy átfogó képet kapjunk ezen képzéstípus (e-learning tananyaggal kombinált szakmai műhely) eredményességéről és a résztvevők tapasztalatairól.

Felkérésünknek 253 fő tett eleget, az alábbiakban az ő válaszaikat elemezzük.

Csakúgy, mint a korábbiakban bemutatott két kérdőíves adatfelvételünk során, jelen esetben is felülreprezentáltak a hölgyek a mintában (83%).

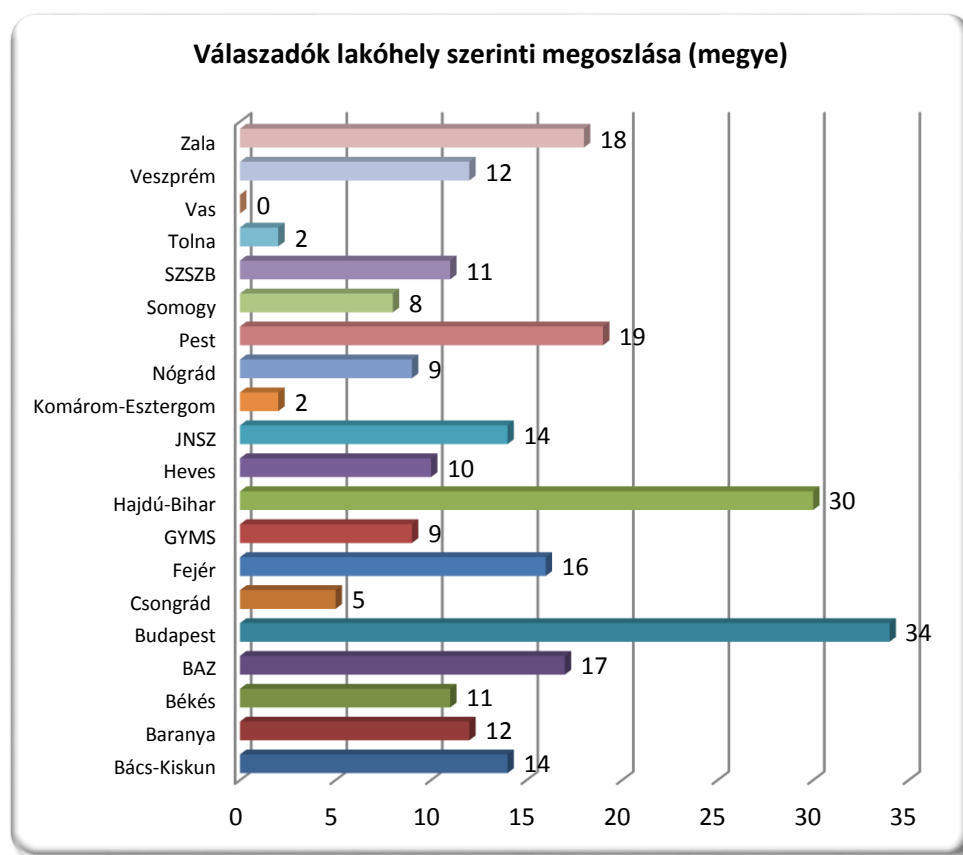
115

62. ábra: A válaszadók nemek szerinti megoszlása

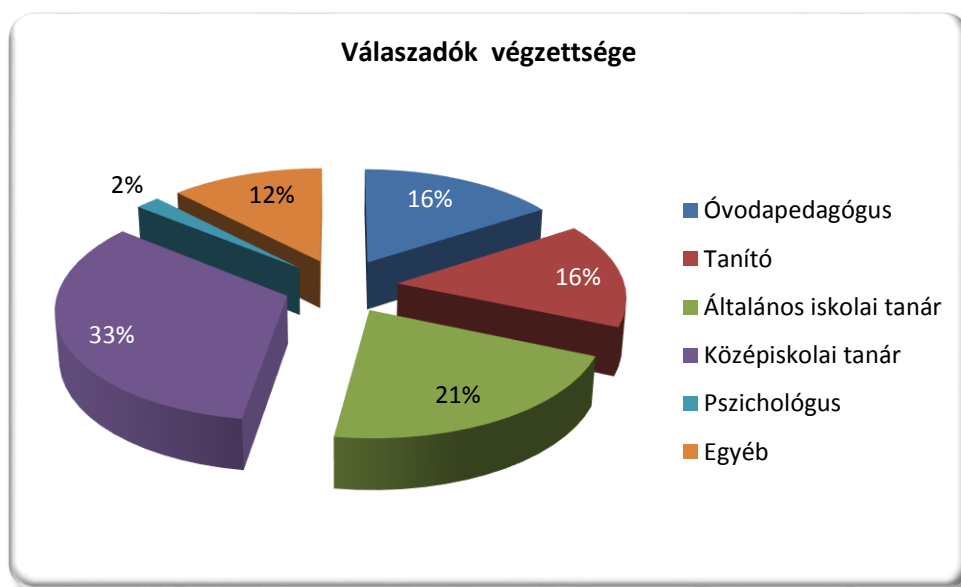
A válaszadók lakóhely szerinti, megyékbe rendezett megoszlását figyelve azt látjuk, hogy legnagyobb arányban a fővárosiak (13%) és a Hajdú-Bihar megyeiek (12%) képviseltetik magukat. Őket követik a Pest (8%), Zala (7%) és Borsod-Abaúj-Zemplén (7%) megyeiek. A legkisebb képviselete Vas megyének van, ahonnan nem érkezett válasz, valamint Tolna és Komárom-Esztergom megyéknek (1-1%).

63. ábra: A válaszadók lakóhely szerinti megoszlása – megyei összevonás

A válaszadók végzettség szerinti megoszlását vizsgálva a minta egyharmadát a középiskolai tanárok alkotják (33%), őket követik az általános iskolai tanárok (21%), azonos arányban a tanítók (16%) és óvodapedagógusok (16%), végül pedig a pszichológusok (2%). Az „egyéb” választ adók között többek között gyógypedagógusok, zenetanárok, művésztanárok, egyetemi oktatók és fejlesztő pedagógusok találhatók.

64. ábra: A válaszadók végzettség szerinti megoszlása

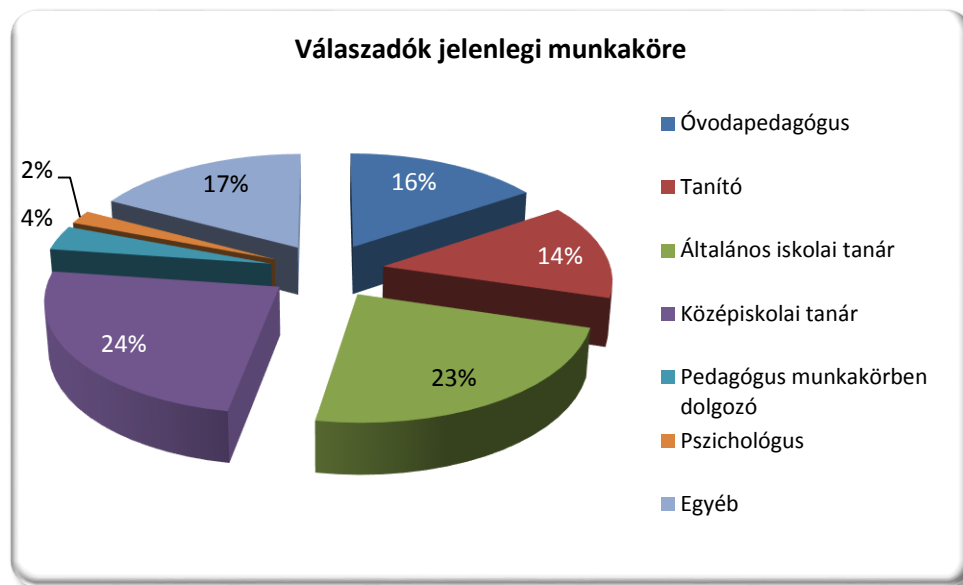
20. táblázat: Az „egyéb” választ adók végzettség szerinti megoszlása

EGYÉB	ESETSZÁM
Gyógy pedagógus	8
Zenetanár, művésztanár	5
Egyetemi oktató	4
Fejlesztő pedagógus	3
Hallgató	3
Könyvtáros/ művelődésszervező	2
Edző, sportvezető	1
Szociálpedagógus	1
Felnőttképzési szakértő	1
Pedagógia szakos bölcsész	1
Vegyész-üzemtechnikus	1

A jelenlegi munkakör adatokat áttekintve azt látjuk, hogy a középiskolai tanárok 9%-a nem a végzettségével egyező munkakörben dolgozik, általános iskolai tanári feladatokat az ezirányú végzettségűeknél 2%-kal többen látnak el (valószínűsíthetően a középiskolai tanári diplomával

rendelkezők), a tanítói végzettségűek 2%-a nem tanítói munkakörben van, az óvodapedagógusok pedig valamennyien a végzettségüknek megfelelő állással rendelkeznek. Az egyéb válaszok között többek között intézményvezetői/helyettesi, zenetanári, művészettanári, gyógypedagógusi, egyetemi oktatói munkaköröket találunk.

65. ábra: A válaszadók megoszlása a jelenlegi munkakör alapján

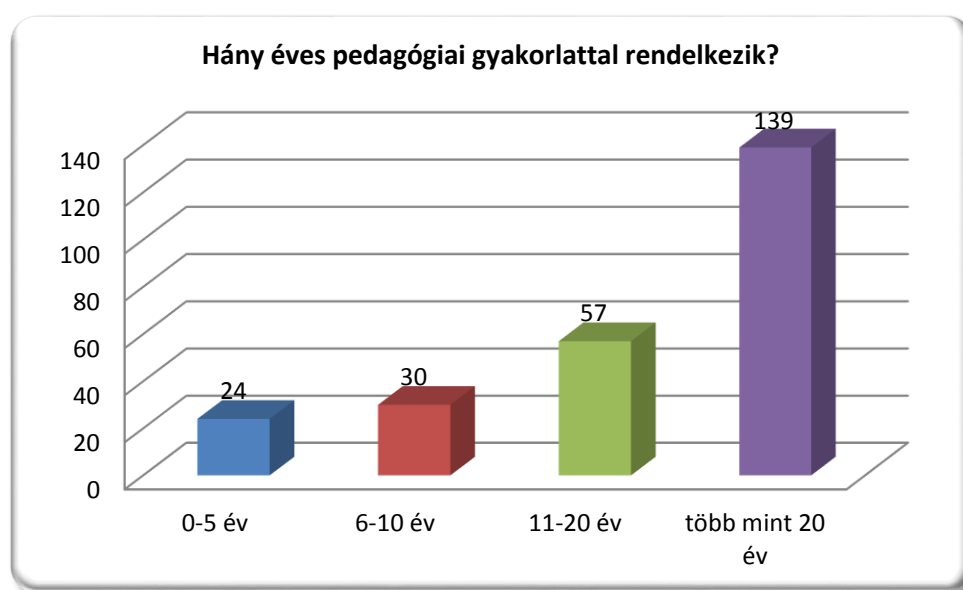
21. táblázat: Az „egyéb” választ adók megoszlása a jelenlegi munkakör alapján

EGYÉB	ELEMSZÁM
Zenetanár/ tanár művészetoktatásban	9
Intézmény/szervezetvezetők, helyettesek	9
Gyógypedagógus	5
Egyetemi/ főiskolai oktató	4
Fejlesztő pedagógus	4
Könyvtáros	2
Pedagógiai szakértő	2
Ügyintéző	2
Edző, sportvezető	1
Felnőttképzési szakértő	1
Pedagógiai asszisztens	1

A mintába került válaszadók több mint a felének (55%) 20 év feletti pedagógiai gyakorlata van, 23%-uknak pedig 11 és 20 év közötti. 6 és 10 év közötti gyakorlattal 12%, míg 5 évnél kevesebb szakmai tapasztalattal a válaszadók 9%-a rendelkezik.

Kijelenthetjük tehát, hogy a mintába került válaszadók komoly és megalapozott pedagógiai háttérrel rendelkeznek.

66. ábra: A válaszadók megoszlása a pedagógiai gyakorlat alapján

119

Kifejezetten tehetséggondozói tapasztalata a felmérésben résztvevők 76%-ának van.

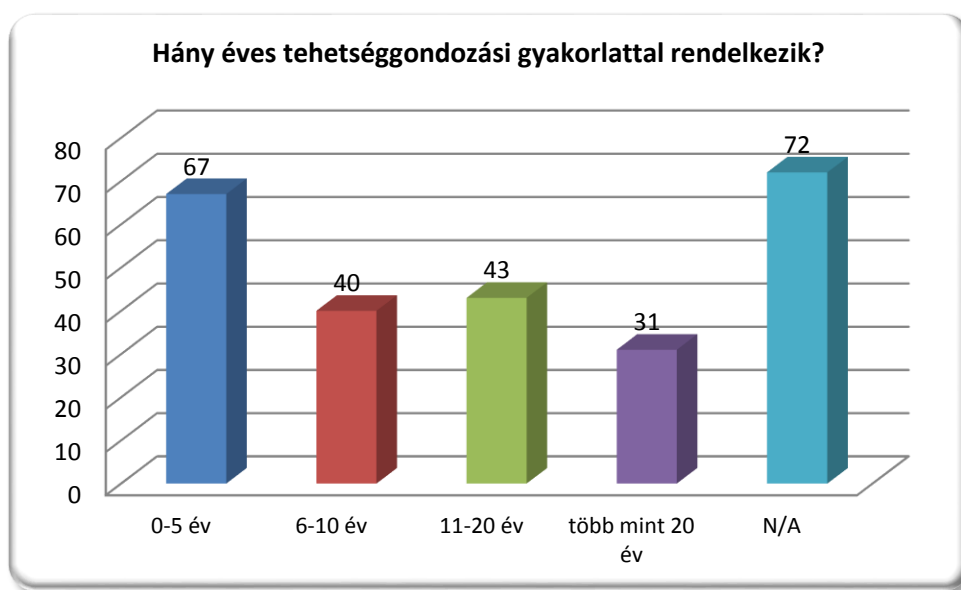
67. ábra: A válaszadók megoszlása a tehetséggondozó gyakorlat alapján

Érdekes módon, arra a kérdésre, hogy hány éves tehetséggondozói gyakorlattal rendelkeznek, a megkérdezettek több mint 28%-a nem válaszolt.

A válaszadók 26%-ának 5 évnél kevesebb gyakorlata van a tehetséggondozás terén. Őket követik a 11 és 20 év közötti gyakorlattal rendelkezők (17%), a 6 és 10 év közötti tapasztalatot szerzők (16%), végül pedig a több mint 20 éves szakmai múlttal büszkélkedhetők.

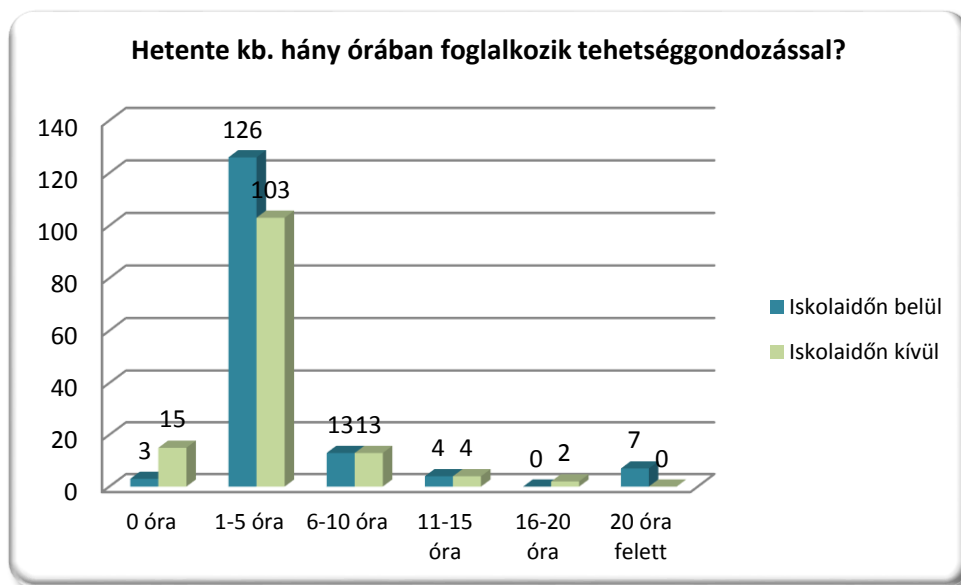
68. ábra: A válaszadók megoszlása a tehetséggondozási gyakorlat ideje alapján

A heti szinten tehetséggondozással töltött idő tekintetében a legjellemzőbb az 1 és 5 óra közötti ráfordítás mind az iskolaidőn belüli (50%), mind pedig az iskolaidőn kívüli (41%) tevékenységek tekintetében. A 6 és 10 óra közötti heti időráfordítás a válaszadók 5-5%-ánál fordul elő.

Tehetséggondozással közvetlenül nem foglalkozik a válaszadók csupán 1%-a. Heti 10 óránál magasabb óraszámokban csak elenyésző számban foglalkoznak a tehetségek segítségével (4%-nyian).

69. ábra: A válaszadók megoszlása a heti szintre vetített tehetséggondozási tevékenység ideje alapján (iskolaidőn belül és iskolaidőn kívül)

A képzésen szerzett tapasztalatok portfólióban történő hasznosítására irányuló kérdésünkre a válaszadók több mint a harmada nem válaszolt (38%). Az érdemi választ adók közel fele (47%) jelezte, hogy tudta hasznosítani, 15%-uk pedig azt, hogy nem.

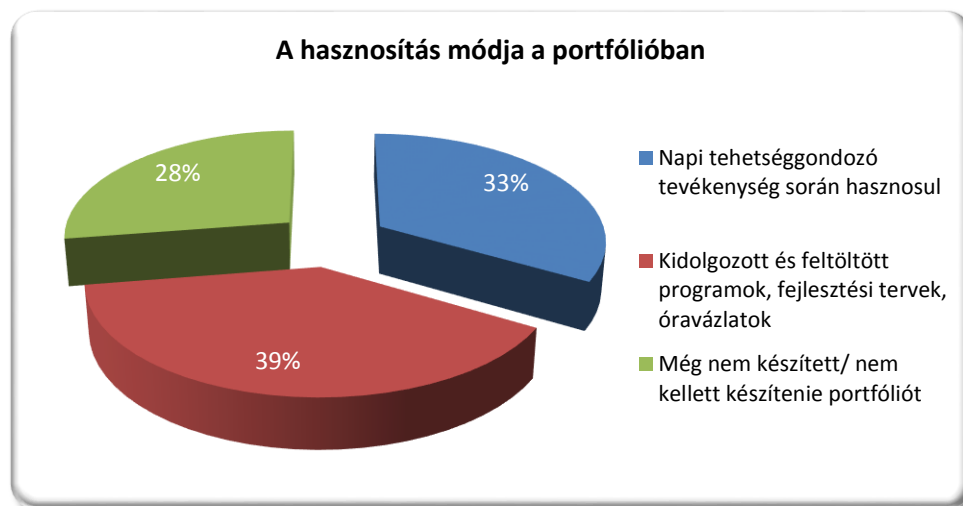
121

70. ábra: A válaszadók megoszlása a képzésen szerzett tapasztalatok portfólióban való hasznosítása alapján

A hasznosítás mikéntjére irányuló válaszok az alábbi főbb mintázat alapján csoportosíthatók:

71. ábra: A válaszadók megoszlása a portfólióban való hasznosulás módja alapján

A válaszadók 39%-a feltöltötte a portfóliójába a kidolgozott programokat, fejlesztési terveket, óravázlatokat stb., 33%-uk a napi tehetséggondozó tevékenysége során hasznosítja a képzésen szerzett tapasztalatait, 28% pedig arról adott számot, hogy még nem készített/ nem kellett készítenie portfóliót, ezért nem tudta még feltölteni a kidolgozott szakmai anyagait.

122

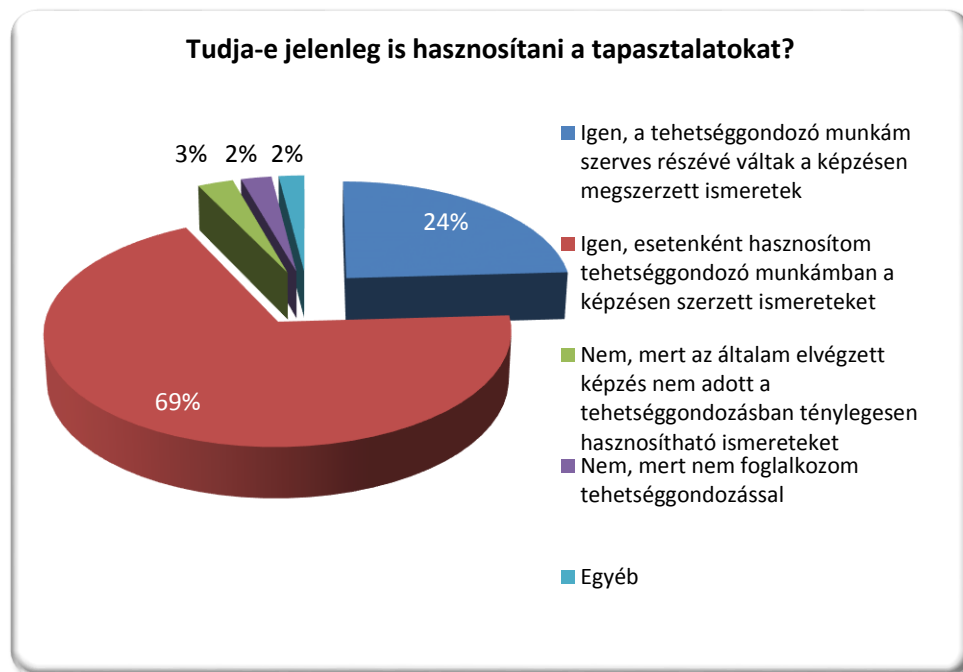
Arra kértük a felmérésbe vont szakembereket, hogy arról is számoljanak be, hogy a blended learning képzésen megszerzett ismereteiket és tapasztalataikat hogyan tudják hasznosítani a mindennapokban.

A jelentős többség (69%) esetenként tudja hasznosítani a tehetséggondozó tevékenysége során a képzésen megszerzett tapasztalatait, 24%-uk pedig arról számolt be, hogy az ott megszerzett ismeretek tehetséggondozó tevékenységük szerves részévé váltak. A válaszadók 2%-a jelenleg nem foglalkozik tehetséggondozással, további 3% úgy érzi, hogy a képzés nem adott a tehetséggondozó tevékenysége során ténylegesen hasznosítható ismereteket.

Az „egyéb” választ adók átmenetileg nem foglalkoznak tehetséggondozással (például GYED-en vannak), de valamennyien tervezik, hogy a jövőben hasznosítani fogják a képzésen megszerzett ismereteket.

Összességében tehát kijelenthetjük, hogy a blended learning képzést a válaszadók jelentős többsége hasznosnak ítéli, ami a napi tehetséggondozó munkában is tetten érhető. Elenyésző kisebbségben vannak azok, akik úgy érzik, hogy a képzés nem nyújtott számukra új és hasznosítható ismereteket és gyakorlatokat.

72. ábra: A válaszadók megoszlása a képzésen megszerzett tapasztalatok jelenlegi használata alapján

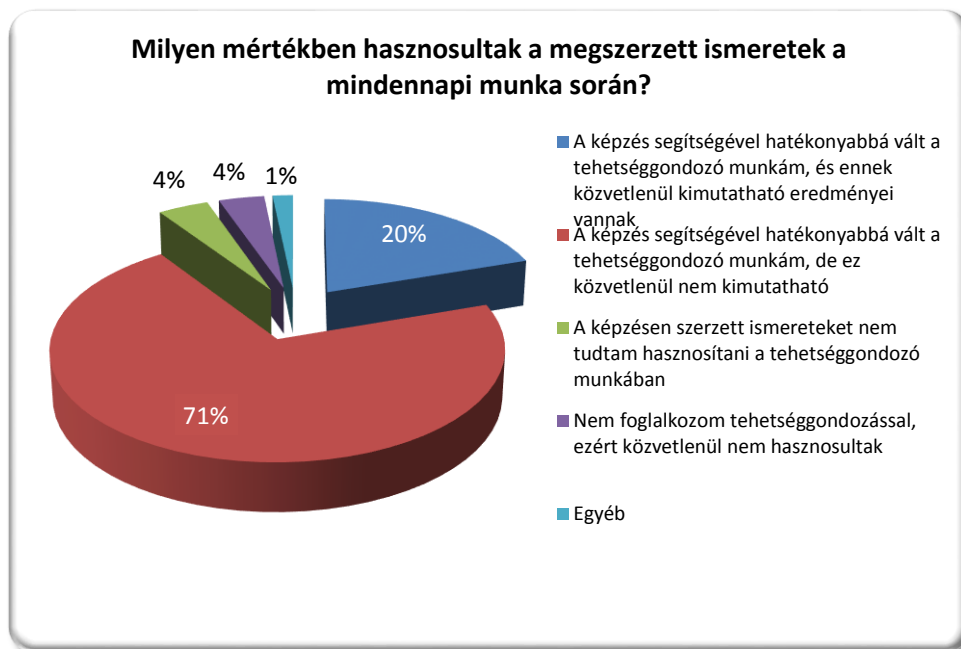
Ahogy az a képzésekkel kapcsolatos felmérésünkben is tapasztaltuk, a blended learning képzés kapcsán is megállapítható, hogy bár a válaszadók jelentős többsége (91%) úgy ítéli meg, hogy a képzés segítségével hatékonyabbá vált tehetséggondozó munkája, mégis kevesen vannak azok, akik ennek közvetlenül kimutatható eredményeit tapasztalják (20%).

A válaszadók 71%-a érzi a képzés pozitív hatásait, de ezeket nem tudja kimutatható, alátámasztható módon bemutatni mindennapi tehetséggondozó munkája során.

A válaszadók 4-4%-a jelezte csupán, hogy vagy nem foglalkozik jelenleg tehetséggondozással, vagy nem tudta hasznosítani a képzésen szerzett ismereteket.

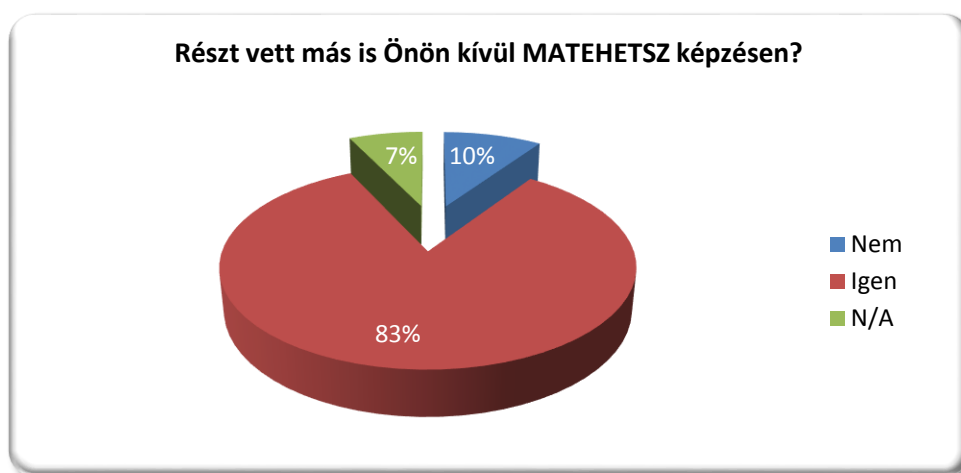
Egyéb választ a megkérdezettek 1%-a jelölt meg, azonban a megadott válaszok egyike sem tért el tartalmában a megadott válaszlehetőségtől, inkább csak azok megerősítésére, alátámasztására szolgált.

73. ábra: A válaszadók megoszlása az újonnan szerzett ismeretek hasznosulásának mértéke alapján

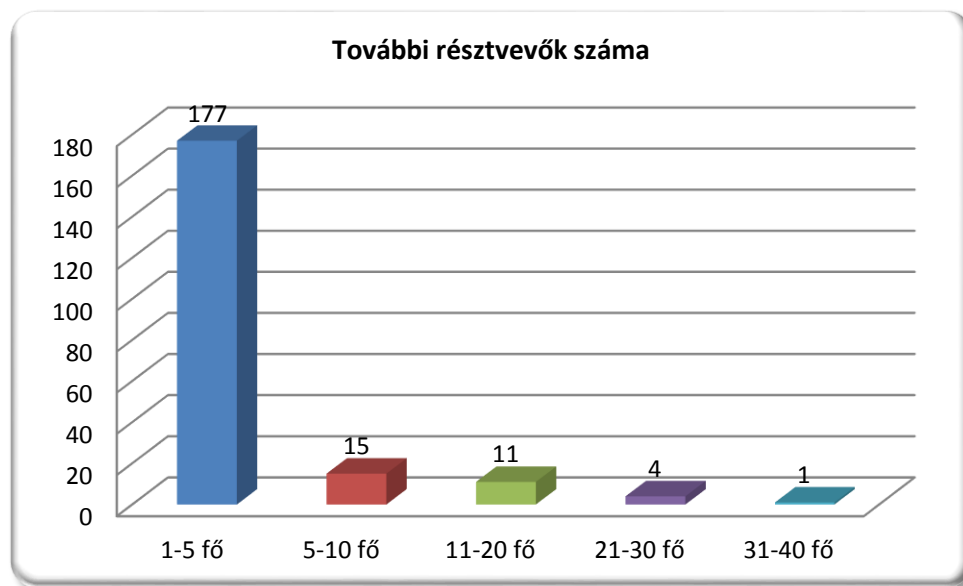

A MATEHETSZ által szervezett képzésekkel kapcsolatos tapasztalatokat nem csupán a felmérésben résztvevők szereztek, hanem szervezetükön/intézményükön belül további munkatársak is (82%). A válaszadók 10%-a jelezte, hogy nincs olyan munkatársa, aki a Tehetséghidak Program által biztosított képzések valamelyikén részt vett volna, valamint 7% a nem válaszolók aránya.

74. ábra: A válaszadók megoszlása az intézménynél/szervezetnél a MATEHETSZ által szervezett képzéseken résztvevő munkatársak alapján

75. ábra: A válaszok megoszlása a MATEHETSZ által szervezett képzéseken résztvevő munkatársak létszáma alapján

125

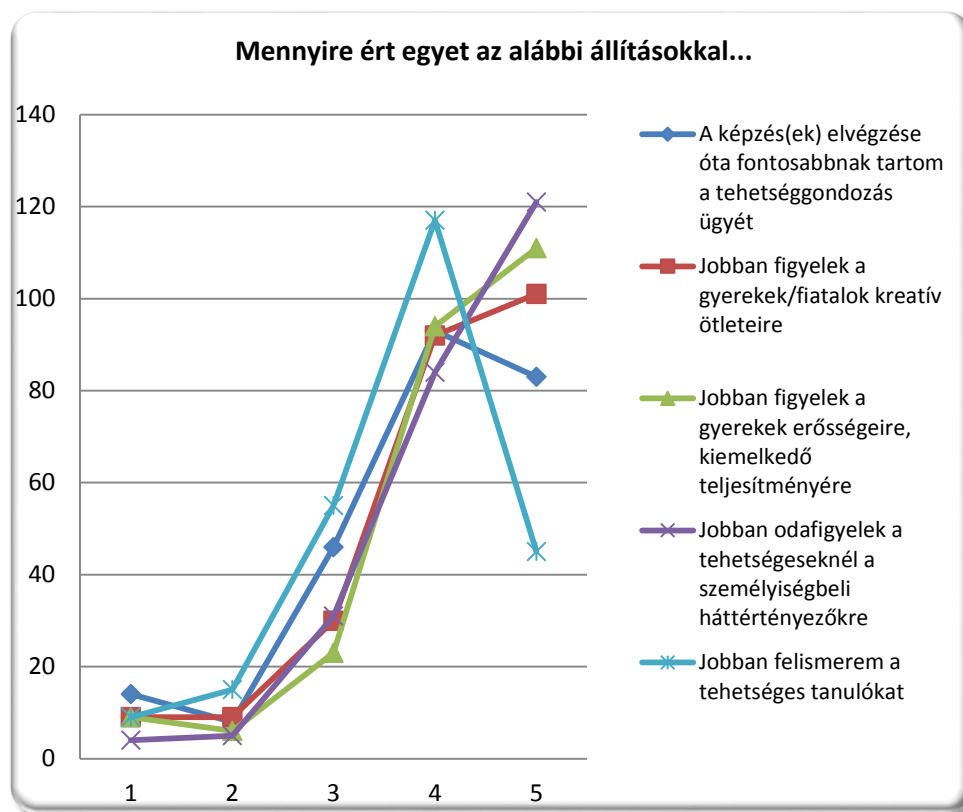
A válaszadók további 798 főt azonosítottak az általuk képviselt szervezetben belül a Tehetséghidak Program képzéseiben való részvételük kapcsán. A legjellemzőbb egy intézményen/szervezetben belül a maximum 5 fő részvétele (70%). Ötnél nagyobb létszámban a szervezetek 12%-ában részesültek a MATEHETSZ által szervezett képzési lehetőségekből.

Csakúgy, mint a képzések hatékonyságát felmérő kérdőívünkben, a blended learning képzés kapcsán is megkértük a felmérésben résztvevőket, hogy az általunk megfogalmazott 13 állítást értékeljék egyetértésük mértéke alapján.

A könnyebb áttekinthetőség érdekében három diagramon mutatjuk be az egyes állítások kapcsán mért megoszlásokat. Az első ábrán 5, a másodikon és harmadikon 4-4 állítást szemléltetünk.

Ahogy az a vizuális megjelenítés is jól szemlélteti, az öt kérdésből három esetben kifejezetten pozitív válaszok születtek, két kérdés esetében azonban a leggyakoribb érték nem a „teljes mértékben egyetért” válaszlehetőségnél található.

76. ábra: A válaszadók megoszlása az egyes állításokkal való egyetértés/ egyet nem értés mértéke alapján (I.) (1 – egyáltalán nem ért egyet, 5 – teljes mértékben egyetért)

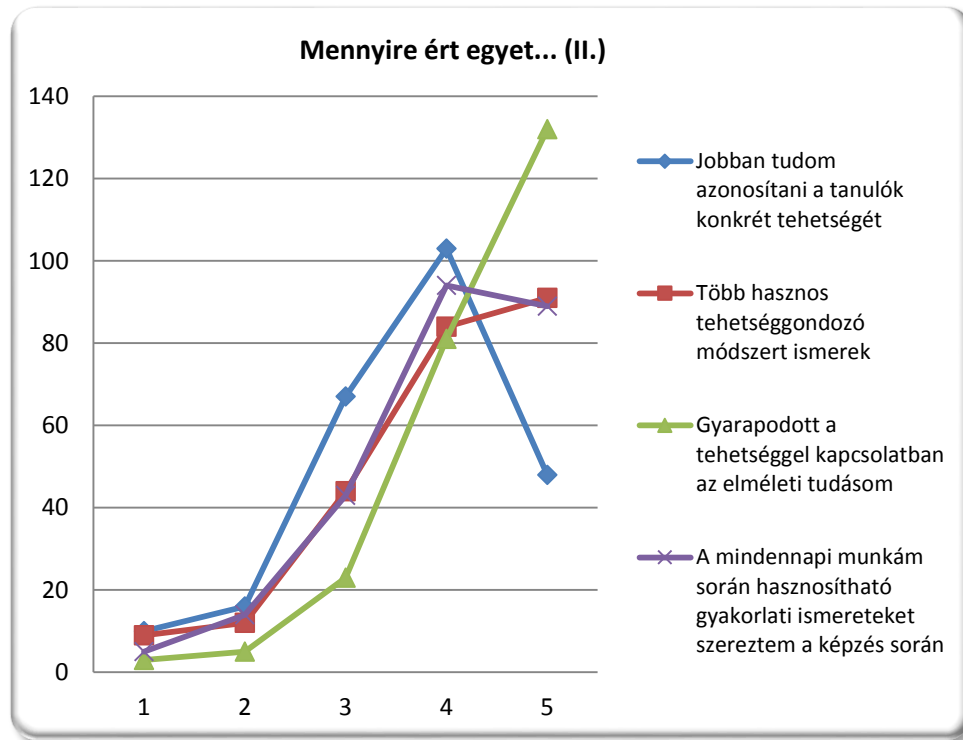
A válaszadók közül a legtöbben azzal az állítással értettek egyet, hogy a képzés óta „Jobban odafigyelek a tehetségeseknél a személyiségbeli háttértényezőkre”. Ezen állítás kapcsán az átlagérték 4,3 (ahol az 5-ös érték a teljes mértékben egyetért, azaz a legpozitívabb válasz).

Ezt követik a „Jobban figyelek a gyerekek erősségeire, kiemelkedő teljesítményére” 4,2-es átlaggal, illetve a „Jobban figyelek a gyerekek/ fiatalok kreatív ötleteire” állítások, 4,1-es átlagértékkel.

Azzal az állítással, miszerint „A képzés(ek) elvégzése óta fontosabbnak tartom a tehetséggondozás ügyét”, a válaszadók általában egyetértenek, de a legtöbb választ az „inkább egyetértek” válaszlehetőségnél találjuk. Az átlagérték így is 3,9, ami továbbra is a magabiztos egyetértésről tanúskodik.

Ahogy arra a diagram megtekintésénél felhívtuk a figyelmet, az eddigi mintától jobban eltér a 3,7-es, azaz még mindig pozitív átlagértékkel bíró azon állítás, amely szerint „Jobban felismerem a tehetséges tanulókat”. Ezen a téren szintén úgy tűnik, hogy a többség nem merte egyértelműen kijelenteni, hogy a tehetségazonosítás terén megvan a szükséges tapasztalata, csakúgy, mint a képzésekkel általánosságban foglalkozó felmérésünk esetén.

77. ábra: A válaszadók megoszlása az egyes állításokkal való egyetértés/ egyet nem értés mértéke alapján (II.) (1 – egyáltalán nem ért egyet, 5 – teljes mértékben egyetért)

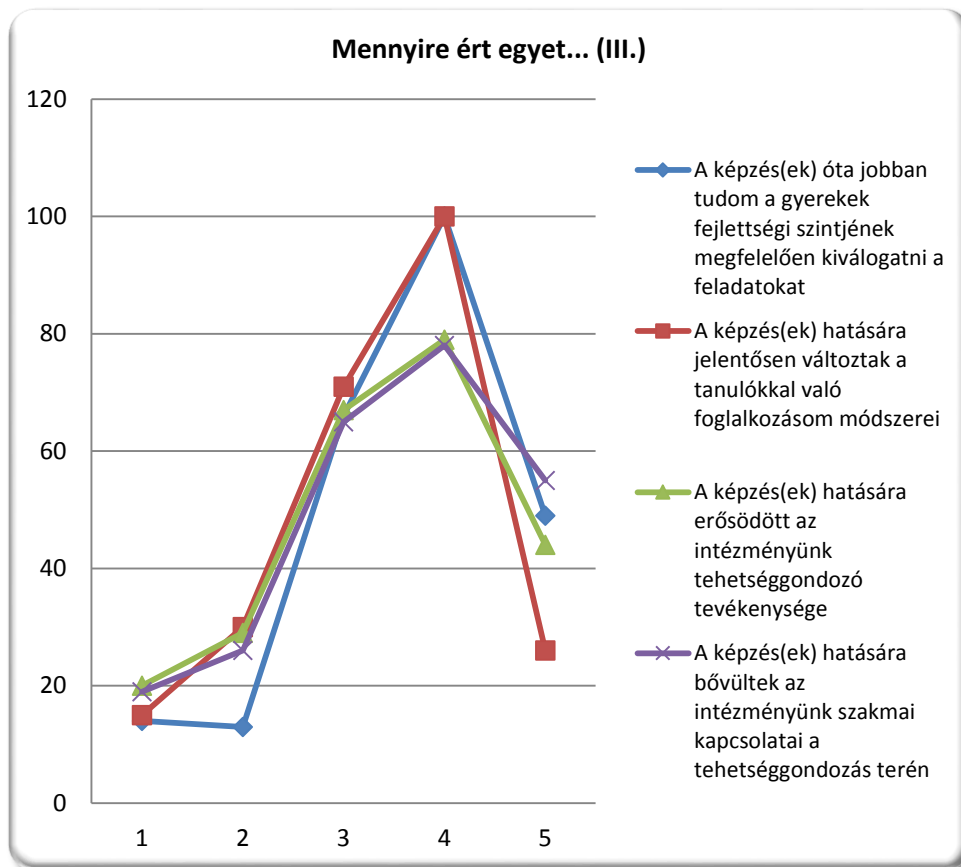
A következő 4 állítás között két olyan is van, amelyek esetében a leggyakoribb válaszmegoszlás nem a legpozitívabb értéknél van.

A válaszadók a leginkább azzal az állítással értettek egyet, miszerint „Gyarapodott a tehetséggel kapcsolatban az elméleti tudásom”. Ez esetben az átlagérték 4,4, ami valamennyi állítás viszonylatában is a legpozitívabb megítélést jelenti.

Az „A mindennapi munkám során hasznosítható gyakorlati ismereteket szereztem a képzés során”, valamint a „Több hasznos tehetséggondozó módszert ismerek” állítások esetében az átlag 4.

Némileg alacsonyabb, 3,7-es átlagértéke van a „Jobban tudom azonosítani a tanulók konkrét tehetségét” állításnak, ami – csakúgy, mint az általános képzési adatfelvétel esetében – teljes mértékben reflektál az előző állításcsoportnál azonosított jelenségre, azaz arra, hogy a tehetséggondozással foglalkozó szakemberek a tehetségazonosítás terén érzik a leginkább bizonytalanoknak magukat.

78. ábra: A válaszadók megoszlása az egyes állításokkal való egyetértés/ egyet nem értés mértéke alapján (III.) (1 – egyáltalán nem ért egyet, 5 – teljes mértékben egyetért)

Az utolsó négy állítás az előzőekhez képest kifejezetten más képet mutat: valamennyi kijelentés esetében a leggyakoribb válasz az „inkább egyetértek” értéknél van.

A négy állítás közül a legpozitívabb értéket az „A képzés(ek) óta jobban tudom a gyerekek fejlettségi szintjének megfelelően kiválogatni a feladatokat” állítás vette fel, az átlag 3,6.

Az „A képzés(ek) hatására bővültek az intézményünk szakmai kapcsolatai a tehetséggondozás terén” állítás kapcsán az átlag 3,5.

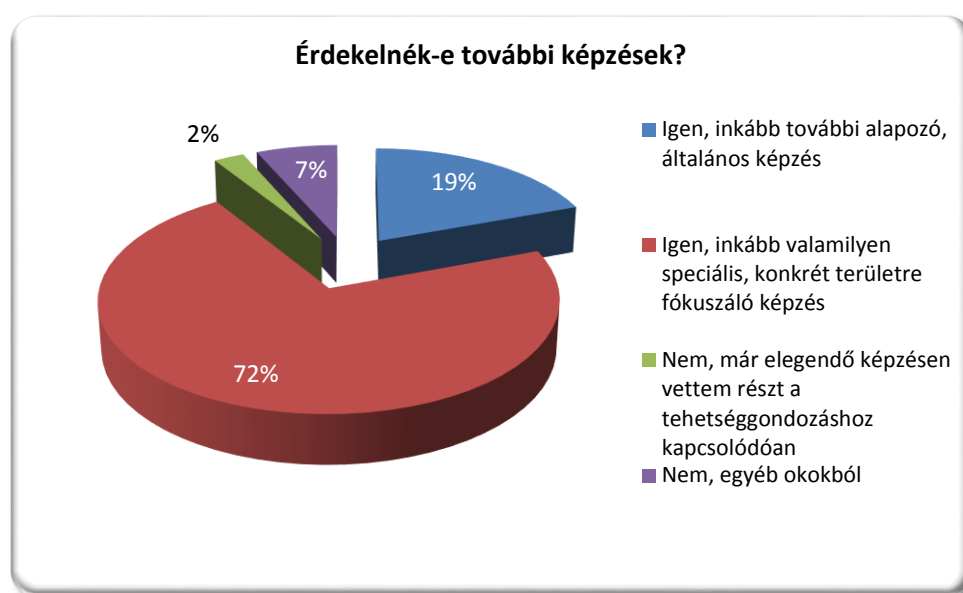
A 13 állítás viszonylatában a legkevésbé pozitív válaszmegoszlást, azaz a legalacsonyabb átlagértéket az „A képzés(ek) hatására erősödött az intézményünk tehetséggondozó tevékenysége”, valamint az „A képzés(ek) hatására jelentősen változtak a tanulókkal való foglalkozásom módszerei” állítások esetében mértünk. Ezek átlaga 3,4.

Fontos kihangsúlyozni, hogy valamennyi állítás esetében a válaszmintázatok erőteljesen a pozitív tartományban vannak (a 3-as középértéktől még a 3,4-es átlag is a pozitív tartományban helyezkedik el).

Mindez azt jelenti, hogy minden állítás esetében alapvetően érzékelhető az adott tevékenység/viselkedés/hozzáállás erősödése, hangsúlyosabbá válása, amit a válaszadók a képzés hatásaként azonosítottak. További fejlesztést, erősítést igénylő területek mindig vannak, így a válaszmegoszlások, és azok átlagértékei arra világítanak rá, hogy mely területekre érdemes a MATEHETSZ-nek a folytatásban nagyobb hangsúlyt helyezni.

A blended learning képzés eredményességét mutatja az is, hogy a felmérésben résztvevők 91%-a a jövőben is részt venne a Tehetséghidak Program keretei között biztosított további képzéseken. A válaszadók 19%-a további alapozó, általános képzéseket tartana hasznosnak, míg 72%-uk elsősorban speciális, egy-egy konkrét területre irányuló témakör mentén szerveződő képzésen venne részt szívesen. Csupán 2% azok aránya, akik úgy gondolják, hogy már elegendő képzésen vettek részt a tehetséggondozás terén.

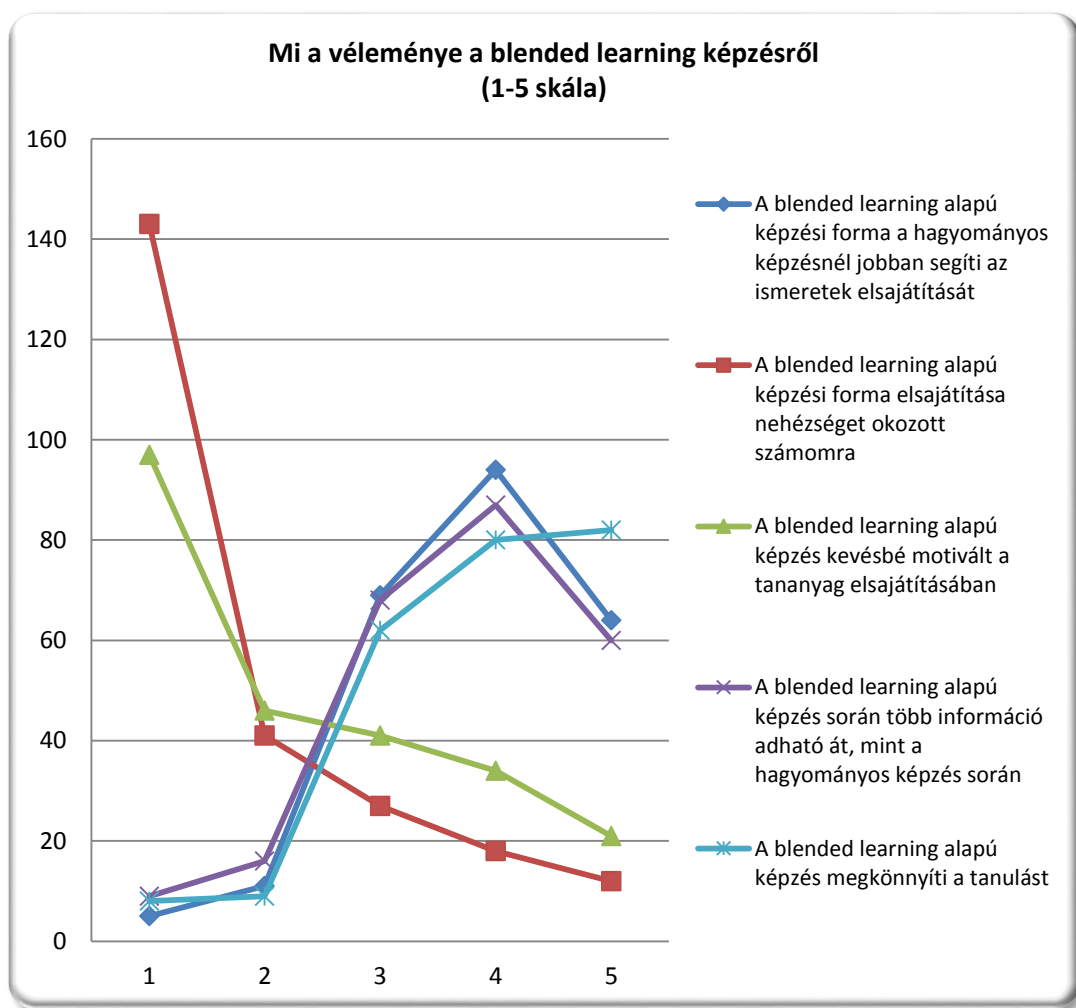
79. ábra: A válaszadók megoszlása a további képzések iránti érdeklődés alapján

Az „egyéb” válaszok között az egyik válaszadó a pályázatírás, megvalósítás, elszámolás témakörben venne részt szívesen további képzésen, egy másik válaszadó pedig azt emelte ki, hogy érdemes lenne a blended learning képzés módszereit tovább finomítani annak érdekében, hogy azok „valóban blended” képzések legyenek.

Kifejezetten a blended learning képzéstípusra vonatkozóan 5 állítást fogalmaztunk meg, arra kérve a válaszadókat, hogy egy 1-től 5-ig terjedő skálán értékeljék azokat aszerint, hogy az adott állítással egyetértenek-e vagy sem.

80. ábra: A válaszadók megoszlása a blended learning képzés megítélése alapján (1 – egyáltalán nem ért egyet, 5 – teljes mértékben egyetért)

Az állítások között kettő olyan is volt, amelyek negatív állítást tartalmaznak, azaz ezekben az esetekben a „pozitív” válaszok az 1-es értékhez közelítenek.

A pozitív és negatív állítások válaszmegoszlásának fordított jellegét a fenti ábra is jól szemlélteti.

Mindez azt jelenti, hogy az elemzés során a 2-es és 3-as állításra adott válaszmegoszlások akkor a legpozitívabbak, ha az átlagérték kevesebb, mint 3, és a legkisebb távolságra van az 1-es értéktől, az 1-es, 4-es és 5-ös állítások esetében pedig akkor, ha az átlagérték több mint 3 és a válaszok a legjobban közelítik az 5-ös értéket.

Három olyan állítást találunk, ahol a legnagyobb válaszmegoszlás a legpozitívabb értéknél tetőzik, kettő esetében pedig a legtöbb választ az inkább pozitív értéknél veszik fel a vonaldiagramok.

Azzal az állítással, miszerint „A blended learning alapú képzési forma elsajátítása nehézséget okozott számomra” a válaszadók többsége nem értett egyet. Az átlag 1,8, ami azt jelenti, hogy ez az állítás kapta az esetünkben legpozitívabb értéket, tehát a válaszadók jelentős többsége úgy gondolja, hogy nem okozott számára nehézséget a blended learning alapú képzési forma.

Az „A blended learning alapú képzés megkönnyíti a tanulást” állítással a válaszadók többsége egyetértett. Az átlag 3,9.

Az „A blended learning alapú képzési forma a hagyományos képzésnél jobban segíti az ismeretek elsajátítását” állítással a többség szintén inkább egyetért, a megoszlás átlaga 3,8.

Azzal az állítással, ami azt tartalmazta, hogy „A blended learning alapú képzés kevésbé motivált a tananyag elsajátításában”, a válaszadók többsége nem értett egyet. Ha megnézzük a diagramot, azt is látjuk, hogy a többi állításhoz képest többen vannak azok, akik inkább vagy teljes egészében egyetértettek ezzel az állítással, tehát számukra nem volt motiváló az önálló ismeretsajátítás. Ezzel együtt is a 2,3-as átlagérték azt mutatja, hogy a többség motivált volt a tananyag ilyen módon történő elsajátításában.

Az „A blended learning alapú képzés során több információ adható át, mint a hagyományos képzés során” állítással a válaszadók alapvetően egyetértenek. Az átlag 3,7.

A fenti válaszok alapján kijelenthetjük tehát, hogy a blended learning képzésben résztvevők alapvetően elégedettek az ilyen jellegű képzéssel.

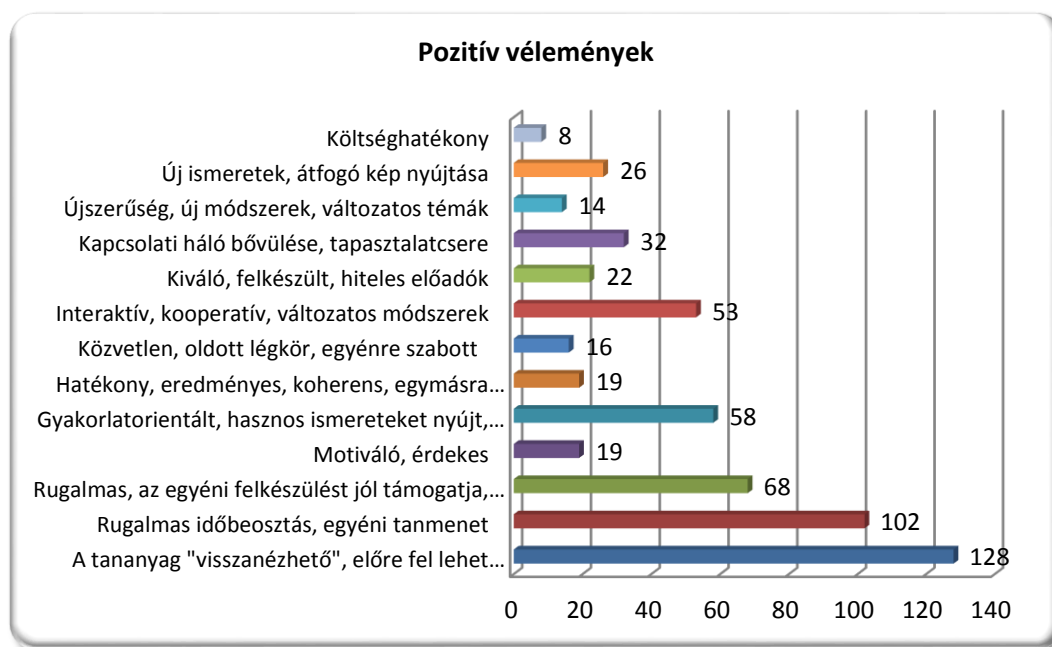
A többségnek nem okozott nehézséget a tananyag elsajátítása, ez a módszer általában megkönnyítette számukra a tanulást, támogatta az ismeretek elsajátítását, és úgy ítélték meg, hogy ezzel a módszerrel valamivel több információ volt átadható, mint a hagyományos képzési forma során, illetve nem okozott a többség számára gondot az sem, hogy az önálló tanulás során is fennmaradjon a motivációja.

Annak érdekében, hogy a lehető legpontosabb képet kapjuk a blended learning típusú képzések megítéléséről, arra kértük a felmérésben résztvevőket, hogy ezzel a képzéstípussal kapcsolatban sorolják fel a három legpozitívabb és három legnegatívabb tapasztalatukat.

A 253 válaszadó összesen 565 pozitívumot emelt ki a blended learning képzéssel kapcsolatban. Mivel a válaszlehetőségek köre előzetesen nem került meghatározásra, a felmérésbe vont szakemberek válaszait először kategorizáltuk, aztán összesítettük a három megadott válaszmintázatot mentén.

A pozitív válaszok összesített megoszlása, tehát a három helyen jelölt pozitívumok kumulált megoszlása az alábbi ábrán kerül bemutatásra:

81. ábra: A válaszok megoszlása a blended learning képzéstípus pozitív tulajdonságai alapján

132

A válaszadók több mint a fele azt emelte ki, hogy nagy pozitívuma a képzésnek, hogy a tananyag „visszanézhető”, mindig rendelkezésre áll, és előre fel lehet belőle készülni a kontaktnapokra, így sokkal felkészültebben tudnak részt venni a képzésen.

A megkérdezettek 40%-a kiemelte a rugalmas időbeosztást, és az egyénhez igazodó haladási ütemet. 27% azok aránya, akik a rugalmasságot oly módon is nevesítették, hogy az az egyéni felkészülést is jól támogatja, illetve kevesebb távolléttel jár, mint egy hagyományos képzés. A válaszadók 23%-a jelezte, hogy az ilyen típusú képzés gyakorlatorientált, hasznos ismereteket nyújt, és a megszerzett elméleti ismeretekhez gyakorlati módszereket ad. 21% pedig arról számolt be, hogy ez a képzéstípus interaktív, kooperatív és változatos módszereket kínál a résztvevők számára.

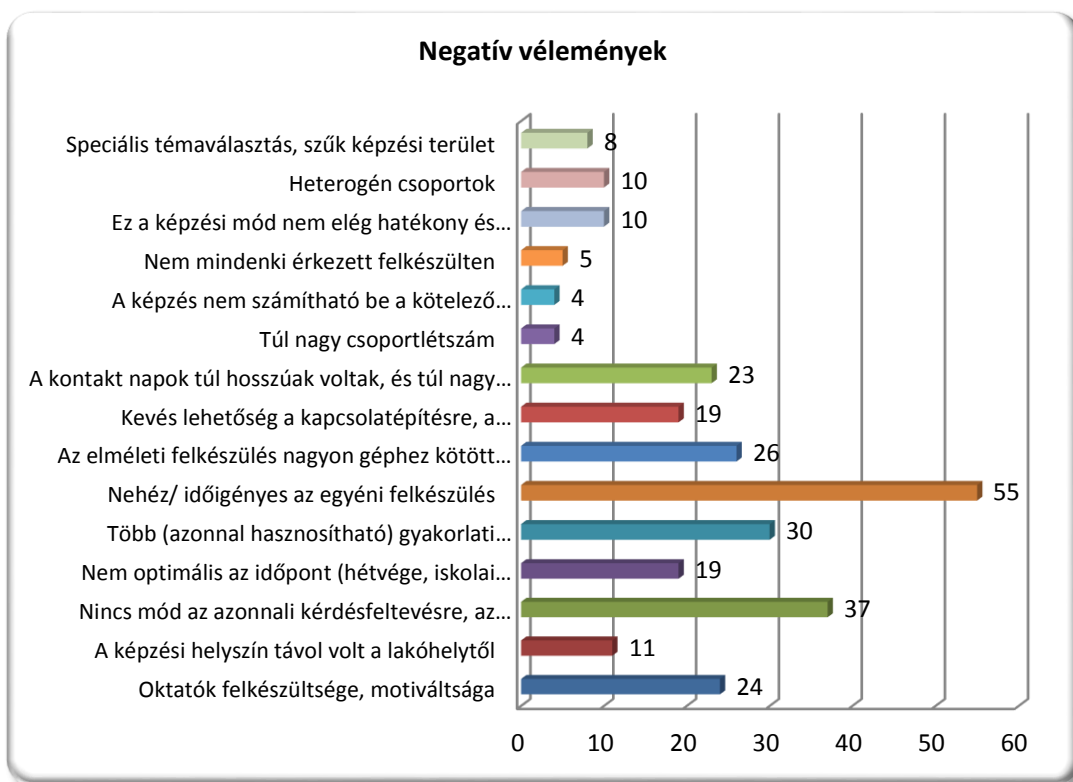
13 és 3% közötti arányban említették még a blended képzés pozitívumai között a kapcsolati háló bővülését és a tapasztalatcsere lehetőségét; a kiváló, felkészült előadókat; a hatékonyságot, eredményességet, koherens, egymásra épülést; e képzéstípus motiváló és érdekes mivoltát; a közvetlen, oldott légkört; az újszerűséget, illetve a költséghatékonyságot.

A fenti analógiának megfelelően arra is megkértük a válaszadókat, hogy negatív tapasztalataikat is osszák meg velünk a képzéssel kapcsolatban.

A 253 felmérésbe vont szakember összesen 285 negatívumot sorolt fel, ami azt jelenti, hogy kevesebb kritikát tudtak megfogalmazni a képzéssel kapcsolatban, mint amennyi pozitív tapasztalatot szereztek.

A negatív válaszok összesített megoszlása, tehát a három helyen jelölt negatívumok kumulált megoszlása az alábbi ábrán kerül bemutatásra:

82. ábra: A válaszok megoszlása a blended learning képzéstípus negatív tulajdonságai alapján

A legtöbben (22%) azt jelezték, hogy nehéz/ időigényes volt számukra az egyéni felkészülés. 15%-nyian voltak azok, akik azt hiányolták, hogy nem volt módjuk az azonnali kérdésfeltevésre, ezért az egyéni felkészülést személytelennek tartották. 12%-uk több, azonnal hasznosítható, gyakorlati ismeretet várt volna a képzéstől, 10%-uk pedig azt kifogásolta, hogy az elméleti felkészülés nagyon géphez kötött, illetve néhányan jelezték, hogy technikai problémák (pl. túlterheltség) merültek fel a felület használata során. A válaszadók 9%-a az oktatók felkészültségét és motiváltságát kifogásolta. Az oktatókkal szembeni kritikák között megtalálhatóak azok a vélemények, amelyek szerint egyes előadások az elméletben már elsajátított ismeretanyagot ismételték, vagy pedig az oktatók nem biztosítottak kellő teret az interaktivitásra, a tapasztalatok megosztására. Szintén 9%-nyian voltak azok, akik túl hosszúnak érezték a kontaktnapokat, és úgy ítélték meg, hogy túl nagy mennyiségű információt és ismeretanyagot próbáltak belesűríteni ezekbe az alkalmakba.

7 és 2% között oszlanak meg az alábbi kritikai észrevételek: a képzési helyszín távol volt a lakóhelytől; nem volt optimális a képzés időpontja; kevés lehetőség volt a kapcsolatépítésre, a konzultációra; túl nagy volt a csoportlétszám; túl heterogének voltak a csoportok; nem mindenki érkezett felkészülten a személyes alkalmakra.

Egyesek szerint túl szűk volt a képzési terület, mások viszont éppen azt hiányolták, hogy nem volt elég specifikus. Végül pedig néhányan azt kifogásolták, hogy ez a képzési mód nem elég hatékony és eredményes, mert a megszerzett ismereteket nem lehet azonnal átültetni a gyakorlatba, illetve volt, aki úgy érezte, hogy az elmélet és a gyakorlat nem volt szinkronban egymással.

134

A pozitív és negatív tapasztalatokat összevetve azt látjuk, hogy elég sok közöttük az ellentétes állítás: például míg a válaszadók 51%-a pozitívként értékelte az online ismeretsajátítás rugalmasságát, az egyéni tanulási ütemben történő haladást, a rugalmasságot és a „visszanézhetőséget”, addig a válaszadók 22%-a nehéznek és időigényesnek tartották ezt a képzési formát.

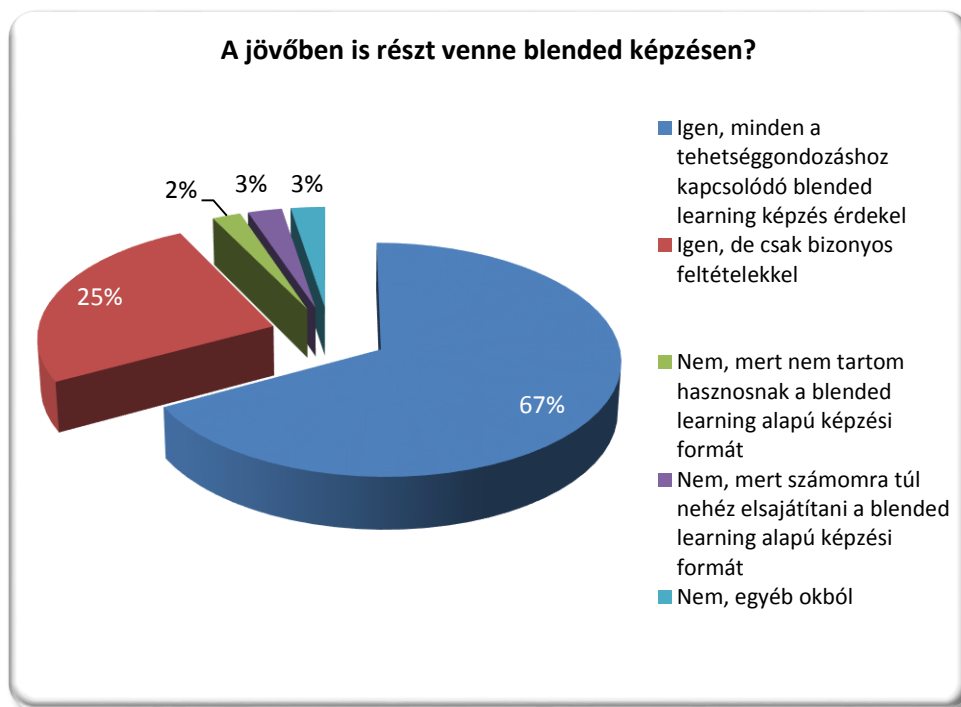
Az ellentétpárok ismertetését még folytathatnánk (oktatók felkészültsége kontra oktatók felkészületlensége, kapcsolati háló növelése kontra kapcsolatok hiánya stb.), ám ennél fontosabb annak leszögezése, hogy ezek az ellentétek önmagukban nem a válaszok validitását kérdőjelezzik meg, hiszen, ahogyan az élet valamennyi területén, e téren is erősen befolyásolják véleményünket korábbi tapasztalataink, vagy akár eltérő személyiségjegyeink. Ugyanarról a kérdésről sokan, sokféleképpen gondolkodnak, ráadásul a felmérésbe vont szakemberek nem egy képzési csoportban, azonos időpontban, azonos körülmények között, ugyanazokkal az oktatókkal stb. dolgoztak a képzések során, így minden vélemény az adott helyzetre vetítve helytálló lehet.

Amit biztosan leszögezhetünk, az az, hogy lényegesen többen voltak, akik pozitív élményeiket fogalmazták meg a blended learning képzéssel kapcsolatban, mint a negatív kritikát megfogalmazók. A válaszadók által velünk megosztott pozitív vélemények a megvalósított képzések sikerét támasztják alá, a kritikai észrevételek pedig arra adnak lehetőséget, hogy a MATEHETSZ a jövőben még inkább tökéletesíteni tudja a képzések megtartásához szükséges feltételeket és körülményeket.

A képzésekkel kapcsolatos tapasztalatokra reflektál részben az is, hogy a felmérésben résztvevők részt vennének-e a jövőben blended learning alapú képzéseken.

A válaszok megoszlását az alábbi ábra segítségével mutatjuk be:

83. ábra: A válaszadók megoszlása a blended learning képzésen való jövőbeni részvételi szándék alapján

135

A válaszadók 67%-a jelezte határozott részvételi szándékát a jövőben meghirdetésre kerülő blended learning képzéseken, és további 25%-uk bizonyos feltételek megléte mellett szintén részt venne ilyen típusú képzéseken. Csak 8%-nyian vannak, akik nem kívánnak a jövőben blended képzésekhez csatlakozni, és közülük mindössze 2% azok aránya, akik nem tartják hasznosnak ezt a képzéstípust. 3% nyilatkozott arról, hogy számára nem megfelelő ez a képzés, mert nehezen tudja elsajátítani ezt az ismeretszerzési módot.

Az alábbi táblázatban azokat a feltételeket foglaltuk össze, amelyeket a válaszadók azonosítottak az esetleges jövőbeni részvételükkel kapcsolatban.

A legtöbben akkor vennének részt ilyen jellegű képzéseken, ha speciális témakörökben, homogén csoportok számára kerülnének meghirdetésre azok. A témakör mellett a képzés

helyszíne és időpontja is meghatározó. Az idő tekintetében egyesek a képzési időt is túl hosszúnak tartják, de vannak olyanok is, akik kevesellték az önálló ismeretsajátító szakasz időkeretét. További szempont volt, hogy ezek a képzések a jövőben is ingyenesek legyenek, illetve, hogy valós gyakorlati műhelymunka segítse az elsajátított ismeretek begyakorlását.

22. táblázat: A részvételüket feltételhez kötő választ adók megoszlása a blended learning képzésen való részvételi szándék alapján

EGYÉB	ESETSZÁM
Ha lennének speciális tematikák és homogén csoportok (pl. óvodapedagógusoknak korai fejlesztés, művészeti iskolai tanároknak stb.)	13
A meghirdetett témától függ	12
A meghirdetett helyszíntől függ (lehetőleg Budapesten vagy a lakóhelyhez közel)	7
A meghirdetett időponttól függ	6
Amennyiben valós gyakorlati műhelymunka az elmélet elmélyítésének lehetőségével (begyakorlás)	5
Amennyiben a képzési idő rövidebb lenne (kevesebb és célirányosabb tananyag)	4
Amennyiben ingyenes lenne (jó lenne, ha az útiköltséget is térítenék)	4
Amennyiben van elég idő az ismeretek befogadására	2

136

Mivel többen is jelezték, hogy nehézséget okoz számukra a képzésekkel járó távollét, több felmerülő probléma kiküszöbölésére megoldást jelenthetnek az e-learning képzések.

A felmérésbe vont szakértőket arról is megkérdeztük, hogy részt vennének-e a jövőben kifejezetten e-learning típusú képzéseken.

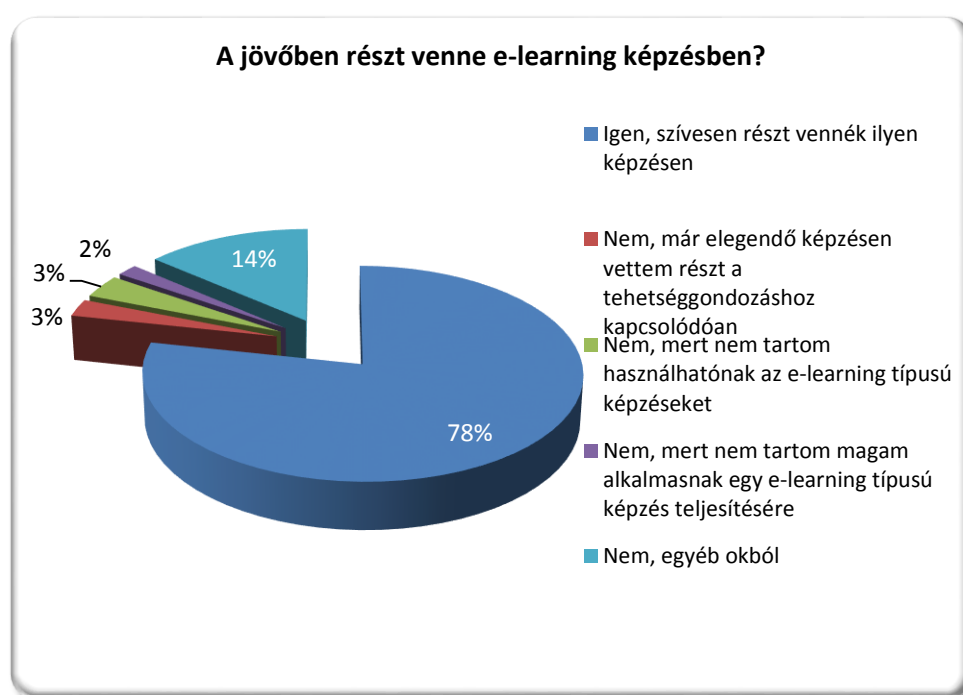
A válaszadók 78%-a egyértelműen azt jelezte, hogy szívesen részt venne ilyen képzéseken. 3%-nyian vannak azok, akik már nem szeretnék további képzésen részt venni a tehetséggondozáshoz kapcsolódóan, szintén 3% az arányuk azoknak, akik nem tartják hasznosnak az e-learning módszert, és 2% azok aránya, akik nem tartják magukat alkalmasnak az önálló, online, a személyes kontaktust nélkülöző ismeretsajátításra.

Viszonylag magas, 14%-os volt azok részesedése, akik egyéb okokat jelöltek meg távolmaradási szándékuk tekintetében. A legtöbben a személyes kontaktus hiányát nevezték meg elsődleges okként az e-learning képzésekkel szemben támasztott fenntartásuk

tekintetében. Az idő- és kapacitáshiány is hátráltató tényezőként került nevesítésre. Ezek mellett van, aki nem szeret számítógépen olvasni, vagy rossz tapasztalatai vannak az e-learning képzésekkel kapcsolatban, illetve volt, aki azt jelezte, hogy akkor venne részt ilyen képzésen, ha az elméleti anyag mellett lehetősége nyílna online kipróbálni és begyakorolni különböző mérési módszereket és tesztek is a tananyag részeként.

A válaszmegoszlásokat az alábbi diagramon, és az azt kiegészítő táblázatban szemléltetjük.

84. ábra: A válaszadók megoszlása az e-learning képzésen való részvételi szándék alapján

137

23. táblázat: Az „egyéb” választ adók megoszlása az e-learning képzéstől való távolmaradás okai alapján

EGYÉB OK	ESETSZÁM
Hiányozna a személyes kontaktus (éppen ez a jó a blended képzésekben)	17
Nincs rá idő/ kapacitás	3
Nem szeret számítógépen olvasni	1
Nincsenek jó tapasztalatai az e-learning képzésekkel kapcsolatban	1
Csak akkor venne részt, ha az elmélet mellett hasznos felmérések, tesztek készítését és elemzését is gyakoroltatná a tananyag	1

Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége
Tehetséghidak Program

Cím: 1518 Budapest, 112 Pf. 146
Székhely: 1119 Budapest, Mérnök. u 39.
Telefon: +36 (1) 799 7970 Fax: +36 (1) 688 4880
info@tehetseg.hu / www.tehetseg.hu

3. Javaslatok az egyes projektelemek továbbfejlesztésére a 2014-2020-as fejlesztési időszak vonatkozásában

Jelen vizsgálatunk kettős fókuszú volt: egyfelől arra kerestük a választ, hogy a TehetségHidak Program kedvezményezettjei miként vélekednek az egyes programelemekről, azokat mennyire tartják használhatónak és hasznosnak mindennapi tehetséggondozó tevékenységük során, másfelől összegyűjtöttük az egyes programelemek kapcsán megfogalmazott azon javaslatokat, amelyek a jövőben, így a 2014-2020-as tervezési időszakban, a projekt várható folytatásában hangsúlyosabban kellene megjelenniük, vagy pedig apróbb módosítások elvégzése esetén még eredményesebbek lehetnének.

Mind az online kérdőívekben, mind pedig a személyes interjúkon megkértük a válaszadókat, hogy osszák meg fejlesztési javaslataikat az általuk ismert programok vonatkozásában.

Az alábbiakban a 30 interjúalany, valamint az 1 268 kérdőívet kitöltő szakember továbbfejlesztési javaslatait foglaljuk össze oly módon, hogy a 2014-ben végzett hatásvizsgálat során összegyűjtött javaslatok is beépítésre kerültek.

A TEHETSÉGHIDAK PROGRAM MŰKÖDTETÉSÉVEL KAPCSOLATOS JAVASLATOK

139

Az alábbiakban felsorolásszerűen bemutatjuk azokat a fejlesztési javaslatokat, amelyeket a kutatásba bevont szakemberek a TehetségHidak Program egyes alprojektjei kapcsán általánosságban fogalmaztak meg.

Többek által felvetett javaslatok:

- Szükség lenne újra eszközbeszerzés támogatására;
- Segítené a programok megvalósítását, ha a pályázati költségvetésben az egyes sorok közötti átcsoportosítás lehetőségét biztosítanák a megvalósítók számára (nagyobb rugalmasság a költségvetés felhasználásában);
- Az adminisztrációs terhek további csökkentése szélesebb rétegeket ösztönözne a pályázatok elkészítésére és projektek megvalósítására (célszerű lenne az árajánlat – megrendelők - teljesítés folyamat adminisztrációjának csökkentése);
- Minél több Tehetségpontokba kihelyezett, a teljes tantestület számára elérhető programra lenne szükség, illetve több vidéki eseményre;
- Rendszeres tájékoztatásra lenne szükség az aktualitásokról, például e-mailen;
- Fontos lenne, ha a programok megvalósítására több idő állna rendelkezésre, illetve ha a pályázati lehetőségeket legalább egy tanévre vonatkozóan, előzetesen meg lehetne ismerni;

- Fontos lenne a Tehetségpontok kommunikációjának erősítése, tehetségkoordinátorok, mint önálló státusz bevezetése és támogatása.

Egyedi javaslatok:

- A Tehetségsegítő Tanácsok sokasága alakult meg, azonban jelentős részük megfelelő anyagi forrással nem rendelkezik, nem tud érdemi munkát végezni, több támogatásra lenne szükségük;
- Jó lenne elérni a tehetséggondozás folytonos finanszírozását tanévre lebontva;
- Elsősorban környezetvédelmi szempontok és gazdasági okok miatt javasolt lenne csökkenteni a papíralapú dokumentációt (esetleg CD-n történő benyújtással);
- Fontos lenne, hogy az óvodák kapjanak több lehetőséget a pályázók körében;
- Nagyban segítené a tehetségfejlesztő munkát, ha minden Tehetségponton képzett tehetségfejlesztő szakember dolgozna. Ehhez lehetne szakmai támogatást nyújtani;
- Fontos lenne a tehetséges tanulók követési rendszerének működtetése, szakmai, módszertani információk átadása, megjelentetése;
- Az akkreditált kiváló Tehetségpontok pályázati lehetőségeit lehetne könnyíteni, illetve további kedvezményeket biztosítani számukra;
- Célszerű lenne intenzívebben támogatni az intézmények együttműködését, hálózati működését;
- Tehetségfejlesztő táborok támogatására lenne szükség;
- Tekintettel arra, hogy az országos versenyek támogatása (NTP) meghívásos lett, fontos lenne e program keretein belül ezeknek a versenyeknek a támogatása is;
- Fontos lenne az elindított programok fenntarthatóságának pályázati úton történő támogatása;
- Fontos lenne a mentor program előnyeinek jobb - részletesebb - bemutatása, mert egy nagyon hasznos programról van szó, de a jelenlegi tájékoztató anyag kevésbé mozgósította a pedagógusokat arra, hogy propagálják ezt a tanítványaik felé;
- A mentorok kiválasztására és a mentor-mentorált kapcsolattartás nyomon követésére még nagyobb hangsúlyt kellene fektetni. Fontos volna, ha a program eredményeiről, tapasztalatairól információkat, visszajelzést kaphatnának az ajánlók;
- Általánosságban a blended képzésre és egyéb programokra is hasznos lenne egy kis csalogató: egy rövid videó arról, hogy miről fog szólni a program. Azok a karizmatikus emberek, akik a szakemberek számára húzóerőt képviselnek, bemutatnák röviden a programokat.

„Esélyt a képességeknek programunkkal az országban különböző vidéki településeken élő gyerekeket támogatunk hosszú távon 10-18 éves korban. Nagyon nagy szükségünk lenne a program fenntarthatóságát segítő támogatási forrásokra, pl. tehetségfejlesztő pedagógus

alkalmazására vagy az egyéni fejlesztési programok ráfordításainak pénzügyi támogatására. Nyílt pályázati lehetőség formájában lehetne mindezt elérhetővé tenni.”

GENIUS LOCI DÍJ

- Hasznos lenne, ha a Genius Loci díjat régióként ítélnék oda.

A TEHETSÉG HÓNAPJA

- Hasznos lenne, ha a Tehetség hónapja pályázat költségvetésének keretében lehetne a tagszervezetek számára útiköltség-térítést biztosítani;
- Fontos lenne a Tehetség hónap keretein belül megvalósuló programoknak a hagyománnyá válása, rendszeressé tétele;
- A Tehetség hónapja pályázat keretén belül szükség lenne a felmerülő anyag- és eszközöltségek nagyobb arányú támogatására;
- A Tehetség hónapja alkalmából minél több tehetségterület bemutatására nyíljon lehetőség, a hálózatban az együttműködéshez anyagi források biztosítására lenne szükség.

MÓDSZERTANI TEHETSÉGFEJLESZTŐ JÓ GYAKORLATOK ADAPTÁLÁSA

141

- Ezeknek a műhelyeknek a hagyománnyá válása, rendszeressé tétele;
- Fontos lenne az innovatív módszereknek több teret engedni (pl. IKT módszer-fejlesztési lehetőségek a tehetséggondozásban);
- A sikeres programok bemutatásának és megvalósításának módszertanát tanítani kellene;
- A nyári táborozásokhoz kapcsolódóan érdemes lenne olyan napot szervezni, ahol a továbbképzésen résztvevő kollégák jó gyakorlati tapasztalatokat szereznek;
- Hasznos lenne a műhelyekben is blended típusú elemeket bevezetni (előzetes elmélet, önálló felkészülés – műhely, saját élmény – a gyakorlati tapasztalatokról visszajelző alkalom).

KÖNYVKÜLDÉSI AKCIÓ

Ennek a programnak a hagyománnyá válása, rendszeressé tétele.

EGYÉNI TEHETSÉGFEJLESZTÉS

- azoknál a szélsőséges eseteknél, ahol egy-egy hátrányos helyzetben lévő községben, területen, közeli településeken, több a fejlesztésbe bevont gyermek, hasznos lenne a fejlesztő szakember kitelepülése egy teljes napra, ellentétben a gyermekek beutazásával. Iskolai kikérővel megoldható lenne egy-egy délelőtti óra pótlása, hiszen pontosan a helyzetükből adódóan problémákba ütközik a beutazásuk, kíséretük, ami esetleg a programban való részvételüket is megakadályozhatja;
- Működő, átlátható mentorrendszer kialakítására lenne szükség, hogy segíthessék azokat a diákokat, akiknek magasabb szintű tudásra, ismeretekre, készségekre van szükségük a fejlődéshez, mint amit az intézményi keretek biztosítani tudnak;
- A pedagógusoknak szükségük lenne az egyéni pszichológiai foglalkozásokról valamiféle visszajelzésre a vizsgálatokat végző, foglalkozásokat tartó szakemberektől, hogy átfogóbb képet kaphassanak a gyermekekről, és ennek megfelelően tudjanak velük tovább foglalkozni;
- A program megvalósítására időt kell hagyni. Az egyéni foglalkozásoknak legalább egy fél éves időintervallumban kellene megvalósulnia, hogy be tudjanak érni a folyamatok;
- Hasznos lenne, ha a szülőcsoport az első foglalkozást megelőzően kerülne megszervezésre. Ezáltal lehetőség nyílna a szülőket még jobban a program mellé állítani, illetve felállítani azokat a szabályokat, amelyeket a későbbiekben néhányan nehezen fogadtak el (például azt, hogy a szülő kizárólag a gyermeke jelenlétében konzultálhat a pszichológussal);
- Fontos lenne, ha felkészítésre kerülne egy állandó pszichológus kör, akik folyamatában tudnának részt venni az egyéni fejlesztésben, így biztosítani lehetne hosszabb távon, hogy olyan szakemberek dolgozzanak a fiatalokkal, akik tisztában vannak a tehetségsegítéssel;
- Fontos lenne, ha az események időpontjai már a program elindulásakor meghirdetésre kerülnének, így valamennyi érintett időben tervezni tudná a részvételét;
- Hasznos lenne, ha opcionálisan lehetőség nyílna a nagyon problémás esetekben családi konzultáció megtartására;
- Jó lenne egy néhány órás szabad felhasználású keret, amit akár arra is lehetne használniuk a pszichológusoknak, hogy a szülőknek személyes visszajelzést adjanak;
- Hasznos lenne, ha a program végén közös értékelésre kerülne sor a pszichológusok, a pedagógusok, valamint a szülők bevonásával.

142

„A szülőkből többek között tudatosítani kellene, hogy amit ők ugyan a végére már beérettnek tekintenek, (de az elején még döcögősnek érznek), azt sokszor azzal tudják elérni, hogy az elején megtörténik az elakadás, a probléma azonosítása, illetve a bizalmi légkör kiépítése. Erre építkezve lehet hatékonyan eredményeket elérni a személyiség bizonyos diszfunkcionáló elemeinek feloldásában, mérséklésében. Azt is tudatosítani kellene, hogy a program esetében

nem a szülő, hanem a gyerek a fontos, és őt támogatja a pszichológus. Ezt a problémakört könnyen fel lehetne oldani, ha a szülői alkalom az egyéni foglalkozásokat megelőzően kerülne megszervezésre.”

CSOPORTOS TEHETSÉGFEJLESZTŐ LEHETŐSÉGEK

- A csoportos tehetségfejlesztő tevékenység C csomagja állhatna több, kisebb résztevékenységből;
- Fontos lenne a felmenő rendszerű versenyek támogatása;
- A tehetséggondozásra kijelölt óraszámok növelésére lenne szükség, valamint az eszközlista bővítésére, főleg informatikai és irodatechnikai eszközökkel;
- A legutóbbi Gazdagító programpár számos olyan pályázati elvárást tartalmazott, amelyek teljesítése a programot lebonyolító szakember hatáskörén kívül esik, pl. pedagóguskollégák e-learning képzésen való elindítása, szülők megfelelő létszámú bevonása a programelemekbe;
- A C csomagos pályázatok számát növelni kellene a tehetségpontok tényleges együttműködésének elősegítése érdekében (illetve azzal a kikötéssel, hogy együttműködéssel valósuljon meg);
- Hasznos lenne a programok megvalósításának szűrőpróbaszerű helyszíni ellenőrzése;
- A program tartalmi elemeinek a megvalósításához a rendelkezésre álló idő nagyon szűk. Jó lenne, ha nem csak kampányszerű finanszírozás lenne;
- A Tehetségpontok számára a megszerzett minősítés függvényében 1-2-3 pályázat benyújtási lehetőségének biztosítása;
- A csoportos tehetségfejlesztő tevékenységek megvalósításához több tárgyi eszközre, valamint a tehetségfejlesztő eszközök megvásárlásához anyagi forrás biztosítására lenne szükség;
- Lehetőséget kellene biztosítani, hogy a nyári szünetben is megvalósulhassanak ezek a programok;
- Fontos lenne az autóbuszos utazás kiterjesztése országos szintűre. Jelenleg hátrányt jelent a fővárostól való távolság;
- Az utazások szervezésénél az iskolai mikrobuszok használatának engedélyezése nagyon hasznos lenne.

„Köszönjük a lehetőséget, a diákok, szüleik és tanáraik már várták a versenyfelkészítő program folytatását. Jó lenne, ha jövő évben is lenne lehetőség a folytatásra, már most nagy az érdeklődés utána.”

TIZENKETTŐ NEM EGY TUCAT

Ennek a programnak a hagyománnyá válása, rendszeressé tétele.

KORTÁRSCSOPORT PILOT

A program tartalmi elemeinek a megvalósításához a rendelkezésre álló idő nagyon szűk. Jó lenne, ha nem csak kampányszerű finanszírozás történne, hanem hosszabb időtávot felölelő programok, fejlesztő folyamatok is támogatást kaphatnának;

A mentor tanulók fejlesztő munkába való bevonásának szélesebb körű kidolgozására lenne szükség.

„A kortárcsoportos pályázat is nagyon jó volt. A fiatalok bábokkal dolgozták fel a drámajáték eszközeivel a sérelmeiket (felépítették az iskolát, és abban adták elő a „sztorikat”). A tanárokat is megalkották bábokból. Ez nem annyira a tehetségformálásnak a szűken vett szaktárgyi megoldása, de a közösségkialakításnak fontos eszköze.”

KÉPZÉSEK

Amennyiben lehetséges, hasznos lenne egy körlevél küldése (akár e-mail formájában) az összes tehetségpontos kapcsolattartó részére, amint elkészül egy képzési időszak tervezete, beosztása, hogy átláthassák és tervezhessék az esetleges jelentkezéseket;

Az óvodai korosztállyal foglalkozó szakembereknek is szükséges lenne a speciális továbbképzés;

A képzések helyszínei megfelelő komforttal rendelkezzenek, és legyenek biztosítottak a képzés megtartásához szükséges technikai és egyéb eszközök pl. sötétítő a vetítéshez);

A pedagógusokat inkább a helyben megszervezett, rövidebb, 1 napos képzések érdekelnék;

Az egyéni képzések meghirdetését követően a népszerű képzések szinte azonnal betelnek. Fontos lenne valamiféle jelentkezési módszer kidolgozása, hogy mindenki hozzáférhessen ezekhez a lehetőségekhez;

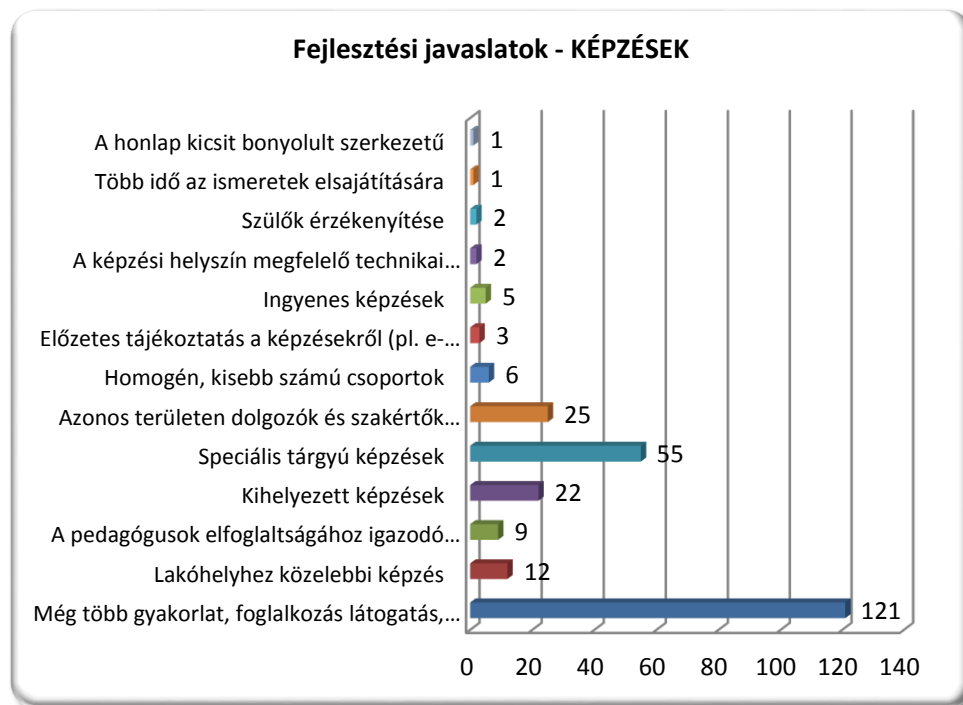
Hasznos lenne a csoportos, kihelyezett képzésekre több pénzt fordítani;

Több gyakorlati képzésre lenne szükség, egymás jó gyakorlatának megtekintésére és átvételére;

Az egyéni fejlesztési tervek készítése módszertanának és gyakorlatának alapos megismeréséhez képzések tartására lenne szükség a témában.

A képzésen résztvevők részletes javaslatokat fogalmaztak meg a jövőbeni képzésekkel kapcsolatban. Összesen 264 szövegszerű javaslat érkezett, amelyet tartalmuk szerint csoportokba rendeztünk az alábbiak szerint:

85. ábra: A válaszadók megoszlása a képzésekkel kapcsolatos fejlesztési javaslataik témakörei alapján

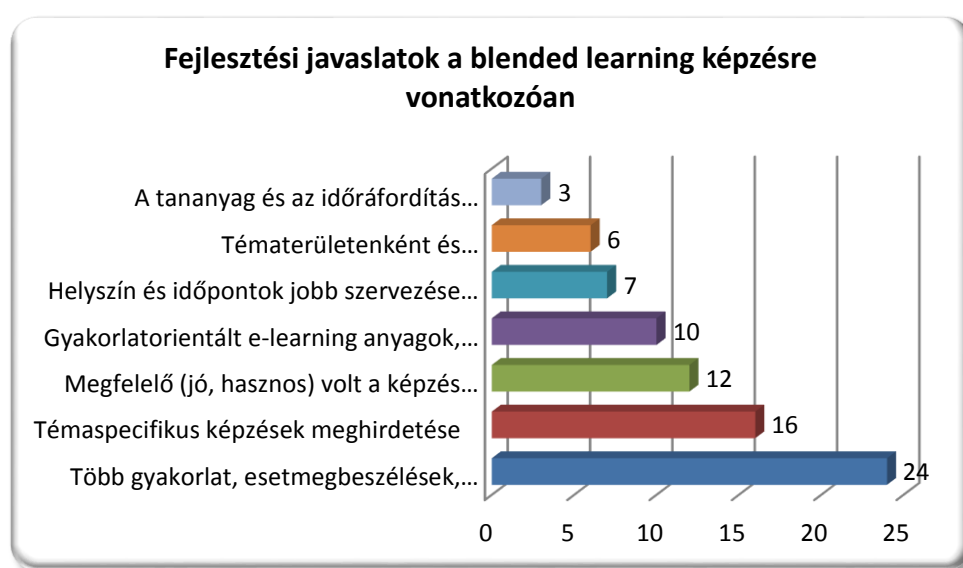
A képzésekkel kapcsolatban megfogalmazott javaslatok a gyakoriságuk sorrendjében a következők:

- Még több gyakorlatra, foglalkozáslátogatásra, kipróbálásra, begyakorlásra stb. lenne szükség;
- Hasznos lenne minél több speciális tárgyú képzés biztosítása;
- Fontos lenne, hogy az egyes képzéseken az azonos területeken dolgozók vagy azonos célcsoporttal foglalkozók vegyenek részt a tapasztalatcsere érdekében;
- Hasznos lenne minél több kihelyezett képzés megtartása a nevelőtestületek számára;
- Fontos lenne, hogy a képzési helyszínek országos lefedettséget biztosítsanak, hogy mindenki viszonylag kevés utazással eljuthasson rájuk;
- Hasznos lenne, ha a képzési időpontok jobban igazodnának a pedagógusok munkahelyi elfoglaltságához;
- Hatékonyabbak lennének a homogén összetételű, kisebb létszámú csoportok;
- Fontos lenne, hogy a jövőben is ingyenesek legyenek ezek a képzések;
- Szükség lenne előzetes tájékoztatásra a tervezett képzésekről és azok várható helyszíneiről, időpontjáról;
- Szükség lenne a szülők érzékenyítésére is, számukra szervezett képzések biztosításával;

- Több időre lenne szükség az ismeretek elsajátításához;
- A honlap kicsit bonyolult szerkezetű, nehéz megtalálni a képzési információkat és aktualitásokat.

Kifejezetten a blended learning típusú képzéshez kötődő fejlesztési javaslatok tartalom szerint csoportosított megoszlását az alábbi diagram segítségével szemléltetjük:

86. ábra: A válaszadók megoszlása a blended learning képzés kapcsán megfogalmazott fejlesztési javaslatok alapján

146

A fejlesztési javaslatok megoszlásuk sorrendjében a következők:

- Hasznosabb lenne több gyakorlat és esetmegbeszélés, valamint kevesebb elméleti ismételés;
- Témaspecifikus képzések meghirdetésére lenne szükség;
- A képzések hatékonyságát növelnék a gyakorlatorientált e-learning anyagok, feltöltött videók, valamint az online konzultációs lehetőség az előadókkal;
- Fontos lenne a helyszín és az időpontok jobb szervezése (több helyszín, közelebb a lakóhelyekhez; könnyebb jelentkezés, összevont alkalmak);
- Eredményesebben tudnának működni a tématerületenként és intézménytípusonként homogén csoportok;
- Fontos, hogy a tananyag és az időráfordítás összhangban legyen (legyen kellő idő az elsajátításra, vagy legyen az anyag rövidebb).

A részletes fejlesztési javaslatok a 12. sz. mellékletben találhatóak.

4. Főbb megállapítások, következtetések, javaslatok

Jelen fejezet keretein belül röviden összefoglaljuk a TehetségHidak Program hatékonyságának mérése érdekében lefolytatott három kérdőíves adatfelvétel (1 268 fő/ szervezet), a 30 fő részvételével lezajlott interjúk, valamint a 2014-ben végzett hatásvizsgálat (793 fő/ szervezet) főbb eredményeit, és az azokból levonható következtetéseket, megállapításokat, továbbá a kapott eredményekből következő javaslatokat.

A két vizsgálati évben a kutatásokba bevont közel 2 100 szakember beszámolója alapján a **tehetséggondozással foglalkozó intézmények és szervezetek** legfőbb jellemzői a következők:

- A **Gardneri tehetségterületek** közül legmagasabb arányban – az intézmények/ szervezetek 2/3-ában – a testi-kinesztetikus tehetségterülettel foglalkoznak, de szorosan ezt követi a térbeli-vizuális, a matematikai-logikai, az interperszonális, a nyelvészeti, valamint a természeti terület is. A szervezetek körülbelül fele foglalkozik a zenei területen tehetséges gyermekekkel és fiatalokkal, a sor végén pedig 1/3-os részesedéssel az intraperszonális tehetségterület áll. Mindez azt sugallja, hogy a tehetséggondozással foglalkozó intézmények általában nem specializálódnak egy-egy tehetségterületre, hanem alapvetően a gondozásukban lévő fiatalok tehetségterületeihez alkalmazkodva végzik segítő tevékenységüket.
- A **tehetséggondozás tevékenység** szerinti megoszlása alapján a legjellemzőbb minden esetben a szakkörök, műhelyek szervezése, valamint a versenyeztetés, versenyekre történő felkészítés. Ez utóbbi – értelemszerűen – az óvodák esetében a legkevésbé jellemző. A civil szervezetek esetében az iskolán belül zajló tehetségsegítő tevékenységek aránya a legkisebb, ami arra utalhat, hogy az oktatási intézmények jellemzően maguk végzik a tehetséggondozást az iskola falain belül, és csak kis mértékben vonnak be külső erőforrásokat ezekbe a folyamatokba.
- Míg a 2014-es adatfelvétel során a vállalt tevékenységek egyik fő jellemzője az volt, hogy azok a gyakoribbak, amelyek inkább részei az iskola napi életének, a pedagógusok hagyományos munkájának, addig a 2015-ös felmérés eredményei azt mutatják, hogy a köznevelési intézmények egyre több tevékenységben, egyre nagyobb mértékű részesedést vállalnak a tehetségek segítése érdekében, azaz egyre nagyobb teret kapnak az iskolán/tanórán kívüli tevékenységek.
- A szakemberek **tehetséggondozásra fordított ideje** egy hétre levetítve átlagosan 1-5 óra mind az iskolaidőn belüli, mind pedig az azon kívüli időszakban.
- A **tehetségazonosításra** alkalmazott legjellemzőbb gyakorlatok a pedagógusok, szakemberek javaslata, valamint a diákok önkéntes jelentkezése. Saját mérést, tesztet

a válaszadók harmada alkalmaz, és valamivel kevesebben vannak, akik a szülők javaslata alapján vonják be a gyermekeket, fiatalokat a tehetséggondozásba. A hátrányos helyzet mértéke alapján az intézmények/szervezetek egytizede dönt. Úgy tűnik tehát, hogy a tehetségek azonosítására elsősorban a személyes megfigyelés módszerét alkalmazzák, és kevésbé elterjedtek az objektívebb azonosítást lehetővé tevő mérőeszközök.

- A tehetséggondozással foglalkozó intézmények és szervezetek segítő tevékenységük **eredményességét** elsősorban a tehetséggondozásba vont gyermekek és fiatalok jó versenyeredményeivel, illetve a javuló/jó tanulmányi eredményekkel igazolják. A munkaerő-piaci szereplőkkel történő kapcsolatok kialakítása az intézmények ötödénél jelenik meg sikerkritériumként, tizedük pedig úgy gondolja, hogy tehetséggondozó tevékenységüknek nincsenek közvetlenül mérhető, kimutatható eredményei. A tehetséggondozó munka további eredményeként azonosították még az általános fejlődésben, teljesítménynövekedésben, szociális képességekben jelentkező pozitív változásokat, a közösségek erősödését, a motiváltság és érdeklődés fokozódását, valamint a nevelői munka minőségének javulását.
- A **hatékonyság mérésére** a szervezetek több mint kétharmadában a tanári megfigyelést alkalmazzák, ezt követik az intézmények közel felében az elégedettség mérés és a belső értékelés, harmadukban a tudásszint mérés, illetve az iskolai önértékelés. Úgy tűnik tehát, hogy a legelterjedtebb gyakorlat a tanárok megfigyelésén alapul, azaz nem elsősorban az objektív mérőeszközökre támaszkodnak a hatékonyság megállapításakor, hanem a tehetséggondozásban résztvevő szakemberek benyomásaira. Konkrét méréseket a válaszadók által képviselt intézmények/szervezetek kevesebb, mint a felében alkalmaznak.
- A válaszadók jelentős többsége elsősorban az internetről, szakmai honlapok tartalmait böngészve, illetve több mint a felük országos szakmai szervezetektől kapott tájékoztatás alapján jut naprakész információkhoz a tehetséggondozás témakörében. Az országos szakmai szervezetek körében a MATEHETSZ áll magasan az első helyen (84%), a honlapok tekintetében pedig a tehetség.hu, valamint a matehetsz.hu portálok jelentik a tájékozódás eszközeit a tehetségsegítő szervezetek háromnegyede esetében. A 2014-es felmérés eredményeihez képest komolyabb javulás volt mérhető a MATEHETSZ-től tájékozódók arányában. Kijelenthető tehát, hogy a tehetséggondozással összefüggő kérdésekben az elsődleges és legelterjedtebb információforrást a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, valamint az általa működtetett honlapok és hírlevelek jelentik.
- A **MATEHETSZ beágyazottságát** mutatja az is, hogy szinte valamennyi kutatásba bevont szervezet részt vett már a Tehetséghidak Program pályázatain, a MATEHETSZ hírlevelet háromnegyedük olvassa, és nagyjából ugyanilyen arányú a tehetség.hu portált rendszeresen látogatók aránya is. A MATEHETSZ által biztosított képzéseken kétharmaduk vett már részt. A MATEHETSZ szakmai rendezvényeit látogatja, illetve a Génusz sorozat keretében megjelenő könyveket szintén közel kétharmadnyian olvassák. A 2014-es vizsgálathoz képest valamennyi szolgáltatás igénybevétele tekintetében jelentős emelkedés tapasztalható.

- A Tehetséghidak Program keretében megrendezett eseményeken a vizsgálatba vontak négyötöde részt szokott venni, ami 2014-hez képest közel 20%-os emelkedést jelent. Megállapítható tehát, hogy a Tehetséghidak Program rendezvényei ismertek és népszerűek a tehetséggondozással foglalkozó szervezetek körében.

A tehetséggondozás finanszírozása

A tehetséggondozásra rendelkezésre álló források kapcsán szembevetendő, hogy elsősorban pályázati lehetőségek biztosítják a pénzügyi fedezetet a tevékenységekhez. A 2014-ben mért 74%-ról 2015-ben 87%-ra nőtt a pályázatot benyújtók aránya. A Tehetséghidak Program pályázatainak részesedése kimagasló (77%), és évről évre emelkedő tendenciát mutat. A másik jellemző, ám sokkal szolidabb támogatási lehetőséget a Nemzeti Tehetség Program biztosítja. Más pályázati források, illetve az üzleti és piaci szférából érkező támogatások elenyésző mértékben vannak jelen. Külön kiemelés érdemelnek a KLIK-es fenntartású intézmények, amelyek – saját költségvetés hiányában – szinte kizárólag külső támogatásokból tudnak forrásokat biztosítani tehetséggondozó tevékenységeikhez.

Tehetséghidak Program - megvalósítás

- Az elektronikus pályázati rendszert a szakemberek kifejezetten felhasználóbarátnak tartják. Úgy ítélik meg, hogy a pályázati és beszámolási eljárások folyamatos egyszerűsítésével a támogatásokkal együtt járó dokumentációs, elszámolási kötelezettségek sem jelentenek túlzott megterhelést az intézmények/ szervezetek számára.
- A kutatás résztvevői egyöntetűen kiemelték, hogy a MATEHETSZ-es munkatársak segítőkészsége és felkészültsége példanélküli.
- A bevont szakemberek abban is egyetértettek, hogy a MATEHETSZ által szervezett programok segítséget nyújtanak ahhoz is, hogy minden érintett egymásra találjon (szakmai együttműködők, tehetséges diákok, szülők).
- Az elmúlt években pozitív változásokat tapasztaltak a pályázati kiírásokban, mind a megfogalmazásukat és közérthetőségüket, mind pedig a tartalmukat illetően. A rendszeresen megújított szakmai-tartalmi elvárások a tehetséggondozó szakembereket is folyamatos megújulásra, felülvizsgálatra, új utak keresésére sarkallják.
- Negatívumként a megvalósítási időszak rövidegét emelték ki sokan. A tehetségsegítő szakterület forráshiányos jellegére tekintettel kifejezetten fontosnak tartanak, ha legalább egy évre előre megismerhetővé válhatnának a tervezett támogatási célok, a pályázatok meghirdetésének várható időpontjai, illetve a megvalósítás időkeretei.
- A tehetséggondozó szakemberek és szervezeteik több területen is (nem csak a pályázati források oldaláról) számítanak az országos szakmai szervezet, azaz a MATEHETSZ támogatására. A kutatás eredményei egyértelműen alátámasztják, hogy rendkívül nagy igény mutatkozik a MATEHETSZ által biztosított szolgáltatásokra, szakmai-fejlesztő

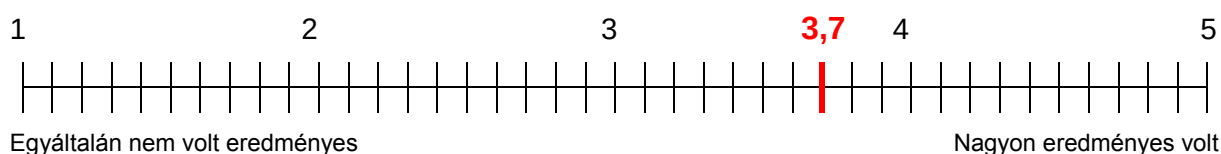
programokra, a Tehetséghidak Program keretein belül nyújtott támogatásokra, illetve az információs/tájékoztató tevékenységre is.

A Tehetséghidak Program egyes elemeinek eredményessége a kutatás tükrében

A kutatás során a megkérdezettek valamennyi általuk ismert program kapcsán egy skála segítségével kifejezhették, hogy az adott programot mennyire tartották eredményesnek.

Az alábbiakban összefoglaljuk az egyes programok/programmelemek kapcsán feltárt legfőbb megállapításokat, illetve bemutatjuk az adott programhoz/programmelemhez rendelt eredményességi mutatót (az egyes értékelések átlagértéke formájában).

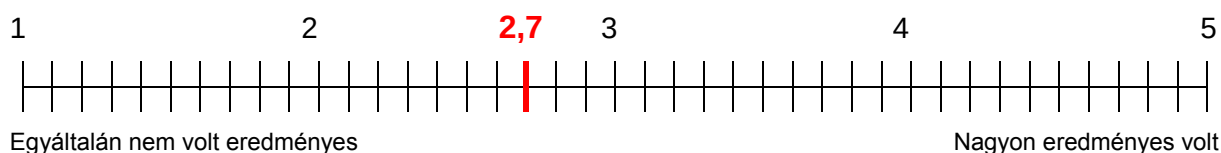
Tehetség Piac tér

A Tehetség Piac tér alprojekt kapcsán a programban érintettek kiemelték, hogy nem csak szakmailag tartják hasznosnak, hanem a bevont tehetségek is pozitívan nyilatkoztak a lehetőségről.

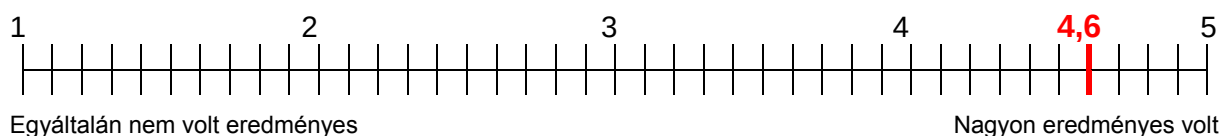
150

Genius Loci díj

A programot kis számban értékelték, ugyanakkor a hatékonyságának megítélése enyhén negatív. A szakemberek hasznosnak tartanák, ha a díjak regionális szinten kerülnének odaítélésre.

A Tehetség hónapja

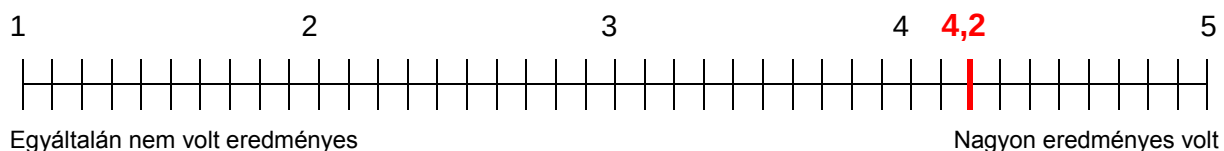
A pályázat előnyeként azonosították a különböző tehetséggondozással foglalkozó szervezetek és intézmények együttműködési kötelemét, ami nagymértékben segítette a térségi szintű szakmai kapcsolatok elmélyítését, új partnerek hálózatba kapcsolását.

Kifejezetten hasznosnak ítélték, hogy a MATEHETSZ honlapján közzé lehetett tenni az események beharangozóját, aminek köszönhetően több médiumban is megjelentek a tehetséggondozást népszerűsítő híradások.

A rendezvények volumenére és hasznosságára tekintettel a jövőben érdemes lenne a tehetségnapok megszervezéséhez nagyobb forrásokat rendelkezésre bocsátani.

A tehetségnapok egyik legnagyobb eredményének a válaszadók a nem szakmai közönség tehetséggondozással kapcsolatos érzékenyítését tartják.

Módszertani Tehetségfejlesztő Jó Gyakorlatok Adaptálása - műhelymunka

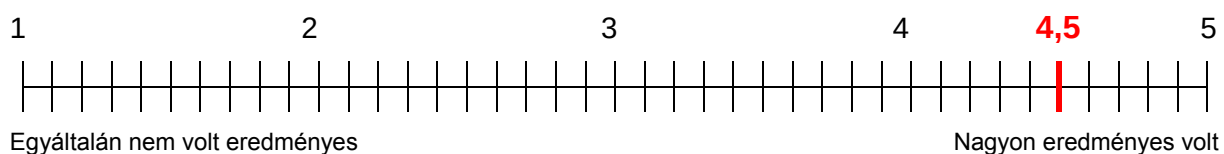

151

A műhelymunkák legfőbb érdeme a jól kiválasztott gyakorlatok, az elkötelezett segítők, valamint a saját élményű tapasztalatszerzés. Az események gyakorlati jellegét támasztja alá, hogy a résztvevők többsége a műhelymunkát követően azonnal tudta alkalmazni az új módszereket saját környezetében.

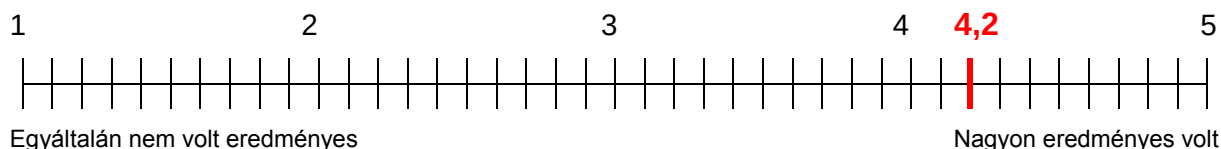
A résztvevők kiemelték a segítők szakmai felkészültségét és támogató attitűdjét, illetve azt, hogy a MATEHETSZ-es munkatársak is ott voltak végig a műhelyeken, és aktívan részt vettek a tevékenységekben.

Könyvküldési akció

A program eredményességét magasra értékelték a válaszadók, de ahhoz sem szövegszerű észrevételt, sem fejlesztési javaslatot nem fűztek.

Egyéni tehetségfejlesztő program

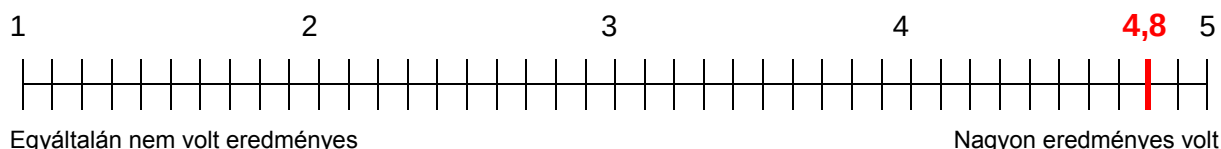
A szakemberek a 30 órás egyéni és a 20 órás csoportos foglalkozást arányaiban megfelelőnek tartották, ugyanakkor az időtartam újragondolását kérik: szakmai szempontok alapján legalább egy féléves keretre lenne szükségük, annak érdekében, hogy a foglalkozások során elinduló lelki folyamatoknak legyen kifizetése, érési ideje.

Ez a program azzal, hogy a tehetséget hívja meg és nem a pszichés problémát, lehetővé teszi, hogy ezek a fiatalok ne elkallódjanak és tönkremenjenek, hanem nyilvánosságra kerül a probléma, és annak a feloldására is lehetőség nyílik. A program a serdülők megküzdési eszköztárának a kialakítását, bővítését és beépülését célozza, de azt is eredményként értékeli, ha legalább azt sikerül rögzíteni, hogy kérhetnek segítséget az elakadásaikban, ami a jövőben is egy jó lehetőség lehet számukra.

Módszertanilag érdemes lenne a programot felülvizsgálni az előző fejezetben összefoglalt javaslatok mentén annak érdekében, hogy a programba vont tehetséges fiatal környezetét (szülők, pedagógusok) is jobban illeszteni lehessen a fejlesztési folyamathoz.

152

Csoportos tehetségfejlesztő tevékenységek

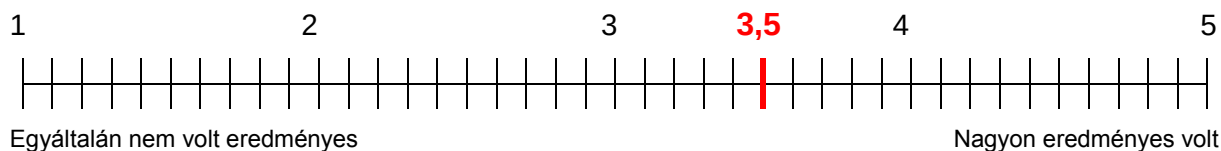

A pályázat kiemelkedő érdeme, hogy többféle program megvalósítására nyílt lehetőség egyetlen pályázat benyújtásával. A többféle tevékenység nagyon jól segítette a sokrétű tehetséggondozó munkát. Mivel három oldalról lett támogatva, sokkal hatékonyabbá vált a fejlesztő folyamat.

A többségi tapasztalat alapján határozottan tetten érhetők a pozitív változások mind a tantestületben, mind a pedagógus-diák kapcsolat alakulásában, mind pedig a bevont szülők hozzáállásában.

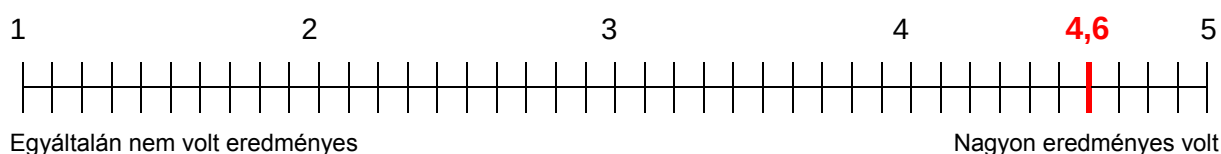
Az általános értékelés során ez a programelem kapta a legpozitívabb értékelést, azaz a szakemberek ezt a támogatási formát ítélték a legeredményesebbnek.

Tizenkettő nem egy tucat pályázat

A program eredményességét a középestől jobbra értékelték a válaszadók, de ahhoz sem szövegszerű észrevételt, sem érdemi fejlesztési javaslatot nem fűztek.

Képzések

A Tehetséghidak Program keretében biztosított képzések az egyik legeredményesebbnek ítélt programja a kiemelt projektnek.

A tehetséggondozással foglalkozó szakembereknek számos (több mint 140 féle) képzés áll rendelkezésére ismereteik és tapasztalataik bővítésére. A képzések között megtalálhatóak a Felnőttképzési Akkreditációs Testület, illetve a Pedagógus-továbbképzési Akkreditációs Testület által akkreditált képzések éppúgy, mint az idei évben kifejlesztett blended learning típusú képzések.

A képzéseken résztvevők jelentős többsége (88%-a) számolt be arról, hogy részben vagy egészében hasznosítani tudja a képzéseken megszerzett tapasztalatait, ami mindenképpen ezen szakmai alkalmak hasznosságát és eredményességét jelzi.

A szakemberek többsége (82%-a) úgy ítéli meg, hogy a képzés segítségével hatékonyabbá vált tehetséggondozó munkája, ám több mint a felük úgy gondolja, hogy mindez nem mutatható ki közvetlenül.

Érdemes lenne tehát a jövőben megvizsgálni, hogy hogyan lehetne objektíven kimutathatóvá tenni ezen programok hasznosulását és eredményességét.

További hozadéka ezeknek a képzéseknek, hogy az ott megszerzett ismereteket nem csupán a tehetséggondozásban, hanem más területeken (például felzárkóztatás) is nagyon jól és eredményesen tudják alkalmazni.

A kutatásban résztvevők többsége arról számolt be, hogy más munkatársai is részt vettek már a Tehetséghidak Program keretében biztosított képzéseken. Mindez arra utal, hogy a tehetséggondozás és a szakemberek szakmai támogatása tekintetében ezek az intézmények és szervezetek nagymértékben számítanak a MATEHETSZ-re, és az általa biztosított továbbképzésekre, szakmai programokra.

A képzéseken szerzett ismeretek és tapasztalatok a tehetséggondozás napi gyakorlatában az alábbi területeken mutatkoznak meg leginkább (1-től 5-ig terjedő skálaérték, ahol az 1-es az „egyáltalán nem jellemző” választ, az 5-ös pedig a „teljes mértékben jellemző” választ jelenti. Az egyes állítások mögött zárójelben közölt átlagérték az összes válasz átlageredménye.):

- Nagyobb figyelem irányul a gyerekek erősségeire, kiemelkedő teljesítményére (4,2)
- A tehetséggel kapcsolatban gyarapodott az elméleti tudás (4,2)
- Nagyobb figyelmet kapnak a gyermekek/fiatalok kreatív ötletei (4)
- Bővültek a mindennapi munka során hasznosítható gyakorlati ismeretek (4)
- A képzés elvégzése óta fontosabbá vált a tehetséggondozás ügye (3,9)
- Több hasznos tehetséggondozó módszer ismerete (3,9)
- A tehetséges tanulók jobb felismerése (3,8)
- A tanulók konkrét tehetségének jobb azonosítása (3,7)
- A képzés hatására bővültek az intézmény szakmai kapcsolatai a tehetséggondozás terén (3,7)
- Javult a gyerekek fejlettségi szintjének megfelelő feladatok kiválogatásának minősége (3,7)
- A képzés hatására erősödött az intézmény tehetséggondozó tevékenysége (3,7)
- A képzés hatására jelentősen változtak a tanulókkal való foglalkozás módszerei (3,5)

154

Alapvetően minden állítás esetében a válaszok átlagértékei a pozitív tartományban vannak, ami azt jelenti, hogy minden területen tapasztalhatóak a képzések hatásai. A tehetséggondozás tudatosulásával, az ez irányú tevékenységek tudatosabb végzésével összefüggő állítások esetében mutatkozik a legnagyobb mértékű előrelépés, ami a terület iránti elköteleződés erősödésére utal.

Az elméleti és a gyakorlati ismeretek bővülése szintén jó eredménnyel szerepelnek. A egyén ismereteinek gyarapodása azonban nem feltétlenül hat közvetlenül az intézmény egészére, így azon állítások, amelyek intézményi szintű változásokat nevesítenek, nem törvényszerűen utalnak a képzés eredményességére.

A tehetségazonosítás kapcsán mért értékek az alsó tartományban vannak, ami arra utal, hogy a tehetséggondozó munka egyik legnehezebb pontján, a tehetségigéretnek felismerésében még mindig akad bizonytalanság. A jövőben mindenképpen érdemes lenne erre a területre kiemelt figyelmet fordítani, hiszen a későbbi fejlesztő folyamat sikere is azon múlik, hogy miként sikerül a valódi tehetséget azonosítani.

A kutatás alanyainak jelentős többsége (90%) a jövőben is szívesen részt venne szakmai képzéseken. Közöttük lényegesen nagyobb arányban vannak azok, akik speciális, konkrét területekre fókuszáló képzéseken vennének részt (75%), mint azok, akik további általános, megalapozó képzéseket tartanának szakmai fejlődésük szempontjából hasznosnak (15%).

A hosszabb időtartamú képzéseken a megkérdezettek több mint a fele (59%) venne részt, míg e-learning képzéseken 63%-uk. E képzéstípus kapcsán a szakemberek több mint 10%-a arról nyilatkozott, hogy saját magát nem tartja alkalmasnak az ilyen típusú ismeretszerzésre.

Az e-learning képzésekkel szemben támasztott ellenérzések sorában hangsúlyos helyen szerepel az ilyen típusú képzések személytelensége, valamint az egymástól való tanulás és tapasztalatcsere lehetőségének hiánya. A felvetett hátrányokra adhatnak választ azok a képzések, amelyek a személyes képzési alkalmakat kihelyezett külső gyakorlati műhelyekkel kombinálják. Ilyen jellegű képzéseken a válaszadók 74%-a venne részt.

A 2014-es adatfelvételhez képest összességében valamelyest mérséklődött a további képzéseken való részvételi hajlandóság valamennyi képzéstípus esetében, ami valószínűsíthetően a 2015 első felében lebonyolított számos képzésnek tulajdonítható.

Az önrő vállalásával járó képzéseket a szakemberek alapvetően nem utasították el, azonban csak kis mértékben tudnának/szeretnének anyagilag is hozzájárulni a képzéseken való részvételükhöz. Prognosztizálható, hogy amennyiben a MATEHETSZ által biztosított képzések tömegesen részvételi díjhoz kötöttek lennének, alaposan visszaesne az érdeklődés irántuk.

A Tehetséghidak Program Képzések alprojekt fontos eleme volt a tehetséggondozáshoz kapcsolódó szakmai kiadványok elkészítése. A program folytatta a Tehetséghidakat megelőző, a Génusz kiemelt projektben megkezdett könyvsorozat bővítését. A Tehetséggondozó/Génusz sorozat keretein belül 47 kiadvány került kiadásra papíralapon és elektronikus formátumban is. A szakemberek valamivel több, mint egyharmada olvasta már a kiadványok valamelyikét. Ez az arány 2014-hez képes enyhe emelkedést mutat.

A kutatásba vont szakemberek többsége szívesen olvasna bevált jó gyakorlatokról, illetve forgatna gyakorlatokat tartalmazó módszertani kiadványokat.

A kiadványok sorában több hasonló tárgyú anyag is található, javasoljuk tehát a MATEHETSZ gondozásában lévő szakmai anyagok hangsúlyosabb promótálását a szakemberek körében.

Blended learning képzések tapasztalatai

A blended learning képzésen résztvevők több mint 90%-a nyilatkozott arról, hogy részben vagy egészében hasznosítani tudja a tehetséggondozó tevékenysége során a képzésen megszerzett tapasztalatait.

A válaszadók 71%-a érzi a képzés pozitív hatásait, de ezeket nem tudja kimutatható, alátámasztható módon bemutatni mindennapi tehetséggondozó munkája során.

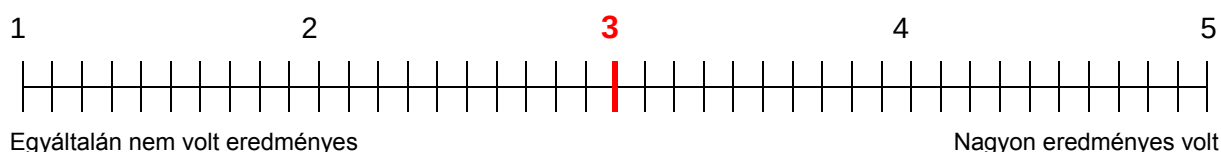
A blended learning képzés résztvevői többségnek nem okozott nehézséget a tananyag elsajátítása, ez a módszer általában megkönnyítette számukra a tanulást, támogatta az ismeretek elsajátítását, és úgy ítélték meg, hogy ezzel a módszerrel valamivel több információ volt átadható, mint a hagyományos képzési forma során, illetve nem okozott a többség számára gondot az sem, hogy az önálló tanulás ideje alatt is fennmaradjon a motivációja.

A pozitívumok között az szerepel, hogy a tananyag „visszanézhető”, mindig rendelkezésre áll, és előre fel lehet belőle készülni a kontaktnapokra, így sokkal felkészültebben tudnak részt venni a képzésen. Kiemelték továbbá a rugalmas időbeosztást, és az egyénhez igazodó haladási ütemet. Fontos továbbá, hogy az ilyen típusú képzések gyakorlatorientáltak, hasznos ismerteket nyújtanak, és a megszerzett elméleti ismeretekhez gyakorlati módszereket adnak, továbbá interaktívak, kooperatívak és változatos módszereket kínálnak a résztvevők számára.

Habár lényegesen kevesebb negatívumot említettek, mint pozitívumot, a hátrányok között a legtöbben azt emelték ki, hogy nehéz/ időigényes volt számukra az egyéni felkészülés, illetve hiányolták, hogy nem volt módjuk az azonnali kérdésfeltevésre, ezért az egyéni felkészülést személytelennek tartották.

A válaszadók által megfogalmazott pozitív vélemények a megvalósított képzések sikerét támasztják alá, a kritikai észrevételek pedig arra adnak lehetőséget, hogy a MATEHETSZ a jövőben még inkább tökéletesíteni tudja a képzések megtartásához szükséges feltételeket és körülményeket.

Kortárcsoport pilot program

156

A program eredményességét az érintett szakemberek közepesre értékelték. A programmal kapcsolatban megfogalmazott pozitívum, hogy kiváló eszközt jelentett a közösségformálásra.

Tehetségsegítő Tanácsok

A Tehetségsegítő Tanács azzal a céllal jöttek létre, hogy a lehető legszélesebb szakmai és társadalmi összefogással segítsék a tehetségek felkutatását, fejlesztését, a tehetséges gyerekek és fiatalok produktumainak hasznosulását, valamint a szükséges erőforrások bővítésének lehetőségeit. Működésüket tehát akkor tekinthetjük sikeresnek, ha minél kiterjedtebb kapcsolati hálóval rendelkeznek, a tehetséggondozó szakemberek ismerik tevékenységüket, és abba be is kapcsolódnak, ha érdemben hozzá tudnak járulni a térség tehetségsegítő munkájához a terület társadalmi elfogadottságának növelése, konkrét szakmai-támogató tevékenységek révén.

A 2014-ben lefolytatott részkutatás során a Tanácsok képviselői úgy gondolták, hogy működésükkel alapvetően elérték a megalakuláskor kitűzött célokat, azonban az együttműködések, valamint a forrásbevonás terén van még fejleszteni valójuk.

2014-ről 2015-re valamelyest csökkent (50% alatti) azon Tehetségpontok és egyéb szervezetek aránya, amelyek szorosabban vagy lazábban, de kötődnek a térségükben működő Tehetségsegítő Tanácshoz.

Azok a Tehetségpontok és tehetséggondozással foglalkozó egyéb szervezetek, amelyek kapcsolatot ápolnak a testületekkel, úgy ítélik meg, hogy a Tanácsok leghasznosabb tevékenységei a tehetséggondozó programok, valamint a tehetségnapok megvalósítása, illetve hangsúlyos helyen szerepelnek a szakmai fejlődést támogató konferenciák és előadások, a versenyeztetéssel és felkészítéssel kapcsolatos aktivitások, a szakmai képzések szervezése, a pályázati tájékoztatók és felkészítők, illetve a közösen kidolgozott és benyújtott pályázatok. 2014-ben néhányan kiemelték még a helyi kiállítások szervezését, publikációk támogatását, információs adatbázis létrehozását, különböző klubok megalakítását, illetve a tanácsi szinten folytatott módszertani tevékenységet. Ezek a tevékenységek is hasznos együttműködési felületet biztosíthatnak térségi szinten a tehetséggondozó szervezetek és szakemberek számára.

A jövőben tehát érdemes a Tehetségsegítő Tanácsok együttműködéseinek a számosságát, illetve azok minőségét fejleszteni annak érdekében, hogy valóban a lehető legszélesebb szakmai és társadalmi összefogással legyenek képesek célkitűzéseiket megvalósítani.

Hátrányos helyzetű tehetségek segítése

A TehetségHidak Program fontos célkitűzése a hátrányos helyzetű tehetségek, illetve a valamely okból hátrányos helyzetű tehetséges gyermekek és fiatalok támogatása. Ennek érdekében, a kiemelt projekt keretében részben speciális és komplex tehetséggondozó programok megvalósítása került támogatásra a hátrányos helyzetű gyermekek tehetségének kibontakoztatása érdekében, részben pedig valamennyi további programelem kapcsán kiemelt figyelmet kapott ez a terület.

A hátrányos helyzet megállapítására a tehetséggondozó intézmények és szervezetek többféle módszert alkalmaznak, vagy éppen nem alkalmaznak, de egyik sem tekinthető túlságosan elterjedtnek vagy éppen egzaktaknak. A különböző módszereket alkalmazó szervezetek arról adtak számot, hogy tehetségsegítő programjaikban közel 10%-os a hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok részesedése.

Mindebből az következik, hogy komoly kihívást jelent a hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok objektív „beazonosítása”. Az alkalmazott módszerek többsége elsősorban a személyes megfigyelésekre, és esetleg néhány, a hátrányos helyzet kapcsán azonosított élethelyzet meglétének vizsgálatára támaszkodik. A hátrányos helyzet megállapításához célszerű lenne a jövőben módszertani támogatást nyújtani.

A kifejezetten hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok részvételével megvalósult tehetségsegítő programok legfőbb eredményei a képességek és társas készségek fejlődése, a kapcsolatok javulása, valamint a motiváció erősödése terén érhetőek tetten, továbbá megjelennek a versenyeredményekben is.

További eredmény a diákok előtt álló pozitív lehetőségek felismerése, az érdeklődés „felébredése”, a rejtett képességek felfedezése, azaz az önbizalom fejlődése. Nehézséget a lemorzsolódás, valamint a kitartás hiánya jelent leginkább.

A hátrányos helyzetűekkel (is) foglalkozó szakemberek úgy ítélik meg, hogy a hátrányos helyzetű tanulók tehetséggondozása kis mértékben, de esetenként különbözik a nem hátrányos helyzetű tanulók tehetséggondozásától. Nagyobb az egyetértés a tekintetben, hogy ma Magyarországin egy hátrányos helyzetű tanulónak kevesebb esélye van tehetsége kibontakoztatására, mint egy nem hátrányos helyzetű tanulónak, illetve a tapasztalatok szerint a hátrányos helyzetű tanulók az átlaghoz képest kisebb arányban tudják kibontakoztatni tehetségüket. Megoszlik a szakemberek véleménye arról, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok bevonásával megvalósult programok eredményei kimutathatóak-e már rövidtávon is, vagy inkább több időre van szükség a kézzel fogható eredmények megmutatkozásáig. Ez a kettősség abból fakadhat, hogy a hátrányos helyzetű tehetségek/tehetségígérek esetében gyakran – párhuzamosan, vagy a konkrét tehetség kibontakoztatásának támogatását megelőzően – szükség van a felzárkóztatásra is.

Összefoglalva tehát azt a következtetést lehet levonni, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok tehetséggondozása részben azonos, részben azonban eltér az általános tehetségsegítéstől attól függően, hogy milyen egyéb személyiségbeli, szociális vagy kognitív kompetenciák fejlesztésére van szükség a tehetség kibontása érdekében.

A Tehetségidák Program megvalósulása módjának, illetve az egyes programok, programelemek eredményességének és hasznosulásuk mértékének feltárásából az alábbi főbb következtetések és javaslatok vezethetők le:

- A Tehetségidák Program jelenti a **legfőbb támogatási forrást** a tehetséggondozással foglalkozó szakemberek számára;
- A kiemelt projektet megvalósító **Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége** az általa nyújtott szakmai-módszertani és információs szolgáltatások révén mára a **tehetséggondozás elsődleges és megkerülhetetlen szereplőjévé** vált.
- A MATEHETSZ munkatársainak szakmai felkészültsége, hozzáállása, rugalmassága és **partnerközpontúsága** kimagasló és **példaértékű**, ami nagymértékben hozzájárult a Tehetségidák Program színvonalas és eredményes megvalósulásához.
- **Valamennyi**, a Tehetségidák Programmal elérni kívánt **célkitűzés alapvetően teljesült**: minden program és programelem vonatkozásában a szakmai célcsoport konkrét eredményekről számolt be, és nem volt a Programnak olyan része, amelyet ne tartottak volna valamilyen mértékben hasznosnak tehetséggondozó munkájuk során.
- Mint minden fejlesztő folyamatot, így a Tehetségidák Program keretében megvalósított és támogatott projekteket, eseményeket, képzéseket is lehet, sőt időnként kötelező felülvizsgálni, és a szükséges **finomhangolást** elvégezni. Ehhez a

tevékenységhez nyújthatnak segítséget a 2014-es és 2015-ös hatásvizsgálatok során összegzett visszajelzések.

- A vizsgálatokból levezethető legfőbb tapasztalatok, illetve a továbbfejlesztés (2014-2020) főbb irányai a következők lehetnek:
 - A tehetséggondozás területén több olyan tevékenység is azonosításra került, amelyek – habár szakmailag indokolt lenne – nem rendelkeznek egységes szemlélettel vagy mérőeszközökkel. A szakemberek részéről is ezeken a területeken érzékelhető a legnagyobb fokú bizonytalanság. Fontos lenne a 2014-2020-as időszakban kifejleszteni és bevezetni azokat a módszereket, eszközöket, illetve szakmai sztenderdeket, amelyek még hiányoznak a tehetségsegítés területén (pl. hátrányos helyzet egységes meghatározása, a tehetségazonosítás módszerei tehetségterületenként stb.)
 - Érdemes lenne a jövőben még nagyobb hangsúlyt helyezni a tehetséggondozás hatékonysága objektív mutatókon alapuló mérési technikáinak elterjesztésére, szükség szerinti kidolgozására. Az eredményesség és hatékonyságmérés ma még hiányzó módszereinek és eszközeinek a kifejlesztése a következő projekt egyik célkitűzése lehet.
 - A szakemberek felkészítése, szakmai támogatása kiemelkedő és rendkívül eredményes a célcsoport visszajelzései alapján. A képzések jövőbeni biztosítására is jelentős igény mutatkozik. A képzések hatékonyságának és eredményességének növelése érdekében a jövőben érdemes lenne az egyes képzési programokat felülvizsgálni, és lehetőség, illetve szükség szerint olyan módon átalakítani, hogy azok kifejezetten gyakorlati, a mindennapok során alkalmazható, a képzés során pedig kipróbálható és begyakorolható eszközöket és módszereket adjanak a képzésen résztvevők részére.
 - A tehetséggondozás akkor válhat igazán eredményessé, ha valamennyi érintett bevonásra kerül és elkötelezetté válik az ügy iránt. Kifejezetten sikeresnek értékelték a szakemberek azokat a programelemeket, amelyek a szülők bevonását célozták, illetve a szülő – pedagógus – tehetséges fiatal háromszög fejlesztését, az együttműködések megerősítését szolgálták. Érdemes a jövőben a tehetséges fiatal közvetlen környezetének további bevonását támogató programokra nagyobb hangsúlyt helyezni.

- Valamennyi, a tehetségígéretek, tehetséges fiatalok és közösségeik segítségét szolgáló programelemet kimagaslóan eredményesnek ítélték a szakemberek. Ezen programok támogatására a jövőben is nagy szükség lenne.
- A csoportos támogatási formák mellett, azokat kiegészítve megjelenő **egyéni fejlesztések biztosítása** is elengedhetetlen a tehetség kibontakoztatásához. A **szülők és a pedagógusok aktívabb bevonása** révén ezek a programelemek hatékonyabbá tehetők.
- A tehetséggondozás akkor válhat igazán nemzeti üggyé, ha minél szélesebb társadalmi együttműködésben valósul meg. Mind a szakemberhálózat megerősítése, az **együttműködések ösztönzése**, mind pedig a nyilvánosság **nagyobb arányú biztosítása** hozzájárulhat ahhoz, hogy a tehetséges gyermekek és fiatalok egy nyitott, a tehetséget értéknek tekintő és támogató környezetben teljeshedhessenek ki. Ennek érdekében a jövőben érdemes tovább ösztönözni az együttműködésekben megvalósuló tevékenységeket, a tehetségsegítést népszerűsítő eseményeket, valamint érdemes lenne nagyobb hangsúlyt helyezni az **eredmények kommunikációjára** is.
- Mint minden, a humántőke fejlesztését célzó beavatkozásnak, a tehetséggondozásnak is végső soron a fő célkitűzése az ország gazdasági potenciáljának növelése. A társadalom jólétének és a gazdaság fellendítésének legfőbb alanya az ember. Minél több tehetséges emberre van szükség ahhoz, hogy egy társadalom sikeresen működhessen. Ennek érdekében a munkaerőpiac munkáltatói oldalának is elemi érdeke kell, hogy legyen a tehetséggondozás, ami hozzájárulhat a kreatív és innovatív, kiemelkedő szakmai ismeretekkel és kompetenciákkal rendelkező munkavállalók minél nagyobb arányú rendelkezésre állásához. Éppen ezért a folytatásban mindenképpen szükség van a munkáltatók nagyobb arányú bevonására, érzékenyítésükre, **társadalmi felelősségvállalásuk ösztönzésére**, valamint aktívabb bevonásukra a tehetséggondozás folyamatába.

Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége
Tehetséghidak Program

Cím: 1518 Budapest, 112 Pf. 146
Székhely: 1119 Budapest, Méternők. u 39.
Telefon: +36 (1) 799 7970 Fax: +36 (1) 688 4880
info@tehetseg.hu / www.tehetseg.hu

5. A MATEHETSZ tehetség.hu portálja és kapcsolódó szolgáltatások látogatottságának és használatának elemzése

Jelen fejezetben a MATEHETSZ tehetség.hu portáljának és a hozzá kapcsolódó szolgáltatások látogatottságát, valamint használatát vizsgáljuk meg a Google Analytics webanalitikai szoftver adatain keresztül. Az elemzéshez a 2014. január 1-je és a 2015. június 1-je között rögzített adatokat használjuk fel. A hosszabb időtáv elemzésének alapul vételét az indokolja, hogy ennek segítségével tudjuk a lehető legtöbb szempontból elemezni az adatokat.

A vizsgált időszakban összesen 395,7 ezer felhasználó látogatott el a honlapra. Jelen esetben azokat tekintjük felhasználóknak, akiknek a kiválasztott dátumtartományban volt legalább egy munkamenetük.⁷ Az adat tartalmazza az új és a visszatérő felhasználókat is. A tárgyidőszakban összesen 601,5 ezer munkamenet történt, amely azt az időszakot jelenti, ami alatt a felhasználó aktívan végez valamilyen tevékenységet a webhelyen (Minden használati adat (képernyő-megtekintések, események stb.) egy munkamenethez kapcsolódik.⁸ Felhívjuk a figyelmet, hogy a Google Analytics szolgáltatás a munkamenet és a látogatást szinonimaként kezeli. Az adatok elemzése során hasonlóképp járunk el, mindkét kifejezést használjuk.

24. táblázat: A tehetség.hu portál látogatottsági statisztikájának alapadatai

ADATTÍPUS	2014. JANUÁR 1. - 2015. JÚNIUS 1. KÖZÖTTI IDŐSZAKRA VONATKOZÓ ADAT
Felhasználók száma (fő)	395 747
Munkamenetek száma (db)	601 494
Oldalmegtekintések száma (db)	1 578 353
Oldal/munkamenet hányadosa	2,62
Munkamenetek átlagos hossza (perc : másodperc)	2:08
Visszafordulási arány (%)	65,31

⁷ „A munkamenetek teljes száma a kiválasztott dátumtartományon belül. A munkamenet az az időszak, amely alatt a felhasználó aktívan végez valamilyen tevékenységet a webhelyen, az alkalmazásban stb. Minden használati adat (képernyő-megtekintések, események, e-kereskedelem stb.) egy munkamenethez kapcsolódik.”

Forrás: Google Analytics

⁸ Forrás: uo.

2014. január 1-je és 2015. június 1-je között összesen 1,6 millió oldalmegtekintés⁹ és 1,2 millió egyedi oldalmegtekintés¹⁰ történt. Az átlagos munkamenet 2,6 oldal/munkamenet¹¹ volt, amely azt mutatja meg, hogy a felhasználók munkamenetenként átlagosan ekkora oldalmennyiséget tekintettek meg a honlapon belül. Egy munkamenet átlagos időtartama két perc és nyolc másodperc volt, tehát egy felhasználó ennyi időt töltött átlagosan a webhelyen. A felhasználók átlagosan egy perc tizenkilenc másodpercet töltöttek „egy adott oldal vagy képernyő, illetve oldal- vagy képernyőcsoport megtekintésével”¹².

Releváns információ továbbá, hogy a honlapra látogatók jelentős része (65,3%-a) a felhasználók azon csoportjába sorolható, akik a belépő oldalról továbblépés, interakció nélkül elhagyták a webhelyet¹³. Fontos, hogy itt a belépő oldal nem feltétlenül a tehetség.hu portál nyitóoldalát jelenti, hanem a webhely bármely oldalát, amelyet a felhasználó elsőként nyit meg.

5.1. A MATEHETSZ tehetség.hu portál látogatóinak és látogatottságának jellemzői

A tehetség.hu portál látogatottsága kapcsán elsőként azt vizsgáljuk meg, hogy a felhasználók alapvetően mely országokból, mely településekről keresik fel a webhelyet. Ezt követően azt elemezzük, hogy a látogatók mennyi időt töltenek el a honlapon, illetve az egyes látogatások alkalmával hány oldalt tekintenek meg.

A munkameneteket országok szerinti bontásban vizsgálva megállapítható a magyarországi látogatók dominanciája (85. ábra). Az általunk vizsgált időszak munkameneteinek több mint 90%-a Magyarországhoz kapcsolható.

Magyarországot Románia és Szerbia követi, azonban szerepük elenyészőnek tekinthető. E két országból együttesen kevesebb, mint 25 ezer látogatás került regisztrálásra, amely szerény mértékű a magyar közel 550 ezres látogatói adathoz képest.

⁹ „A megtekintett oldalak összesített száma. Egyetlen oldal többszöri megtekintése többször számít.”

Forrás: uo.

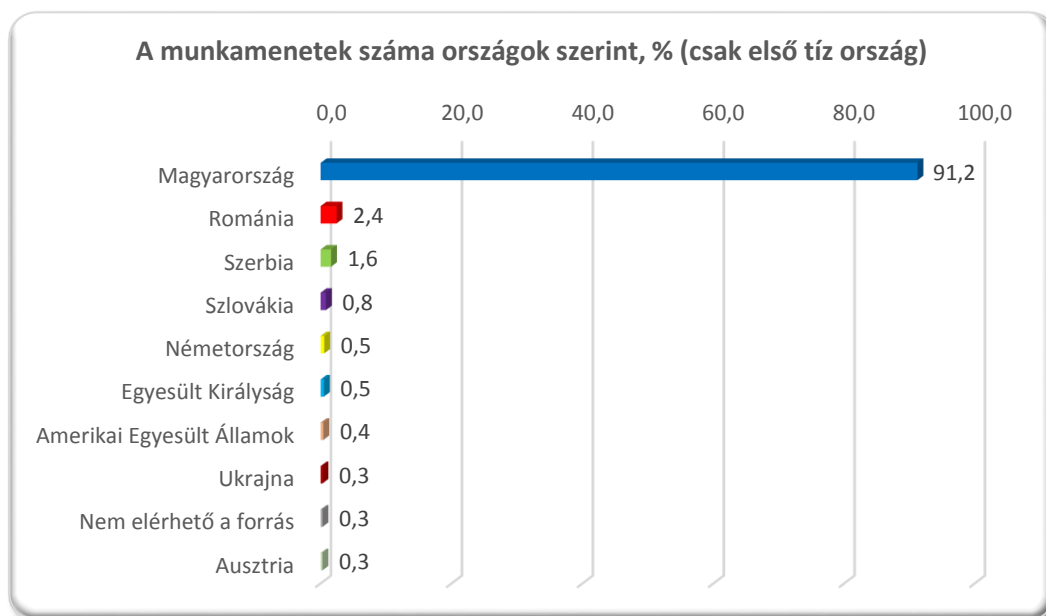
¹⁰ „Az egyedi oldalmegtekintés azoknak a látogatásoknak a számát jelenti, amelyek során az adott oldalt legalább egyszer megtekintették. A rendszer minden egyes oldal URL + oldalcím kombinációt egyedi oldalmegtekintésnek számol.” Forrás: uo.

¹¹ „Az Oldal/munkamenet (Átlagos oldalmélység) mutató az egy munkamenet során megtekintett oldalak átlagos számát jelenti. Egyetlen oldal többszöri megtekintése többször számít.” Forrás: uo.

¹² Oldalon eltöltött átlagos idő. Forrás: uo.

¹³ „Visszafordulási arány: az egyoldalas látogatások (olyan látogatások, amelyeknél a látogató a belépési oldalról interakció nélkül elhagyja a webhelyet) százalékos aránya.” Forrás: uo.

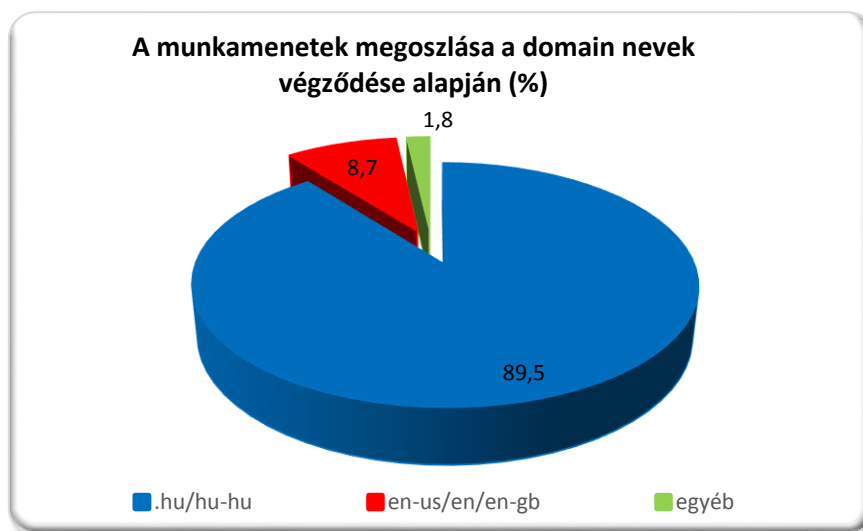
87. ábra: A munkamenetek számának megoszlása országok szerint (%)

Megjegyzendő, hogy az új felhasználók országonkénti hovatartozása alapján felállítható sorrend az imént vizsgáltakkal azonos eredményt ad. A magyar, román, szerb, szlovák látogatók esetében a legnagyobb a honlapon eltöltött átlagos idő hossza, s az ukránokkal kiegészülve itt a legmagasabb az egy munkamenet alatt megtekintett oldalak száma is. Románia, Szerbia, Szlovákia és Ukrajna esetében ez összefügghet azzal, hogy itt jelentős számban élnek magyar nemzetiségűek, akik érdeklődnek a magyarországi lehetőségek iránt. Erre utal az is, hogy ezeknél az országoknál a legalacsonyabb a visszafordulási arány, amely azon felhasználók arányát mutatja, akik a belépési oldalt (nem feltétlen a főoldalról van szó) minden további interakció nélkül elhagyják. A szóban forgó országoknál ez az arány 60-70% közé esik, a többi esetben ennél magasabb, az Amerikai Egyesült Államoknál a 80%-ot is meghaladja.

A domain nevek végződése szintén azt erősíti meg (86. ábra), hogy a MATEHETSZ tehetség.hu portálját döntően Magyarországról keresik fel. Erről a domain végződésről végrehajtott munkamenetek aránya közel 90%-os.

88. ábra: A munkamenetek megoszlása a domain nevek végződése alapján (%)

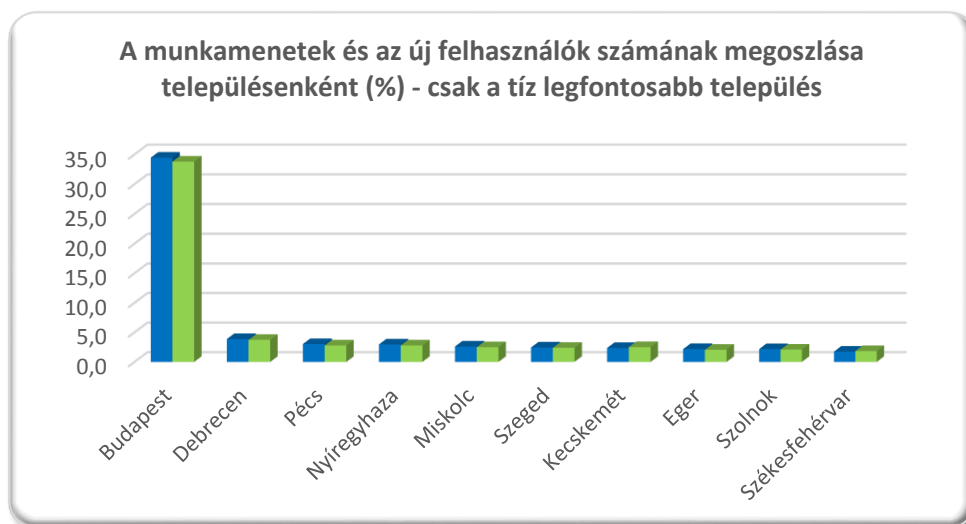

Településenként nézve a tehetség.hu portál látogatottságát, egyértelműen Budapest dominanciája tűnik ki (87. ábra). Ide kapcsolódik a látogatások és az új felhasználók több mint harmada. A fővároson kívül nincs olyan település, ahol a honlap látogatások aránya meghaladná az 5%-ot. Fontos szem előtt tartani, hogy itt nem csak magyar településekről van szó, hanem azokról a külföldön található településekről is, amelyekről legalább egy látogatást regisztrált a rendszer (a 87. ábrán az egyszerűség kedvéért csak a tíz legnagyobb aránnyal rendelkező települést tüntettük fel).

Fontos továbbá, hogy a honlap a legnagyobb látogatottsággal a főváros mellett néhány magyarországi megyeszékhelyen rendelkezik, úgymint Debrecen, Pécs vagy Nyíregyháza. A látogatottság szempontjából legfontosabb tíz város között megyeszékhelyeken kívül más város nem található.

Külföldön Kolozsvár (3 062 látogatás), Újvidék (2 655 látogatás), Sepsiszentgyörgy (1 552 látogatás) településekről látogatták meg legtöbbször a tehetség.hu portált. Ezekhez a településekhez külön-külön nézve a munkamenetek legfeljebb 0,5%-a tartozik, amely elenyészőnek tekinthető az összlátogatottság szempontjából.

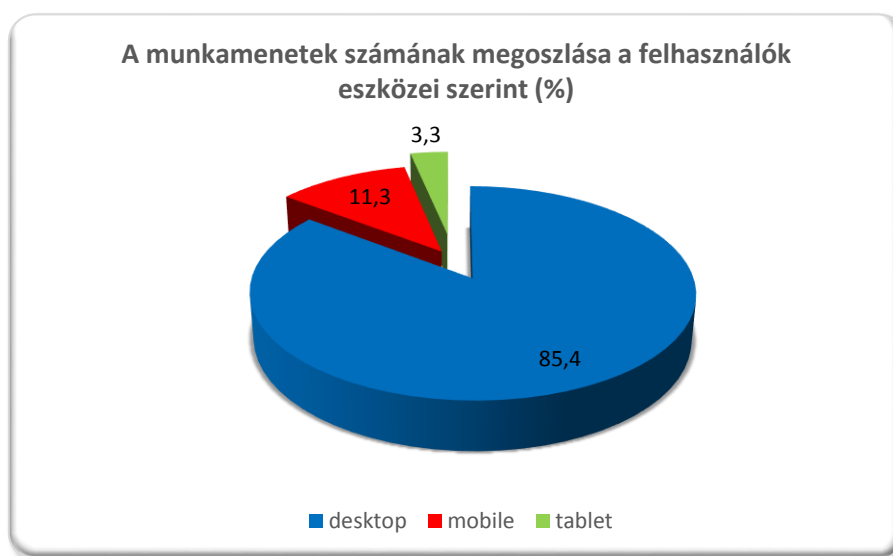
89. ábra: A munkamenetek és az új felhasználók számának megoszlása településenként (%)

A legtöbb felhasználó asztali számítógépről keresi fel a tehetseg.hu webhelyet, a munkamenetek 85,4%-a így jön létre. A mobiltelefonon keresztül történő elérés a látogatások alig több mint 10%-ában valósul meg, a tableteknél ez az arány 3,3%-os.

166

90. ábra: A munkamenetek számának megoszlása a felhasználók eszközei szerint (%)

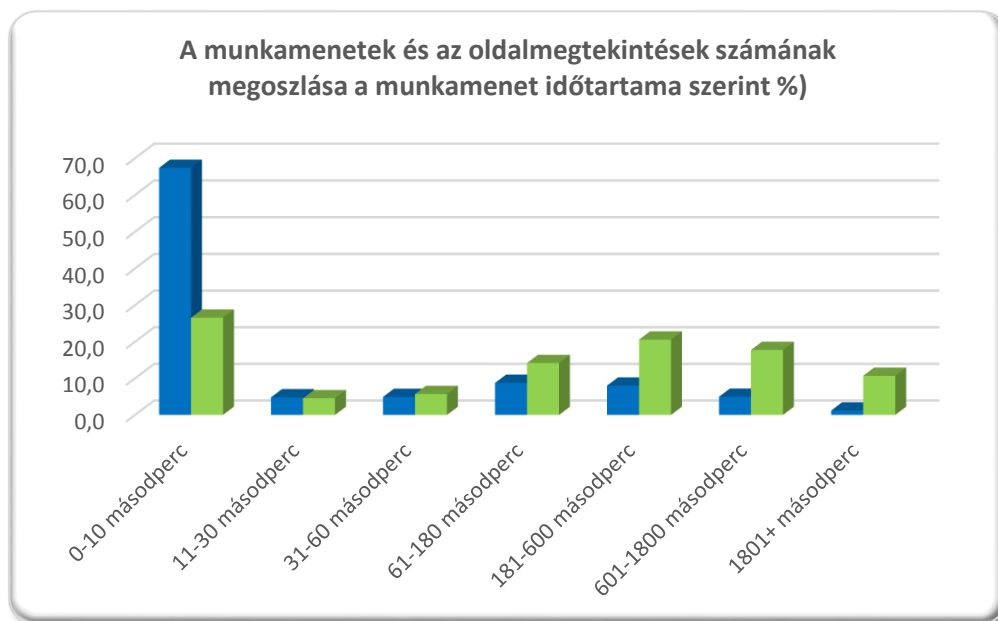
Egy honlap látogatottsági statisztikájának vizsgálatakor alapvető kérdésként merül fel, hogy a felhasználók mennyi időt töltenek a weboldalon. A fejezet elején említettük, hogy egy munkamenet átlagos hossza két perc nyolc másodperc volt. Az átlag azonban sokszor elfedi a valós tendenciákat, ezért érdemes az adatokat részletesebben megvizsgálni.

Ha a munkamenethez kapcsoló időtartamokat kategorizáljuk, és ez alapján nézzük a munkamenetek számának a megoszlását, akkor látható, hogy a látogatások közel 70%-ában, a webhelyen tartózkodás időtartama nem haladta meg a 10 másodpercet.

A látogatók második és harmadik legnagyobb csoportját azok alkotják, akik 61-600 másodperc, tehát 1-10 perc közötti időtartamot töltenek a honlapon. A munkamenetek 16,8%-a tartozik ebbe a kategóriába.

Az oldalmegtekintésekkel kapcsolatos statisztika jól mutatja, hogy azoknál a látogatásoknál válik jelentősebbé – most nem tekintve a legfeljebb 10 másodperces kategóriát – az oldalmegtekintések száma, amelyeknél legalább egy perces a munkamenet időtartama.

91. ábra: A munkamenetek és az oldalmegtekintések számának megoszlása a munkamenet időtartama szerint (%)

A következőkben azt elemezzük, hogy a honlapon történő tartózkodás ideje alatt a felhasználók összességében hány oldalt tekintenek meg látogatásaik során. A Google Analytics szolgáltatás ezt az információt oldalmélység néven tárolja. Megjegyzendő, hogy az elemzés korábbi szakaszában láthattuk, hogy a felhasználók egy munkamenet alatt átlagosan 2,6 oldalt tekintenek meg, azonban jelen esetben is érdemes más szempontból megvizsgálni az adatokat, az átlag torzító hatásának kiküszöbölése érdekében.

A webanalitikai szoftver adatai alapján megállapítható, hogy a felhasználók legtöbb esetben egy látogatás alkalmával a tehetség.hu portál egy adott oldalát tekintik meg (26. táblázat). Ezt jól mutatja, hogy a munkamenetek 65,3%-ához egy oldalmélység tartozik. Ehhez képest lényegesen kisebb azoknak a látogatásoknak az aránya, amikor a felhasználók két (12,2%) vagy három (6,8%) oldalt is megtekintenek. Ennél több oldal megtekintése csak a munkamenetek 15,7%-ában valósul meg.

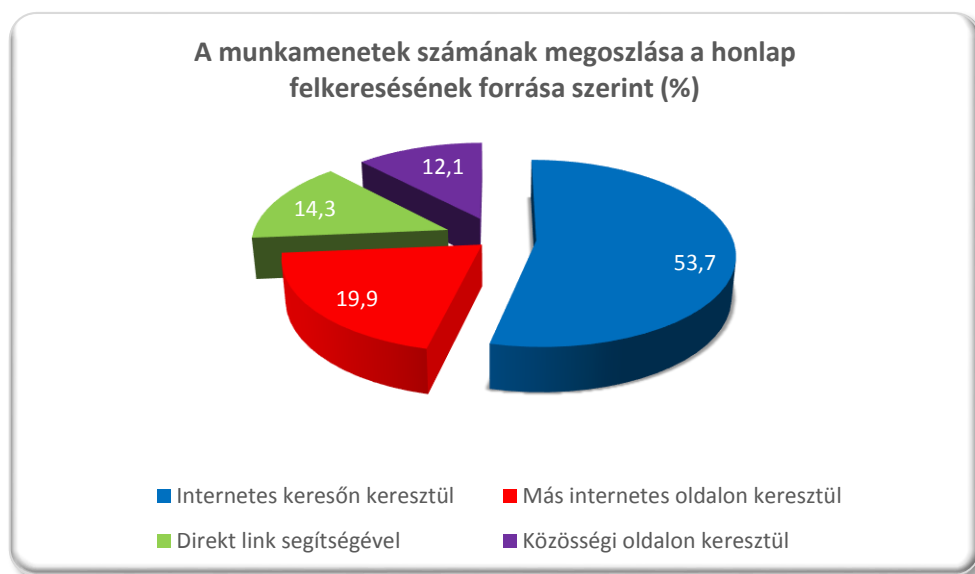
25. táblázat: A munkamenetek megoszlása oldalmélység alapján (%)

OLDALMÉLYSÉG	MUNKAMENETEK
1	65,3
2	12,2
3	6,8
4	3,5
5	2,7
6	1,7
7	1,4
8	1,0
9	0,8
10	0,6
11	0,5
12	0,4
13	0,4
14	0,3
15	0,3
16	0,2
17	0,2
18	0,2
19	0,1
20+	1,4
Összesen	100,0

5.2. A MATEHETSZ tehetseg.hu portál elérésének módjai

Egy webhely üzemeltetése során nem utolsó szempont annak figyelemmel kísérése, hogy honnan is érkeznek honlapunkra a felhasználók. Jelen esetben is a munkameneteket, látogatásokat vizsgáljuk, amelyek jól mutatják, hogy az esetek több mint felében valamely internetes keresőn jutnak el a látogatók a tehetseg.hu oldalra. A második legfontosabb forrást olyan honlapok jelentik, amelyek valamilyen formában tartalmazzák a szóban forgó honlap elérhetőségét, ezen keresztül pedig el lehet jutni a tehetseg.hu-ra. A legkevesebb munkamenetet a direkt link böngészőbe való beírása és valamely közösségi oldalról való átnavigálás eredményezte. Két utóbbi forrás „adta” a látogatások több mint negyedét.

92. ábra: A munkamenetek számának megoszlása a honlap felkeresésének forrása szerint (%)

169

A honlapra legtöbbször a Google, másodsorban a Bing, majd az Ask és a Yahoo keresőkben végrehajtott keresés eredményeként jutottak el, így generálva munkamenetet a webanalitikai szoftverben. A leggyakrabban a következő keresőkifejezéseket használták a látogatók:

- tehetségpont,
- tehetseg.hu,
- tehetség,
- <http://tehetseg.hu/adatkezelesi-szabalyzat>,
- tehetseg.hu,
- bonis bona,

- tehetséggondozás óvodában,
- tehetségpontok,
- bodon páli zeneiskola.

Nem kevésbé fontos, hogy mely honlapokon keresztül jutottak el a látogatók a MATEHETSZ tehetseg.hu portáljára. A leggyakoribb közvetítő portálok a következők:

- geniuszportal.hu,
- tehetsegpont.hu,
- freemail.hu,
- kereso.startlap.hu,
- tehetseghidak.hu,
- matehetsz.hu,
- hirstart.hu,
- hvg.hu,
- csibesztura.hu,
- kepzesdb.tehetsegpont.hu.

A látogatások harmadik legnagyobb csoportja azért jött létre, hogy a felhasználók a tehetseg.hu valamely oldalának egy közvetlen linkjét írták be a böngészőjükbe. A leggyakrabban használt közvetlen linkek a következők:

170

- /főoldal,
- /felhivas/ketszeresen-kiveteles-tanulok-tehetséggondozasa-temaban-megvalosulo-blended-learning,
- /felhivas/csoportos-tehetségsegito-tevekenysegek-megvalositasa,
- /tehetsegkonyvtar,
- /csibeszturaverseny,
- /felhivas/bonis-bona-nemzet-tehetsegeiert,
- /felhivas/nemzeti-tehetségsegito-tanacs-meghirdeti-felfedezettjeink-2014-palyazatot,
- /palyazatok,
- /felhivas/felfedezettjeink-2015,
- /14-18-evesek.

A közösségi oldalak napjaink egyik legfontosabb közvetítő közegét jelentik az interneten belül, amelyek a tehetség.hu weboldal szempontjából is meghatározó jelentőséggel bírnak, hiszen a látogatások 12,1%-a ezen forrásokból, az itt közzétett linkekre való kattintás eredményeképpen jött létre. A MATEHETSZ szóban forgó portálja kapcsán a legtöbb látogatás a Facebookon keresztül valósult meg, 72,3 ezer munkamenetről beszélünk. Ehhez képest a többi közösségi platform szerepe elenyésző, hiszen alig pár száz látogatásról van szó, mint például a Blogger (338 látogatás) vagy a Twitter (136 látogatás) esetében.

Az alábbiakban néhány olyan, Facebookon közzétett link listáját mutatjuk be, amelyek – sorrendben – a legnagyobb számban generáltak látogatást a tehetség.hu honlapon:

- tehetseg.hu/interjuk/ciganysag-nem-problema-hanem-feladat,
- tehetseg.hu/interjuk/betoncsontvazak-helyett-foldkupac,
- tehetseg.hu/,
- tehetseg.hu/14-18-evesek,
- tehetseg.hu/felfedezettjeink-2015-kozonsegszavazas-bemutakozo-prezikre/18-ev-felettiek/keresztes-patrik,
- tehetseg.hu/konyv/reflektiv-gondolkodas-fejlesztese,
- tehetseg.hu/felfedezettjeink-2015-kozonsegszavazas-bemutakozo-prezikre/14-18-evesek/darvay-botond-bemutakozasa,
- tehetseg.hu/interjuk/nem-tudok-nem-futo-lenni,
- tehetseg.hu/dij/tehetsegek-szolgaltataert-kozossegi-dij-nemzeti-tehetsegsegito-tanacs-ntt-elismerese/bonyhadi-petofi-sandor-evangelikus-gimnazium-es-kollegium-kollektivaja,
- tehetseg.hu/felhivas/felfedezettjeink-2015-magamra-ismerek.

A Google webanalitikai szoftvere arra is lehetőséget ad, hogy a különböző kampányok eredményeképp látogatóvá váló internetezők adatai elemezhetők legyenek. Az általunk vizsgált időszakban összesen 200 látogatás született valamilyen kampány eredményeként, ebből néhány kivételtől eltekintve a munkamenetek a Mandiner Blog oldalról kiindulva születtek.

5.3. A MATEHETSZ tehetség.hu portálján található belső oldalak látogatottsága

Az eddigiekben megvizsgáltuk a látogatások területi jellemzőit, továbbá azt, hogy a felhasználók hány oldalt tekintenek meg látogatásonként és milyen hosszan böngészik a honlapot, illetve milyen forrásokon keresztül jutnak el a weblapra. Emellett arra is figyelmet kell fordítanunk, hogy a portál egyes oldalainak miként alakul a látogatottsága.

A honlaphoz tartozó oldalak látogatottsága kapcsán az oldalmegtekintések (egy oldalt annyszor kerül figyelembe vételre, ahányszor megnézték) mellett az egyedi oldalmegtekintések száma (azon oldalak száma, amelyeket legalább egy alkalommal megtekintettek) is elérhető. Mindkét mutatószám azt prezentálja, hogy a legnagyobb látogatottsággal a főoldal rendelkezik. Ezt követően a tehetségpontok oldalt kell kiemelnünk, amely mind az oldalmegtekintések, mind az egyedi oldalmegtekintések száma tekintetében megközelíti a főoldal látogatottságát.

93. ábra: Oldalmegtekintések és egyedi oldalmegtekintések száma az oldalak címe alapján (db)

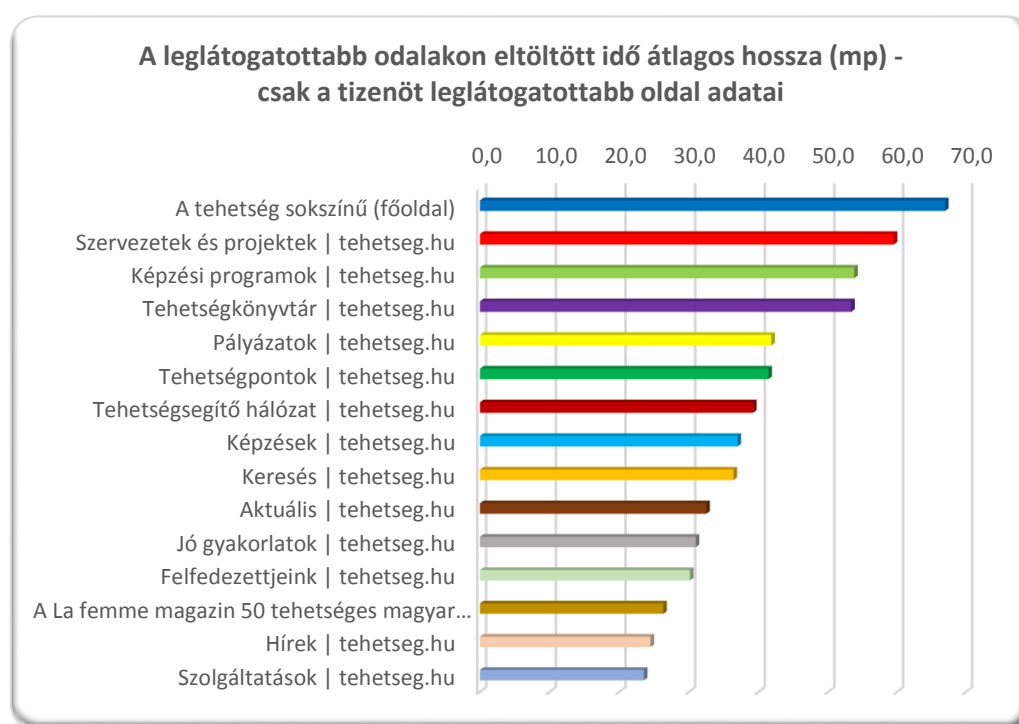

A tehetségpontokkal kapcsolatos oldalt követően a tehetségkönyvtár és a szolgáltatások oldalnak sikerült a legnagyobb látogatottságot generálnia. Fontos ugyanakkor azt is megemlítenünk, hogy az általunk feltüntetett, tizenöt leglátogatottabb oldalt tartalmazó lista végén találjuk az aktuális és a képzési információkat tartalmazó oldalakat a látogatottság tekintetében.

Külön megvizsgáltuk a főoldalon található „Tehetséges a gyerekem”, „Tehetséges vagyok”, „Tehetséges gyerekekkel foglalkozom” menük használatát, amelyek tematikusan gyűjtik össze a tehetség.hu portál meghatározott oldalait. A látogatottsági adatok azt mutatják, hogy nem jellemző ezen menük használata a tematikusan összerendezett tartalmak elérésének érdekében. A felhasználók inkább a főoldalról nyitják meg ezeket az oldalakat, ahol még nincsenek csoportba rendezve, illetve a webhely más kapcsolódó oldalairól navigálnak ezekre. A harmadik leggyakrabban előforduló lehetőség, hogy a tehetség.hu portálra már célzottan ezekre az oldalakra érkeznek a látogatók.

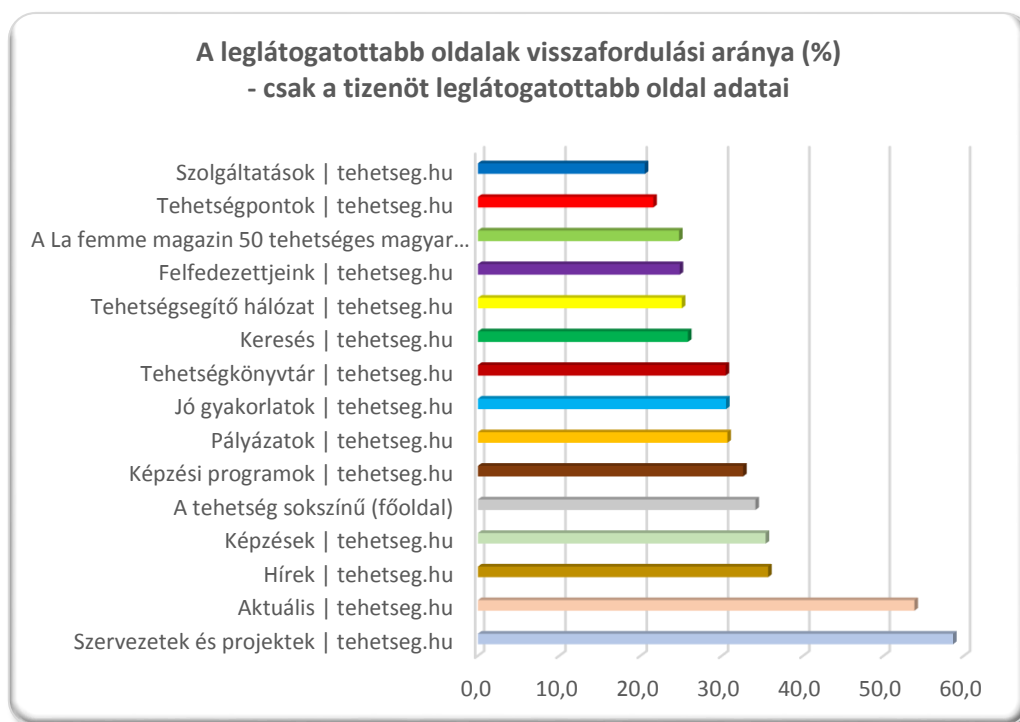
Ha megnézzük a leglátogatottabb honlapokon eltöltött időtartam átlagos hosszát, akkor megállapíthatjuk, hogy a legtöbb időt a főoldalon töltik el a felhasználók. A második helyen a szervezetek és projektek, a harmadik helyen a képzési programok, a negyedik helyen pedig a tehetségkönyvtár menüt találjuk. A leglátogatottabb oldalak közül a legkevesebbet a szolgáltatások és a hírek oldalak esetében időznek a tehetség.hu látogatói.

94. ábra: A leglátogatottabb oldalakon eltöltött idő átlagos hossza (mp)

A szolgáltatások, a tehetségpontok és a La femme 50 tehetséges magyar fiatal programjával kapcsolatos oldalak esetében fordul elő a legkisebb arányban az, hogy a látogatók az oldalra érkezést követően minden interakció nélkül elhagyták volna a webhelyet. Ezzel szemben ez a leggyakrabban a szervezetek és projektek, az aktualitások, a hírek és a képzések oldalak esetében történik meg.

95. ábra: A leglátogatottabb oldalak visszafordulási aránya (%)

Ezen a ponton érdemes egy rövid kitérőt tennünk, ugyanis nem csak az lehet releváns információ egy honlap látogatottsági statisztikái kapcsán, hogy az egyes oldalak milyen mértékben tekinthetők keresetnek. Fontos lehet annak az ismerete is, hogy melyek azok az oldalak, amelyeknél jelentős súlyt képviselnek a visszatérő felhasználók.

Az általunk vizsgált időszakban a tehetségpont.hu portált felkeresők 35%-a volt visszatérő látogató, 65%-a pedig új látogató. Ha a honlap egyes oldalait nézzük – figyelmen kívül hagyva a főoldal adatait –, akkor azt mondhatjuk, hogy a visszatérő látogatók száma és aránya a tehetségpontokkal, a tehetségsegítő hálózattal, a pályázatokkal, a szolgáltatásokkal és a hírekkel kapcsolatos oldalakon a legnagyobb.

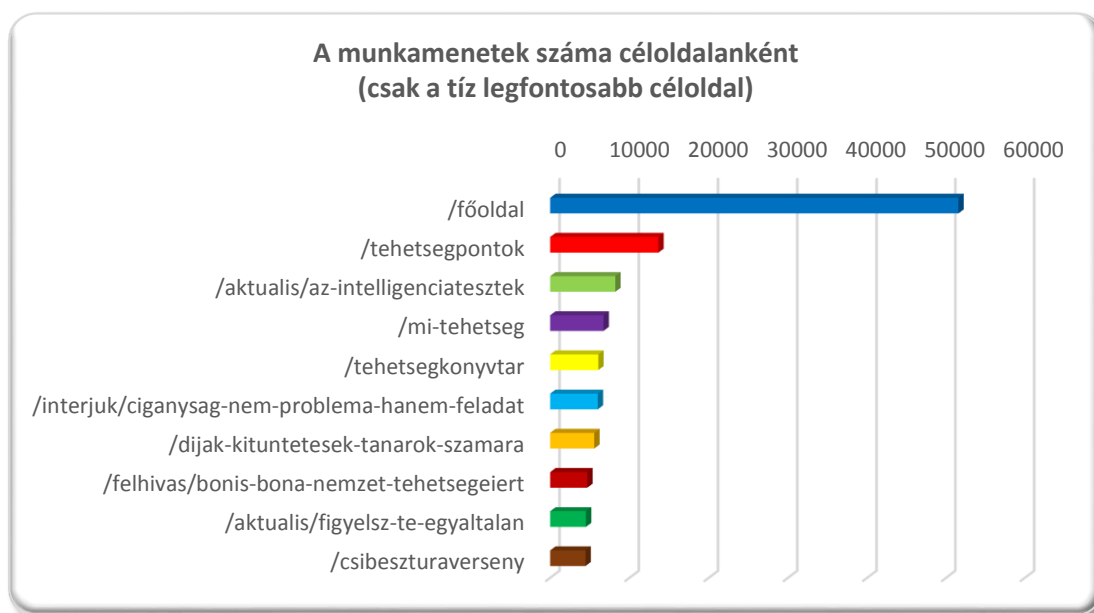
A MATEHETSZ portáljának látogatottságát érdemes még egy szemszögből megvizsgálnunk. Eddig ugyanis csak arra fókuszáltunk, hogy az egyes oldalak mentén miként alakult az oldalmegtekintések és az egyedi oldalmegtekintések száma. Lehetőségünk van azonban a

látogatottságot úgy is mérni, hogy azon oldalak adatait vizsgáljuk, amelyeken keresztül a felhasználók beléptek a portálunkra.

Ennek azért van szerepe, mert ez azt is mutatja számunkra, legalábbis részben, hogy melyek azok az oldalak, ahová célzottan érkeznek a felhasználók.

A meglátogatott céloldalak – az az oldal, amelyen keresztül a felhasználó belép a honlapra – adatai azt mutatják, hogy a látogatások döntő többsége célzottan a tehetseg.hu portál főoldalára történik. Ehhez képest a többi oldal lényegesen ritkábban kerül ily módon felkeresésre. Ha a főoldal eredményeitől elvonatkoztatunk, akkor látható, hogy a tehetségpontok, a mi a tehetség oldal és a tehetségkönyvtár azok az oldalak, amelyeket leginkább célzottan keresnek fel a felhasználók. A tíz legfontosabb céloldal hátsó traktusában a csibészturna felhívása, egy cikk és a Bonis Bona díjjal kapcsolatos ismertető kap helyet.

96. ábra: A munkamenetek száma céloldalanként (db)

Ábrajegyzék

1. ábra: A válaszadók megoszlása megyénkénti bontásban.....	32
2. ábra: A válaszadók megoszlása a szervezet típusa alapján	33
3. ábra: A válaszadók megoszlása a szervezet fenntartója alapján	34
4. ábra: A válaszadók megoszlása a Tehetségpont regisztráció alapján	35
5. ábra: A válaszadók megoszlása a Tehetségpont hálózathoz való csatlakozásuk éve szerint	35
6. ábra: A Tehetségpont hálózathoz való csatlakozás oka	36
7. ábra: A válaszadók megoszlása a szervezetben tanulók/ támogatottak létszámának alapján	37
8. ábra: A válaszadók megoszlása a tehetséggondozásban érintettek létszáma alapján.....	38
9. ábra: Az „A szervezeténél zajló tevékenységek között milyen arányban jelenik meg a tehetséggondozás?” kérdésre adott válaszok megoszlása 1-től 5-ig terjedő skála alapján (1 = kis mértékben; 5 = teljes egészében)	39
10. ábra: A Gardner által megalkotott felosztás alapján leírt tehetségterületek megoszlása a válaszadók tevékenységei szerint	40
11. ábra: A válaszadók megoszlása a tehetséggondozáshoz kapcsolódó legjellemzőbb tevékenységek alapján	41
12. ábra: A válaszadó szervezetek megoszlása a tehetséggondozó tevékenységtípusok alkalmazási gyakorisága alapján	43
13. ábra: A válaszadók megoszlása a tehetségazonosítás gyakorlata alapján	44
14. ábra: A válaszadók által jelzett saját mérési módszerek	45
15. ábra: A válaszadók megoszlása a tehetséggondozás terén elér eredmények alapján	46
16. ábra: A válaszadók megoszlása az „egyéb” eredményeket bemutatók körében	47
17. ábra: A válaszadók megoszlása a tehetséggondozó munka hatékonyságának mérése alapján	48
18. ábra: A válaszadók megoszlása a tehetséggondozáshoz kapcsolódó információszerzés forrásai alapján.....	49
19. ábra: A válaszadók megoszlása a MATEHETSZ szolgáltatásainak igénybevétele alapján	53
20. ábra: A válaszadók megoszlása a Tehetséghidak program eseményein való részvétel alapján	54

21. ábra: A válaszadók megoszlása a Tehetséghidak programokon való részvételük alapján	56
22. ábra: A válaszadók véleményének megoszlása az egyes programok eredményessége vonatkozásában (1 – egyáltalán nem volt eredményes 5 – teljes mértékben eredményes volt)	57
23. ábra: A válaszadók véleményének megoszlása az egyes programok eredményessége vonatkozásában II. (1 – egyáltalán nem volt eredményes 5 – teljes mértékben eredményes volt)	58
24. ábra: A válaszadók által az első három leghasznosabbnak tartott program összesített megoszlása	59
25. ábra: A válaszadók megoszlása az egyes programokba bevont hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok létszáma alapján	70
26. ábra: A válaszadók megoszlása a hátrányos helyzet meghatározása alapján	71
27. ábra: A válaszadók megoszlása az egyes állításokkal való egyetértés/egyet nem értés alapján	73
28. ábra: A válaszadók megoszlása a tehetséggondozás helyzetének megítélése alapján ..	75
29. ábra: A válaszadók megoszlása a tehetséggondozás egyes területei változásának megítélése alapján	76
30. ábra: A válaszadók megoszlása az elmúlt 3 év során a Nemzeti Tehetség Program vagy más pályázatokon való részvétel alapján.....	77
31. ábra: A válaszadók megoszlása a tehetséggondozáshoz kapott támogatások időpontja alapján	78
32. ábra: A válaszadók megoszlása a kapott támogatás mértéke alapján	79
33. ábra: A válaszadók megoszlása a Tehetségsegítő Tanács programjain való részvétel alapján	80
34. ábra: A válaszadók megoszlása a leghasznosabbnak ítélt programok alapján	81
35. ábra: A válaszadók megoszlása a tehetséggondozás területén várt támogatások alapján	83
36. ábra: A válaszadók megoszlása az egyes képzéstípusokban meghirdetett képzéseken való részvételük alapján	86
37. ábra: A válaszadók nemek szerinti megoszlása	87
38. ábra: A válaszadók lakóhely szerinti megoszlása, megyei csoportosítás	87
39. ábra: A válaszadók végzettség szerinti megoszlása	88
40. ábra: A válaszadók megoszlása a jelenlegi munkakör alapján	89
41. ábra: A válaszadók megoszlása a megszerzett pedagógiai gyakorlat alapján	90

42. ábra: A válaszadók megoszlása a közvetlen tehetséggondozási gyakorlattal való rendelkezés alapján	91
43. ábra: A válaszadók megoszlása a megszerzett tehetséggondozói gyakorlat alapján.....	91
44. ábra: A válaszadók megoszlása az egy hétre levetített tehetséggondozással való foglalkozás alapján (iskolaidőn belül és kívül)	92
45. ábra: A válaszadók megoszlása a képzésen szerzett tapasztalatok portfólióban történő hasznosítása alapján.....	93
46. ábra: A válaszadók megoszlása a képzésen szerzett tapasztalatok hasznosításának módja alapján.....	94
47. ábra: A válaszadók megoszlása a képzése(ke)n megszerzett ismeretek jelenlegi használhatósága alapján.....	95
48. ábra: A válaszadók megoszlása a képzése(ke)n megszerzett ismeretek napi szintű hasznosulása alapján	96
49. ábra: A válaszadók megoszlása a munkatársak MATEHETSZ által szervezett képzéseken történő részvétele alapján.....	97
50. ábra: A válaszadók megoszlása az adott intézmény/szervezet részéről a képzésekbe delegált munkatársak létszáma alapján	98
51. ábra: A válaszadók megoszlása az egyes állításokkal való egyetértésük/ egyet nem értésük alapján (I.) (1 – egyáltalán nem ért egyet, 5 – teljes mértékben egyetért)	99
52. ábra: A válaszadók megoszlása az egyes állításokkal való egyetértésük/ egyet nem értésük alapján (II.) (1 – egyáltalán nem ért egyet, 5 – teljes mértékben egyetért)	100
53. ábra: A válaszadók megoszlása az egyes állításokkal való egyetértésük/ egyet nem értésük alapján (III.) (1 – egyáltalán nem ért egyet, 5 – teljes mértékben egyetért)	101
54. ábra: A válaszadók megoszlása a további képzéseken való részvétel szándéka alapján	102
55. ábra: A válaszadók megoszlása a hosszabb időtartamú képzések iránti érdeklődés alapján	104
56. ábra: A válaszadók megoszlása az e-learning képzés iránti érdeklődés alapján	105
57. ábra: A válaszadók megoszlása a külső gyakorlati műhellyel kombinált képzés iránti érdeklődés alapján	107
58. ábra: A válaszadók megoszlása a jó gyakorlatokra tett javaslatok megléte alapján	108
59. ábra: A válaszadók megoszlása az anyagi hozzájárulást igénylő képzéseken való részvételi szándék alapján	109
60. ábra: A válaszadók megoszlása a Génius sorozat kiadványainak olvasása/ismerete alapján	111
61. ábra: A válaszadók megoszlása az érdeklődésre számot tartó témakörök megoszlása alapján	113

62. ábra: A válaszadók nemek szerinti megoszlása	115
63. ábra: A válaszadók lakóhely szerinti megoszlása – megyei összevonás	116
64. ábra: A válaszadók végzettség szerinti megoszlása	117
65. ábra: A válaszadók megoszlása a jelenlegi munkakör alapján	118
66. ábra: A válaszadók megoszlása a pedagógiai gyakorlat alapján	119
67. ábra: A válaszadók megoszlása a tehetséggondozó gyakorlat alapján.....	119
68. ábra: A válaszadók megoszlása a tehetséggondozási gyakorlat ideje alapján.....	120
69. ábra: A válaszadók megoszlása a heti szintre vetített tehetséggondozási tevékenység ideje alapján (iskolaidőn belül és iskolaidőn kívül)	121
70. ábra: A válaszadók megoszlása a képzésen szerzett tapasztalatok portfólióban való hasznosítása alapján.....	121
71. ábra: A válaszadók megoszlása a portfólióban való hasznosulás módja alapján.....	122
72. ábra: A válaszadók megoszlása a képzésen megszerzett tapasztalatok jelenlegi használata alapján	123
73. ábra: A válaszadók megoszlása az újonnan szerzett ismeretek hasznosulásának mértéke alapján.....	124
74. ábra: A válaszadók megoszlása az intézménynél/szervezetnél a MATEHETSZ által szervezett képzéseken résztvevő munkatársak alapján	124
75. ábra: A válaszadók megoszlása a MATEHETSZ által szervezett képzéseken résztvevő munkatársak létszáma alapján	125
76. ábra: A válaszadók megoszlása az egyes állításokkal való egyetértés/ egyet nem értés mértéke alapján (I.) (1 – egyáltalán nem ért egyet, 5 – teljes mértékben egyetért)	126
77. ábra: A válaszadók megoszlása az egyes állításokkal való egyetértés/ egyet nem értés mértéke alapján (II.) (1 – egyáltalán nem ért egyet, 5 – teljes mértékben egyetért)	127
78. ábra: A válaszadók megoszlása az egyes állításokkal való egyetértés/ egyet nem értés mértéke alapján (III.) (1 – egyáltalán nem ért egyet, 5 – teljes mértékben egyetért)	128
79. ábra: A válaszadók megoszlása a további képzések iránti érdeklődés alapján.....	129
80. ábra: A válaszadók megoszlása a blended learning képzés megítélése alapján (1 – egyáltalán nem ért egyet, 5 – teljes mértékben egyetért).....	130
81. ábra: A válaszadók megoszlása a blended learning képzéstípus pozitív tulajdonságai alapján	132
82. ábra: A válaszadók megoszlása a blended learning képzéstípus negatív tulajdonságai alapján	133
83. ábra: A válaszadók megoszlása a blended learning képzésen való jövőbeni részvételi szándék alapján	135

84. ábra: A válaszadók megoszlása az e-learning képzésen való részvételi szándék alapján	137
85. ábra: A válaszadók megoszlása a képzésekkel kapcsolatos fejlesztési javaslataik témakörei alapján	145
86. ábra: A válaszadók megoszlása a blended learning képzés kapcsán megfogalmazott fejlesztési javaslatok alapján	146
87. ábra: A munkamenetek számának megoszlása országok szerint (%).....	164
88. ábra: A munkamenetek megoszlása a domain nevek végződése alapján (%)	165
89. ábra: A munkamenetek és az új felhasználók számának megoszlása településenként (%)	166
90. ábra: A munkamenetek számának megoszlása a felhasználók eszközei szerint (%)....	166
91. ábra: A munkamenetek és az oldalmegtekintések számának megoszlása a munkamenet időtartama szerint (%)	167
92. ábra: A munkamenetek számának megoszlása a honlap felkeresésének forrása szerint (%)	169
93. ábra: Oldalmegtekintések és egyedi oldalmegtekintések száma az oldalak címe alapján (db).....	172
94. ábra: A leglátogatottabb oldalakon eltöltött idő átlagos hossza (mp).....	173
95. ábra: A leglátogatottabb oldalak visszafordulási aránya (%)	174
96. ábra: A munkamenetek száma céoldalanként (db)	175

Táblajegyzék

1. táblázat: Az intézmény/szervezettípus kérdésre „EGYÉB” választ adók megoszlása	33
2. táblázat: A csatlakozás egyéb okai.....	36
3. táblázat: A tehetséggondozáshoz kapcsolódó legjellemzőbb tevékenységek kapcsán az „egyéb” választ adók tevékenységterületei.....	42
4. táblázat: A tehetségazonosítás módszereire vonatkozóan „egyéb” választ adók gyakorlata	44
5. táblázat: A válaszadók megoszlása az „egyéb” információszerzési források tekintetében	49
6. táblázat: A válaszadók megoszlása az országos sajtótermékek megnevezése kapcsán ..	50
7. táblázat: A válaszadók megoszlása a megnevezett országos szervezetek alapján	50
8. táblázat: A válaszadók megoszlása az információszerzésre használt honlapok említése alapján	51
9. táblázat: A válaszadók Tehetséghidak programokon való részvételtől való távolmaradásuk okai	54
10. táblázat: A válaszadók megoszlása az első három helyen említett, a legeredményesebbnek ítélt programok vonatkozásában	60
11. táblázat: A válaszadók megoszlása a tehetséggondozás terén három leghasznosabbnak ítélt program alapján.....	82
12. táblázat: „Egyéb” végzettségűek megoszlása	88
13. táblázat: „Egyéb” munkakörök megoszlása	89
14. táblázat: Az „egyéb” választ adók megoszlása a további képzésektől való távolmaradás okai alapján	103
15. táblázat: A hosszabb időtartamú képzéseket nem preferáló válaszadók megoszlása az egyéb okok alapján	104
16. táblázat: Az e-learning képzéseket nem preferáló válaszadók megoszlása az egyéb okok alapján	106
17. táblázat: A gyakorlati műhelymunkával kombinált képzéseket nem preferáló válaszadók megoszlása az egyéb okok alapján	107
18. táblázat: A válaszadók megoszlása a Génius sorozat három leghasznosabbnak ítélt kiadványának megítélése alapján.....	111
19. táblázat: További témajavaslatok a tehetséggondozás terén	114
20. táblázat: Az „egyéb” választ adók végzettség szerinti megoszlása	117
21. táblázat: Az „egyéb” választ adók megoszlása a jelenlegi munkakör alapján.....	118

22. táblázat: A részvételüket feltételhez kötő választ adók megoszlása a blended learning képzésen való részvételi szándék alapján	136
23. táblázat: Az „egyéb” választ adók megoszlása az e-learning képzéstől való távolmaradás okai alapján	137
24. táblázat: A tehetség.hu portál látogatottsági statisztikájának alapadatai	162
25. táblázat: A munkamenetek megoszlása oldalmélység alapján (%)	168

MELLÉKLETEK

183

Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége
Tehetséghidak Program

Cím: 1518 Budapest, 112 Pf. 146
Székhely: 1119 Budapest, Méternők. u 39.
Telefon: +36 (1) 799 7970 Fax: +36 (1) 688 4880
info@tehetseg.hu / www.tehetseg.hu

1. sz. melléklet: A Tehetségpontok számára készített online kérdőív kérdéssora

KÉRDŐÍV

HELYI TEHETSÉGPONTOK ÉS TEHETSÉGGONDOZÁSSAL FOGLALKOZÓ EGYÉB INTÉZMÉNYEK/SZERVEZETEK RÉSZÉRE

TEHETSÉGHIDAK KIEMELT PROJEKT EREDMÉNYESSÉGÉNEK, HATÉKONYSÁGÁNAK FELTÁRÁSÁHOZ

A kutatás célja, hogy feltárja a Tehetséghidak kiemelt projekt által finanszírozott tehetségsegítő vagy támogató programok eddig elért eredményeit, ezáltal hozzájáruljon a tehetségek kibontakozásához, a tehetséggondozás további fejlesztéséhez. A felmérésre másodszor kerül sor, az első adatfelvétel 2014 nyarán történt.

A kérdőív névtelen, az adatok összesítő, statisztikai célú felhasználása után az egyes válaszadó szervezetek nem lesznek beazonosíthatóak.

1. Szervezet megnevezése:

184

2. Megye:

3. Település:

4. Szervezet típusa:

- ☐ Óvoda
- ☐ Általános iskola
- ☐ Gimnázium
- ☐ Szakközépiskola
- ☐ Szakiskola
- ☐ Felsőoktatási intézmény
- ☐ Civil szervezet
- ☐ Egyéb: _____

5. Szervezet fenntartója:

- ☐ Állam (pl. Nemzetgazdasági Minisztérium, Földművelésügyi Minisztérium)
- ☐ Klebelsberg Intézmény Fenntartó Központ (KLIK))
- ☐ Önkormányzat
- ☐ Felsőoktatási intézmény
- ☐ Egyház
- ☐ Civil szervezet (pl. egyesület, alapítvány, stb.)
- ☐ Gazdasági társaság
- ☐ Egyéb: _____

6. Az Önök szervezete regisztrált Tehetségpont?

- ☐ Igen
- ☐ Nem **(Kérjük, hogy ugorjon a 9. kérdésre!)**

185

7. Mikor csatlakozott a szervezet a tehetségpont hálózathoz? _____ év

8. Miért csatlakozott a szervezet a tehetségpont hálózathoz? *(Több válasz is megjelölhető, ebben az esetben tegyék sorrendbe a válaszokat, az 1 jelölje a legfontosabb szempontot.)*

- ☐ Fenntartó javasolta
- ☐ A támogatási lehetőségek kibővülése miatt
- ☐ A szakmai kapcsolatrendszer bővülése miatt
- ☐ Az intézmény szakmai jó hírének növelése érdekében
- ☐ A tehetséggondozó munka bővítése érdekében
- ☐ Egyéb okok miatt: _____

9. Szervezetben tanulók összlétszáma vagy a szervezet által segített/támogatott gyermekek/tanulók összlétszáma: _____ fő

10. Tehetséggondozással érintett gyermekek/tanulók száma az szervezetnél:

2010	fő
2011	fő
2012	fő
2013	fő
2014	fő
2015	fő

11. A szervezetnél zajló tevékenységek között milyen arányban szerepel a tehetséggondozás?

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5
Kis mértékben Teljes egészében

186

12. Az alábbi – Gardneri felosztás alapján leírt - tehetségterületek közül melyekkel foglalkozik a szervezet? *(Több válasz is megjelölhető, ebben az esetben kérjük, hogy rangsorolja a területeket, 1. legyen a legfontosabb terület, 2. a második legfontosabb terület, stb.)*

- ☐ A) Logikai – matematikai *(pl. matematikai szakkör, IQ-klub, sakk és más logikai tevékenységek)*
- ☐ B) Természeti *(pl. mindenféle természettudományos témakörű foglalkozás, természetjárás)*
- ☐ C) Nyelvészeti *(pl. anyanyelvi és idegen nyelvi programok, nyelvművelés, szónoki beszéd)*
- ☐ D) Testi – kineztikus *(pl. sportprogramok, tánc-, mozgáskultúra)*
- ☐ E) Térbeli – vizuális *(pl. képzőművészeti, filmművészeti foglalkozások, kézügyességet igénylő szakmai tevékenységek, népi mesterségek)*
- ☐ F) Zenei *(mindenféle ének-zenei program)*
- ☐ G) Interperszonális *(pl. drámafoglalkozások, színjátszás, kommunikációs foglalkozások, vezetői kompetenciák fejlesztése);*
- ☐ H) Intraperszonális *(pl. önismereti foglalkozások)*

☐ Egyéb: _____

13. Az alábbiak közül melyek a szervezetben folyó legjellemzőbb tevékenységek a tehetséggondozáshoz kapcsolódóan? *(Több válasz is megjelölhető.)*

- ☐ Egyéni tehetséggondozó fejlesztési tervek készítése
- ☐ Év közbeni tanterven kívüli *az iskolában zajló* tehetséggondozó programok szervezése
- ☐ Év közbeni tanterven kívüli *az iskolán kívül zajló* tehetséggondozó programok szervezése
- ☐ Mentor biztosítása
- ☐ Nyári táborok, programok szervezése
- ☐ Versenyekre felkészítés, versenyeken való részvétel biztosítása
- ☐ Tehetséggondozó szakkörök, műhelymunkák szervezése
- ☐ Egyéb: _____
- ☐ Nincsenek külön tehetséggondozó tevékenységek

187

14. Milyen kritériumok alapján történik a tehetségek felkutatása, programokba történő beválogatása a szervezetnél a tehetséggondozó munkához kapcsolódóan? *(Több válasz is megjelölhető, ebben az esetben tegyék sorrendbe a válaszokat, az 1 jelölje a legfontosabb szempontot.)*

- ☐ Diákok önként jelentkeznek a tehetséggondozó programokra
- ☐ Hátrányos helyzet mértéke alapján
- ☐ Központi felvételi dolgozatok, felvételi vizsga alapján
- ☐ Pedagógusok, szakemberek ajánlása alapján
- ☐ Saját mérés, teszt, szűrés alapján; mérési módszer: _____
- ☐ Szülők javaslata alapján
- ☐ Egyéb: _____

15. Milyen eredményeket tud a szervezet felmutatni a tehetséggondozáshoz kapcsolódóan? *(Több válasz is megjelölhető!)*

- ☐ A tehetséggondozásban részt vevő diákok jó eredményeket értek el különböző versenyeken
- ☐ A tehetséggondozásban részt vevő diákok hasznos kapcsolatokat alakítottak ki a munkaerőpiaccal
- ☐ A tehetséggondozásban részt vevő diákoknak javultak a tanulmányi eredményei
- ☐ Nincsenek közvetlenül kimutatható eredmények
- ☐ Egyéb eredmények: _____

16. A szervezetnél mivel vizsgálják, mérik a tehetséggondozási munka hatékonyságát? *(Több válasz is megjelölhető, ebben az esetben rangsorolja, hogy melyik típusú értékelés az elsődleges, másodlagos, stb. a tehetséggondozó munka hatékonyságának mérése területén.)*

- ☐ Belső értékelés (környezet, statisztika)
- ☐ Diagnosztikus (helyzetfeltáró) mérés
- ☐ Elégedettség mérés
- ☐ Formatív (segítő, fejlesztő) mérés
- ☐ Hozzáadott érték (bemenet-kimenet) mérése
- ☐ Iskolai önértékelés
- ☐ Ismeret alkalmazását mérő tesztek
- ☐ Képességvizsgálat
- ☐ Kulcskompetencia mérések
- ☐ Külső értékelés (intézményi fejlesztések)
- ☐ Osztályozás
- ☐ Szummatív (lezáró, minősítő) mérés
- ☐ Tanári megfigyelés
- ☐ Teljesítményindikátorok szerinti mérés
- ☐ Tudásszint mérés
- ☐ Egyéb: _____

17. Elsősorban honnan kap szervezetük információt a tehetséggondozáshoz (pl.: pályázatok, képzések, szakmai anyagok, versenyek, stb.) kapcsolódóan? *(Több válasz is megjelölhető, ebben az esetben tegyék sorrendbe a válaszokat, az 1 jelölje a legfontosabb információforrást.)*

- ☐ Fenntartó által nyújtott információk
- ☐ Helyi Tehetségsegítő Tanács által nyújtott információk
- ☐ Nyomtatott helyi sajtó által nyújtott információk, pl. _____ sajtótermék
- ☐ Nyomtatott országos sajtó által nyújtott információk, pl. _____ sajtótermék
- ☐ Helyi szakmai szervezetek által nyújtott információk, pl. _____ szervezet
- ☐ Országos szakmai szervezetek által nyújtott információk, pl. _____ szervezet
- ☐ Internet, szakmai honlapok által nyújtott információk, pl. _____ honlap
- ☐ Egyéb: _____

18. A szervezet a MATEHETSZ szolgáltatásai közül melyeket veszi igénybe? *(Több válasz is megjelölhető.)*

- ☐ csibÉSZtúra
- ☐ Géniuszt könyvsorozat
- ☐ Hírlevél
- ☐ Képzések
- ☐ MATEHETSZ rendezvények
- ☐ Pályázatok
- ☐ tehetség.hu weboldal
- ☐ Egyéb: _____
- ☐ Egyiket sem

189

19. Részt vett-e szervezetük valamilyen, a Tehetséghidak kiemelt projekt által szervezett tevékenységben, programon, eseményen?

- ☐ Igen, rendszeresen részt vettünk a Tehetséghidak projekt programjain
- ☐ Igen, pár alkalommal részt vettünk a Tehetséghidak projekt programjain
- ☐ Értesültünk a Tehetséghidak projekt tevékenységeiről, programjairól, de nem vettünk részt ezeken.

Ebben az esetben kérjük, válasszon az alábbi válaszlehetőségek közül (több választ is megjelölhet):

- ☐ Későn értesültünk róla
- ☐ Nem tűnt intézményünk számára hasznosnak, hasznosíthatónak
- ☐ Hiányzott az intézményi kapacitás a részvételhez
- ☐ Túl sok adminisztrációval járt volna a részvétel
- ☐ Fenntartó szerv nem támogatta a részvételt
- ☐ Pályáztunk, de nem kaptunk lehetőséget a részvételre
- ☐ Nem értesültünk a Tehetséghidak projektről.

190

20. Milyen, a Tehetséghidak kiemelt projekt által szervezett programelemekben vettek részt? Amennyiben részt vettek valamelyik programelemében, jelölje az 1 -5 skálán annak eredményességét az intézményben zajló tehetséggondozó munka vonatkozásában.

- ☐ Tehetség PiacTér programok

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5
Egyáltalán nem volt eredményes Nagyön eredményes volt

- ☐ Genius Loci díj

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5
Egyáltalán nem volt eredményes Nagyön eredményes volt

- ☐ A Tehetség hónapja

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5
Egyáltalán nem volt eredményes Nagyön eredményes volt

☐ Módszertani tehetségfejlesztő jó gyakorlatok adaptálása műhelymunkák keretében
 1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5
 Egyáltalán nem volt eredményes Nagyon eredményes volt

☐ Könyvküldési akció
 1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5
 Egyáltalán nem volt eredményes Nagyon eredményes volt

☐ Egyéni tehetségfejlesztés
 1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5
 Egyáltalán nem volt eredményes Nagyon eredményes volt

☐ Csoportos tehetségfejlesztő tevékenységek megvalósítása (A, B és C csomag)
 1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5
 Egyáltalán nem volt eredményes Nagyon eredményes volt

☐ Tizenkettő nem egy tucat pályázat
 1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5
 Egyáltalán nem volt eredményes Nagyon eredményes volt

☐ Képzés
 1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5
 Egyáltalán nem volt eredményes Nagyon eredményes volt

☐ Kortárscsoport pilot pályázat
 1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5
 Egyáltalán nem volt eredményes Nagyon eredményes volt

21. Kérjük, fontossági sorrendben sorolja fel a Tehetséghidak kiemelt projekt keretében megvalósított program(ok) 3 legfontosabb, számszerűsített eredményét a program(ok)ban részt vett gyermekek/diákok_vonatkozásában:

	Program neve	Kapcsolódó eredmény
1.		
2		
3		

22. Program(ok)ba bevont hátrányos helyzetű tanulók száma: _____ fő

23. Mi alapján határozták meg, hogy a program(ok)ba bekerült gyerek/ fiatal hátrányos helyzetű?

192

- ☐ Előzetesen nem került meghatározásra, hogy egy tanuló hátrányos helyzetű-e
- ☐ Szülők/tanulók önkéntes tájékoztatása/adatszolgáltatása alapján
- ☐ Oktatási intézmény tájékoztatása alapján
- ☐ LHH (leghátrányosabb helyzetű település) besorolás alapján
- ☐ Gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmény igazolása alapján
- ☐ Saját módszer alapján, és pedig: _____
- ☐ Egyéb módon: _____

24. Jelölje az alábbi skála segítségével, hogy mennyire ért egyet az alábbi állításokkal:

a) A hátrányos helyzetű tanulók tehetséggondozása különbözik a nem hátrányos helyzetű tanulók tehetséggondozásától

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5
 Egyáltalán nem értek egyet Teljes mértékben egyetértek

- b) Ma Magyarországon egy hátrányos helyzetű tanulónak sokkal kevesebb esélye van tehetsége kibontakoztatására, mint egy nem hátrányos helyzetű tanulónak

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5
Egyáltalán nem értek egyet Teljes mértékben egyetértek

- c) A hátrányos helyzetű tanulók között - hátrányos helyzetük miatt - az átlaghoz képest kisebb arányban tudják kibontakoztatni a tehetségüket

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5
Egyáltalán nem értek egyet Teljes mértékben egyetértek

- d) A szervezet által megvalósított program(ok) eredményei a hátrányos helyzetű tanulók esetében csak hosszú távon mutathatóak ki

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5
Egyáltalán nem értek egyet Teljes mértékben egyetértek

25. Véleményük szerint változott-e az iskolai tehetséggondozás helyzete az elmúlt 5 év során?

193

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5
Nagy mértékben javult Nagy mértékben romlott

26. Véleményük szerint milyen területeken változott az iskolai tehetséggondozás helyzete az elmúlt 5 év során?

- a) Pedagógusok szemlélete

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5
Nagy mértékben javult Nagy mértékben romlott

- b) Tehetséggondozáshoz kapcsolódó szakmai ismeretek

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5
Nagy mértékben javult Nagy mértékben romlott

c) Tehetséggondozáshoz kapcsolódó intézményi kapcsolatok

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Nagy mértékben javult

Nagy mértékben romlott

d) Tehetséggondozásra fordítható pénzügyi források

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Nagy mértékben javult

Nagy mértékben romlott

e) Tehetséggondozás jelentősége a szervezetben belül

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Nagy mértékben javult

Nagy mértékben romlott

27. Az elmúlt évek során, illetve jelen időszakban *körülbelül* mennyi forrás áll(t) rendelkezésére az intézménynek/szervezetnek, amelyet kiemelten tehetséggondozásra tudtak, tudnak fordítani?

194

	Saját költségvetés (eFt)	Pályázati forrás (eFt)	Egyéb (pl. szponzorációs) forrás (eFt)	Mindösszesen (eFt)	Hány diákot/gyermeket érintettek a programok?	Ebből hátrányos helyzetű?
2010						
2011						
2012						
2013						
2014						
2015						

28. Részt vett-e a szervezet az elmúlt 3 évben a tehetséggondozáshoz kapcsolódóan a Nemzeti Tehetség Program pályázatain, vagy egyéb más pályázatokon?

- ☐ Nem vettünk részt tehetséggondozást támogató pályázaton
☐ Nyújtottunk be pályázatot, de nem nyertünk
☐ Kaptunk pályázati támogatást a tehetséggondozáshoz kapcsolódóan, az alábbiak szerint:

	Tanév	Támogatás összege
Nemzeti Tehetségprogram által kiírt pályázatok		
Tehetséghidak program (MATEHETSZ)		
Önállóan megvalósított EU pályázat (pl. TÁMOP, TIOP)		
Út a tudományhoz program		
Erasmus+		
Üzleti, piaci szférából érkező támogatások		
Egyéb: _____		

29. Részt vesz-e szervezetük a helyi, térségi Tehetségsegítő Tanács munkájában?

195

- ☐ Nem, mert nincs /nem tudunk róla, hogy lenne ilyen szervezet a térségben
☐ Nem, mert nincs olyan, a Tanács által szervezett program, vagy tevékenység, amibe érdeemben bekapcsolódhatnánk
☐ Igen, egy-két alkalommal részt vettünk a Tehetségsegítő Tanács programjain
☐ Igen, aktívan részt veszünk a Tehetségsegítő Tanács munkájában, programjain

30. Amennyiben részt vettek a helyi, térségi Tehetségsegítő Tanács által szervezett tevékenységekben, sorolják fel az intézményük számára leginkább hasznos 3 eseményt, tevékenységet, programot!

1. _____

2. _____

3. _____

☐ Nem vettünk részt ilyen tevékenységekben

31. Részt vettek-e valamelyik VOLÁN társaság által biztosított buszos utazáson a csoportos tehetségfejlesztő tevékenységekhez kapcsolódóan?

☐ Igen

☐ Nem → *Ugorjon a 36. kérdésre!*

32. Elégedett volt-e a biztosított autóbusszos szolgáltatással?

a) autóbussz komfort fokozata

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5 ----- 6 ----- 7 ----- 8 ----- 9 ----- 10

Egyáltalán nem

Teljes mértékben

b) autóbussz tisztasága

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5 ----- 6 ----- 7 ----- 8 ----- 9 ----- 10

Egyáltalán nem

Teljes mértékben

c) autóbusszvezető felkészültsége

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5 ----- 6 ----- 7 ----- 8 ----- 9 ----- 10

Egyáltalán nem

Teljes mértékben

d) autóbusszvezető ápoltsága

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5 ----- 6 ----- 7 ----- 8 ----- 9 ----- 10

Egyáltalán nem

Teljes mértékben

e) autóbusszvezető magatartása

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5 ----- 6 ----- 7 ----- 8 ----- 9 ----- 10

Egyáltalán nem

Teljes mértékben

196

33. Melyik várostól (VOLÁN társaságtól) vették igénybe az autóbuszos szolgáltatást?

34. Ajánlaná-e más csoportok részére a VOLÁN autóbuszok által nyújtott szolgáltatást?

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem

Teljes mértékben

35. A VOLÁN társaság által biztosított utazáshoz kapcsolódó egyéb megjegyzés:

36. A jövőben milyen területeken lenne fontos szervezetük részére a tehetséggondozás támogatása? (Több válasz is megjelölhető, ebben az esetben tegyék sorrendbe a válaszokat, az 1 jelölje a legfontosabb területet.)

☐ Pályázati információk biztosítása

☐ Az intézmény által szervezett programok, tevékenységek támogatása

☐ Szakmai támogatás a helyi tehetséggondozáshoz kapcsolódóan

☐ Kiadványok, szakmai információk nyújtása

☐ Képzések, tréningek biztosítása az intézmény tehetséggondozással foglalkozó munkatársai részére

☐ Egyéb: _____

37. Továbbfejlesztési javaslatok a Tehetséghidak kiemelt projekt programelemek vonatkozásában

Tehetség Piacter

Genius Loci díj

A Tehetség hónapja

Módszertani tehetségfejlesztő jó gyakorlatok adaptálása műhelymunkák keretében

Könyvküldési akció

Egyéni tehetségfejlesztés

Csoportos tehetségfejlesztő tevékenységek megvalósítása – A,B és C csomag

198

Tizenkettő nem egy tucat pályázat

Képzés

Kortárs csoport pilot pályázat

38. Általános javaslatok a magyar tehetséggondozás, a tehetségsegítő hálózat, Tehetségsegítő Tanácsok, Tehetséghidak Kiemelt Projekt továbbfejlesztéséhez kapcsolódóan:

2. sz. melléklet: A képzéseken résztvevők számára készített online kérdőív kérdéssora

KÉRDŐÍV

TEHETSÉGHIDAK PROGRAM KERETÉBEN SZERVEZETT KÉPZÉSEKEN RÉSZTVEVŐKNEK A KIEMELT PROJEKT EREDMÉNYESSÉNEK, HATÉKONYSÁGÁNAK FELTÁRÁSÁHOZ

A kutatás célja, hogy feltárja a program keretében szervezett képzések eredményességét, ezáltal hozzájáruljon a tehetséggondozás további fejlesztéséhez.

1. Képzés(ek) megnevezése, amin részt vett: _____

(online kérdőívben 141 elemű listából választható)

2. Neme:

☐ nő

☐ férfi

3. Lakóhelye:

200

Megye: _____

4. Végzettsége:

☐ Óvodapedagógus

☐ Tanító

☐ Általános iskolai tanár

☐ Középiskolai tanár

☐ Pszichológus

☐ Egyéb: _____

5. Jelenlegi munkaköre/beosztása:

☐ Óvodapedagógus

☐ Tanító

☐ Általános iskolai tanár

- ☐ Középiskolai tanár
- ☐ Pedagógus munkakörben dolgozó (pl. nevelő)
- ☐ Pszichológus
- ☐ Egyéb: _____

6. Hány éves pedagógiai gyakorlattal rendelkezik:

- ☐ 0-5 év
- ☐ 6-10 év
- ☐ 11-20 év
- ☐ több, mint 20 év

7. Rendelkezik-e közvetlen tehetséggondozási tapasztalattal?

- ☐ Nem
- ☐ Igen _____ év

8. Munkájához kapcsolódóan kb. hány órában foglalkozik tehetséggondozással?

201

Iskolaidőn belül: _____ heti _____ óra

Iskolaidőn kívül: _____ heti _____ óra

9. Tudta-e hasznosítani a portfóliójában a tehetséggondozáshoz kapcsolódó tapasztalatokat?

- ☐ Nem
- ☐ Igen, és pedig: _____

10. Tudja-e jelenleg is hasznosítani a képzés(ek)en szerzett ismereteket a tehetséggondozáshoz kapcsolódóan?

- ☐ Nem, mert nem foglalkozom tehetséggondozással
- ☐ Nem, mert az általam elvégzett képzés nem adott a tehetséggondozásban ténylegesen hasznosítható ismereteket
- ☐ Igen, esetenként hasznosítom tehetséggondozó munkámban a képzésen szerzett ismereteket

☐ Igen, a tehetséggondozó munkám szerves részévé váltak a képzésen megszerzett ismeretek

☐ Egyéb: _____

11. Milyen mértékben hasznosultak a képzés(ek)en szerzett ismeretek napi munkája során?

☐ Nem foglalkozom tehetséggondozással, ezért közvetlenül nem hasznosultak

☐ A képzésen szerzett ismereteket nem tudtam hasznosítani a tehetséggondozó munkában

☐ A képzés segítségével hatékonyabbá vált a tehetséggondozó munkám, de ez közvetlenül nem kimutatható

☐ A képzés segítségével hatékonyabbá vált a tehetséggondozó munkám, és ennek közvetlenül kimutatható eredményei vannak

☐ Egyéb: _____

12. Részt vettek-e Önön kívül valamilyen MATEHETSZ képzésen az intézményből/tantestületből?

☐ Nem

☐ Igen, ____ fő

202

13. Jelölje az alábbi skála segítségével, hogy mennyire ért egyet az alábbi állításokkal:

a) A képzés(ek) elvégzése óta fontosabbnak tartom a tehetséggondozás ügyét.

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

b) Jobban figyelek a gyerekek/fiatalok kreatív ötleteire

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

c) Jobban figyelek a gyerekek erősségeire, kiemelkedő teljesítményére

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet
mértékben egyetértek

Teljes

d) Jobban odafigyelek a tehetségeseknél a személyiségbeli háttértényezőkre

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

e) Jobban felismerem a tehetséges tanulókat

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

f) Jobban tudom azonosítani a tanulók konkrét tehetségét

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

g) Több hasznos tehetséggondozó módszert ismerek

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

h) Gyarapodott a tehetséggel kapcsolatban az elméleti tudásom

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

i) A mindennapi munkám során hasznosítható gyakorlati ismereteket szereztem a képzés során

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

j) A képzés(ek) óta jobban tudom a gyerekek fejlettségi szintjének megfelelően kiválogatni a feladatokat

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

k) A képzés(ek) hatására jelentősen változtak a tanulókkal való foglalkozásom módszerei

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

l) A képzés(ek) hatására erősödött az intézményünk tehetséggondozó tevékenysége

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

m) A képzés(ek) hatására bővültek az intézményünk szakmai kapcsolatai a tehetséggondozás terén

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

14. Érdekelne-e további képzések a tehetséggondozáshoz kapcsolódóan?

204

- ☐ Igen, inkább további alapozó, általános képzés
- ☐ Igen, inkább valamilyen speciális, konkrét területre fókuszáló képzés
- ☐ Nem, már elegendő képzésen vettem részt a tehetséggondozáshoz kapcsolódóan
- ☐ Nem, egyéb okokból: _____

15. Érdekelne-e hosszabb időtartamú, modulszerűen felépített (60/120 órás) szakmai képzés a tehetséggondozáshoz kapcsolódóan?

- ☐ Igen, szívesen részt vennék ilyen képzésen
- ☐ Nem, már elegendő képzésen vettem részt a tehetséggondozáshoz kapcsolódóan
- ☐ Nem, ilyen hosszú időtartamban nem tudnék képzésen részt venni
- ☐ Nem, egyéb okokból: _____

16. Érdekelne-e e-learning képzés (számítógépes hálózaton elérhető képzési forma) a tehetséggondozáshoz kapcsolódóan?

- ☐ Igen, szívesen részt vennék ilyen képzésen

- ☐ Nem, már elegendő képzésen vettem részt a tehetséggondozáshoz kapcsolódóan
- ☐ Nem, mert nem tartom használhatónak az e-learning típusú képzéseket
- ☐ Nem, mert nem tartom magam alkalmasnak egy e-learning típusú képzés teljesítésére
- ☐ Nem, egyéb okokból: _____

17. Érdekelne-e külső gyakorlati műhellyel kombinált (pl. egy adaptálható jó gyakorlat helyszínén megvalósuló) képzés a tehetséggondozáshoz kapcsolódóan?

- ☐ Igen, szívesen részt vennék ilyen képzésen
- ☐ Nem, már elegendő képzésen vettem részt a tehetséggondozáshoz kapcsolódóan
- ☐ Nem, mert nem lenne időm a gyakorlati műhelymunkára
- ☐ Nem, egyéb okokból: _____

18. Van-e javaslata olyan, a tehetséggondozáshoz kapcsolódó jó gyakorlatra, amely alapját jelenthetné egy képzés gyakorlati részének?

- ☐ Nincs
- ☐ Igen, a jó gyakorlat röviden: _____

205

19. Részt venne-e olyan akkreditált képzésen, amelynél hozzájárulást (önrész) kell fizetni?

- ☐ Nem
- ☐ Igen, de maximum évente 10.000 Ft. önrész vállalásával
- ☐ Igen, de maximum évente 20.000 Ft. önrész vállalásával
- ☐ Igen, de maximum évente 30.000 Ft. önrész vállalásával
- ☐ Igen, egyéb feltétel: _____

20. Olvasta-e a Génius sorozat kiadványait?

- ☐ Nem
- ☐ Igen, a következőket: _____; _____; _____;

(Kérjük, hogy első helyre tegye azt a kiadványt, amelyiket a leghasznosabbnak tartotta, a 2. helyre azt, amelyiket a második leghasznosabbnak, és így tovább.)

21. Jelölje az alábbi skála segítségével, hogy mennyire tudta hasznosítani munkája során a Génius sorozat kiadványait:

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5
Egyáltalán nem Teljes mértékben

22. Milyen témáról olvasna még szívesen a tehetséggondozáshoz kapcsolódóan? *(Több válasz is megjelölhető.)*

- ☐ Általános háttérismeretek
- ☐ Tehetségterületek szerinti tehetséggondozás
- ☐ Speciális tehetséggondozó módszerek
- ☐ Bevált jó gyakorlatok
- ☐ Nemzetközi példák
- ☐ Napi gyakorlatok, módszertani kézikönyv
- ☐ Egyéb: _____

206

23. Kérjük, röviden írja le, hogy milyen fejlesztési javaslatok, ötletei vannak a képzésekhez kapcsolódóan, ami elősegítheti a MATEHETSZ munkáját. *(Max. 2000 karakter.)*

3. sz. melléklet: A blended learning képzésen résztvevők számára összeállított online kérdőív kérdéssora

KÉRDŐÍV

TEHETSÉGHIDAK PROGRAM KERETÉBEN SZERVEZETT BLENDED LEARNING KÉPZÉSEKEN RÉSZTVEVŐKNEK A KIEMELT PROJEKT EREDMÉNYESSÉGÉNEK, HATÉKONYSÁGÁNAK FELTÁRÁSÁHOZ

A kutatás célja, hogy feltárja a Tehetséghidak kiemelt projekt által szervezett blended learning képzések eredményességét, ezáltal hozzájáruljon a tehetséggondozás további fejlesztéséhez. (Blended learning képzés: e-learning tananyaggal kombinált gyakorlati műhely. Ön „A kétszeresen kivételes tanulók tehetséggondozása” témában készített e-learning tananyaggal kombinált, 15 órás gyakorlati műhelyen vett részt 2015-ben.) Kérjük, segítsék munkánkat azzal, hogy kitöltik a kérdőívet!

1. Neme:

☐ nő

☐ férfi

2. Lakóhelye:

Megye: _____

207

3. Végzettsége:

☐ Óvodapedagógus

☐ Tanító

☐ Általános iskolai tanár

☐ Középiskolai tanár

☐ Pszichológus

☐ Egyéb: _____

4. Jelenlegi munkaköre/beosztása:

☐ Óvodapedagógus

☐ Tanító

☐ Általános iskolai tanár

- ☐ Középiskolai tanár
- ☐ Pedagógus munkakörben dolgozó (pl. nevelő)
- ☐ Pszichológus
- ☐ Egyéb: _____

5. Hány éves pedagógiai gyakorlattal rendelkezik:

- ☐ 0-5 év
- ☐ 6-10 év
- ☐ 11-20 év
- ☐ több, mint 20 év

6. Rendelkezik-e közvetlen tehetséggondozási tapasztalattal?

- ☐ Nem
- ☐ Igen _____ év

7. Munkájához kapcsolódóan kb. hány órában foglalkozik tehetséggondozással?

208

Iskolaidőn belül: _____ heti _____ óra

Iskolaidőn kívül: _____ heti _____ óra

8. Tudta-e hasznosítani a portfóliójában a tehetséggondozáshoz kapcsolódó tapasztalatokat?

- ☐ Nem
- ☐ Igen, éspedig: _____

9. Tudja-e jelenleg is hasznosítani a képzés(ek)en szerzett ismereteket a tehetséggondozáshoz kapcsolódóan?

- ☐ Nem, mert nem foglalkozom tehetséggondozással
- ☐ Nem, mert az általam elvégzett képzés nem adott a tehetséggondozásban ténylegesen hasznosítható ismereteket
- ☐ Igen, esetenként hasznosítom tehetséggondozó munkámban a képzésen szerzett ismereteket

☐ Igen, a tehetséggondozó munkám szerves részévé váltak a képzésen megszerzett ismeretek

☐ Egyéb: _____

10. Milyen mértékben hasznosultak a képzés(ek)en szerzett ismeretek napi munkája során?

☐ Nem foglalkozom tehetséggondozással, ezért közvetlenül nem hasznosultak

☐ A képzésen szerzett ismereteket nem tudtam hasznosítani a tehetséggondozó munkában

☐ A képzés segítségével hatékonyabbá vált a tehetséggondozó munkám, de ez közvetlenül nem kimutatható

☐ A képzés segítségével hatékonyabbá vált a tehetséggondozó munkám, és ennek közvetlenül kimutatható eredményei vannak

☐ Egyéb: _____

11. Részt vettek-e Önön kívül valamilyen MATEHETSZ képzésen az intézményből/tantestületből?

☐ Nem

☐ Igen, ____ fő

209

12. Jelölje az alábbi skála segítségével, hogy mennyire ért egyet az alábbi állításokkal:

a) A képzés(ek) elvégzése óta fontosabbnak tartom a tehetséggondozás ügyét.

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

b) Jobban figyelek a gyerekek/fiatalok kreatív ötleteire

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

c) Jobban figyelek a gyerekek erősségeire, kiemelkedő teljesítményére

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

d) Jobban odafigyelek a tehetségeseknél a személyiségbeli háttértényezőkre

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

e) Jobban felismerem a tehetséges tanulókat

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

f) Jobban tudom azonosítani a tanulók konkrét tehetségét

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

g) Több hasznos tehetséggondozó módszert ismerek

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

h) Gyarapodott a tehetséggel kapcsolatban az elméleti tudásom

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

i) A mindennapi munkám során hasznosítható gyakorlati ismereteket szereztem a képzés során

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

j) A képzés(ek) óta jobban tudom a gyerekek fejlettségi szintjének megfelelően kiválogatni a feladatokat

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

k) A képzés(ek) hatására jelentősen változtak a tanulókkal való foglalkozásom módszerei

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

l) A képzés(ek) hatására erősödött az intézményünk tehetséggondozó tevékenysége

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

m) A képzés(ek) hatására bővültek az intézményünk szakmai kapcsolatai a tehetséggondozás terén

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

13. Érdekelne-e további képzések a tehetséggondozáshoz kapcsolódóan?

- ☐ Igen, inkább további alapozó, általános képzés
- ☐ Igen, inkább valamilyen speciális, konkrét területre fókuszáló képzés
- ☐ Nem, már elegendő képzésen vettem részt a tehetséggondozáshoz kapcsolódóan
- ☐ Nem, egyéb okokból: _____

211

14. Mi a véleménye a blended learning képzésről, mint képzési formáról?

a) A blended learning alapú képzési forma a hagyományos képzésnél jobban segíti az ismeretek elsajátítását

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

b) A blended learning alapú képzési forma elsajátítása nehézséget okozott számomra

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

c) A blended learning alapú képzés kevésbé motivált a tananyag elsajátításában

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

- d) A blended learning alapú képzés során több információ adható át, mint a hagyományos képzés során

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

- e) A blended learning alapú képzés megkönnyíti a tanulást

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4 ----- 5

Egyáltalán nem értek egyet

Teljes mértékben egyetértek

15. Mik a legfontosabb tapasztalatai a blended learning alapú képzéshez kapcsolódóan?
Kérjük sorolja fel a 3 legfontosabb pozitívumot és a 3 legfontosabb negatívumot!

Pozitívumok

1. _____
2. _____
3. _____

212

Negatívumok:

1. _____
2. _____
3. _____

16. A jövőben is részt venne blended learning alapú képzéseken?

- ☐ Igen, minden a tehetséggondozáshoz kapcsolódó blended learning képzés érdekel
- ☐ Igen, de csak bizonyos feltételekkel, éspedig: _____
- ☐ Nem, mert nem tartom hasznosnak a blended learning alapú képzési formát
- ☐ Nem, mert számomra túl nehéz elsajátítani a blended learning alapú képzési formát
- ☐ Nem, egyéb okokból, éspedig: _____

17. Érdekelne-e e-learning képzés (ami, csak számítógépes hálózaton elérhető képzési forma) a tehetséggondozáshoz kapcsolódóan?
- ☐ Igen, szívesen részt vennék ilyen képzésen
 - ☐ Nem, már elegendő képzésen vettem részt a tehetséggondozáshoz kapcsolódóan
 - ☐ Nem, mert nem tartom használhatónak az e-learning típusú képzéseket
 - ☐ Nem, mert nem tartom magam alkalmasnak egy e-learning típusú képzés teljesítésére
 - ☐ Nem, egyéb okokból: _____
18. Kérjük röviden írja le, hogy milyen fejlesztési javaslatai, ötletei vannak a blended learning alapú képzésekhez kapcsolódóan, ami elősegítheti a MATEHETSZ munkáját. (Max. 2000 karakter.)

4. sz. melléklet: Interjú összefoglaló – Személyiségfejlesztő programban résztvevő pszichológusok és szülő

FÓKUSZCSOPORTOS INTERJÚ

EGYÉNI SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ PROGRAM

Interjúalanyok:	pszichológusok (4 fő)
Interjú helyszíne:	GFIFF Hotel (1113 Budapest, Bartók Béla út 152.)
Interjú időpontja:	2015. május 9. 10:00-12:00

INTERJÚ ÖSSZEFOGLALÓ

Interjúalanyok: Három interjúalany a mostani szakaszban kapcsolódott be a programba, egy interjúalany pedig a kezdetektől részt vesz a programban. Mindegyikük egyéni foglalkozásokat tartott, így a csoportos foglalkozások tapasztalatainak összegzésére nincs, illetve csak érintőlegesen van lehetőség.

214

1. A programhoz való csatlakozásukkor milyen mélységben volt alkalmuk megismerni a Személyiségfejlesztő Program (SZFP) szakmai tartalmát, a program megvalósításával kapcsolatban megfogalmazott elvárásokat? Az előkészítő műhelyek kellő felkészítést adtak-e a vállalt feladatok elvégzéséhez?

Valamennyi interjúalany arról nyilatkozott, hogy a csatlakozásnál nem sokat tudtak a program konkrét feladataival és a velük szemben támasztott elvárásokkal kapcsolatban, de a műhelymunka segített számukra. A második körben az előző projektszakasról kaptak leírást, és a műhelyen elhangzott információk elégségesek voltak.

További segítséget jelentett, hogy a későbbiekben volt olyan kontaktszemély, akitől menet közben is lehetett kérdezni.

2. Általában milyen típusú akadályok merültek fel a fiatalok tehetségének kibontakoztatása tekintetében?

Az egyik interjúalany egy fiattal foglalkozott, akinek a gátlásosságát kellett oldani.

A másik interjúalany esetében, az általa segített három fiatal gátlásokkal, szorongásokkal és az önmaguk képviselője terén jelentkező akadályokkal érkezett a programba.

A harmadik interjúalany az önértékelési nehézségeket emelte ki.

A problématerületek sorában megjelent még az identitáskeresés, a családban való hely megtalálása, az indulatkezelés, a perfekcionizmus, illetve a kommunikációs problémák.

Általánosságban elmondható, hogy a programba került fiatalok esetében rengeteg energia és fókusz esett a teljesítményre, túlhajszoltak voltak, és sok esetben a lelkesedés a háttérbe szorult.

Ezek a fiatalok megélik valamilyenfajta másságot, de ez nem feltétlenül pozitívként jelenik meg az önértékelésükben, hanem ez akár a perifériára is sodorhatja őket.

Nem könnyű megítélni azt, hogy ki számít tehetségnek. A maga módján mindenkiben van tehetség, így a programba bevont fiatalokról is elmondható ugyanez.

A múltkori csoportban voltak kifejezetten tehetséges gyerekek, most kevésbé a tehetség, mint inkább a problémák voltak hangsúlyosak.

Volt olyan gyerek, aki a végére győzte meg a pszichológust arról, hogy ő tehetséges.

A kognitív funkcióik minden esetben jól működtek, így, ha a személyes térben is kapnak támogatást, akkor jól tudnak működni. Jó képességstruktúrával rendelkező fiatalokkal dolgoztak.

A tehetség kapcsán azt is meg kell jegyezni, hogy a 16 éveseknél lehet egy visszaesés is, mert esetleg, ha az általános iskolában valamiben kiemelkedők voltak, de a középiskolában nem volt meg a bátorító közeg, akkor akár rejtve is maradhat/maradhatott a tehetség.

A második kör felhívásában egyébként már csak a tehetséges szó szerepelt, míg az előzőben még a kiemelkedő tehetségek delegálását várták.

3. Tapasztalatuk szerint a program óra összetétele, a 30 órás egyéni és a 20 órás csoportos foglalkozás arányaiban, illetve mennyiségében illeszkedett-e a személyiségfejlesztő program céljaihoz? Soknak, kevésnek vagy ideálisnak tartják-e ezt az óramennyiséget?

Az interjúalanyok együttes véleménye, hogy ezek az arányok jók. Volt azonban olyan programba bevont fiatal, aki a csoportos foglalkozásokra nem ment el, mert neki olyan jellegű és mélységű szociális problémái voltak, ami ezt nem tette lehetővé, de az élményhétvégére már sikerült rábeszélni, ahol pozitív tapasztalatokat szerzett. A csoportos foglalkozásoknál tehát, aki még nem állt készen, az egyszerűen nem ment el.

Nem is az órakeret, hanem az időzítés a probléma (heti két órát be kellett tenni, ami sok, tekintve a fiatalok általános leterheltségét). Legalább egy féléves keretre szükség lenne. Egy lelki folyamatnak jól tesz, ha van kifutási ideje.

4. Mik a résztvevő diákok tapasztalatai? Adtak-e visszajelzést a bevont fiatalok a program során, illetve azt követően? Ha igen, mely programelem tetszett leginkább a diákoknak (egyéni fejlesztés, csoportos fejlesztés, élményhétvége), és melyik volt az, amely nem volt komfortos számukra?

A diákok a végén egy levelet írnak, illetve van egy teszt is, ami a foglalkozások hatást méri. Ezen túlmenően a program elején és a végén is vagy egy teszt, amit a fiatalokkal kitöltetnek. Ezekkel az eszközökkel van lehetősége a szakembereknek a változásokat, a fejlődést mérni és a fejlesztés eredményességét igazolni.

A fiataloknak a foglalkozásokon is minden esetben van lehetőségük visszajelzést adni a pszichológus számára.

A végén a szülők is kapnak visszajelzést a folyamatról levél formájában, így a pszichológusoknak lehetőségük van javaslatokkal élni a jövő vonatkozásában (például a túlzott leterheltség csökkentése, szabadidő biztosítása a fiatal számára stb.)

5. Miben tudnák megragadni a program hasznosságát?

Meglátásuk szerint a komplexitásban rejlik a program kimagasló értéke, ereje még akkor is, ha csak a fiatalok egy szűk rétege számára nyújt lehetőséget.

Ez az a korosztály, amely esetében a megjelenő problémákat még jól lehet kezelni.

Ez a program azzal, hogy a tehetséget hívja meg és nem a pszichés problémát, lehetővé teszi, hogy ezek a fiatalok ne elkallódjanak és tönkremenjenek, hanem nyilvánosságra kerül a probléma és annak a feloldására is lehetőség nyílik.

A fejlesztő folyamat nem csupán a fiatalra, hanem a környezetére is hat, hiszen ott vannak a szülők és akár a pedagógusok is.

Nincs még egy olyan program, amiben a szülő, pedagógus, tehetséges fiatal, szakember együtt tud működni.

Sokat lehet tanulni a különböző szereplőktől.

A program a serdülők megküzdési eszközszerének a kialakítását, bővítését és beépülését is eredményezheti, vagy legalább azt sikerül rögzíteni, hogy kérhetnek segítséget az elakadásaikban, ami a jövőben is egy jó lehetőség lehet számukra.

A szupervízió nagy biztonságot adott a programban résztvevő pszichológusok számára, különösen Bagdi Emőke személye volt a garancia a foglalkozások sikerére. Szakmailag is indokoltak voltak ezek az alkalmak, és sokat tett hozzá ahhoz, hogy a terepen jól tudjanak teljesíteni. A speciális program (tehetségekkel való foglalkozás) szakmai minőségét nagyban meghatározta a szupervízió.

6. Voltak-e a program során szakmai vagy technikai nehézségek? Ha igen, mik voltak ezek?

217

A program indulása január elejére esett, a szervezés pedig decemberre, ami elég nehezített időszak. Itt minden hét veszteségnek számít. Hasznos lett volna, ha a szülőcsoport az első foglalkozást megelőzően lett volna megszervezve. Ezáltal lehetőség nyílt volna a szülőket még jobban a program mellé állítani, illetve felállítani azokat a szabályokat, amelyeket a későbbiekben néhányan nehezen fogadtak el (például azt, hogy a szülő kizárólag a gyermeke jelenlétében konzultálhat a pszichológussal).

Az első szakaszban is a többedik egyéni foglalkozás után volt megszervezve a szülői alkalom. Ha a szülő erre a folyamatra már az elejétől rá van hangolva, a gyereket is jobban tudja motiválni.

A szülőcsoportra is érdemes lett volna egy kicsit nagyobb hangsúlyt fektetni (arra, hogy mindenki jöjjön el). Sokszor a szülő volt az akadály a tekintetben, hogy a fiatal eljutott-e az eseményekre (például volt olyan eset, amikor a fiatal azért nem tudott részt venni az élményhétvégén, mert a szülőnek nem volt ideje elvinni őt a rendezvényre).

Persze a szülő akár azért is távol maradhatott, mert nem megy el szívesen egy csoportos alkalomra (esetleg szociális problémákkal küzd).

7. A jövőben is részt vennék a program megvalósításában pszichológusként?

Mindnyájan szívesen részt vennének a folytatásban. Úgy gondolják, hogy az eddig megszerzett tapasztalataik jól tudnák szolgálni a program eredményességét.

8. Véleményük szerint ez a programösszetétel alkalmas arra, hogy kézzelfogható hatással legyen a tehetség kibontakoztatására? Ha nem, miben kellene változtatni? Hogyan lehetne hatékonyabbá tenni a személyiségfejlesztő programot?

A program célrendszere és struktúrája alapvetően jó és hiánypótló. Néhány apróbb módosítással a tevékenységek hatékonysága is növelhető lenne:

A szülőknél többek között tudatosítani kellene, hogy amit ők ugyan a végére már beérettnek tekintenek, (de az elején még döcögősnek érznek), azt sokszor azzal tudják elérni, hogy az elején megtörténik az elakadás, a probléma azonosítása, illetve a bizalmi légkör kiépítése. Erre építkezve lehet hatékonyan eredményeket elérni a személyiség bizonyos diszfunkcionáló elemeinek feloldásában, mérséklésében.

Azt is tudatosítani kellene, hogy e program esetében nem a szülő, hanem a gyerek a fontos, és őt támogatja a pszichológus.

Ezt a problémakört könnyen fel lehetne oldani, ha a szülői alkalom az egyéni foglalkozásokat megelőzően kerülne megszervezésre.

Szakmailag megalapozottabb lenne továbbá, ha a fejlesztő folyamat megvalósítására legalább fél év állna rendelkezésre. A heti egy foglalkozás jobban beilleszthető lenne a fiatalok egyébként is terhelt naptárába.

A kommunikáció hiánya is problémát jelent, mivel sokszor az időpontok az utolsó pillanatban derülnek ki. Fontos lenne, ha az események időpontjai már a program elindulásakor meghirdetésre kerülnének, így valamennyi érintett időben tervezni tudná a részvételét.

Hasznos lenne, ha opcionálisan lehetőség nyílna a nagyon problémás esetekben családi konzultáció megtartására.

A záró beszélgetésen is felmerült, hogy jó lenne egy néhány órás szabad felhasználású keret, amit akár arra is lehetne használniuk a pszichológusoknak, hogy a szülőknek személyes visszajelzést adjanak.

Az egész program számára hasznos lenne, ha a program végén közös értékelés megszervezésére kerülne sor a pszichológusok, a pedagógusok, valamint a szülők bevonásával.

MÉLYINTERJÚ

EGYÉNI SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ PROGRAM

Interjúalany: szülő
Interjú helyszíne: MATEHETSZ (1119 Budapest, Mérnök u. 39.), 219-es szoba
Interjú időpontja: 2015. május 8. 14:00-16:00

INTERJÚ ÖSSZEFOGLALÓ

1. A programhoz való csatlakozásakor milyen mélységben volt alkalma megismerni a Személyiségfejlesztő Program (SZFP) szakmai tartalmát, illetve a célcsoporttal szemben felállított követelményeket?

A kiküldött levél és a weblapon lévő információ elegendő volt számukra ahhoz, hogy minden, a döntéshez szükséges információ a rendelkezésükre álljon, és hogy „wow” élményük legyen. Az a ritka szituáció volt, hogy amit ki véltek hallgatni és olvasni az anyagból, pontosan az történt, sőt még több is. Szülőként nagyon értékesnek találta ezt a lehetőséget, és ezért állt az élére.

Nagyszerű lehetőségnek tartja az egész országra nézve. A gyermeke 2013-2014 között vett részt a programban.

2. Milyen céllal került a gyermeke delegálásra a programba? Milyen típusú akadályok merültek fel a tehetség kibontakoztatása tekintetében?

A fiuk FIMOTA, azaz figyelem, mozgás és tanulmányi zavarral küzd. Ezt általában a hiperaktivitással szokták azonosítani. Esetükben a figyelemzavar, a tanulási zavar, illetve mozgáskoordinációs zavarok egyaránt jelentkeztek. E mellett kiemelkedő intellektussal rendelkezik, és sokkal gyorsabb tempó jellemzi, mint az átlagos fiatalokat.

Tanári javaslatra kapták meg a lehetőséget, aminek nagyon örültek.

3. Tapasztalata szerint a program óraösszetétele, a 30 órás egyéni és a 20 órás csoportos foglalkozás arányaiban, illetve mennyiségében illeszkedett-e a

személyiségfejlesztő program céljaihoz? Soknak, kevésnek vagy ideálisnak tartja ezt az óramennyiséget?

4. Voltak-e a program során szakmai vagy technikai nehézségek? Ha igen, mik voltak ezek?
5. Miben tudná megragadni a program hasznosságát?

Mind a két típusú foglalkozást fontosnak tartja, hiszen mindkét típusnak megvan a maga létjogosultsága, de rendre nem úgy történtek a dolgok, ahogyan azoknak történniük kellett volna. Nem hibáztatja a csoportvezetőket, hanem álláspontja szerint nincsen nálunk ennek a típusú foglalkozásnak hagyománya.

A pszichológus sem volt hozzászokva ahhoz a helyzethez, hogy nem egy „beteg” gyermekkel foglalkozik, hanem egy kiemelkedően intelligens gyermekkel. Ehhez kellene hozzátenni pluszban, hogy a tehetségét hogyan tudja kibontakoztatni. Meglátása szerint ez egy speciális hozzáállást és tudást, gyakorlottságot igényel a programban résztvevő pszichológusoktól.

Egy idő után már jól tudott működni az egyéni foglalkozás, de az elején elég sok idő (fejlesztési alkalom) elment arra, hogy a pszichológus a megszokott rutin alkalmak helyett a tehetséges fiatal speciális helyzetéhez alkalmazkodva tudja a foglalkozásokat vezetni.

221

A csoportos esetében a legfőbb probléma az volt, hogy felkészületlenek voltak a pszichológusok. Az elején rutinból „nyomták” le a foglalkozásokat és rendre nem a csoport igényeihez, jellegéhez igazították ezeket.

A csoportos foglalkozások éppen ezért nem voltak túl szerencsések. A fia a csoportvezető mellett tudatosan támogatólag lépett fel, mert nagyobb együttműködést kívánt elősegíteni. Ehhez otthon külön felkészítésre volt szükség.

Hiányzott sok esetben a tisztelet kölcsönös megadása. A magas intellektussal és talentummal rendelkező, ugyanakkor ezt megélni nehezen tudó fiatalok rendkívül érzékenyek, még az átlagnál is rosszabbul reagálnak egy-egy kínos megjegyzésre vagy az őket érintő minősítésre.

Álláspontja szerint ennek a programnak a célja az lenne, hogy merjék egymás másságát elfogadni és támogatni ezek a fiatalok, a talentumhoz hozzá tudják emelni az önértékelésüket. Nem tudják sok esetben viselni a sikert ezek a tehetséges fiatalok. Itt intellektuális dolgokról van szó, ami még nehezebb, és diszkomfort érzetet kelt a fiatalokban.

A másik probléma az volt, hogy nem minden fiatal vett részt önkéntesen a programban. Félig-meddig kényszerítették őket, csellel vették rá egy jelentős részüket. A meg nem értettségből fakadóan akár antiszociális jelleget is ölthet egy-egy ilyen fiatal viselkedése, éppen ezért nagyon fontos lett volna esetükben a tudatos, önkéntes részvétel.

6. A programban való részvétel hatására milyen változások tapasztalhatóak a gyermekén? Mely területeken történtek ezek a változások és milyen irányba indultak el?

Az egyéni foglalkozás elvezette oda a fiataalt, hogy olyan önmagára való rálátást kapott, ami segített neki elindulni egy olyan úton, amelyben megismerte magát másként. Tudatosította magában, hogy nem feltétlenül a külvilággal van a gond, hanem időnként saját magával, a maga reakcióival, viselkedésével.

Az elején sok volt az idővesztés, de a végére belejöttek az egyéni alkalmakon a közös munkába.

A program egyik legfontosabb varázssereje az, hogy a bekerült fiatalok úgy érzik, hogy elismerik őket másnak. Már önmagában az ide való kerülés volt a díj is egyben számukra.

A gyermeke leginkább önmaga jobb megismerésében és megértésében, illetve pozitív értelemben vett másságának elfogadásában fejlődött a leginkább. A FIMOT-izmusra jellemző tünetek nem enyhültek, ezekben kézzelfogható javulás nem volt tapasztalható, de ezt nem is várták el a programtól.

222

Más szülők is nagyon jókat mondtak a programról, és pozitív visszajelzéseket adtak. A szupervízióon sajnos az őket javasoló pedagógus nem tudott részt venni. Ez nagy veszteség volt az esetükben, mert azt tapasztalták, hogy nagyon jól működtek a szülő – pedagógus – pszichológus egységek.

Nagyon sokféle talentummal és nehézséggel küzdő gyermek vett részt a programban. Jó volt látni, hallani, hogy mennyiféle különleges tehetség van, és hogy ők is – a saját fiához hasonlóan – hogyan küzdöttek meg a máságuk elfogadásával. Természetesen voltak mereven elzárkózók és önmagukat kizárók is.

7. Mik a gyermeke tapasztalatai? Adott-e visszajelzést a program során, illetve azt követően? Ha igen, mely programelem tetszett leginkább neki (egyéni fejlesztés, csoportos fejlesztés, élményhétvége), és melyik volt az, amely nem volt komfortos számára?

8. Véleménye szerint ez a programösszetétel alkalmas arra, hogy kézzelfogható hatással legyen a tehetség kibontakoztatására? Ha nem, miben kellene változtatni? Hogyan lehetne hatékonyabbá tenni a személyiségfejlesztő programot?

Tapasztalata szerint, akik egyébként is már „rajta voltak” már egy sínen, nagyon magas volt a lekötött óraszámuk. E miatt már nem is tudtak részt venni egy csomó egyéb programelemen. Ez adott esetben kontraszelekcióként is működik.

Itt nem az érdeklődés hiánya volt az ok, hanem az egyének leterheltségétől függött a részvétel. Többször az utolsó pillanatban voltak időpont módosítások. Komoly áldozatokat kellett hoznia a családnak, hogy minden alkalmon részt tudjanak venni a fiatalok. Ez a társaság alapvetően kétféle: vannak, akik már rajta vannak egy nagyon betervezett tevékenységlistán. Abba kívülállóként, tiszteletlenül, ad hoc módon belekutyulni nem lehet: lekövethetetlen és komolytalan. Ez az a kör, amely így is extra erőfeszítéseket tesz a gyermeke fejlesztése érdekében.

Véleménye szerint minél kiforrottabb lesz a program, annál kisebb lesz a lemorzsolódás. Álláspontja szerint egy fix gárdára lenne szükség, aki kiképeződik, és az iskolákban is nagyon fontos lenne, hogy legyenek tehetségsegítők.

223

Megérné azt valahogy elérni, hogy ne kényszerből legyen ott a fiatal, hanem már együttműködőként kerüljön a programba. Ismerje fel előzetesen az ebben rejlő lehetőséget.

Ehhez kellene 3-4 központilag kiképzett mentort alkalmazni. Ők ki tudnák szűrni, hogy a jelöltek milyen mentalitásúak, és a szerint választani meg hozzájuk a mentorokat.

Az alapelgondolás egy jó bázis, ahhoz az interjúalany nem nyúlna. A lelkes többség kérte is a folytatást. Azt tapasztalták, hogy mivel későn, megcsúszva tudott elindulni a 30 órás egyéni foglalkozás, ezért ez a mennyiség nem tudott elég hatékony lenni. Optimálisnak a 60 órás foglalkozást tartanák.

Jól működhetne a program, ha a bevont szakemberek is specifikusan lennének felkészülve erre a feladatra. Ahhoz, hogy ez hatékonyabban tudjon működni, szükség volna egy képzési, továbbképzési lehetőségre számukra.

Érdemes lenne az új csoportok támogatása mellett a már részt vett fiatalok továbbvitelét is támogatni. Ez lenne a legüdvösebb. Mindezt felmenő rendszerben lehetne megvalósítani.

A másik kulcs pedig az „önkéntesség”, az önkéntes alapon történő csatlakozás lenne.

Véleménye szerint szintek kellenének, hogy legyen egy kis motiváció. Az elején ezt még nem várhatjuk el. Ehhez előbb valamiféle eredményt kell megtapasztalni, éppen ezért lehetőséget kellene hagyni arra, hogy ha valaki akarja, akkor ki tudja zárni magát egy következő szintben való részvételből (mert ez nem erőszak, hanem méltóvá válhatnak a folytatásra).

Semmiképpen sem elitista képzés a cél, de a kiemelkedő tehetség elismerése mindenképpen fontos elem. El kell fogadtatni magukat és el kell fogadtatni őket másokkal.

Fontos lenne, hogy a tehetségsegítő tanárok is el legyenek ismerve.

Az iskola szellemisége alapvetően meghatározza a tehetségekkel való bánásmódot. Mindig vannak természetesen olyan tanárok, akik a saját problémáik miatt nem megfelelően viszonyulnak ezekhez a tehetséges gyerekekhez.

A FIMOT-ák esetében általában nem is kerül azonosításra a probléma. Beteszik őket a „hiperaktív kosárba”.

Esetükben, ha nem túl súlyos a probléma, felnőtt korra a tünetek némelyike kinőhető. Ezeknek a fiataloknak meg kell ismerniük önmagukat, és ezt követően tudnak korrigálni a saját személyiségükön.

Ha már hátrányuk van, gyakran szándékosan másképp viselkednek, mint az elvárt lenne. Ezért konfliktusban lesznek magukkal és a környezetükkel, de időnként nekik van igazuk, és ez elégtételt jelent számukra.

Ha a pedagógusnak nincsen szülői támogatottsága, akkor magára marad. Sok olyan tehetség van, ahol csak a tanár az egyetlen mentsvére.

Az egysíkúság azonban akár visszajára is fordíthat néhány dolgot (pl. a pedagógus a saját tárgyában „futtatja” a tehetséges diákokat, és nem ad teret annak, hogy esetleg másban is kamatoztathassa a tehetségét).

A program továbbgondolásakor megfontolásra javasolja klubfoglalkozások bevezetését (az egyéni és csoportos fejlesztési alkalmakat követően), amelynek mindenképpen kötelező elvárás nélküli szabad részvétel mentén kellene megvalósulnia. Bizonyos foglalkozások akár iskolaidőben is megtörténhetnének. Ezt bónuszként lehetne nyújtani számukra (felnevelés és jutalmazásuk).

A program úgy építhetné, hogy a bekerülő fiatal először ráérez magára, aztán elkezd kezelni magát, ezt követően a harmadik lépés lehetne egy klubszerű, műhelyszerű

foglalkozás-sorozat, hogy visszacsatolást tudjanak adni a tapasztalataikról, sikerélményeikről stb.

5. sz. melléklet: Interjú összefoglaló – Műhelymunkában résztvevők

FÓKUSZCSOPORTOS INTERJÚ

MÓDSZERTANI TEHETSÉGFEJLESZTŐ JÓ GYAKORLATOK ADAPTÁLÁSA – MŰHELYMUNKA RÉSZTVEVŐI

Interjúalanyok:	tehetséggondozással foglalkozó szakemberek (6 fő)
Interjú helyszíne:	GFIFF Hotel (1113 Budapest, Bartók Béla út 152.)
Interjú időpontja:	2015. május 9. 14:00-16:00

Interjúalanyok: Az egyik interjúalany egy salgótarjáni tehetségpont és tehetségsegítő tanács tagja, illetve egy egyesületet is létrehozta a tehetségsegítés érdekében. Ő az ISZE tehetséggondozó munkáját bemutató műhelyen vett részt.

Egy másik interjúalany egy salgótarjáni szakiskola keretein belül végez tehetségsegítést. Fő érdeklődési területe a gondolkodásfejlesztés, táblajátékok, mozgáskotta, valamint a drámajátékok. A kognitív képességek fejlesztését részben a matematika órákon, részben a tanórákon kívül végzi.

Kaposvári középiskola kollégiumában pszichológusként végzi a harmadik interjúalany a tehetséggondozást 2008 óta. 11 évig tartott játékpedagógia kurzusokat gyogyepedagógus hallgatóknak.

A józsefvárosi szakszolgálat pszichológusaként dolgozik tehetséggondozóként a negyedik interjúalany (tevékenységét az egész kerületre kiterjesztve). Korábban még nem volt a kerületben tehetséggondozás. Jelenleg is ő az egyetlen, aki ezt végzi. A Magdolna Projekt részeként kerület részben működő hat iskolából négyben volt tehetség-felmérés 2014 őszén. A kiemelt képességű gyerekek 8 szakkörbe lettek beajánlva.

Az ötödik interjúalany Kerecsenden egy főként hátrányos helyzetű gyerekekkel foglalkozó egyesületben tevékenykedik. Tiszadobon (táblajáték), illetve Budapesten (élményjáték, festés) vett részt műhelymunkákon.

A hatodik interjúalany Szegeden dolgozik tehetséggondozó koordinátorként, és a Pressley Ridge programján vett részt.

226

1. Szakmailag milyenek ítélték a programot? Megítélésük szerint a tehetségfejlesztő módszertant mennyire volt lehetőségük elsajátítani?

Az interjúalany szerint nagyon színvonalas és hasznos volt a táblajátékos műhely. Az eszközöket is megkapták, illetve részben elkészítették hozzá. A gyerekek is nagyon szívesen használják ezeket az eszközöket és játékokat.

A résztvevők közül négyen ugyanazon a műhelyen vettek részt (Pressely Ridge). Mind a négyükre olyan elementáris erővel hatott az a program és a saját élmény, hogy volt olyan résztvevő, aki a két nap után (péntek-szombat) már hétfőn alkalmazni is tudta a módszereket saját környezetében. Nagyon jók voltak a segítők, az Alapítvány munkatársai mellett a MATEHETSZ-es munkatársak is ott voltak, és aktívan részt vettek a műhelymunkán. Azóta is tartják a csoporttagok a kapcsolatot. Májusra közös programot is szerveznek.

Meglátása szerint nem csak azoknak a fiataloknak kell társasjátékokkal és festéssel foglalkozni, akiknek mérhető tehetségük van ezeken a területeken, hanem azoknak is, akik motiváltak, és esetleg másban van tehetségük, de kiváló relaxációs és feltöltődési lehetőséget nyújtanak számukra ezek a foglalkozások.

Kiemelték az abban rejlő nagyszerűséget, hogy a gyári társasjátékot a saját továbbfejlesztett eszközeivel egészítette ki az Alapítvány, arra inspirálva, hogy a saját fiataljaiknak a saját igényeikhez igazítottan fejleszthessék tovább a játékokat a szakemberek. Olyan példaértékű munkát mutatott be az Alapítvány, ami kiemelkedő.

227

Az egyik interjúalany az első napot nagyon „kereknek” érezte, de megítélése szerint a második napra egy kicsit kisebb volt a tudatosítás mértéke.

A Pressely Ridge műhely kapcsán az egyik interjúalany kiemelte, hogy a művészetek gyors sikerélményt nyújtanak és remekül oldják a feszültséget.

Az ISZE képzése is táblajátékokkal volt összekötve. A szervezettség és a tartalom is jó volt. Nagyon jól felszerelt oktatóterme van az Egyesületnek.

Mindenki végig folyamatosan tevékenykedtetve volt! A MATEHETSZ-esek is végig csinálták a feladatokat.

Az egyik résztvevő a táblajátékból egy összefoglaló bemutatásra várt, amit meg is kapott a műhelytől. Apró ötletekben rejlik a nagyszerűség: például a dekor kavicsok nagyon feldobják a játékot szemben a bolti bábúkkal.

Három játékot kaptak. Harc van az iskolában azért, hogy ki játsszon vele. Most nyertek pályázati forrást arra, hogy vásároljanak további táblajátékokat.

Az egyik interjúalany megjegyezte, hogy pár éve a Kamasztér Alapítványnál szervezett coach képzés is „parádés” volt.

Ezek a műhelyek rendkívül jók. A gondok közösek, de a megoldások nagyon színesek, tehát az egymástól való tanulás is nagyon fontos és hasznos segítséget jelent a szakemberek számára.

Az egyik résztvevő kiemelte, hogy érdekes módon ezeket a táblajátékokat a tehetségesebb gyerekek preferálják. A kevésbé jó képességűeknél inkább például a nyelvi képességfejlesztésre helyezik a hangsúlyt (szójátékok stb.).

Az egyik interjúalany megjegyezte, hogy tapasztalata szerint mi magyarok a tudásmegosztásban nem vagyunk túl jók. A pedagógustársadalom két részre osztható: vannak, akik megtartják maguknak a hasznos információkat, és vannak, akik minden fórumot megragadnak ahhoz, hogy a tudásukat megosszák másokkal.

Nagyon fontos lenne a műhelyek mellett módszertani füzetek kiadása tehetségterületenként/ képességterületenként. A gyakorlatias tudásátadásra nagyon nagy szükség lenne!

228

Az egyik interjúalany jelezte, hogy festéses második napon hiányzott, hogy kapjanak egy eszközlistát, ezen kívül minden tökéletes volt.

2. Hogyan tudják a műhelymunkán elsajátított ismereteket hasznosítani a mindennapi tevékenységük során?

A megszerzett ismereteket valamennyien szinte azonnal alkalmazni tudták mindennapi tevékenységük során. Az ehhez szükséges valamennyi szükséges információt és a gyakorlatot is megkapták a műhely során.

Az is nagyon jó volt, hogy elmondták a tapasztalataikat a program bevezetéséről és működéséről, beválásáról.

3. Elégedettek voltak az oktatók teljesítményével?

Az oktatók teljesítményével valamennyien maximálisan elégedettek voltak.

4. Véleményük szerint mennyire volt gyakorlatorientált a műhelymunka?

A műhelymunkák egyöntetűen teljes mértékben gyakorlatorientáltak voltak, és erőteljesen építettek a személyes élményen keresztül történő ismeretsajátításra.

5. A tehetséggondozás terén szükségesnek/hasznosnak tartják a MATEHETSZ által szervezett jó gyakorlatok adaptálását?

Mindenképpen szükségesnek tartják az ilyen jellegű műhelyek rendszeres megszervezését a fentebb bemutatott okok miatt.

6. Megítélésük szerint eredményesen lehet alkalmazni az adott tehetségfejlesztő módszertant a hátrányos helyzetű gyerekek tehetséggondozásánál?

229

A debreceni javítóintézet programján 12-21 éves fiúk esetében eredményeket értek el a drámajáték és a mozgáskotta, illetve a táblajátékok révén. Ők is bevonásra kerültek a műhelymunkába (ők tanították a szabályokat például), ami érzelmileg rendkívüli hatással bírt a résztvevőkre. Nagyon pozitívan élték meg, hogy láthatták, hogy milyen viselkedésbeli változást eredményez ezeknél a fiataloknál, ha ők lehetnek azok, akik valamiben jók és kompetensek. Ez a tapasztalat hatalmas inspirációt és erőt ad a szakemberek számára a hátrányos helyzetű tehetségek kibontakoztatásában.

A hátrányos helyzetű fiatalokkal azt az érzést átélni, hogy ők kompetensek valamiben, ezeknél a pillanatoknál felemelőbb pillanatokot nehéz elképzelni.

Két interjúalany is megerősíti, hogy a salgótarjáni tehetséggondozottak zöme is hátrányos helyzetű.

Az interjúalanyok elmondják, hogy sok esetben a hátrányos helyzetű gyerekeknek csak az iskolai tehetséggondozás az egyetlen elérhető lehetőségük.

7. Ha újra szervezne a MATEHETSZ ilyen típusú műhelymunkákat, újra jelentkeznének?

Valamennyi interjúalany örömmel venne részt hasonló műhelymunkákon!

8. Elégedettek voltak a műhelymunka körülményeivel? (szállás, étkezés stb.)

Az ISZE műhely kapcsán nagyon messze volt a szállás a képzés helyszínétől. Egy sokkal közelebbi szálláshely jobb lett volna.

A MATEHETSZ és az ISZE részéről is egy-egy munkatárs is velük ment, így személyes tapasztalatuk is van arról, hogy mennyi értékes időt vett el a két napból az utazás a helyszínek között.

Más programok kapcsán az interjúalanyok megerősítették, hogy valamennyi kiválóan szervezett volt, a képzőhely és a szállás is közel volt egymáshoz.

Debrecenben az előadók a résztvevőket autóval elvitték a szállásukra, és Tiszadobon is mindenkit elszállított a fogadó fél.

9. Megítélésük szerint mennyire volt hasznos az, hogy a jó gyakorlatot bemutató szervezetnél (a helyszínen) valósultak meg a műhelyek?

230

Rendkívül nagy hozzáadott értékkel bír, hogy a gyakorlatokat a saját működési környezetükben ismerhették meg a résztvevők.

10. Véleményük szerint milyen programmódosításra lenne szükség ahhoz, hogy ezek a műhelymunkák hatékonyabbak/hasznosabbak legyenek?

A műhelyekben is el lehetne valami hasonlót képzelni, mint amilyen például a blended típusú képzéseknél van:

- előzetes elmélet, önálló felkészülés
- műhely, saját élmény
- a gyakorlati tapasztalat bevezetéséről visszajelző alkalom

Ez utóbbi egy újabb személyes alkalom keretében történhetne.

Általánosságban a blended képzésre és egyéb programokra jó lenne egy kis csalogató: egy rövid videó arról, hogy miről fog szólni a dolog. Azok a karizmatikus emberek, akik a szakemberek számára húzó erőt képviselnek, bemutathatnák röviden a programokat.

Kérdésként merült fel, hogy ha valaki tehetségpontként fogadná a műhelyt, arra lenne-e lehetőség?

Az egyik interjúalany a szülő-pedagógus kapcsolat fókuszba helyezésére nyert pályázati támogatást, de a peremfeltételeket egy kicsit jobban a helyi sajátosságokhoz kellene egy illeszteni.

Az élménypedagógiai vonalat érdemes lenne a MATEHETSZ-nek meglovagolnia, illetve a tanoda látogatás is hasznos lenne, valamint az egyik győri iskolában már 5 éve dolgoznak az egész tantestülettel, így ott olyan tudás halmozódott fel, ami mindenképpen fontos lenne bemutatásra.

231

A MATEHETSZ-es programokban nagy hátrány, hogy utazást nem tudtak a gyerekeknek fizetni, holott a hátrányos helyzetű gyerekek szülei általában nem tudják kifizetni még a közeli utazásokat sem. Bár a MATEHETSZ mindent megtesz annak érdekében, hogy a távolabbi csoportos utazásokhoz buszok bérletét biztosítsa, az egyéb utazások finanszírozását sokszor a pedagógusok saját pénzükből biztosítják.

A projekt elején az eszközpályázat rendkívül hasznos volt, mert ha a nincsenek eszközök, akkor nehezen megvalósítható a tehetséggondozás. Hasonló projektek támogatására nagy szükség lenne.

6. sz. melléklet: Interjú összefoglaló – Tehetségnapot megvalósítók

FÓKUSZCSOPORTOS INTERJÚ

TEHETSÉGNAPOT MEGVALÓSÍTÓK

Interjúalanyok: pedagógusok/képviselők (3 fő)
Interjú helyszíne: GFIFF Hotel (1113 Budapest, Bartók Béla út 152.)
Interjú időpontja: 2015. május 16. 14:00-16:00

INTERJÚ ÖSSZEFOGLALÓ

Interjúalanyok:

Az egyik interjúalany egy tokaji gimnázium képviselőjében van jelen (tehetségpont, illetve tehetségsegítő tanács). Van egy tehetségsegítő egyesületük is 2001 óta.

232

A várapalotai és pápai tehetségpontokat képviseli a második interjúalany, illetve a tehetségsegítő tanács képviselőjében is jelen van.

A salgótarjáni térségi tehetségsegítő tanács elnöke a harmadik interjúalany, illetve egy tehetségsegítő egyesületet képviselőjében is eljár.

1. A pályázatban legalább 4 szereplőnek (tehetségpontnak, tehetségsegítő tanácsnak) kellett együttműködni és közösen megvalósítani a programot. Mi a tapasztalatuk az együttműködésről? Előnyösnek tartják-e a hálózatos együttműködésre építő pályázati formát?

Az egyik interjúalany álláspontja szerint a hálózatosodás az egyik kulcsfogalom manapság. Kicsiben kell ezt először megélni, amire ez egy tökéletes lehetőség volt.

A pályázat segítségével sok közös program valósulhat meg, de ezt megelőzően is hasonlóképpen működött a szereplők közötti kooperáció. A pályázat inkább a konkrét feladat megvalósításában segített.

Egy másik interjúalany elmondása alapján a térségi tanácsi szerepkörből adódóan lehetőség volt a környező iskolákkal való együttműködésre. 5 helyszínen többek között nyílt napok, tehetségnap és szülői klub megtartására volt lehetőség.

A legnagyobb rendezvényen 160 fő vett részt. Mivel sokéves munkakapcsolat volt az iskolákkal, így nem volt probléma az együttműködéssel sem.

Az egyik interjúalany kiemeli, hogy nagyon jó volt, hogy a MATEHETSZ honlapján lehetőség nyílt a hírharangozásra. Ennek hatására egy helyi médium bejelentkezett két rendezvényhelyszínükre is.

Két televízió felvétel készült, illetve a Nógrád megyei hírlapba is bekerült egy cikk az eseményről.

Az interjúalany megjegyzi továbbá, hogy az öt helyszín megszervezése és koordinálása nagyon komoly feladatot jelentett.

A másik interjúalany elmondja, hogy ők négy eseményt szervezték meg a program keretein belül. Kiemeli, hogy néhány programelem teljes társadalmi összefogással valósult meg. Volt a tevékenységek között jó gyakorlatok bemutatása is, ami bármilyen tehetségterületen adaptálható és megvalósítható.

A harmadik interjúalany elmondja, hogy mind a két évben elnyerte a gimnázium a tehetségnap megszervezésének lehetőségét. A gimnáziumban került megrendezésre a program, ahova meghívták a térség valamennyi óvodását, általános iskolását, illetve a szüleiket.

4 választott program volt: a tehetségnap rendkívül nagy érdeklődésre tartott számot, és nagyon színes programelemeket tartalmazott. A vendéjáték program kísérő eseményeként kézműves foglalkozásokat biztosítottak. Idén a nyelvek voltak a középpontba állítva – világszerte útra indultak (akadályverseny).

Szakmai klubok, illetve a tehetségnap helyett idén alkotónapot szerveztek, ami nem volt olyan népszerű, mint a tavalyi tehetségnap.

Az interjúalany megjegyzi, hogy tavaly 6-7 tehetségsegítő kolléga kaphatott juttatást, az idén viszont csak 3 fő.

2. Elegendőnek tartják-e a pályázati anyagban szereplő szakmai támogatást, vagy szükség lenne személyes felkészítésre is?
3. A megpályázható támogatási formákat (szakértői díj, étkezés, terembér, szervezői, koordinátori díj, anyagköltség) kielégítőnek tartják-e? A pályázat megfelelően támogatta-e a tervezett tevékenységeket?

Az egyik interjúalany megjegyzi, hogy a terembérlet nem biztos, hogy szükséges, viszont a szervező pedagógusoknak nagyobb számban adna lehetőséget, hogy bevonásra kerüljenek, ha többeknek lehetne díjazást biztosítani.

Tavaly 800 000 Ft volt a keret, idén 500 000 Ft, és lecsökkent a megvalósítók díjazása is. Ez eléggé negatív az egyik interjúalany szerint.

Egy másik interjúalany ugyanakkor megjegyzi, hogy a pályázatban szereplő juttatás nem akkora, ami jelentős lenne, ők ezt inkább eszközbeszerzésre fordítanák.

Valamennyi interjúalany kiemeli, hogy a bruttó 24 000 forintos szakértői díjazás meglehetősen alacsony.

Egy másik interjúalany megjegyzi, hogy a nem KLIK-es iskoláknak jó a terembérleti díj.

Valamennyien egyetértenek abban, hogy az eszközbeszerzéses pályázatokra nagyon nagy szükség lenne.

Az NTP több lehetőséget kínál például az eszközbeszerzésre is.

234

Az egyik résztvevő megjegyzi, hogy a regisztrált tehetségpontok nagy számú támogatásával gyanítja, hogy a hálózatosodás bővítése a cél.

Erre reflektálva egy másik interjúalany jelzi, hogy az AMI kevésbé, inkább a tanács tud nyerni az utóbbi években.

Egyre több a kiemelt intézmény, (50-70), így már ez a kiemelt terület és az azzal járó előnyök is egyre inkább beszűkülnek.

Az NPT-nél pozitívum, hogy volt benne utazási költségtérítés, míg a MATEHETSZ által kiírt programok esetében nincs. Szerették volna, ha körbejárja egy busz a tehetségpontos iskolákat és óvodákat, és behozza őket a rendezvényre.

4. Hogyan értékelik a nem szakmai közönség részvételét a nyilvános eseményeken? Milyen hatásuk volt a tevékenységeknek a tehetségpont ismertségére, elfogadottságára, népszerűségére?

Az egyik interjúalany tapasztalata szerint minél több célcsoport kerül egy időben megszólításra, annál nagyobb az esély arra, hogy eljönnek (pl. szülői klub egy időben kerül megrendezésre az alkotónappal, így a két generáció jobban elhozza egymást a rendezvényre).

A saját személyes életükre és a közösségükre is nagy hatással vannak ezek az események. Szájról szájra terjed az események híre, a fellépő gyerekek elhívják a szülőket, barátokat, a nagyszülőket eldicsekszenek, így egy egészen széles réteghez eljutnak az információk.

Az egyik interjúalany tapasztalatai szerint, akik már egyszer is részt vettek valamilyen programon, azok egészen másképp fognak viszonyulni hozzájuk a későbbiekben. Szívesen vesznek részt a további rendezvényeken is, és egymásnak adják át az információkat.

Az egyik résztvevő megjegyzi, hogy nagyon sokat köszönhetnek ezeknek a MATEHETSZ-es programoknak.

A másik interjúalany kiemeli, hogy a MATEHETSZ-es és az NPT-s pályázatok nagyon jól kiegészítik egymást. Az egyik ezt biztosítja, a másik pedig azt.

5. A tehetségnapok „A tehetség hónapja” részeként kerültek támogatásra tavasszal. Jónak tartják ezt az időzítést?

Nagyon jó az időzítés, hosszabb távon jól lehet a köztudatba bevezetni, és jó, hogy a teljes hónap rendelkezésre áll, nem csupán Bartók Béla születésnapja (március 25.).

6. Milyennek ítélik meg a Tehetséghidak Projektiroda kommunikációját? Megfelelőnek tartják-e a kommunikáció nyelvezetét, az információk naprakész továbbítását, a szakmai segítségnyújtás minőségét, illetve a tehetség.hu portál felépítését és tartalmát?

Nagyon felhasználóbarát a pályázati rendszer, különösen az idejű beszámolósi követelmények.

Az egyik interjúalany kiemeli, hogy a tehetség.hu címet könnyű megjegyezni, és a szakmai tartalmak mindenhol elérhetőek. Automatikusan like-olható a felület, így azonnal felkerülhet a Facebookra, így könnyen népszerűsíthető az ott megjelenő tartalom. A gyerekek is előszeretettel megosztják a Facebookon ezeket az információkat, linkeket.

A másik interjúalany azt emeli ki, hogy mindenki abszolút kollégának tekint a területen mindenkit, ami rendkívül megtisztelő, és sokat jelent a tehetségsegítéssel foglalkozó szakemberek számára.

„Élmény ezek között az emberek között tevékenykedni!”

7. Milyen pozitív és negatív tapasztalataik voltak a megvalósítás során?

Idén minden még felhasználóbarátabbá vált, pedig ezt megelőzően is elég barátságos és jól kezelhető volt mind a felület, mind pedig a dokumentációs kötelem.

8. Melyik programtípusok további támogatását tartják fontosnak? (a tízféle lehetséges program közül, amelynek egyike volt a tehetségnap)

Az a jó, hogy van miből választani, így nem változtatnának semmin az interjúalanyok.

7. sz. melléklet: Interjú összefoglaló – Több feladatcsomagot megvalósítók

FÓKUSZCSOPORTOS INTERJÚ

LEGALÁBB HÁROM PROGRAMOT MEGVALÓSÍTÓK

Interjúalanyok:	pedagógusok/ képviselők (7 fő)
Interjú helyszíne:	GFIFF Hotel (1113 Budapest, Bartók Béla út 152.)
Interjú időpontja:	2015. május 16. 10:00-12:00

INTERJÚ ÖSSZEFOGLALÓ

Interjúalanyok:

Hajdúböszörményi gimnázium pedagógusa, amely iskola 2009 óta akkreditált tehetséggondozó intézmény. Külső segítségük is van, sokat pályáznak, nagyon sokrétűen próbálták kihasználni a Tehetséghidak Program nyújtotta lehetőségeket. Az interjúalanyok tehetséggondozó szakvizsgája van, és sok szakmai segítséget kapott a MATEHETSZ-től is.

Hajdúdorogról érkezett a másik interjúalany. 2009-től általános iskolai igazgató volt, 2010-ben váltak tehetségponttá, illetve akkreditált kiváló tehetségpont címet nyertek el már kétszer. Aktív pályázók. Nagyon örülne, ha lennének ilyen programcsomagok, mint most is voltak. A MATEHETSZ-es kollégák rendkívül rugalmasak és nagyon pozitív a velük való együttműködés. A pályázatnak köszönhetően Hajdúnánással is sikerült kapcsolatot kialakítaniuk. Sajnálja, hogy még nincs Tehetségsegítő Tanácsuk.

Szarvasról érkezett a következő interjúalany. Egy evangélikus intézmény vezetője (óvodások és általános iskolások). A tehetséggondozással a kezdetektől foglalkozik. Elindítottak egy olyan programot az iskolában, ami mára komplex tehetséggondozó programmá vált. Tréningtanárként is dolgozik. Az óvodában elindították a korai tehetséggondozás rendszerét, a tehetségműhelyt, és a gondozás folytatódik az általános iskolában. Versenyeztetnek, illetve a közösségépítésre, sportolásra, szülők bevonására is nagy hangsúlyt fektetnek. Nem állami fenntartású intézményként meg tudják teremteni a gyerekek fejlesztéséhez szükséges eszközöket.

Győr-Moson-Sopron megyei kistélepülés civil szervezete képviselőjében jelen lévő interjúalany a tevékenységi körében a helyi hagyományok megőrzése, a falu rendezvényeinek megszervezése, a helyi óvoda és iskola tehetségek segítése áll.

237

A MATEHETSZ külsős szakértőjének egyik szakterülete a tehetséggondozás.

A következő interjúalany korábban tanárként dolgozott, azóta újságírással foglalkozik, és a média iránt érdeklődő tehetségek állnak tevékenysége középpontjában. Egy tehetséges fiatal bemutató interjújáért díjat is kapott. Újságíróként létrehozta a Palócföldi Média Műhelyt, amelyhez a MATEHETSZ nyújtott támogatást. Azt szeretnék, ha az ebben tehetséges fiatalok „médiás” szemmel járnák a régiót. Lehet, hogy nem lesznek mindnyájan médiások, de jó médiafogyasztók lesznek. A szülőföld ismerete nélkül hiányzik az identitás. Olvasótáborokat szerveznek (Kárpát-medence) terepbejárásokkal. A Lélekipendítők Társaságával (civil szervezet), és a salgótarjáni Bólyai János Gimnáziummal szoros az együttműködésük. A tehetséggondozó szervezetek közötti együttműködéseket még egyelőre esetlegesnek érzi. Álláspontja szerint fontos lenne egy megyei szintű együttműködés kialakítása. A C komponensre pályáztak. Nagyon hálásak a segítségért, amit például a MATEHETSZ-en keresztül értek el.

A BME képviselője, vegyészmérnöki karon oktató. Az egyetemen három tehetségpont van, és a Tehetség Tanács is megalakult. Már korábban is folyt tehetséggondozás az egyetemen, de nagyon örülnek a hálózathoz való csatlakozásnak. A tehetséggondozó programmal már az általános iskolák felé is nyitottak a középiskolai korosztály után. A „Gyerekegyetem” keretein belül 300 általános iskolás diák vesz majd részt a táborban. Négy nap alatt elkeltek a helyek, és már jövőre is 600 fős előjegyzésük van.

A gimnáziumokkal már évek óta együttműködnek, szakmai napok, nyári táborok szervezésével, az idei évtől pedig laboratóriumi gyakorlatok biztosításával.

Az egyetemi tehetséggondozás részei továbbá a különböző versenyek és a szakkollégium tevékenységei (Pl. Oláh György országos kémiaverseny szervezése középiskolásoknak). A B komponensre pályáztak.

1. Mennyire voltak megelégedve a felhívások megfogalmazásával? Könnyen értelmezhető volt-e a tartalom?
2. Mennyire elégedettek az OPER felület felépítésével és működésével? A szerződések, beszámolók, adatszolgáltatások során használt felületek mennyire voltak könnyen kezelhetőek?
3. Milyenek ítélik meg a Tehetséghidak Projektiroda kommunikációját? Megfelelőnek tartják-e a kommunikáció nyelvezetét, az információk naprakész továbbítását, a szakmai segítségnyújtás minőségét, illetve a tehetség.hu portál felépítését és tartalmát?
4. Mik a tapasztalataik a pályázati dokumentáció és az elszámolási útmutató tartalmáról, valamint a felkészítő nap előadásainak információgazdagságáról?

Az egyik interjúalany szerint a MATEHETSZ-es pályázatok „szanatóriumot” jelentenek a pályázók számára a felhívások és pályázatok jól érthetőségével, a munkatársak udvarias és együttműködő hozzáállásával egyetemben.

A munkatársak segítőkészsége példátlan, illetve a pályázati felület is nagyon jól használható. A kiadványok, könyvek is rendkívül hasznosak. Ezekkel az állításokkal valamennyi résztvevő egyetértett.

Bármilyen kérdésük volt a pályázat elkészítése, a megvalósítás vagy az elszámolás elkészítése közben, a MATEHETSZ munkatársaihoz mindig bizalommal fordulhattak, minden segítséget megkaptak.

Az egyik interjúalany véleménye szerint optimálisabb forrásfelhasználást tenne lehetővé, ha nem kellene az utaztatásokhoz a Volánbuszt igénybe venni. Míg a Volánbusszal nem volt meg a közbeszerzési eljárás, a MATEHETSZ kollégák minden segítséget megadtak, hogy meg tudják szervezni az utaztatást.

A felület is és a kiírás is nagyon jól kezelhető volt.

Volt egy tájékoztató nap, ami szintén sokat segített az elszámolás elkészítésében és a program megvalósításában.

Egy másik interjúalany szerint a SZANATÓRIUM szót nagy betűkkel kellene kiírni, mert egy a MATEHETSZ pályázata a lehető legrugalmasabbak és jól kezelhetőek.

Maga a tájékoztatási rendszer nagyon jól felépített, az országos tehetségnapokon már a tervezett témakörök is el szoktak hangzani, így már előre lehetett készülni rájuk.

Alaposan, pontosan, világosan megfogalmazott felhívások és űrlapok kerültek kidolgozásra. Úgy érzik, hogy végre ez egy olyan pályázat volt, ami rájuk lett szabva. Működő tehetségműhelyek pályázhattak és nem kellett kitalálni egy új tevékenységet, hogy a kiírásnak megfelelően tudjanak pályázni.

Maga az OPER felület is nagyon felhasználóbarát. Nagyon gyors volt a döntés, a szervezet tartotta a határidőket. A nyertes pályázatoknál az ügyintézés menete nagyon olajozott volt (sosem fáradnak el, mindig kedvesek, felkészültek a munkatársak). A kapcsolattartókat nem csak a számok és az adminisztráció érdekli, hanem a tartalmi rész is! Arra is nagyon sok pozitív visszajelzés érkezett. Ez egy nagyon jó csapat!

Menet közben nagyon sok segítséget kaptak. Ha kell, sorról sorra vezetik őket végig a teljes folyamaton. Nagyon jó volt, hogy nagyon sokféle program volt. A sokszínű kínálat nagyon jól segítette a tehetséggondozó munkát.

Jó légkörben lehet szakmailag jó színvonalon teljesíteni.

5. Megítélésük szerint szakmailag hasznos, hogy különböző programok jelennek meg egy felhíváson belül (versenyfelkészítő szakkör, gazdagító programpár, szülő – diák – pedagógus kapcsolatrendszer fejlesztő programok)?

Az egyik interjúalany szerint a program nagy érdeme, hogy a különböző programok megvalósítói is jobban megismerhették egymás munkáját. Könnyebbé és szebbé tették az iskolai élet mindennapjait.

Az sokat segít egy intézményen belül, ha van egy személy, aki összefogja a különböző programokat. A pedagógusok a diákokkal szívesen dolgoznak, de az adminisztráció sokakat elrettent. A koordinátor szerepe mindenképpen fontos és szükséges.

Mindenki megtalálhatta a magának legmegfelelőbb programcsomagot.

Az egyik pályázat szinte témául szolgált a másoknak.

Ha a tantestületen belül csak egy kis csoport tud a projektben részt venni, akkor az irigységet szülhet. Mivel több programmal is lehetett pályázni egy tehetségpontnak, így mindenki részt tudott venni a program megvalósításában, aki részt akart venni benne.

Az egyik interjúalany kiemelte, hogy civil szervezetként nehéz volt megoldani, hogy két tehetségsegítő pedagógus is legyen.

240

6. Tapasztalatuk szerint az egyes határidők (pályázat benyújtása, megvalósítás, elszámolás) ésszerűen lettek kialakítva?

Habár azt az interjúalanyok tudják, hogy ez nem a MATEHETSZ-en múlik, de a felhívások kiírása időnként csúszásban van. Azért is fontos lenne, hogy időben kiírásra kerüljenek a pályázatok, hogy legyen idő a megvalósításra is. Jó lenne továbbá, ha már a tavaszi eseményekre ősszel kellene a pályázatot kiírni stb. Ha lenne rá lehetőség, jó lenne hosszabb időintervallumú, 1-2 éves programok támogatása is.

A középiskolában a 3-4 hónapos programok megfelelőek voltak, és az elszámolási időszak is rendben volt.

A felhívás megjelenésétől számítva minden nagyon flottul ment. A Nemzeti Tehetség Program esetében vannak nagyon nagy csúszások. Pl. májusban írtak ki nyári táborokra pályázatot, szeptemberi elszámolással, holott szeptemberre született meg a döntés, és a következő év májusában történt meg a támogatási összeg kiutalása. Itt biztos, hogy valamit tenni kellene.

7. A MATEHETSZ programok megvalósítása eredményeképpen éreznek-e változást
- a. a tantestületben/szervezetében folyó tehetségsegítő munkával szemben kialakult megítéléssel kapcsolatban? (nőtt-e a tehetséggondozó pedagógus presztízse?)
 - b. az iskolájukban/szervezetükben tanuló diákok körében azt illetően, hogy „menő dolog” vagy inkább kellemetlen részt venni egy tehetséggondozó programban?
 - c. a szülők hozzáállásában?
 - d. a pedagógus-diák kapcsolat javulásában?
8. A programok megvalósítása után intézményüknél/szervezetüknél tapasztalható volt-e nagyobb fokú nyitottság a pedagógusok részéről más tehetségsegítő gyakorlatok irányába is?

Egészen felpozícionálta az általános iskolában az életet a versenysorozat, és az ahhoz kapcsolódó kirándulás.

A hagyományőrző szakkörnek és kirándulásnak volt egy nagyon jó visszhangja mind a diákok, mind pedig a szülők körében.

A gyerekek többsége a 3 napos portyákat megelőzően nem tudta volna elképzelni a felnőttkori életét a lakóhelyén, de azt követően erősödött a helyi identitásuk, ami a helyben maradásukat segíti elő.

Az egyik interjúalany a rendszer fontosságát hangsúlyozza: az egyetem vezetésének figyelmét is ráirányította a tehetséggondozás tudatosabb, hangsúlyosabb és összehangoltabb művelésére.

A társadalmi hatás mindenképpen jelentkezik a program révén. Tudatosabbá vált a tehetséggondozó munka. Az anyagi ösztönzés nagyon sokat segített (nem csak a dologi kiadások finanszírozására volt lehetőség, hanem a programban résztvevő tanárok díjazására is lehetőség nyílt).

Egy másik interjúalany tapasztalatai szerint még a 2012-es indulásukkor voltak ellenérzések, kicsi bizalmatlanság, de a mostani körre már nem kellett senkit kapacitálni. Egyre több embert be lehetett vonni különböző tehetségterületekről a nevelőtestületből. A diákok számára ez egy nagyon jó lehetőség volt. A TehetségHidak egész programcsomag arra is lehetőséget biztosított, hogy ne csak a saját szervezésű programokat lehessen megvalósítani, hanem delegálni is lehessen fiatalokat a különböző eseményekre, rendezvényekre.

A Tehetség Piacterre is nagyon sok diájuk bekerült. Olyan lehetőségeket is tudnak kínálni a gyerekeknek, amiket ők már nem tudnának megadni.

A szülők nagyon büszkék, és jobban támogatják az intézményt a tehetségfejlesztő munkájuk révén.

9. Mely programokat ítélték a leghasznosabbnak? Milyen pozitív és negatív tapasztalataik voltak a megvalósítás során?

Mindegyik programban megtalálták a számukra legmegfelelőbbet.

Az egyik interjúalany szerint a gazdagító programpárok nagyon jó, mert az intenzív szakasz nagyon hasznos volt a kollégák visszajelzései alapján, a diákok szempontjából pedig a tehetség piacteret érzi hasznosnak.

Egy másik interjúalany a tanár-diák-szülő komponenst emelné ki. A serdülők nem szívesen mennek közös programra a szüleikkel, pláne de nem a pedagógusaikkal is. A közös sportesemény meglátogatása nagyon pozitív élmény volt számukra. A matematikában, fizikában tehetséges gyerekek megfertőződtek a sport szeretetével is.

Sokat lehetett beszélgetni a szülőkkel, amire egy hivatalos találkozón esély sem lenne. Sokkal közelebb kerültek egymáshoz az érintettek.

A versenyre is jöttek a szülők, és részt szerettek volna vállalni a lebonyolításban, szervezésben is. Új dimenziók nyíltak meg a pályázat kapcsán.

A szülőkkel való kapcsolat megerősítése kiemelkedő fontosságú.

10. Véleményük szerint ez a programösszetétel alkalmas arra, hogy kézzelfogható hatással legyen a tehetség kibontakoztatására? Ha nem, miben kellene változtatni? Hogyan lehetne hatékonyabbá tenni a tehetségfejlesztő programot?

Az interjúalanyok egyöntetű véleménye, hogy ez a programösszetétel tökéletesen alkalmas a tehetségsegítés minél színesebb és sokoldalúbb megvalósítására. Mindenki megtalálhatta benne a saját intézménye/szervezete számára legalkalmasabb komponenst.

Fejlesztési javaslatként megfogalmazódott, hogy a nyári programok támogatása lenne még nagyon fontos.

Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége
Tehetséghidak Program

Cím: 1518 Budapest, 112 Pf. 146
Székhely: 1119 Budapest, Mérnök. u 39.
Telefon: +36 (1) 799 7970 Fax: +36 (1) 688 4880
info@tehetseg.hu / www.tehetseg.hu

FÓKUSZCSOPORTOS INTERJÚ

LEGALÁBB HÁROM PROGRAMOT MEGVALÓSÍTÓK

Interjúalanyok: pedagógusok (9 fő)
Interjú helyszíne: GFIFF Hotel (1113 Budapest, Bartók Béla út 152.)
Interjú időpontja: 2015. május 16. 12:00-14:00

INTERJÚ ÖSSZEFOGLALÓ

Interjúalanyok:

Egy salgótarjáni általános iskola és kollégium (kiváló akkreditált tehetségpont) képviselőjében van jelen az egyik interjúalany. Az intézménynek 7 tagiskolája és egy kollégiuma van.

Badacsonyan egy magánintézmény vezetője a másik interjúalany. Képzőművészeti és művészetoktatást biztosítanak több mint 30 környező település fiataljainak.

Egy budapesti alapítvány képviselője a harmadik interjúalany, mely szervezet iskolán kívüli tehetséggondozó tevékenységeket biztosít a művészetek és a természettudomány tehetségterületeken.

Egy balatonfelvidéki alapítvány képviselőjében érkezett a negyedik interjúalany. 7 település iskoláiban biztosítanak tehetséggondozó programokat (kisiskolásoknak csoportosan), felmenő rendszerben. Ezen túlmenően roma felzárkóztatással, élménypedagógiával és inger-gazdag tanulási környezet biztosításával próbálnak hiánypótló szolgáltatásokat biztosítani a térség tehetséges fiataljai számára.

Az ötödik interjúalany a körösvidéki tehetségsegítő tanács, illetve egy tehetségsegítéssel foglalkozó egyesület képviselőjében van jelen. Határon túli magyar tehetségek támogatásával is foglalkoznak.

A hatodik résztvevő egy körösi egyesület képviselőjében érkezett, mely szervezet természettudományos tehetséggondozással foglalkozik, élménypedagógiai módszerekkel. A kiváló minősítésre most jelentkeztek.

Egy sárospataki gimnázium és kollégium tanára a hetedik interjúalany. A gimnázium hosszú múltra tekint vissza a tehetséggondozásban.

A salgótarján térségi mentor tehetségsegítő tanács alapítója a nyolcadik résztvevő. Egy általános iskola tehetségpontját és egy tehetségsegítő egyesületet is képvisel. Sok hátrányos helyzetű gyerekkel foglalkoznak a térségben. Már 3-4 éve működik a tanácsuk, a térség általános iskoláival már sikerült kialakítaniuk a jó munkakapcsolatot.

A salgótarjáni tehetségeket segítő egyesület képviselőjében van jelen a kilencedik interjúalany. Sok a hátrányos helyzetű tanuló, ők az elsődleges célcsoportjuk. Kiváló akkreditációval rendelkeznek.

1. Mennyire voltak megelégedve a felhívások megfogalmazásával? Könnyen értelmezhető volt-e a tartalom?
2. Mennyire elégedettek az OPER felület felépítésével és működésével? A szerződések, beszámolók, adatszolgáltatások során használt felületek mennyire voltak könnyen kezelhetők?
3. Milyennek ítélik meg a Tehetséghidak Projektiroda kommunikációját? Megfelelőnek tartják-e a kommunikáció nyelvezetét, az információk naprakész továbbítását, a szakmai segítségnyújtás minőségét, illetve a tehetség.hu portál felépítését és tartalmát?
4. Mik a tapasztalataik a pályázati dokumentáció és az elszámolási útmutató tartalmáról, valamint a felkészítő nap előadásainak információgazdagságáról?

Az egyik interjúalany tapasztalatai szerint évről évre a MATEHETSZ részéről is érzékelhető, hogy egyre jobbak a kiírások, mindig hozzávesznek új területeket. Ez rákényszeríti a pályázókat arra, hogy ne rutinból készítsék a pályázatokat, hanem gondolkodásra, átgondolásra sarkallja a pályázókat.

Az OPER felület is nagyon sok segítséget ad ahhoz, hogy a haladási naplók egységesek legyenek országos szinten.

Az indító felkészítésen olyan részletes pénzügyi tájékoztatót kaptak, ami egyértelműen a jó irányba haladást és a teljes körű tájékoztatást jelenti.

Nagyon hatékony segítő munkatársakkal dolgozik a MATEHETSZ. A segédanyagok is nagyon jól összeállítottak. A felmerülő kérdésekre nagyon gyorsan és szakszerű választ kapnak.

Az egyik interjúalany megjegyzi, hogy a felületen időnként a linkek nem voltak elérhetőek. Volt egy kicsi technikai probléma, de egyébként nagyon felhasználóbarát a rendszer.

Az OPER-nél mindenki igyekszik a beadási határidő előtti pillanatokban véglegesíteni a pályázatát, de a rendszer ezt az extra terhelést is bírja.

Az egyik interjúalany jelzi, hogy az 500 karakteres keretek először nagyon kevésnek tűntek, de jó, hogy nem kell túlzottan sokat írniuk. Saját tapasztalata volt, hogy az 500 karakter feletti beírást nem is menti el a rendszer. Ezt jó lett volna előre tudnia.

Egyöntetű vélemény, hogy könnyen kezelhető a felület.

Az egyik interjúalany úgy gondolja, hogy ha nem lennének ilyen korrektek és segítőkészek a MATEHETSZ-es kollégák, akkor lehet, hogy nem állnának ilyen aktívan hozzá a pályázatokhoz.

A beszámolók nyomtathatóságáról a visszajelzés még nem érkezett meg, de betelefonálás után pár percen belül megoldották. A rendszer túlterhelt volt, de a segítőkész munkatársak ebben is minden segítséget megadtak.

A pályázatok megfogalmazása általában jó, és segíti azokat is, akik még nem túl rutinosak.

A kis karakterszám azonban sokszor csak nagyon általános megfogalmazást tesz lehetővé. Egy 1000-es karakterre való növelés nagy valószínűség szerint már elégséges lenne a főbb tartalom bemutatásához.

246

A barátságos környezet a passzívabb iskolákat is esetleg jobban ösztönözni tudja (felhívások és OPER).

5. Tapasztalatuk szerint az egyes határidők (pályázat benyújtása, megvalósítás, elszámolás) ésszerűen lettek kialakítva?

A pályázati határidők olykor rövidek a megvalósításra. A gyerekek februárban építették a kemencét, aminek az időjárás nem kedvezett.

A civil szervezetek esetében a stratégiai tervezéshez fontos lenne, hogy egy kicsit előre tudjanak tervezni.

Már most írnák a következő tanéves pályázatokat, hogy lássák előre, hogy a MATEHETSZ-től milyen források állnak majd rendelkezésre.

Az intézményeknek egyáltalán nincs költségvetése (KLIK), így a foglalkozásokra sincs, tehát fontos lenne minden szereplő számára, hogy minél előbb és tervezhetőbb módon legyen ismeretük az elérhető pályázati forrásokról.

Az egyik interjúalany megjegyzi, hogy régóta szó volt róla, hogy a kiválóra akkreditált szervezetek valamiféle előnyt kaphatnának, legalább abban, hogy a folyamatosság biztosított legyen számukra (folyamatos fejlesztési lehetőséget kínálva számukra a program). Ezzel lehetne díjazni a példamutató tevékenységeket.

Egy másik interjúalany kiemeli, hogy nagyon gyors a döntéshozatal, ami példanélküli.

Amit nagyon kedvelnek a gyerekek, az a gazdagító programpárok, a szülő-pedagógus-tehetséges diák programelemben pedig a meg lehet valósítani a szakmai koncepciókat.

Többben is kiemelték, hogy a rövid távú utaztatás problémát okoz a megvalósítás során.

A programfelelős szerepe nagyon nagy segítséget jelentett a megvalósítók számára (koordinátor). A szándék jó, de vannak olyan projektek, amelyeknél ez nem működik csak papíron. Az sem jó, ha a programfelelős effektíve nem vehet részt a programokon (pl. az utazást igénylő programokban). Az egyik interjúalany tapasztalatai szerint vissza lehet élni a programfelelősi feladattal.

Egy másik interjúalany felhívja a figyelmet arra, hogy már most is van előnye a kiválóan akkreditált tehetségpontoknak, mert az 5 plusz pont előnnyel jár a bírálatkor. Ennél több előnyhöz ő nem juttatná ezeket a szervezeteket, mert ehhez csak jó dokumentálás kell, és nem biztos, hogy mögötte olyan kimagasló szakmai munka van. Ezen túl 3 projektet nyújthatnak be egy felhívásra, ami szintén nagy előny. (Az akkreditáltak kettőt, a regisztráltak pedig egyet.)

Az egyik interjúalany elmondja, hogy nem szoktak helyszíni látogatások lenni, pedig kellenének szűrőpróba szerűen, mert akadnak visszaélések.

Egy másik résztvevő szerint a VOLÁNBUSZ szerződés nagyon kedvezőtlen, mert egyénileg olcsóbban meg tudnák szervezni a pályázók.

Többben megjegyzik, hogy Budapesten a helyi közlekedés finanszírozása hiányzik.

Az egyik interjúalany tapasztalata szerint habár a versenyre való kiutazást lehet finanszírozni, de előre nem lehet pontosan tudni, hogy hány gyerek fog bejutni a versenybe (vagy alul vagy túltervezett).

Egy másik vélemény szerint egy szigorúbb MATEHETSZ (helyszíni ellenőrzések) csökkentené a kreativitást és az innovációt.

6. A MATEHETSZ programok megvalósítása eredményeképpen érznek-e változást
 - a. a tantestületben/szervezetében folyó tehetségsegítő munkával szemben kialakult megítéléssel kapcsolatban? (nőtt-e a tehetséggondozó pedagógus presztízse?)
 - b. az iskolájukban/szervezetükben tanuló diákok körében azt illetően, hogy „menő dolog” vagy inkább kellemetlen részt venni egy tehetséggondozó programban?
 - c. a szülők hozzáállásában?
 - d. a pedagógus-diák kapcsolat javulásában?
7. A programok megvalósítása után intézményüknél/szervezetüknél tapasztalható volt-e nagyobb fokú nyitottság a pedagógusok részéről más tehetségsegítő gyakorlatok irányába is?

Az egyik interjúalany úgy érzi, hogy nem is tudnának létezni pályázati támogatások nélkül. Délután dolgoznak (alapfokú művészetoktatás), a hétvégékre tudják tenni a tehetségprogramokat. A 600 diák 10%-a került be a miniszter által meghirdetett versenyekbe.

248

Egy másik interjúalany elmondja, hogy 10 év alatt sikerült a diákmentor hálózatot teljesen felhozni. A mára egyetemisták már gyakorlóterepként használják a mentorálást. Valamennyi pedagógus részt vesz a tehetséggondozásban. Ezek a pályázatok arra adnak lehetőséget, hogy a kötelező órákon megalapozott ismereteket tovább bővítsék a felkészítőkkel, gazdagító programpárokkal stb.

Egy országos versenyen a versenyfeladat megoldásának ideje 5 óra. Ezt egy két órás rendelkezésre álló rendes tanítási idő alatt nem lehet megtanítani, kipróbálni. Nagyon sokat dolgoznak a pedagógusok önként, de ha a munkájukat honorálják, az egy kedvezőbb helyzetet teremt.

Az egyik interjúalany kiemeli, hogy minden fejlesztés az egész iskolára kihat. Rengeteg kiadvánnyal látta el a MATEHETSZ a területet, ami hatalmas segítséget jelent minden intézmény és szervezet számára. Ez egy hihetetlen fejlesztő folyamatot indít el, és ezáltal a szülőt is egyre inkább be lehet vonni.

Ezek nélkül a pályázatok nélkül semmilyen lehetőség nem lenne a tehetséggondozásra.

Egyre nagyobb rangja van a tehetségsegítésnek a pedagógusok körében is, és a szülők is állandóan érdeklődnek, hogy milyen programok és lehetőségek lesznek. A különböző programelemeket megvalósító pedagógusok rendkívül szoros együttműködésben végezték a megvalósítást, ami lehetővé tette az egymástól való tanulást is.

A szülő-diák-pedagógus programba még egy kistélepülési iskolát is bevontak, ahonnan szintén jöttek a szülők, diákok és pedagógusok. Ez a kiterjesztés még eredményesebbé tette a programot.

A közös cél érdekében tevékenykedtetett diákoknak is lehetőségük volt egymás helyzetét megismerni, minden szereplő sokkal szabadabban tudott kommunikálni és megnyílni.

A szülő is megismeri, hogy a gyereke mire képes, illetve az is felszínre jöhet, hogy mi rejlik benne.

A MATEHETSZ programok segítséget nyújtanak ahhoz is, hogy minden érintett egymásra találjon (szakmai együttműködők, tehetséges diákok, szülők).

Nevelő hatása is van a programoknak. A kamaszkorúak nagyon hálásak az informális tanulási lehetőségekért, és ezáltal sokkal együttműködőbbek az iskolai környezetben is.

A Csermely professzor által megálmodott tehetségfejlesztő hálózatnak éppen az a célja, hogy kistérségi szinten, személyre szabottan tudja végezni a tehetséggondozást.

A kisfalvakban hihetetlenül sok erőforrás van, nagyon kellene az ilyen programok, mint a tehetségfejlesztés. Az iskola nagyon-nagyon nyitott a kistélepüléseken.

Az egyik interjúalany véleménye szerint az útiköltség legyen a szülők, a polgármester, a helyi vállalkozók „problémája”.

8. Mely programokat ítélték a leghasznosabbnak? Milyen pozitív és negatív tapasztalataik voltak a megvalósítás során?

Minden program élményt nyújtott a gyerekeknek. Ki-ki a maga érdeklődésének, helyzetének legmegfelelőbb programon vett részt.

Mindnek megvolt a maga hozadéka.

A kortárscsoportos pályázat is nagyon jó volt. Bábokkal dolgozták fel a drámajáték eszközeivel a sérelmeiket (felépítették az iskolát, és abban adták elő a „sztorikat”). A tanárokat is megalkották bábokból. Ez nem annyira a tehetségformálásnak a szűken vett szaktárgyi megoldása, de a közösségkialakításnak fontos eszköze.

Az egyes programok nagyon jól kiegészítik egymást, és egymásra tudnak épülni. A 12 egy tucatnak hatalmas reklámereje van. A kortárscsoportot pedig egy kamasz-magnak használták, ahol a gyerekek megfogalmazták az elképzeléseiket.

Mivel három oldalról lett támogatva, sokkal hatékonyabb lett és mélyültebb a fejlesztő folyamat.

Általános vélemény, hogy a csoportos tevékenységeknél nem tudnának különbséget tenni, hogy melyik jó, mert ezek így teljesen voltak jók. Nagyon bevált ez a fajta konstrukció.

Az egyik interjúalany kiemeli, hogy nagyon jó, hogy a tehetségsegítő tanácsokra is gondoltak. A költségvetés azonban problémás volt (megyei szintű együttműködés), a három napos esemény elvitte szinte az egész költségvetést (hat tehetségpontnak tervezték az eseményt), de így is csak az egy tehetségpontra szánt összeget kaphatták meg maximálisan.

Elég szigorú volt, hogy mennyit lehet anyagra stb.-re fordítani. A későbbiekben egy kis módosítás/átcsoportosítás belefért, de ha lehet, jobb lenne egy kis mozgástér az egyes tételek között.

8. sz. melléklet: A felmérésben résztvevők megoszlása az egyes képzéseken való részvételük alapján

Válaszadók részvétele a képzéseken	Elemsszám
Tehetséggondozás az óvodában	68
A tehetség definíciói, fajtái	54
Gazdagító programok a tehetséggondozásban	53
Tanulás tanítása	51
A kétszeresen kivételes tanulók tehetséggondozása szakmai műhely (blended learning)	41
6-10. évfolyamon tanulók tehetségfejlesztése a matematika tudomány területén	36
Tehetség-felismerés és fejlesztés projektmódszerrel kisgyermek- és óvodáskorban	35
A tehetségfejlesztés lehetőségei a kooperatív tanulásban	34
A gondolkodás és a kreativitás fejlesztése	32
A tehetséggondozás problémái és megoldási lehetőségei az oktatási intézményekben	31
A drámapedagógia szerepe a tehetséggondozásban	30
A stressz és a stresszhelyzetek hatékony kezelése	25
A pedagógusok és a szülők együttműködésének kritikus pontjai a tehetségfejlesztésben	24
A tehetségazonosítás pszichológiai alapjai	22
A matematika iránti érdeklődés felkeltése és a tehetségesek gondozása az 5-8. évfolyamokon	21
Gondolkodásfejlesztés táblajátékkal	21
Konfliktusok hatékony kezelése	21
A tehetség személyiségjellemzői	20
Kreativitás és tehetséggondozás	20
A kreatív (produktív) tanulás fejlesztése	19
Tehetségsegítő tanterv készítésének módszertana	19
Matematikai tehetséggondozás a 10-12. évfolyamokon	19
A projektoktatás elmélete és gyakorlata	18
A matematika terén tehetséges tanulók gondozása	17
A képzőművész tehetségek gondozása	17
Az információ feldolgozás szerepe a tehetséggondozásban	17
Képesség- és tehetségfejlesztés óvodás és kisiskoláskorban	17
Pedagógusok, tehetséggondozó szakemberek továbbképzése a gazdagító programok tervezésére, szervezésére, megvalósítására	17
Tanulásfejlesztés a tehetséggondozásban	17

251

Válaszadók részvétele a képzéseken	Elemszám
Tehetség és kreativitás	17
Tehetség és személyiségfejlesztés	17
Mire kíváncsi a láda- A 4-10 éveseknek szóló diagnosztikus tehetségazonosító mérőeszköz-csomag használata	16
A szülők szerepe a tehetséggondozásban, szülő és a pedagógus együttműködésének formái, módszerei e területen	15
Felnőttképzés és tehetséggondozás	15
Öndifferenciáló módszerek alkalmazása a hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók tanításában	15
Tehetség-ígéret felismerése az iskoláskor előtt	15
Család és környezet a tehetség támogatásában (a tehetség azonosítása és segítése a pszichológia eszközeivel)	14
Komplex programok az iskolai tehetséggondozásban	14
Zenei tehetséggondozás	14
Mentor tevékenység a tehetségpontokban	13
Adaptív nevelés és oktatás a tehetségfejlesztésben	12
A tehetség-felismerés és fejlesztés tanácsadó szakpszichológus által végezhető pszichológiai módszerei	12
Látható hangok - program alkalmazása 3-8 éves korú gyermekek kommunikációs fejlesztéséhez	12
Zenei tehetséggondozás az óvodában	12
Diáktanácsadó pedagógus részvétele az iskolai tehetséggondozásban	11
Tehetséggondozás Kodály szellemében	11
Tehetséggondozás, alulteljesítő tehetségek	11
Tehetségpontok létrehozása, akkreditációja	11
Tehetségsegítés, gazdagítás iskolás kor előtt	10
Tehetséggondozó módszerek az iskolás kor előtti nevelésben	10
Tehetséggondozó projektek alkalmazása	10
Felkészítés tehetségek mentorálására	10
Képzőművészeti tehetségek felismerésének és gondozásának módszertana	10
Tehetséggondozás a kémiaoktatás során	9
Felkészítés tehetségkoordinátori feladatokra	9
Konfliktuskezelés a tehetséges tanulók körében	9
Tehetségsegítő tanácsok megalakítása	9
Magunkért Másokért – Mentálhigiénés jellegű, a pedagógusok saját lelki egészségének megőrzésére irányuló kommunikációs készségfejlesztő tréning	9
Williams ÉletKészségek – Problémamegoldó, stresszkezelő kommunikációs rendszer	9
Matematika továbbképzés általános iskola felső tagozatán tanítók számára	8

Válaszadók részvétele a képzéseken	Elemszám
A matematika tudomány területén tehetséges tanulók tehetséggondozása	8
A reflektív gondolkodás fejlesztése I.	8
A sporttehetség felismerésének és fejlesztésének pszichológiai alapjai	8
Befogadó és toleráns (osztály)közösségek formálása	8
Pedagógus szerep változásai a tehetséggondozásban	8
Tehetséggondozó szakemberek és tehetségek családtagjainak együttműködése	8
A fogyatékos egyének tehetségének felismerése és fejlesztési lehetőségei közösségi és pedagógiai színtereken	7
A kémia terén tehetséges tanulók gondozása	7
A kémia tudomány területén tehetséges tanulók tehetséggondozása	7
Karrier-tanácsadás és tehetséggondozás a középiskolákban	7
Spirituális tehetséggondozás a hitoktatásban	7
Stresszorok, stresszkezelés és megküzdés tehetségeseknél	7
Tehetségek pályaaorientációja	7
Tehetségelméleti alapok bővítése, attitűdök, motivációk	7
Tehetséges gyerekek a családban és az iskolában	7
A kollégium szerepe a tehetségfejlesztésben	6
A tehetséges pedagógus: pedagógus-tehetség	6
Az iskolaérettség megítélésének dilemmái tehetség-ígéretes esetében	6
Képességfejlesztés logikai és társas játékokkal	6
Pedagógus kulcsszerepek a tehetséggondozásban	6
Felkészítés 11-12. évfolyamok iskolai (helyi) matematikai tehetséggondozásra	5
Az irodalom terén tehetséges tanulók gondozása	5
Játékmesteri gyakorlat a tehetségsegítő munkában	5
Kreativitásfejlesztés dramatikus eszközökkel	5
Tehetség és szociális környezet	5
Tehetségesek motiválása	5
Tehettségvizsgálat az attitűdök, érdeklődés alapján és a kognitív profil teszt használata	5
Természettudományok iránt érdeklődő tehetségesek felismerése és fejlesztése	4
A biológia terén tehetséges tanulók gondozása	4
A reflektív gondolkodás fejlesztése II.	4
A sporttehetség azonosításának és fejlesztésének pedagógiai, pszichológiai programja a gyermekkorban	4
A zene terén tehetséges fiatalok felismerése és fejlesztése	4
Alulteljesítő tehetségek	4
Kreatív kapcsolatok – Kommunikációs készségfejlesztő és konfliktuskezelő tréning a pedagógusok kapcsolatépítő és módszertani tevékenységének korszerűsítéséért	4

Válaszadók részvétele a képzéseken	Elemsszám
Kreativitás és zenei tehetség	4
Menedzsment feladatok a Tehetségpontok munkájában	4
Tehetséggondozás problematikája a gyakorlati megvalósítás során	4
A biológia tudomány területén tehetséges diákok tehetséggondozása	3
A diáktanácsadás iskolai keretekben (pedagógusok, tanácsadó szakpszichológusok együttműködése a tanulók iskolai támogatásában)	3
A fizika terén tehetséges tanulók gondozása	3
Az informatika terén tehetséges tanulók gondozása	3
Az iskolapszichológus szerepe a tehetséggondozásban	3
Nevelési tanácsadó szerepe a tehetséggondozásban	3
Pedagógus kompetenciák a művészeti tehetségek kibontakoztatásában	3
Pedagógus kompetenciák a természettudományos tehetségek kibontakoztatásában	3
Tehetséggondozás és sport	3
A tehetség fejlesztése önálló zenei analízissel	2
A tehetséggondozás matematikai statisztikai alapjai	2
Az informatika területén tehetséges tanulók tehetséggondozása	2
Komplex integratív természettudományos tehetséggondozás tanórán kívül	2
Tehetségek viselkedési problémái és kezelési lehetősége intézményi közegben	2
Tehetségesek hatékony kezelése a gyermekvédelmi hálózatban	2
Tehetséggondozó színpadi műhely és viselkedéskultúra	2
A speciális nyelvi ismeretek terén tehetséges tanulók gondozása	1
A szülő feladata és lehetőségei a természettudományi érdeklődés kibontakoztatásában	1
Beilleszkedési nehézségek, alulteljesítő tehetségek	1
Fogyatékkal élő tehetségesek komplex művészeti oktatásának segítése	1
Kreativitási modellek a vizuális nevelésben	1
Különböző képességterületek fejlesztésének módszertani eljárásai	1
Pedagógus kompetenciák a természettudományi területen a tehetségek kibontakoztatásában I.	1
Sport, tehetség, pszichológia (család, környezet, közművelődés szerepe a sporttehetség felismerésében és gondozásában)	1
Tehetség és szocio-emocionális fejlődés	1
Tehetségek a médiában	1
Tehetséges szülő-tehetséges pedagógus, tehetséges kor-társkapcsolatok (problémák és kezelésük)	1
Tehetséggondozás a közoktatásban a képzőművészeti képességek területén	1
Tehetséggondozás a közoktatásban az irodalmi alkotó tevékenység területén	1
A tehetséggondozás módszertani sokszínűsége	0

254

Válaszadók részvétele a képzéseken	Elemsszám
Egyéni fejlesztési terv készítése a tehetségígéretes kibontakoztatásához (pedagógusoknak)	0
Karriertanácsadás, tehetségmenedzsment a felsőoktatás hallgatói számára	0
Konfliktuskezelési praxis a tehetségsegítő munkában	0
Kórusmunka és tehetséggondozás	0
Kreatív természettudományi pedagógia	0
Krízisintervenció a tehetséggondozásban - Logopedagógia	0
Pedagógus kompetenciák a zenei tehetségek kibontakoztatásában	0
Projekt és interaktív módszerek az informatika segítségével a sajátos nevelési igényű tanulók tehetséggondozásában	0
Találkozás az élő kultúrával – Aktuális művészeti és művészetpedagógiai információk nevelőknek és közművelődő szakembereknek	0
Tanácsadó szakpszichológus feladatai a tehetséggondozó intézményekben	0
Tehetség erőforrás menedzsment	0
Tehetséggondozás a közoktatásban a fizika tudományban	0
Tehetséggondozó iskola a közoktatás gyakorlatában, hazai és nemzetközi tapasztalatok	0
Vezetői készségek és kompetenciák fejlesztése	0

EGYÉB KÉPZÉSEK	ELEMSZÁM
Korszerű tanulás szervezés	3
Boldogabb családokért	2
Kooperatív technikák alkalmazása a tehetséggondozásban	2
Tehetségígéretes felismerése az iskoláskor előtt	2
Gondolkodásfejlesztő játékok	2
Tehetségígéretes gondozásának elmélete	1
Tehetségfejlesztés a mindennapi pedagógiai gyakorlatban	1
A tehetségfejlesztés pszichológiai kérdései	1
A tehetséggondozás módszertani sokszínűsége	1
Kreatív tanulás fejlesztése	1
Anyanyelvi tehetséggondozás	1
SNI tanulók tehetséggondozása	1

Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége
Tehetséghidak Program

Cím: 1518 Budapest, 112 Pf. 146
Székhely: 1119 Budapest, Mérnök. u 39.
Telefon: +36 (1) 799 7970 Fax: +36 (1) 688 4880
info@tehetseg.hu / www.tehetseg.hu

9. sz. melléklet: A képzéseken tanultak hasznosulása a portfólióban – a felmérésben résztvevők válaszai

HASZNOSULÁS A PORTFÓLIÓBAN
A dokumentumaimban bemutattam azt a jó gyakorlatot, amit a munkám során használok.
Foglalkozástervek bemutatása, elért eredmények összegyűjtése
Kidolgozott tehetséggondozó program gyakorlati tapasztalatai
Az informatika, s ezen belül az Excel feladatok megoldásának új típusait ismertem meg és alkalmazhatom.
A zenei nevelés során megjelenő pozitív hatások (dadogás eltűnése, agresszió csökkenése, stb.) megfigyelhetőek a gyerekeknél.
Tehetségfejlesztő programok írása és megvalósítása
Matematika tehetséggondozó fakultációs foglalkozások megtartása. Sakktehetségek felkészítése, egyéni foglalkozások keretében.
A képzés során elsajátított gyakorlatok segítségével.
Portfólióban bemutattam a tehetséggondozó programunkat, heti lebontásban.
Tehetséges gyerekekről készítettem esettanulmányt, illetve fejlesztési tervet.
Irodalomórán drámapedagógiai eszközökkel dolgoztam fel a tananyagot.
A kétszeresen kivételes tanulókkal kapcsolatban: magatartászavarok megismerése. KIP módszer.
A zenetanítás során a mindennapi munka szerves része a tehetséggondozás. A portfólióban 6 óravázlatot különösen tehetséges gyermek oktatásához kapcsolódóan töltöttem fel (a 10-ből)
A logikai és táblajátékok, valamint a gazdagító programok lehetőségeinek megismerése a tehetségek fejlesztésében.
Tehetséggondozó szakkört vezettem (öko) és versenyeztettem a legügyesebbeket. Iskolám tehetségponttá válásának folyamatában aktívan részt vettem. Jó gyakorlatomat a Víz témaköréhez kapcsolódóan készítettem el. Szakköröm tevékenységéről előadást tartottam.
Az általam vezetett tehetségműhely programja alapján vázlatok írása, tehetségprogram bemutatása, tapasztalatok leírása a reflexiómban.
IBST feladatok használata
Az elvégzett továbbképzések közé beszámíthattam.
Egyéni fejlesztési tervet, a tudományos diákkörünk konferenciáira általam kidolgozott felkészítő programot is feltöltöttem.

257

HASZNOSULÁS A PORTFÓLIÓBAN

Képzések felsorolása; Pályázatokon való részvétel; Akkreditált tehetségpont létrehozása, és részvétel tehetségfejlesztő szakértőként

A differenciált tanulásszervezés, tehetséggondozási tevékenység bemutatása.

Leírás tehetséggondozó csoportról

Az orosz nyelv tanításában tudom felhasználni. Jelenleg szakköri formában tanítom. A másik területem a majorette csoport, ahol az ügyesebb tanulókkal foglalkozom.

20 éve tanítok hittant. Tanítványaimat rendszeresen vittem versenyre, ott mindig jó helyezéseket értünk el.

A szakköri tevékenységet vettem be a portfólióba. Tanóráról különböző munkáltató formákat.

Nagyon hasznos volt számomra a Hejőkeresztúri modell és az Asperger szindrómás tehetségek bemutatása.

A tehetség felismerése különböző módszerekkel. A tehetség kibontakoztatása megfelelő motivációval a tehetséges gyermek kreativitásának kibontakoztatása.

A második csoportprofil és a hozzákapcsolódó fél éves Tematikus tervet a tehetséggondozó vizuális műhelyben folyó munkámról írtam.

Matematika tehetséggondozó foglalkozásvázlat, csoportprofil készítése.

Komplex óvodai tehetséggondozó programok kidolgozása, a tehetséggondozó tanterv elkészítésének módszertana az éves fejlesztőprogram kidolgozását, valamint pályázati projekt készítését segítette.

Zenei tehetségműhelyt tartok, ott hasznosítom a megszerzett tapasztalataimat.

Saját (intézményi) komplex tehetséggondozó programok tervezése, megvalósítása. Hálózati együttműködés.

Saját munkám bemutatásakor.

Az óvodások, kisiskolások tehetségdiagnosztikájában

A kooperatív tanulási technikák alkalmazásával színesedett tanóráim módszertana. Képzőművészeti és drámajáték, színjátszás során szerzett tapasztalataimat hasznosítottam. Több éven keresztül munkálkodtam művészeti iskola nevelőjeként.

Egyéni bánásmód, differenciálás megvalósításában.

"Paletta" vizuális tehetségműhely éves tervét töltöttem fel szabadon választható dokumentumként.

Tanóráim felépítésében a különböző tanulási stratégiákat alkalmaztam.

A portfóliómban bemutattam az Arany János Tehetséggondozó Programban résztvevő tanulók versenyre történő felkészítését.

258

HASZNOSULÁS A PORTFÓLIÓBAN

A portfólióban a szabadon választható témákban a tehetséggondozó műhelymunkát be tudtam mutatni. Az egyik csoportprofil is a tehetséggondozó szakkör tanulóinak bemutatása alapján történt.

Az SNI tanulók tanórai, tanórán kívüli tehetséggondozása, kidolgozott tehetségprogramok, tehetségnapok, rendezvények szervezése, eredmények, hazai, nemzetközi, tanfolyamok akkreditációja, tréningek vezetése.

Tehetséggondozó szakkör tematikus tervét, óratervét töltöttem fel.

Intézményvezetőként a szakmai pedagógiai, adminisztrációs és szervezetfejlesztési feladatokon túl a legtöbb időt a különböző korosztályok tehetségfejlesztő munkája teszi ki iskolai és pályázati keretek között.

Egyéni fejlesztési tervek, esettanulmányok feltöltése. Tehetségpont vezetőjeként tehetségpont munkájának bemutatása.

Segítséget jelentett a tanterv készítésében.

Kbis terv készítésében

Saját jó gyakorlat bemutatása, reflexiók, a pedagógiai munka tudatossága.

A személyiségfejlesztés leírásának hogyanjában kiemelkedő szerepe volt.

Óvodai tehetségsegítő programunk. Tehetség team vezetése az óvodában. 2 tehetségműhely tematikus terve. Sajnos megkaptuk néhány kolléga minősítésénél, hogy nincs szükség óvodai tehetséggondozásra és tehetségműhelyekre

Most írom a portfóliómat. 6-10 fős emelt óraszámú nyelvoktatásra volt lehetőség (sajnos ezzel a tanévvel megszűnik). Az ilyen körben tanított tanulókkal sokkal jobb eredményeket értem el versenyeken. Ezekre az évekre fogok hivatkozni majd a portfólióban.

A "Daloló fecskék" zenei tehetségműhely csoportprofiljának bemutatása, tematikus terv készítése, ehhez tartozó reflexió, egy konkrét tehetségműhely foglalkozási vázlata és reflexió.

A megismert öndifferenciáló módszereket alkalmaztam és a KIP-es órához hasonlót tartottam és ezeket az óravázlatokat töltöttem fel.

Az egyéni bánásmód érvényesítése nemcsak a felzárkóztatásban, hanem a tehetséggondozásban is megvalósul. Fejlesztési tervet készítettem tehetséggondozásra. Amit szakkörön tudok megvalósítani.

Több olyan általam készített szakmai anyagot, munkát töltöttem fel, amely a tehetséggondozó munkámat mutatta be. Ehhez sok segítséget adott a képzés is, amelyen részt vehettem.

Tanterv készítésénél hasznosítottam.

Óraszervezés, foglalkozások szervezése, felépítése, tanulók tevékenykedtetése, tanulók személyiségének megismerése, kibontakoztatása

Országos diákolimpiai döntő szervezését vállalta fel az általam vezetett Tehetségpont.

259

HASZNOSULÁS A PORTFÓLIÓBAN

Igen, a képzéseken szerzett ismerteket beépítem a portfóliómba, illetve jelenleg szakvizsgával záródó szakirányú továbbképzésben veszek részt és ott is hasznosítom.

A reflexiók elkészítésében segített a reflektív gondolkodás megismerése. Pedagógiai hitvallásomat tükrözi a "minden gyermek tehetséges valamiben" elv. Megemlítettem a tehetségsírák jelenlegi tehetségterületeit.

Tehetséggondozást a pedagógiai szakmai tevékenységek bemutatása, dokumentálása részben hasznosítottam.

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek differenciált fejlesztésének bemutatásakor. A tehetséggondozás módszereinek, jó gyakorlatának illusztrálására.

Tehetségazonosítás, felismerés, fejlesztés.

A Verebély Akkreditált Tehetségpont természettudományi tehetségműhelyét vezetem. Gyakorlatközpontú gazdagító programjaink során elismerésre méltó tanulói bemutatók készültek, melyeket a portfóliómban is szerepeltetek.

Tanórán kívüli tevékenységemben (szakkör) tudtam bemutatni. Szakmai életút értékelésben FPI Tehetséggondozó Központban végzett munkámon keresztül.

Az Arany János Tehetséggondozó Programon belül a kiváló hangi adottságokkal rendelkező diákok felkarolása, külön foglalkozások tartása.

A zenei nevelés megvalósítása tehetséggondozás területén Kodály Zoltán pedagógiája alapján

260

Olyan módszereket, technikákat ismerhettem meg, melyeket beépíthettem gyakorlati munkámba.

A publikáció a tehetséggondozás témaköréhez tartozott. Az egyéni bánásmód bemutatásánál a tehetséges tanulókkal való foglalkozás. Tehetséggondozó szakkör tematikájának bemutatása is sorra került.

Szakmai életpályámban, gyakorlati munkám bemutatása során kitérek a tehetséggondozó munkámra. Leírtam, hogy milyen képzéseken vettem részt.

A tehetséggondozó műhelymunkát mutattam be.

Rendelkezem 30 órás tehetséggondozással kapcsolatos programmal, illetve ezen program modulokban történő tervezésével. E dokumentumokat fel tudtam tölteni portfóliómba szinte változtatás nélkül.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztéséhez kapcsolódóan feltöltöttem portfóliómba a fél éves ütemtervet és két foglalkozás tervét.

Különböző gyakorlatokat sajátítottam el, melyeket fel tudok használni a gyakorlatban.

Portfóliómban feltöltöttem tehetségműhelyem féléves ütemtervét, csoportprofilját és 2 foglalkozás-vázlatát.

HASZNOSULÁS A PORTFÓLIÓBAN

Mentortanárként a nyelvészeti (magyar nyelv és irodalom) területen segítettem a tanulókat. Szakmai napon, továbbképzésen bemutató órát tartottam.

A tematikus tervben és foglalkozás tervben megjelenő tevékenységek változatosságában, differenciálásban, munkaformákban, alkalmazott módszerekben.

A debreceni példa tehetséggondozó programban a kezdetektől részt veszek, először a matematika modulban, majd a természettudományos modulban.

A drámapedagógiai csoport vezetését és annak anyagát töltöttem fel.

A 9. évfolyam osztályaiban felvettem az Érdeklődés térképét. Cél: az osztályban tanító pedagógusok segítése a gyerekek motiválásában.

Módszertani eszköztár bővülése, szakkifejezések használata

Óratervek, egyéni fejlesztési terv

Rendkívül jó és sokrétű feladatanyagot kaptam.

Folyamatosan több napos fizikus táborokat szervezek, vezetek. A tehetséges diákoknak "Kockák köre diákkört" támogatom.

TEHETSÉGGONDOZÓ MŰHELYMUNKA LEÍRÁSA ILLETVE PROGRAMJA SZEREPEL A PORTFÓLIÓMBAN.

Tehetség műhely működtetésére készítettem pályázatot. Ezt is feltöltöttem, bemutatva a tanulók személyiségfejlesztését.

Differenciált feladatok a tanórákon, fejlesztési terv készítésében, esetleírás során

KBI-s diák egyéni fejlesztési terve

Az ott megoldott feladatokat is megcsinálom a gyerekekkel

Furulyaszakkört tartok alsó tagozatban, és ennek az éves tervezetét mutatom be és elemzem.

Tanítványaim eredményeivel büszkélkedhettem. Szakkörön végzett munkámat írtam még meg.

A pedagógiai tevékenység dokumentumaiban: versenyfeladatok rendszerezése, tematizálása, foglalkozások tartása nem csak a saját iskolámban, konferenciák, matek táborok szervezése, önképzőkör mentortanára, versenyeredmények stb.

Az alulteljesítő, tehetséges gyermekek felismerése a klinikusi munkámban könnyebbé vált, szakmai érveket kaptam a kezembe a gyerek megsegítéséhez.

Szakmai életrajz elkészítése, óratervek.

Tehetséggondozó program, gazdagítás, differenciálás, tehetségazonosítás

Képzőművészeti, alkotó tevékenység kiscsoportos foglalkozás keretében

Remélem, hogy fogom tudni használni, de ezután fogom majd megírni a portfóliómat.

261

HASZNOSULÁS A PORTFÓLIÓBAN

Pályázatok, projektek, programok, publikációk bemutatása

Az egyik feltöltött dokumentumom egy tehetségnek kiválasztott-tesztelt tanuló egyéni fejlesztési terve és annak eredményét bemutató, egész éves program és annak utóélete volt.

Tehetséggondozó program, gazdagítás

A tehetséges tanulók felismerésében, gondozásában. Az oktatási folyamatban választott pedagógiai eszközök komplex megközelítésében és többcélú, kreatív alkalmazásában.

Az emelt szintű matematika csoport érettségi eredményének vizsgálata, A kiemelt tehetségekkel való foglalkozás, Egyéni bánásmód

A szabadon választhatóan feltöltött dokumentumok közt bemutattam az óvodánkban folyó munkát. Bemutattam a tervező, szervező munkát, értékeltem eredményességét.

A portfólióban a tehetségpont létrehozásának módját, annak tapasztalatait hasznosítottam.

Tehetséggondozó programom bemutatása, Gazdagító programpár alkalmazása

A Salgótarján - Fülek Tehetségsegítő Tanács munkájának bemutatása, Az iskola tehetséggondozó munkatervének bemutatása, A színjátszó csoportom munkaterve, Nyertes gazdagító programpár bemutatása

Gazdagító programterv bemutatása, mint innováció, szabadon választható dokumentumokhoz való feltöltés lehetősége

262

A tehetségazonosítási folyamatban, a kiemelkedő és gyengébben teljesítő rész felismerése, megoldása

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztéséhez kapcsolódó fél éves ütemtervet és két foglalkozás tervezetét töltöttem fel portfóliómba.

Tehetséggondozás. differenciált feladatadás, gazdagítás

Publikációs tevékenység bemutatása, A különleges bánásmód bemutatása területén

Tehetséggondozás témakörben sokéves tapasztalatom leírása, az általam kifejlesztett módszerek, eljárások a szakmai munkám igényességét igazolták.

Bemutattam a portfóliómban a többéves megyei tanulmányi versenyek szervezésében, lebonyolításában szerzett tapasztalataimat.

Tanulóimmal folyamatosan dolgozunk IBST feladatsorokon, projektfeladatokon, amelyet a következő évfolyam továbbfejleszt, vagy új feladatokat talál ki. A számolási készség fejlesztése terén szintén sokat segített a képzés.

Német nemzetiségi óvodapedagógusként vezetem a tehetségműhelyt és a beszédfejlesztés, szókincs gyarapítás feldolgozásánál tudtam hasznosítani a tapasztalataimat.

Szakmai életutamban, a tematikus tervben, a foglalkozás tervezetek között is szerepelnek a tehetséggondozáshoz kapcsolódó anyagok.

HASZNOSULÁS A PORTFÓLIÓBAN

A tehetséggondozásban szerzett tapasztalataim segítettek abban, hogy szakvizsga nélkül is bekerülhettem „A pedagógusminősítési rendszer kiegészítése, kipróbálása és korrigálása” című pilotprogramba.

Szakköri munkaterv, Kémiában tehetséges tanulók foglalkoztatása pályázat, a versenyeken elért eredmények, a tehetségfejlesztés tapasztalatai

Versenyekkel kapcsolatos észrevétel, versenyeredmények.

A tehetség felkarolásával, sérülékenységgel kapcsolatos témarészek tetszettek a legjobban; illetve azok, ahol a nevelő felelőssége és lehetséges eszközei kerültek elemzésre

Tervezési feladatok, módszerek

Ez egy sajátos eset, mert nem pedagógus portfóliót írtam, hanem a könyvtárpedagógia tanári egyetemi diplomámhoz kellett készítenem. Ott például a zárótanításomba építettem be tehetséggondozásból vett és ott alkalmazott elemeket.

A szabadon választható dokumentumok közé feltöltöttem a tehetséggondozó műhely éves tervét és beszámolóját. Ezzel is a kompetenciám egy bizonyos részét be tudtam mutatni.

Tehetséggondozó foglalkozási tervet és óravázlatot, valamint csoportprofilot töltöttem fel.

A tehetséggondozás szerepe az óvodai tehetséggondozásban.

Pl.: Egyházi szervezésben kivitelezésre kerülő Vakációs Bibliahét

263

Hospitálás szempontjából tehetséggondozási órákon való részvétel

Mivel teljes óraszámomban néptáncot oktatok, versenyeredményeink, fellépéseink, kötelező vizsgáink dokumentumai mind tehetséges tanulóink eredményei is voltak.

Jelenleg írom a mestertanári programomat az innovációs területen és sok jó ötletet kaptam a képzések során. Tervezem szakköri programok összeállítását és példatár készítését.

Tehetséggondozáshoz kapcsolódó tapasztalataimat tudtam hasznosítani a szakmai életút értékelése résznél. Segítséget adott a teljes portfólió szabadon választott dokumentumainak elkészítésénél, mivel kollégiumi tehetségthon programunkat is bemutattam.

Szabadon választott dokumentumok között. Példa a differenciálásra.

Végigkísértem tehetséges gyermek fejlődését és annak tapasztalatait írtam le. Bemutattam LogiKaland szakköri tevékenységemet. LogiKaland nyári élménymatek táboraimról írtam.

Tanulásmódszertan órán

Az általam vezetett tehetségműhely munkatervét mutattam be.

Az intézményünk akkreditált Tehetségpont, ahol három tehetségműhely működik. Én az Izgómozgó tehetségműhelyben dolgozom, ahol a mozgásban tehetséges gyerekek fejlesztésével foglalkozunk. Portfóliómban a műhelyben végzett feladataimra is kitérek.

Önállóan projekttervet állítottam össze és valósítottam meg osztály és intézményi szinten.

HASZNOSULÁS A PORTFÓLIÓBAN

A tehetséggondozás, mint tevékenység beépült az életpályámba, rengeteg ötletem született a gyerekekkel való munkám alapján. Inspiráltak új jó gyakorlat kialakítására.

Tehetséggondozó szakköröm éves munkatervét mutattam be. Két órát bővebben kidolgozva.

Versenyszervezés, versenyfeladatok készítése, tehetségtábor-vezetés, versenyfelkészítés, versenyeredmények

A diák projektbemutatót készített egy általa kiválasztott témában.

Az egyéni bánásmódú gyermek kezelése, programterv összeállítása

Páros munka, csoportmunka szervezése, feladatsorok összeállítása

Szemléletváltás, új módszerek kipróbálása

Tematikus terv alapján építettem fel, majd foglalkozás-tervet készítettem, amire reflektáltam, majd az eredményt is dokumentáltam

Óravezetés, kooperatív technikák, magabiztosság

Tehetséggondozó program írása, bemutatása, tehetségműhelyek vezetése

Akkor még kötelezően feltöltendő dokumentum volt a különleges bánásmódot igénylő gyermekek, így én a tehetséggondozás vázlatát, ütemtervét, csoportprofilját töltöttem fel

Tanórán belüli gazdagítás, versenyszervezés

264

A látható hangok, és az ovi-infó foglalkozások féléves ütemtervét, csoportprofilját és eredményét is bemutattam.

Nagyon sok új ötletet adott a képzés, IKT lehetőségek is nagyon jók voltak.

Módszertani sokszínűség, innovációk ismerete, tanórán kívüli lehetőségek, kooperatív technikák

Kevés pedagógus ismeri ezeket a módszereket. Minden területen előnyt jelent.

Az egyetemi portfóliómban hasznosítottam, a tanítási gyakorlaton kívül végzett munkám bemutatásához, az általam tartott szakkörök leírásával és a végzett továbbképzések felsorolásával.

Szakmai életút területén, csatolandó dokumentumokban.

Azzal kapcsolatos prezentációm, ami saját jó gyakorlatom is feltöltöttem, továbbá az Óra/foglalkozás tervekben is szerepel.

Kreatív, játékos elemek bevitele a fejlesztő munkába.

Zenei tehetségműhelyt vezetek. Ide a tehetség ígéretes gyermekek járnak. Kiválasztásukhoz használni tudtam a képzésen felhasznált ismeretanyagot.

A képzés folyamányaként tanulás támogatása foglalkozásokat tartottam az iskolába, ennek tapasztalatait a portfólióm szabadon választható anyagai közzé feltöltöttem.

HASZNOSULÁS A PORTFÓLIÓBAN

A zenei tehetséggondozás és műhelymunka során szerzett tapasztalataimat beépítettem a foglalkozási terveimbe. Sokat segítettek a módszerek, az indikátorok kiválasztásánál is sokat jelentett az eddigi pszichológiai ismeretek felhasználása.

Az egyéni fejlesztési tervek összeállításánál.

Óravázlatok, tananyagok tanításának könnyítése

1. Felismerés - integráció - "elkülönítés - differenciálás" 2. Gazdagítás - fejlesztés - módszerek
3. Kooperatív munka 4. Kapcsolatok

A portfólióm hangsúlyos részének tekintem a tehetséggondozással kapcsolatos tapasztalataimat. Elsősorban a nyelvi kompetencia fejlesztésével és az iskolai szintű tehetséggondozó projektek megvalósításával foglalkozom.

Matematika: Bátaszéki Matematika Verseny, KGYTK, Hogyan tenném vonzóbbá a Dél-Dunántúlt?

Rajzórákat választottam a teljes portfólióhoz

Kiscsoportos kutatómunka (netes verseny), munkadarabok egyéni stílusú befejezése

Csoportmunka, kompetenciaalapú oktatás

Beszámoltam a tehetséggondozás terén végzett munkámról, eredményeimről, sikereimről.

Figyelek arra, hogy felismerjem a környezetemben a "tehetséget"

Iskolai szakköri foglalkozások keretében.

Portfóliómban az egyéb dokumentumok közül a különleges bánásmódú gyermekek bemutatását választottam, ahol nyelvi- kommunikációs tehetséggondozó csoportomról írtam le a tapasztalataimat.

Egyéni fejlesztésű tananyag bemutatása

A különleges bánásmódot igénylő tanulóknál a zenei területen belül a kiskórusomat mutattam be.

Kooperatív tanítási, tanulási folyamatok.

Tehetséggondozó foglalkozások féléves ütemtervének elkészítése.

A tehetség-felismerés témában prezentációt töltöttem fel a szabadon választható dokumentumok közé. A próbaminősítésen sikerült róla beszélnem.

Tehetségazonosítás módszertani ötletek, tehetségfejlesztés különböző tudományterületeken, hátrányos helyzetűek, rejtett tehetségek kibontakoztatása és felkarolására irányuló jó gyakorlatok

Tehetséggondozás címszóval vezettem be az ott tanultakat, és írtam le a saját példámat.

A különleges bánásmódú gyerekekkel való foglalkozáshoz tehetséggondozó órát töltöttem fel.

265

HASZNOSULÁS A PORTFÓLIÓBAN

Szakkört tartok, ahol téma szerint csoportosítva foglalkozom tanítványaimmal, egy-egy versenyre készülve. Használok a kapott feladatbankot vagy én gyűjtök össze adott témához feladatokat.

A tematikus- és óratervek megalkotása során, a csoportprofil leírásában. A differenciált munka tervezésében.

Szakmai tevékenységem bemutatása

Magyar népmese dramatizálása, bemutatkozás az Iciri-Piciri kistérségi bábtalálkozóon

A TEHETSÉGGONDOZÁSBAN INNOVATÍV TEHETSÉGGONDOZÓ PROGRAMOKAT DOLGOZOK KI INTÉZMÉNYEN BELÜL ÉS INTÉZMÉNYEN KÍVÜL IS. PÁLYÁZATOKAT ÍROK TEHETSÉGGONDOZÓ TEVÉKENYSÉGEM TÁMOGATÁSÁRA. PUBLIKÁCIÓM IS MEGJELENT AZ EGYIK TEHETSÉGGONDOZÓ PROGRAMOMRÓL.

A tehetséges tanulókkal elért eredményeket, fotókat, tapasztalatokat beépítem.

Különböző módszerek alkalmazása az órák tervezésében, Tanórán kívüli tehetségfejlesztés

A tehetséggondozás téma a feltöltendő dokumentumok közül a jelenleg is futó szakköri tevékenység bemutatásában, dokumentálásában jelent meg.

Drámaszakkör alsó tagozatban

Esetenként hasznosítom a képzésen szerzett ismereteket.

266

Örültem a képzésnek, a gyakorlati játékokat azóta is használok serdülőknél.

A tanulás támogatása területén a továbbképzésen hallott, és a képzők által kidolgozott anyagot próbáltuk ki a tanulókkal.

A szakmai életutam fontos állomása volt a tehetségfejlesztő szaktanácsadó képzés elvégzése. Iskolánk tehetségponttá válását segítettem, irányítottam. Az intézményi tehetséggondozó program kidolgozásában, elindításában részt vettem.

A szabadon választható dokumentumok egyikének feltöltöttem egy általam írt pályázatot.

Megfelelő alapokat adott a gyermekek kiszűréséhez, és a megfelelő megfigyelési szempontok felállításához.

Tanórán kívüli (szakköri) foglalkozás színesítése a tanfolyamon tanult módszerek (IBST) felhasználásával.

Bemutattam portfóliómban a tehetséggondozó munkámat. Tudatosabban, átfogóbban, körültekintőbben tervezek

Órai értékelésnél pl.: Véleményvonal, Mesék feldolgozásánál: Kerekasztal: Folytasd a történetet egy-egy mondattal

10. sz. melléklet: A felmérésen résztvevők javaslatai a képzéseken feldolgozandó témakörök/ jó gyakorlatok vonatkozásában

JAVASLATOK JÓ GYAKORLATOKRA

Balatoni Katalin: Így tedd rá! mozgásfejlesztés a népzene, néptánc által óvodában és alsó tagozatban. Ezt a módszert dolgoztuk ki óvodai mindennapos fejlesztéshez/

1. könyv /és tehetséggondozáshoz/ 2. könyv /Könnyen használható a módszertani segédanyaga és remek eszközök társulnak a módszerhez. Intézményen belül a többi tagóvodának is ajánlottuk bemutató foglalkozás és módszerismertető segítségével.

Honismerettel és anyanyelvápolással kapcsolatos többféle ötlet, amit gyakorlatban csinálók óráimon, szakkörön.

Óvodai tehetségazonosítás

Tornászlányok kiválasztása, gondozása, óvodától folyamatos kapcsolattartás

A tehetségek felkutatásnak szervezése óvodás kortól egészen gimnáziumig.

1.) Az iskolánkban működő disputa képzés, és az ehhez kapcsolódó, idén először megrendezett Országos Disputaverseny.

2.) Az iskolánkban működő IJSO (Junior Természettudományi Olimpia) válogató versenye. A résztvevő diákokból kerül ki a magyar válogatott csapata.

Óvodai műhelyek bemutatása, a különböző programmal működő óvodákban.

JAVASLATOK JÓ GYAKORLATOKRA

Kognitív képességek fejlesztése a természetben, tantermi kereteken kívül.

A szegedi Radnóti Gimnázium matematika tagozata nagyon erős, szeretnék az ott oktató tanárok bemutató óráin részt venni,

Természettudományok tudásmegosztás

Madarász Imre Egyesített Óvodai Tehetségpont jó gyakorlatai:

- logikai - matematikai területen
- környezeti - természetismereti területen
- vizuális - kézműves területen

Mindhárom jó gyakorlat akkreditált, a tehetseg.hu oldalon megtalálható

Iskolánk, tehetségpontunk bármely komplex programja alkalmas erre. Egyszer már akkreditáltuk a referencia intézmény hálózatban, legutóbb a tehetségpont akkreditáció során (Gönczy Tehetségpont).

Társadalmi érzékenyítés, didaktikai összegző feladatok nyelvórán

Pszichológus-pedagógus együttműködésének általánossá tétele a tehetséggondozás ideje alatt, a folyamat közös vitele. Több erre képzett pszichológus jelenléte. Kompetencia-határok egyidejű markáns megtartása/kijelölése mellett. Pszichológus munkahelyeket is jelentene. A pedagógus nem pszichológus! Egyéni pszichológiai fejlesztések elérhetővé tétele, a 31 órás egyéni fejlesztés jó alap erre, Prof. Bagdy Emőke vezetésével végzett kutatás alapján. (pilot study eredményei). Erre függetlenített, államilag fizetett pszichológus csapatokat a nevelési tanácsadóktól függetlenül lenne jó létrehozni, akik kellő önállósággal a tehetségpontok által nyilvántartott-azonosított tehetséges gyerekeket/tanulókat sz.e. pszichológiai fejlesztésben/ terápiában részesíthetnék. Korábbi intézményektől függetlenségét és az újszerű, kreatív feladatkezelést a hatékonyság szempontjából fontosnak tartom (bevett rossz gyakorlatokkal nem kell megküzdeni). Támaszkodni lenne szükséges az ebben a folyamatban már részt vevő szakemberek tudására, ötleteire is.

JAVASLATOK JÓ GYAKORLATOKRA

Nyílt tanítás vendégművészekkel. Művészeti iskolánkban minden tanévben megszervezzük ezt a programot a tehetséggondozó munka részeként. Különböző hangszeres tanszakokon tanuló növendékek és tanáraik vesznek részt a találkozókön, melyre neves művésztanárokat hívunk. A nyílt tanítás nagyszerű lehetőséget jelent a növendékeknek a bemutatkozásra, tanáraiknak szakmai tapasztalatszerzésre. Minden évben más-más hangszeres tanszak tehetséggondozását valósítjuk meg így a megyei művészeti iskolák bevonásával.

Iskolánkban alkalmazott jó gyakorlatokat a matematika területén, valamint a matematika - fizika - informatika - közgazdaságtan kapcsolatát szívesen megosztanám

Személyiségtípusokhoz illeszkedő egyéni tanulási, tanítási stratégia kialakítása. Mozgásterápia a hatékonyság növelésére.

A tehetségprogramok szakmai anyagának prezentációja a fotók minőségétől a kiadványokig, sajnos gyakran siralmas minőséget - ízlést mutatnak. Nem csoda, ezt a legtöbb pedagógus sehol sem tanulhatta. Nagy szükség lenne olyan előadásra vagy gyakorlati foglalkozásra - akár nagyobb óraszámúban -, ahol gyakorlati segítséget, útmutatást kaphatnának az érdeklődő tanárok.

Szívesen néznék meg jó gyakorlatokat. A képzésükön én nem tanultam semmi számomra fontos és alkalmazható dolgot, mert az előadók csoportmunkákat szerveztek, ahol a mi ötleteinket térképezték fel, és becsapottnak éreztem magam, hogy megint egy olyan képzésen kell részt vennem, ahol nem kapok új dolgot, de amit tudok, azt meg kell osztanom. Akkor mi pluszt kaptam?

Óvodai tehetségsegítő programok.

Itt talán az intézményünkben folyó magas szintű, elméletileg és gyakorlatilag is alátámasztott műhelymunkákat adhatnánk át, mint jó gyakorlatot.

JAVASLATOK JÓ GYAKORLATOKRA

Érdekelne: Táblajátékok, Sakk- logika illetve játékok a fejlesztés gyakorlatában

Képességfejlesztés konkrét gyakorlata1 (1-4-osztály vagy 1-6 osztály)

Kollégánk, Lengyák István a Nagykanizsai Nonprofit Központ Tehetségpont több tehetségterületének vezetője. Mintaértékű az a tehetséggondozó tevékenysége melyet a galériaszervezés, az előadó- és képzőművészet különféle szakterületén végez és ötvöz.

Nagyon fontos a óvodás korú gyerekekkel való szakszerű foglalkozás, ezért szívesen vennék részt jó gyakorlat megtekintésében is pl. "Mostan színes tintákról álmodom"

Videó anyaggal rendelkezem a beszédhangok differenciálását, analízisét - szintézisét bemutató, beszédészlelést fejlesztő, nagycsoportos óvodások multikulturális játéktevékenységeiről. A délelőtti természetesen én vezetem.

Nagy Jenőné által kidolgozott tehetséggondozó jó gyakorlatba betekintés.
Antal Ilona: Látható hangok gyakorlati műhelymunkájába betekintés.

Zeneóvodai alapozó elméleti szolfézs ismeretek, zenei korszakok, zeneszerzők és műveik.

Szolnok Városi Óvodák programjának bemutatása, a kezdeti lépésektől a megvalósítás folyamatáig.

Gyakorlat az óvodai tehetséggondozás terén, nyelvi tehetségműhely vezetése az óvodában.

Sípos Utcai Óvoda tehetségműhelyei. Lásd: www.siposovi.hu

JAVASLATOK JÓ GYAKORLATOKRA

Az óvodánkban működő zenei és testi-kinesztetikus (gyermektánc, népi játék) tehetségműhelyek munkájának bemutatása.

Szakközépiskolák, szakiskolák szakmai és természettudományos munkaközösségeinek interakciója

Nyári tehetséggondozó táborok jó gyakorlatai

A művészetterápia és meseterápia területe is érdekelne és jó gyakorlatként is megjelenhetne.

Élménynap. Csoportos személyiségfejlesztés, az élménypedagógia módszerével.

Mozgáson, magas kihívású gyakorlatokon alapuló feladatokat csoportosan oldanak meg, miközben fejlődik a résztvevők szociális kompetenciája.

Bővebben:

https://iskolataska.educatio.hu/index.php/intezmenyi_innovacio/jo_gyakorlatok_list/kereses/srcRegio=0&srcMegye=6&srcTelepules=Szeged&srcAlkTer=0&srcIntTip=0&srcKif=%C3%A9lm%C3%A9ny/page/

Tapasztalataim a többnapos tantárgyi táborokról lehetőséget adna ilyen tehetséggondozás képzés gyakorlati megvalósításához.

E-learning, saját anyagaim bemutatása:

<http://www.ikispal.hu/work.htm>

Sajátos nevelési igényű tanulók tehetséggondozása

Ez minden évben máshogy valósul meg, az adott gyerekekkel való kontaktus megteremtésének pozitívumai, és a sikerek, amik mindig lendületet adnak a következő együttlét eredményességéhez.

JAVASLATOK JÓ GYAKORLATOKRA

Pedagógusok kreatív tréningje, kreativitásfejlesztése

Igen, megismerném a Hejőkeresztúri modellt.

Iskolánkban működő Lőrincz-féle komplex tantermi játékok, amelyben eszközös és eszköz nélküli játékokat alkalmazunk részképességek, különböző kompetenciák, logikus gondolkodás fejlesztéséhez.

Bemutató foglalkozások mindenféle témakörben.

Intézményünkben zenei területen és testi-kinesztetikus (népi játék, gyermektánc) területen van jó gyakorlat, melyeknek megismerését szívesen ajánlom az érdeklődőknek.

Korábbi pályázatunkban megvalósított tevékenység, amely a természet és művészet sajátos kapcsolatán alapult. LandArt

Természettudományok területén a tehetséggondozást bemutató jó példák megismerése, szakmai anyagok, kitölthető foglalkoztató füzetek.

Szívesen megismerném más tehetségműhelyek munkáját, részt vennék hospitációkon, megbeszéléseken.

Az általam kidolgozott jó gyakorlat a kis óvodák tehetséggondozó munkájára ad alternatív javaslatot. A mai napon az OFI szervezésében, Pécsen egy előadás keretében ismertethettem meg ezt az innovatív elképzelést.

Megvalósított gazdagító programpárok

Óvodai tehetségműhelyek működése Tiszaújvárosban.
térbeli - vizuális, zenei, interperszonális területen

JAVASLATOK JÓ GYAKORLATOKRA

1. Istent segítségül hívni
2. Uniós szintű fizetés
3. Bőségesebb eszköz- és helyellátottság
4. Magasabb óraszám
5. Csoportok létszáma 1-4 fő legfeljebb

Szakmai múltam feljogosít arra, hogy szívesen megmutassam tehetségazonosító jó gyakorlatomat néptáncos kollégáknak.

Külföldi előadóktól szívesen hallgatnék nemzetközi kitekintést arról, hogy náluk milyen módszert alkalmaznak a tehetséggondozásban

Igazgyöngy Alapítvány
Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium, Szeged

A felsőoktatási intézmények tanácsadó szerepe a tehetséggondozásban (szülők és tehetséggondozó pedagógusok számára) Szociokulturális hátránnyal küzdő tehetségek fejlesztése hallgatói mentorok segítségével

Közösségépítés a tehetséggondozás területén

Tehetséggondozás gyakorlata a felsőoktatásban

Önismereti, személyiségfejlesztő, tanulás-módszertani foglalkozások azoknak a tanulóknak, akik valamilyen területen kiemelkedő tehetségesek

Játékok a matematika órán

JAVASLATOK JÓ GYAKORLATOKRA

Legyen élmény a matematika! Játékok bűvöletében címmel. A tapasztalatokra épülő, életkori sajátosságokat figyelembe vevő matematikaoktatás, ahol teret kap a tananyag modellezése, felfedező, élményszerű. Ahol a gyermekek kíváncsiságát latba vetve, megszerettetve, rádöbbenve őket arra, hogy képesek tevékeny részesévé válni a matematikának. Érzelmi hídon átvezetjük a diákokat a matematika zezugos ösvényein. Boldog emberkéket nevelve.

Lóczy Lajos Országos Földrajzverseny tehetséggazdagító külföldi tanulmányútja, ahol a verseny legjobbjai egy hétig a terepen alkalmazhatják a megszerzett elméleti tudásukat, ezzel mindez sokkal mélyebbé és gyakorlat-centrikussá válhat.

Szívesen megismernék jó gyakorlatokat az intézményen belüli tehetséggondozás összehangolására, hálóterv készítésére és működésére

Intézményekbe ellátogatni, a helyszínen megtapasztalni a tehetséggondozást, szakmai beszélgetésekkel együtt.

Szerencs Kistérségében az ovi-infó foglalkozásokat 2 éve végezzük. Kb. 14 óvoda kapcsolódott be a programba, havi rendszerességgel tartottunk munkaközösségi foglalkozásokat, ahol tapasztalatainkat is megosztottuk egymással. Szerintem ez jó gyakorlat lehetne.

Az iskolán belüli lehetőséget, mely szerint ne 35 gyerek legyen egy osztályban, ahol a fele 14, a másik fele pedig 20 év feletti. Így nem lehet hatékonyan dolgozni.

Saját jó gyakorlatom is lehetne, de csak vizuális területen végezhető vele tehetséggondozás. Iskolatáskába feltöltött és referencia intézményi minősítéskor tehetségpont e jó gyakorlat által lettünk. Ügyes mancsok – Agyagozástól a fazekasságig az oviban!

JAVASLATOK JÓ GYAKORLATOKRA

Városi tehetséggondozó szakkör (ZALAMAT szervezésében) 5-8. osztályosoknak. Feladatsorok összeállítása egyéni, Pósa Lajos által ihletett módszerrel

A Mentoráló Intézményi Program keretében két iskola adaptálja az alsó tagozaton működő ÉSZ-BONTÓ Komplex, a hospitálási, gyakorlati bemutatókon való részvétel lehetőségét. A MATEHETSZ keretein belül további pedagógusok számára is érdemes lenne biztosítani.

Vermes Tehetségpont: Matematikai-logikai tehetséggondozás és az együttműködésre nevelés együttes megvalósítása
Célok: A logikai gondolkodás, az együttműködésre való képesség fejlesztése, a gazdagító tevékenységegekkel az érdeklődés, motiváltság megteremtése, különböző korosztály számára lehetőség teremtése a játszva tanulás élményének átélésére.

Az általunk készített óriás játékok segítségével csapatban jól felderíthető logikai problémákat szemléltetünk. Ezek a játékok izgalmasak, érdekesek, különlegesek, ezért erősen motiváló hatásúak. Együttműködésre ösztönzik a résztvevő gyerekeket.

A játékok továbbgondolásával a fantázia szárnyalhat, kreativitás fejlődhet.

Páros és egyéni logikai problémákkal ismertetjük meg a gyerekeket. Fontos szerepet kap a kitartó próbálgatás, az elmélyült problémamegoldás.

A játékok zöme a tehetségfejlesztésen túl alkalmas arra, hogy a gyerekek egyre ügyesebben tudjanak csapatban együttműködni, egymás véleményét meghallgatni, elfogadni. Iskolánk tehetséggondozásának ez az egyik meghatározó pillére, hiszen a gyerekek sikeres jövőjének ez elengedhetetlen feltétele.

Az óvodai tehetségműhelyek gyakorlati működése érdekelne.

JAVASLATOK JÓ GYAKORLATOKRA

30 órás óvodai programok megvalósítása természeti, matematikai-logikai, testi-kinesztetikus, térbeli-vizuális.

1. Tehetségműhelybe bepillantani (drámajáték, kézműves)
2. A mindennapokban, teljesen egyedi területen

A háromnyelvű kísérletező szakkör iskolánkban, amit úgy tervezünk folytatni, hogy nyelvi órákon más tantárgy témáját dolgozzák fel, a szaktanár segítségével.

Kooperatív, kompetencia alapú, alsó tagozatra kiterjedő, főleg interaktív tanórai foglalkozások jó gyakorlata.

A képzőművészet oktatásban műhelymunkákba szívesen betekintenék.

Művészeti képzés

A győri Tárogató Óvoda tehetséggondozó programját olvastam, ennek komplex szemlélete szerintem példaértékű, bár a gyakorlatáról személyes tapasztalatom nincsen, de szakmailag megalapozottnak érzem. Kíváncsi lennék rá személyes tapasztalatszerzésre.

11. sz. melléklet: A válaszadók megoszlása a Génusz sorozat kiadványainak ismerete/ elolvasása alapján

KÖNYVEK	olvasta
Polonkai Mária: Tíz jó gyakorlat a hazai tehetséggondozásban	126
Balogh László – Mező Ferenc – Kormos Dénes: Fogalomtár a Tehetségpontok számára	111
Szivák Judit: A reflektív gondolkodás fejlesztése	97
Gyarmathy Éva: Hátrányban az előny	96
M. Nádasi Mária: A projektoktatás elmélete és gyakorlata	92
M. Nádasi Mária: Adaptív nevelés és oktatás	72
Vancsuráné Sárközi Angéla: Drámapedagógia a tehetséggondozásban	68
Inántszy-Pap Judit – Orosz Róbert – Pék Győző – Nagy Tamás: Tehetség és személyiségfejlesztés	62
Franz J. Mönks–Irene H. Ypenburg: Ha tehetséges a gyerek... Útmutató szülőknek és tanároknak	58
Turmezeyné Heller Erika: A zenei tehetség felismerése és fejlesztése	55
Polonkai Mária: Gazdagító programpárok jó gyakorlatai, Tizenkettő nem egy tucat!	53
Bagdy Emőke – Kövi Zsuzsanna – Mirnics Zsuzsanna: Fény és árnyék	47
Kovács Gábor – Balogh László: A matematikai tehetség fejlesztése	42
Kovácsné dr. Nagy Emese: Gondolkodásfejlesztés táblajátékkal	42
Harmatiné Olajos Tímea, Pataky Nóra, Kovácsné dr. Nagy Emese: A kétszeresen kivételes tanulók tehetséggondozása	41
Dávid Imre: "Jó szóval oktasd..." Módszertani kézikönyv oktatóknak	39
Mező Ferenc – Kiss Papp Csilla – Subicz István: Képzőművész tehetségek gondozása	34
Paskuné Kiss Judit: Tanórán kívüli és iskolán kívüli programok a tehetséggondozásban	31

KÖNYVEK	olvasta
Pappné Gyulai Katalin – Pakurár Miklósné (szerk.): A debreceni példa - Tehetségazonosítás és tehetséggondozás a város közoktatási intézményeiben	29
Balogh László – Bolló Csaba – Dávid Imre – Tóth László – Tóth Tamás: A pedagógusok, szülők együttműködése és a kollégiumok szerepe a tehetségfejlesztésben	24
Orosz Róbert: A sporttehetség felismerésének és fejlesztésének alapjai	24
Dávid Mária – Hatvani Andrea – Héjja-Nagy Katalin: Tehetségazonosítás a pedagógiában	23
Dr. Dávid Imre, Fülöp Márta Marianna, Pataky Nóra, Dr. Rudas János: Stressz, megküzdés, versengés, konfliktusok	21
Gordon Győri János: A tehetséggondozás nemzetközi horizontja, I.	21
H. Nagy Anna: Szakmai ajánlások pszichológusoknak a tehetséggondozáshoz	18
Dávid Mária–Gefferth Éva–Nagy Tamás–Tamás Márta: Mentorálás a tehetséggondozásban	18
Czimer Györgyi – Balogh László: Az irodalmi alkotótevékenység fejlesztése	16
Gordon Győri János: A tehetséggondozás nemzetközi horizontja, II. Jó gyakorlatok az Európai Unión belül és kívül, II.	12
Revákné Markóczi Ibolya – Futóné Monori Edit – Balogh László: Tehetségfejlesztés a biológiatudományban	11
Bohdaneczkyne Schág Judit – Balogh László: Tehetséggondozás a közoktatásban a kémia tudományban	11
Csernoch Mária: Algoritmus és táblázatkezelés - Tehetséggondozás a közoktatásban az informatika területén	11
Kiss Albert: Kreatív természettudományi tehetséggondozás. Lehetőséges irányok tehetségsegítő pedagógusoknak	10
Péter-Szarka Szilvia: Kreatív klíma – a kreativitást támogató légkör megteremtésének iskolai lehetőségei	10
Turmezeyné Dr. Heller Erika, Dr. Máth János: A zenei írás-olvasási képesség longitudinális vizsgálata 2–8. osztályosok körében	10

KÖNYVEK	olvasta
Kovácsné dr. Nagy Emese: A pedagógushallgatók felkészítése a heterogén csoport kezelésére a komplex instrukciós program segítségével	8
Dr. Máth János: A természettudományos oktatás válsága	8
Kirsch Éva – Dudics Pál – Balogh László: A tehetséggondozás lehetőségei fizikából	7
Bodnár Gabriella – Takács Ildikó – Balogh Ákos: Tehetségmenedzsment a felsőoktatásban	7
Mező Ferenc – Kurucz Győtfő: Az APM – intelligencia-tesztrel kapcsolatos vizsgálati tapasztalatok a Debreceni Egyetem tehetséggondozó programjában	7
Virágné Katona Zsuzsanna: Tehetséggondozó konferencia, 2013. 05.10-11.	7
Damsa Andrei: Szabályok közt, szabadon!	5
János Gordon Győri: International Horizons of Talent Support, I.	5
Demeter József: A Kárpát-medencei tehetséggondozás jó gyakorlatai	5
Harmatiné Olajos Tímea, Pataky Nóra: A lelki egészség személyiségdinamikai kettősségei - kihívások a tehetséggondozásban	5
Martinkó József, Mező Ferenc: A tehetséggondozás halhatatlanja: Harsányi István. Interdiszciplinaritás a tehetséggondozásban	4
Gordon Győri János: International Horizons of Talent Support II	3
Kiss Albert: Az „Esély és Ösztönzés” komplex tehetségsegítő modell-pedagógiai kutatás részeredményei	2
Mező-Sarka-Kormos: Felkészítés tehetségkoordinátori feladatokra	1
dr. Gyarmati Éva A tehetség	1
Bagdy Emőke-Kövi Zsuzsanna-Mirnic Zsuzsa: A tehetség kibontakoztatása	1
Mező Ferenc - Mező Katalin: Kreatív és iskolába jár	1
dr. Buda Mariann: Óriás leszel	1
Czeizel Endre: A művészi tehetség korai felismerése és fejlesztésének pedagógiai kérdései	1
Nagy Jenőné: Tehetségígéretnek gondozásának elmélete és gyakorlata	1

Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége
Tehetséghidak Program

Cím: 1518 Budapest, 112 Pf. 146
Székhely: 1119 Budapest, Mérnök. u 39.
Telefon: +36 (1) 799 7970 Fax: +36 (1) 688 4880
info@tehetseg.hu / www.tehetseg.hu

12. sz. melléklet: A válaszadók által megfogalmazott konkrét fejlesztési javaslatok a blended learning alapú képzéssel kapcsolatban

Fejlesztési javaslatok, ötletek a blended learning alapú képzésekhez kapcsolódóan

Sajnos számomra a helyszín nem volt a legpraktikusabb. Sokszor információ hiányban szenvedtünk, nem kaptunk felvilágosítást a felmerülő problémákról, operatív kérdésekről. A képzést megelőző időszakban az információáramláson lehetne csiszolni.

A személyes találkozók alkalmával már csak gyakorlat egyen, hiszen az elméletből online le is vizsgáztunk.

Nagyon fontosnak tartom a játékoságot, a gyakorlat közeli megközelítést, az újdonságok, innovációk közvetítését.

Egy skype elérhetőséget kellene biztosítani, amin keresztül az otthoni tananyag feldolgozás során lehet kérdezni.

Az SNI tehetségek személyiségfejlődésének segítése. A különböző intelligencia területek összekapcsolása, tevékenységi szinten.

A tananyaghoz kapcsolódó kérdéseket esetleg előre el lehessen küldeni a gyakorlatvezetőnek, aki a gyakorlati órákon már tudna válaszolni ezekre.

Rövidebb, érthetőbb, lényegre törőbb anyag, ami konkrét. Pedagógusnak gyakorlat alapú, 281
élményközpontú anyagra van szüksége, nem unalmas szövegre és előadásokra.

Fölösleges ugyanazt az anyagot, amit elektronikusan is megkapunk, vizsgáztunk is belőle, utána változatlan formában előadókkal is megbeszélni. Inkább gyakorlati, praktikus feladattípusokkal, jó gyakorlatokkal kellene a személyes találkozókra foglalkozni.

A képzésen résztvevő csoport tagjai közötti tájékozódás, az oktatási terület szerint, akkor elkerülhető, hogy az előadó esetleg nem rögtönözne a témával kapcsolatban, mely a nem hozzáértését jelezné.

Gyakorlatorientált e-learning anyagok.

Számomra a MATEHETSZ képzései mindig érdekesek, hasznosak és valóban hatékonyak.

A csoportok olyan módon történő összeállítása, hogy egy alkalommal a hasonló területekről jött érdeklődők hallgassanak egy-egy képzést

Nagyon hasznosnak ítélem meg a képzéseket, de szerintem lehetne egy kicsivel több gyakorlati példa, ötlet, segítség, a tehetséggondozás megvalósításával kapcsolatban is a képzéseken.

Megerősítem, hogy szerintem a blended learning képzés hasznos eleme volt a projektnek.

Több időt kellene szánni a képzésben a gyakorlatban is alkalmazható módszerek elsajátítására.

Régióorientált képzéshelyek Pályázatírást segítő képzések Módszertani újdonságok megosztása Időpontokat a kevésbé terhelte időszakokra helyezni /pl. jan.-febr./

Felmérés tehetségterületekhez kapcsolódóan, milyen képzést igényelnének.

Több gyakorlati képzés. Esetleg elmenni órát látogatni.

Konkrét tehetséggondozó projektek bemutatásán, közzétételén keresztül egymás ötleteiből meríthetnének.

A személyes találkozók alkalmával az információk egyeztetése, pontosítása nagyon hasznos lenne.

Humán, reál, természettudományi és művészeti irányba bontanám szét az általános képzésen túl. Természetesen az összekapcsolódási pontok oktatásával és figyelembe vételével.

Vidékről való utazás miatt kevesebb alkalom, egyszerre hosszabb időtartam a javaslatom.

Jó lenne látni tehetséggondozó iskolák működését belülről, és foglalkozás látogatása is hasznos lenne.

A tananyag elosztása olyan módon, hogy a képzés ideje megnövekedjen, hogy legyen idő mindennek a mély elsajátítására.

Pl. tanulnék technikákat, hogy lehet az osztályfőnöki munkában a gyerekeket jobban megismerni, jobban kommunikálni velük

Az elméleti ismereteket mindig kössék össze gyakorlati kérdésekkel, szakmai bemutatókkal, tanulókkal kapcsolatos foglalkozásokkal, videókkal stb. Inkább a gyakorlat álljon a középpontban.

282

Netes konzultációs lehetőség biztosítása. Pl. Skypon.

Ne szervezzék egymásra a képzéseket. Arra gondolok, hogy ha egy előadó egy adott városban tartja reggel 10:00-tól az oktatást, akkor aznapra ne szervezzék 14:00-tól egy másik városba képzést tartani, mert akkor az elsőre nem marad elég idő.

Hasznos lehetne, ha az e-learninges anyaggal kapcsolatban eljuttathatnánk kérdéseinket a gyakorlati képzést tartó szakemberhez, aki az erre adható válaszokat beépíthetné a képzésbe.

Még több pedagógus bevonása.

Nagyobb összhang legyen az elmélet és a műhelymunka között. A műhelymunka gyakorlati vagy élményalapú legyen

Az időpontok és helyszínek könnyebb követhetősége. Mivel az online jelentkezéskor eltűntek egyes időpontok, pedig lett volna jelentkező. Bizonyos helyszínek hamar beteltek, bizonyosak pedig nem töltődtek fel.

Könnyebb jelentkezés a tanfolyamokra.

KIP módszer alkalmazása különböző tehetségterületeken. Konkrétan a zenében érdekelne.

Több lehetőséget adnék arra, hogy a résztvevők személyes találkozója során lehetőséget kapnának tehetséggondozó munkájuk bemutatására

Az óvónőket külön csoportba tenném, egészen mások a meglátásaik, mint a tanároknak.

Riportok a diákolimpiákon vagy más versenyeken jelentős eredményt elért diákokkal és tanulási módszereikről.

Több szemléltető anyag és leírás

Egy adott képzés után házi feladat adása, amiről valamilyen formában be kell számolni.

Több, személyes gyakorlati megtapasztaláson alapuló képzést szeretnék. Jó lenne, ha az óvodás korosztályra is specializálódhatna egy-egy képzés.

Tanulásszervezési eljárásokhoz kapcsolódó képzéseken szívesen részt vennék.

A hasznos, jó gyakorlatok népszerűsítése, közzététele.

Különböző témák, szakterületek szerinti tehetséggondozó továbbképzések gyakorlatban hasznosítható feladatsorokkal.

Szeretném, ha több gyakorlat lenne az előadások közben.

A kivetített szakmai anyagokhoz és a kapcsolódó szakirodalmakhoz való hozzáférés (akár) helyszíni biztosítása.

Legyen külön képzés a különböző iskolafokokban tanítók számára.

Okvetlenül figyelembe kell venni, hogy a tananyag és a ráfordítható idő arányos legyen (a résztvevők dolgozó emberek) Kicsit idegenkedtem először ettől a képzési formától, de hamar belejöttem. :)

Több lakóhely közeli képzés, esetleg csoportos képzés azonos munkahelyen dolgozóknak! Formáló erőként is hat a pedagógusokra.

Az óvodai tehetséggondozásról szóló képzés érdekelne

Az azonos képzési szinten tanítókat, vagy azonos tehetséggondozó területen dolgozókat kell szerintem egy csoportba rendezni.

A tehetségazonosításhoz kapcsolódó témákat javaslok.

Tetszett a tananyag is, szemlélete is maga a blended forma is. A tesztben volt pár hiba, félreérthető rész, arra kell picit jobban figyelni. Köszönöm!

Látogatás egy-egy intézménybe, ahol gyakorlatban is láthatnánk a "munkát".

Jó lenne, ha a képzési anyagban life videók is lennének, amiket esetleg elemezhetünk. Jó ötlet lenne webes előadások készítése is.

Szívesen hallanék kollégák konkrét tehetséggondozó programjáról, így egymás munkáiból meríthetnénk ötletet.

A képzés gyakorlati része szerintem lehetne hosszabb, melyben a megszerzett elméleti tudást lehetne elmélyíteni

A sport területén is jó lenne ismeretek szerzése a tehetséggondozás területén.

A 2 kontaktnap között gyakorlati feladat elvégzése, amiről számot adunk. Plusz 2 hétben a gyakorlati ismeretek beépítése a saját pedagógiai gyakorlatba - ennek a kísérése, segítése fontos lenne.

Több felkészülési idő legyen az e-learning anyagra

Lehetne olyan gyakorlatokat bemutatniuk, melyek a gyerekek önismeret-, és személyiség fejlesztésére irányulnak. Ebben nem érzem magam elég erősnek.

Legyen szűkebb helyi közösségeknek (városi szint) is helybe hozható

Hálózatos kapcsolat kialakítása A képzés elismertetése más elismert képzésekhez hasonlóan
Legyen előny a tehetséggondozással foglalkozó személy számára a munkahelyén a tevékenység

Egy témához kapcsolódóan az SNI tehetségfejlesztési lehetőségeket is szeretném megismerni

A kritikák ellenére is jónak tartom a képzési lehetőséget. A péntek délutáni időpont nagyon fárasztó az egész heti munka mellett.

Több témakörben is legyen ilyen képzés!

A tehetségek azonosításának tudományos módszertana és annak gyakorlati megvalósítása.

Még több szituációs gyakorlat. Eset megbeszélés, tapasztalatcsere

Bármilyen fejlesztés és online anyag megjelenik a MATEHETSZ oldalán, jó az erről szóló értesítés.

Nagyon jó, ha diákoknak szóló, motiváló, érdekes megoldásokról, távoktató tananyagokról, tesztekéről is értesülünk. (Legutóbb szókincs mérés volt ilyen)

A képzés anyagának folyamatos megjelenítése kivetítőn vagy ppt-n.

Több korosztályt érintő fejlesztési lehetőségek bemutatása. /óvodás, iskolás, speciális stb. külön/

Ezzel a képzési formával meg voltam elégedve, bár még csak most próbáltam először, ezért egyelőre még nincsenek fejlesztési javaslataim.

Több specifikus gyakorlati ismeretet tanítanék.

13. sz. melléklet: A válaszadók által megfogalmazott konkrét fejlesztési javaslatok a képzések vonatkozásában

Több gyakorlati bemutatás legyen.

A képzéshez kapcsolódóan: lakóhelyhez közel lévő oktatással, vagy távoktatással oldanám meg a képzést. Sajnos a pedagógusok leterheltek, délelőttönként kevés képzésen tudunk részt venni, főleg ha több helyen is tanítunk! Így marad a hétvége, amit nehezen áldozunk fel..., de mindent egy cél érdekében..., szóval egy-egy alkalmat szívesen bevállalnék EU-s forrásból!

Még több gyakorlatban jó bevált példát, feladatot szívesen hallanék, néznék.

A meglévő Tehetségpontok jó gyakorlatainak adaptálási lehetőségét finanszíroznám. Pl. Egy másik intézmény több pedagógusa részesülhetne a jó gyakorlatot folytató intézményben elméleti és gyakorlati képzésben. Ezt finanszíroznám anyagilag.

A képzéseket esetleg lehetne mikrotanítás segítségével, jó gyakorlattal bemutatni.

Nagyon jók a kiadványok. Még több konferencia, kihelyezett intézményi képzések hasznosak lennének. Életben kell tartani a pedagógus társadalomban a tehetséggondozás fontosságát.

Több foglalkozáslátogatás beépítése a képzésekbe konzultációs lehetőségekkel

Szükségesnek tartanám pedagógusok részére színvonalas tanulmányi kirándulások szervezését.

Sok dramatikus játékkal kapcsolatos továbbképzésen részt vettem. Hiányolom azonban a nyelvészeti tárgyú továbbképzéseket. Nagyon szívesen jelentkeznék, ha indulna képzés.

Én jónak találom ezt a programot, nekünk nagyon sokat jelentett, javasolnék minél több ovisoknak való pályázatot, programot.

Jobban reklámoznám az iskolákban. Vidéken több képzést tartanék.

Gyakorlati jellegű képzések érdekelnének, ill. azonos képzési fokozaton dolgozó pedagógusok tapasztalatcseréje. Nagyon érdekes, amikor az óvodapedagógusok és tanítónők beszámolnak a munkájukról, ezt őszintén mondom, de ezt nem tudom alkalmazni a saját gyakorlatomban.

Az e-learning képzésekben látom a legnagyobb jövőt.

A MATEHETSZ képzéseire a "Tehetséghidak pályázat" keretében, csoportos képzésre két éve pályázik intézményünk, melyre két éve nem tudunk bekerülni. A tantestület részéről lenne rá igény.

Környezetvédelem, környezettudatosság - vizek védelme, az ivóvíz; kísérletek, kirándulások, vízvizsgálat. A repertoár rendkívül gazdag és alaposan válogatott, igazán nincs is mit hozzátenni.

Lehetne további gyakorlatorientált továbbképzéseket szervezni.

Ami nekem a legnagyobb gondot okozza, hogy a tehetségek azonosításához jó lenne valamiféle (országosan használt) - nem feltétlen egységes - módszereket az iskolák rendelkezésére bocsájtani, akár ilyen projektek keretében.

Ha az iskolának van valami plusz pénzforrása, az hozzá tud jutni a tesztekhez és a kiértékelésükhöz, amelyik iskolának nincs lehetősége, az nem. Voltam korábban tehetségek felismerése témában továbbképzésen, végül a lényeg annyi volt, hogy pszichológustól meg lehet rendelni ilyen vizsgálatokat.

Szívesen néznék egy képzés során szemléltető kisfilmeket.

Több képzésen vettem részt, mindegyik nagyon hasznos volt, és jó útmutató a mindennapi gyakorlati munkához. Ötletem nincs, minden képzés nagyon jól ki volt találva, nagyon jó előadókcal találkoztam! Köszönöm a lehetőséget, hogy ezeken részt vehettem!

Kaphatnánk több anyagot (pl. Feladatsorokat), amelyet közvetlenül használhatunk a tanítás során. Jó lenne mindezt számítógépen, szerkeszthető formában is hozzáférhetővé tenni. Esetleg minden tantárgy versenyének feladatsorához, valamint az érettségi feladatsoraihoz is jó lenne nemcsak pdf formátumban, hanem úgy is hozzáférni, hogy részei könnyen kijelölhetők és másolhatók legyenek! Azt gondolom, ez minden tantárgyból nagy segítség lenne valamennyi tanárnak!

Minél több gyakorlati jellegű feladat legyen a képzéseken.

Nekem ez a képzés nagyon tetszett, sokat tanultam. Hasonlókat képezek el.

Kihelyezett, legalább 30 órás képzések teljes nevelőtestületek részére akár több csoportban, párhuzamosan, tanítás nélküli munkanapokra megszervezve nagyon hatékonyak és a kollégák számára vonzóak lennének még kisebb önrész vállalásával is. Köszönet az eddig nyújtott segítségért!

Adott témakörben tapasztalatcsere, kerekasztal beszélgetés, kötetlen beszélgetések kollégákkal, a témához értő szakemberekkel.

Inkább kevesebb létszámú képzés legyen, sok idő megy el a bemutatkozásokkal. Gyakorlatiasabb képzések, gyakorlatorientált, jó gyakorlatok bemutatása, bátrabb beszélgetés. Az óvodai tehetséggondozás ne legyen hátrány, és ne csak egyféle módszer legyen az üdvöztető. Aki már részt vett ilyen képzéseken, ő is tarthasson képzést.

Nagyon sokrétű, színes program közül válogathatnak a pedagógusok. Tanítóként és nyelvtanárként is nagyon érdekel a tehetséggondozás. A képzések igényesek, jól szervezettek. Esetleg a tájékoztatás lehetne közvetlenebb, hogy minél több pedagógushoz eljusson.

Az elméleti ismeretek mellett minél több gyakorlati feladat megoldására legyen lehetőség. Bevált jó gyakorlatok megismerésére és elsajátítására legyen minél több alkalom.

Előnyben részesíteném az ingyenes, gyakorlatközpontú képzéseket. Alsó tagozatos tanítóként, specializáltan alsó tagozatos tehetséges gyermekekről szóló képzéseken szívesen vennék részt. Fontos lenne, hogy alsó tagozaton a tehetségazonosítás hogyan zajlik.

Megjegyzés: Szülőként vettem részt a képzésen, egyes kérdések nem rám vonatkoztak, de a program azokat üresen hagyva nem engedett tovább.

Az elmélet mellett a gyakorlati képzésre helyezném a hangsúlyt. Jól használható ötletre, módszerekre van szükség. A gyakorlati példákra nagyobb szükség van.

Könnyebben jelentkeznek a kollégák, ha lakóhelyükön, esetleg saját iskolájukban, kihelyezett képzésen vehetnek részt.

A MATEHETSZ képzései magas színvonalúak, nagyszerű előadókkal. Az, hogy egyes képzések után nem kell írásos beszámolót benyújtani, az nagyon jó, mert ebben a rohanó világban a család mellett, a tehetségek fejlesztése mellett nagyon kevés idő marad. Tehát, ha valamit változtatni kellene, az az, hogy ne kelljen írásos beszámolót készíteni, ill. a képzések ingyenesek legyenek.

A képzés szakmai része nagyon jó volt, de a körülmények (pl. tábla hiánya) gondot jelentett. Matematika képzés esetén fontos lenne erre is figyelni.

Mindenképpen gyakorlati, módszertani segítséget várnék.

Nagyon jónak tartanám a csoportos továbbképzések számának növelését.

Az intézmény pedagógusainak együttes, a lehetőségekhez mérten a helyi, speciális helyzethez igazodó továbbképzéseket, tanácsadó beszélgetéseket nagyon hasznosnak gondolom. Gyakorlatorientált, konkrét programokat bemutató továbbképzések. Tehetségazonosításban segítséget nyújtó képzések, de gyakorlattal.

Számomra kicsit nehéz a honlap áttekintése, a keresés.

Intézményünkben sok kolléga vett részt a támogatott képzéseken, amely nagymértékben hozzájárult az egyéni felkészülésükhöz. Csoportos kihelyezett képzésre 1 alkalommal került sor intézményünkben. A kihelyezett intézményi képzések lehetőségének fontosságát szeretném javasolni az elkövetkező időszakban, hiszen ezeken az alkalmakon a nevelőközösség és partnereik közös együttgondolkodását, fejlesztési irányvonal kialakítását segítheti a közös képzés. A kialakított együttműködések (akkreditált tehetségpontok és partnereik) támogatása, lehetőséget teremtve a gyakorlati tapasztalataik bemutatására.

Fontosnak tartanám, ha a MATEHETSZ is képviselné azt az álláspontot, hogy a továbbképzés, a hálózati tudásmegosztás a pedagógus munkájának, így munkaidejének is része, ezért fontos, hogy intézményesített időt biztosítsanak neki erre. Magyarul tudjon elmenni délutánonként egy másik iskolába, egy műhelykonferenciára, egy szakmai (városi, tankerületi szinten) működő közösségben, lehessenek szakmai kapcsolatai. Nagyon értékesnek tartom (bár a legdrágább) az olyan típusú továbbképzéseket, amelyen én is részt vettem, nevezetesen péntek-szombat megvalósuló, más, közeli városban tartott program, ahol

a résztvevők és a programvezető nem sietnek el, hanem a közös vacsora, az esti program, a szállás további közösségteremtő, tanulási lehetőséget biztosít.

MARADJANAK MEG A KÉPZÉSEK, HA LEHET, VÁLTOZATLAN FORMÁBAN. JÓ LENNE, HA MÉG NAGYON SOKSZOR MEGTARTANÁK ŐKET, HOGY MINÉL TÖBB EMBER MUNKÁJA, MÓDSZEREI, ISMERETEI FEJLŐDJENEK ÁLTALUK.

Ebben az évben voltam először MATEHETSZ képzésen, s nagyon elégedett vagyok, s mindent szívok magamba, mint a szivacs. Köszönettel fogadok minden módszert és információt s különösen örülök az olyan képzésnek, ahol van idő a résztvevők által hozott tapasztalatok, problémák elemzésére. KÖSZÖNETTEL, S BÍZVA A KÖVETKEZŐ KÉPZÉSSOROZATBAN VALÓ RÉSZVÉTELEMBEN ERŐT, EGÉSZSÉGET, KITARTÁST KÍVÁNOK ÖNÖKNEK MUNKÁJUKHOZ!

Kérem, hogy helyben megoldható ingyenes képzésekkel segítsék munkánkat. A teljes tantestületünk (8 tagintézmény) nyitott a módszertani kultúra fejlesztésére.

Mivel óvodapedagógus vagyok, kevésnek tartom az óvodás korosztállyal foglalkozó szakmai anyagokat és gyakorlatok bemutatását. Ezekről szívesen olvasnék, hallanék bővebben.

Mindenképpen a gyakorlatra, jó gyakorlatokra kell hangsúlyt fektetni, amit a mindennapokban jól tudunk hasznosítani!

Köszönöm a képzéseken való részvétel lehetőségét. Nagyban hozzájárult pedagógiai munkámban érvényesített tudatos tehetséggondozó tevékenységem kialakításához. Javasolnám a tehetséggondozással kapcsolatos műhelymunkák szervezését.

A képzések során sokkal több konkrét gyakorlati foglalkozásra van szükség. Az elmélet is fontos, de a jó gyakorlatok megosztása, kipróbálása mindennél többet ér. Ezért a képzéseket is gyakorlatiasabb műhelyfoglalkozásokká kell alakítani. Több fiatal kollégát kell megnyerni a tehetséggondozó műhelyek működtetésére. Meg kell tanulniuk a tehetség-felismerés és kiválasztás elemeit. Ezeket akár helyben, az iskolán belül is lehet koordinálni, a tapasztalt kolléga segítségével. Egyébként a MATEHETSZ véleményem szerint nagyon sokat tesz a tehetséggondozásért, ha sikerülne egy elkötelezett szélesebb tanári réteget megszólítaniuk, akkor természetesebben működne mindez.

Úgy tapasztaltam, nagyon sok múlik azon, mennyire támogató a szülő a tanuló fejlesztésében. Az is fontos, ha a szülő nem járatos ebben, nincs kapacitása, vagy nem érdekli annyira a gyerekével történő lehetőségek folyamata, legyen olyan pedagógus, akitől ezt megkaphatja. Szóval, a szülők fejlesztése, ill. érzékenyítése a tudatos tehetségfejlesztés érdekében egy hangsúlyosabb terület lehetne (Kampány, ismeretközlés... beépítése a köztudatba.... majd a keletkező igények fogadása, szelektálása, a valóban tehetséges tanulóknál a szülői tréning vagy információs háló triggerelése.

Hasznosnak tartanám több kihelyezett - helyi, megyei, regionális - hatósugarú továbbképzés megvalósítását. Lehetőséget teremteni a "jó gyakorlatokat" folytató intézmények tapasztalatainak közelebbi megismerésére. Látogatások szervezése tanárok és diákok részére.

Véleményem szerint túl rövidek voltak a képzések, pontosabban több alkalmat igényelt volna egy mélyreható továbbképzés. Persze ezt nehéz megvalósítani, hiszen nagyon különböző profilú intézményeket képviseltünk, más korosztállyal foglalkoztunk, más háttérismereteink voltak. Esetleg egy előzetes felmérést javasolnék, amikor a résztvevők előzetes tudását mérnék fel, esetleg lehetnének így csoportbontások. Illetve nem feltétlen csak a szakirodalomra építenék, hiszen azt elvileg mindenki elolvasta otthon.

A zenei versenyeztetés területén szeretnék jól bevált gyakorlatokat megismerni.

Nagyon örülök, hogy a tehetséges gyerekek is kapnak figyelmet, és segítséget fejlődésükhöz!

Több gyakorlati feladatot kellene beépíteni a képzésbe.

Kihelyezett képzési környezetben végezhető, gyakorlatorientált oktatás a tehetségpontok lehetőségeire építve. Az ingergazdag szakmai környezet segíti az ismeretek bevésoedését, konkrét vizuális élményhez, egyéb tapasztalatokhoz köthetők a tehetséggondozás módszertani vagy kiegészítő tevékenységei. Az egyes intézményeken belül szerveződő programokra érkező, résztvevői visszajelzések a képzőhely fejlesztésére is hatással lehetnek - tudatosítják és pontosítják a jó gyakorlatok újszerű vagy működőképes gyakorlatát.

Nagyon jónak tartom a képzést, amin részt vettem.

A szárazabb, elvontabb elméleti részeket az oktató jó előadásmódjával kompenzálta, személyes példáival tartotta fenn érdeklődésünket. A hálózati kapcsolatok fajtáinál lehetne modellezni a kapcsolatokat (golyók, pálcika) vagy kézfogással az információ áramlást, elakadást. Az E-learning résznél több időt adnék a gyakorlásra. Kissé bizonytalan, hogy egyedül is végig tudnám-e vinni. (Az oktatók sok segítséget adtak, az elmélyítésre kellene több idő.) Ha a résztvevőket érdeklődési kör szerint csoportosítanák (alsó, humán, reál, informatikai tudás), egysíkúbb, de hatékonyabb lehetne a munka.

Olyan képzésekre lenne szükség, ami módszertani segítséget nyújtana a pedagógusoknak a tehetségfejlesztésben.

Folyamatos elméleti képzés és konzultációs lehetőségek. Szívesen hallanék és betekintnék tehetségműhelyek munkájáról, ill. munkájába.

Meglátásom szerint fontos lenne konfliktuskezeléssel is foglalkozni. A tehetséggondozás alapfeltétele az együttműködés. Ez gyakran konfliktusokkal jár. A szakmai viták, társas kapcsolatok konfliktusait alkotóan megoldani nem könnyű. Facilitátor képzésre is szükség volna. Szívesen vennék rész ilyenén magam is!

Több óvodára vonatkoztatható képzést tudnék elképzelni. Egyébként nagyon elégedett vagyok a képzések előadóival, az elméleti és gyakorlati tapasztalatok átadásával, valamint a szervezésekkel. Köszönöm a lehetőséget, hogy részese lehettem - több alkalommal is - az Önök által szervezett programoknak!

Nagyon megnehezíti a mindennapi munkát a tehetségek beazonosítása. Ezzel kapcsolatos gyakorlatban szemléltetett továbbképzések megkönnyítenék a mindennapi gyakorlatot, ezáltal a tehetségek minél előbbi, korai beazonosítását is, ami egy időben elkezdett

tehetséggondozást tesz lehetővé. Nem könnyű az egyes módszerekhez való hozzáférés sem, különösen azoknak, akik nem "lógnak" mindig az interneten. Az egyszerűbb hozzáférés, a mindennapi munkában rejlő lehetőségek megismertetése nagy segítség lenne mindenki számára. Köszönöm!

Hasznosnak tartanám a tehetségműhelyek tevékenységének megtekintését. Bizonyos iskolai látogatásokra gondolok.

Az előadók az intézményekbe menjenek ki, ott a nevelőközösség által kiválasztott témát beszéljék át, és arra az intézményre speciálisan dolgozzák ki a tehetségfejlesztés lehetséges módját.

Általános tapasztalat, hogy az igazán kreatív ötletek és tanácsok, tapasztalat-megosztások inkább az általános iskola alsó tagozatától indulnak. Örömmel venném, ha az óvodai érintettség jobban dominálna, akár sérült gyerekek (pl.: mozgássérült gyerekek) esetében is, akár már 3 éves kortól is. Köszönettel.

Szeretnék több gyakorlati példát és tapasztalatot hallani és látni más intézmények tehetséggondozó munkájáról.

Iskolánk összevont osztályokkal működik, az 1-2. és a 3-4. osztály tanul közösen. Az azonos évfolyamba járók között is differenciálás folyik, hiszen minden gyermek külön személyiség és különböző készségekkel, képességekkel rendelkezik. Az önálló tanulásban nagyon ügyesek, a két évfolyam nagyon szépen dolgozik együtt. Sok kis iskola működik az országban, jó lenne megosztani a tapasztalatokat, az erősségeket, közösen gondolkodni.

290

A szülő-gyermek-pedagógus kapcsolatának fejlesztése, együttműködés lehetőségei a tehetséggondozásban.

A tehetségterületek szerinti képzés jó lenne, így a jó gyakorlatok megismerése is könnyebb lenne. Szükség van rá, mert aki elkötelezett a tehetséggondozás irányában, szívesen együttműködne. Vállalva a költségeket, jó lenne, ha szerveződne "továbbképzés", nem baj, ha nyáron van, sőt!

Lehetőség szerint több ingyenes tanfolyamot kellene szervezni, mert a 7 évenkénti 120 kreditpont teljesítésének kötelezettsége megmaradt, de továbbképzési finanszírozás NINCS. Az ingyenes tanfolyamokra nagyon sokan jelentkeznek, nem lehet bekerülni. A témáját illetően mindenképpen a gyakorlatban használható, "jó gyakorlat"-ot kellene megismertetni másokkal.

Talán kiadványok, feladatgyűjtemények rendelkezésre bocsátása elektronikus formában, interaktív táblákhoz programok

Több gyakorlatra fókuszáló feladatot szeretnék kapni a képzéseken.

Olyan képzésekre van szükség, amelyen gyakorlatban mutatják be azon módszereket, amelyek a tehetségek kibontakoztatását célozzák. Egybe kötve beszélgetéssel, amelyen a tapasztalatokat megoszthatnák a jelenlévők. A tapasztalatcsere nagyon hasznos a pedagógusok részére, mert így jól bevált gyakorlati módszereket ismerhetnek meg és sajátíthatnak el.

Számomra szimpatikusak az e-learninges és kontaktórák keverékű képzések, amiben a legfontosabb számomra: az elméleti részeket nagyon jó iránymutató tananyaggal a magam tempójában sajátíthatom el az időkorlátok keretein belül.

Olyan helyszínekre szervezni a képzést, ahol a tehetséggondozásban "pályakezdő intézmények és pedagógusok" inspirációt kaphatnak a tehetséggondozásban már eredményeket elért adott pedagógusok munkájától. Az a lényeg, megértsük, mindannyian képesek vagyunk a tehetséggondozásra, csak erősen akarnunk kell megismerni, fejlődni. Jónak tartom, hogy önismereti feladatok is voltak a képzésen. Véleményem szerint erre különösen nagy szükség van a magyar pedagógusok körében. Ugyanígy az elfogadással, toleranciával, a kiégés megküzdésével, az érzelmi intelligenciával stb. kapcsolatos feladatoknak helyük és szerepük van ezeken a képzéseken. Örömmel venném, ha a MATEHETSZ szervezne olyan képzést, amely a kollégiumokra vonatkozóan speciális tehetséggondozó módszereket, eszközöket mutatna a kollégiumi nevelőtanároknak munkájukhoz. Tudatosítanám bennük, hogyan tudnak akár "otthonpótlóként" részt venni a tehetséggondozásban.

Segítené a MATEHETSZ képzésein való részvételemet, ha hétvégén lenne rá lehetőségem és a lakóhelyemhez minél közelebb lenne a helyszín.

Nagyon jó tapasztalataim voltak a képzésekkel kapcsolatban. Olyan dolgokkal találkoztam, amit korábban nem ismertem és jól tudtam adaptálni a napi pedagógiai gyakorlatomban. A javaslatom a képzések időpontját illeti. Középiskolában dolgozok és gyakran problémát jelentett, hogy a képzés tanítási napot érintett. Számomra nagy előnyt jelentene, ha a tanév végén, esetleg tanítási szünetben, például egy nyári kurzus keretében is lenne képzés.

A lehetséges képzések (akár fizetősek) szélesebb körű terjesztése, mert nehezen megtalálható vagy elavult lehetőségeket eredményez!

Szeretném, ha az állami gondoskodásban élő gyermekek részére is lennének speciális tehetségfejlesztő pályázatok. Azok megírásának megtanulásához biztosíthatnának képzéseket. Más téma: Ezek a "problémás", sérült gyerekek is kiemelkedőek egy-egy területen, de kitartásuk csekély. Mit tehetünk, hogyan motiválhatjuk Őket a kitartó munkára?

Több gyakorlati bemutató lehetőségének biztosítása, segédanyagok, feladatsorok biztosítása az éves terv elkészítéséhez

Gyakorlati bemutató speciális tehetségterületeken pl. cigánytánc és hagyományápolás - kiadványok, segédanyagok bővítése a fent említett speciális területeken

Több gyakorlati bemutató megtekintésének lehetősége - specializáltabb képzések (mindenki a saját területét ismerje meg alaposabban) - az óvodai tehetséggondozásra lebontott továbbképzések biztosítása

Bölcsődés korú gyerekek tehetség-felismerésének lehetőségeiről való tájékoztatás elméleti és gyakorlati területen

Több gyakorlatorientált, hazai oktatási viszonyok között is jól megvalósítható jó gyakorlat, módszer megismerése.

Óvodáskorban még nem beszélhetünk tehetséggondozásról, csak felismerésről szerintem. Ezért ott a kiemelkedő képességek gondozása lehet a cél. E módszerek érdekesek számomra. Köszönöm.

Az elméleti tananyag helyett minél több gyakorlati tapasztalatot szeretnék szerezni, aktív résztvevőjeként a továbbképzéseknek.

Több, speciálisan óvodapedagógusok számára indított képzéseknek örülnék, jó gyakorlatok bemutatásával.

Létrehoznék egy tehetségbankot, amely anyagilag is hatékonyan segíti a fiatalokat kiteljesedni. Több személyes kapcsolatra lenne szükség.

Speciálisan a kórusneveléssel kapcsolatos továbbképzés érdekelne.

A képzés rendkívül figyelemfelkeltő és fenntartó volt! Az előadás élményszerű, konkrét, új ismereteket adó és meglévő ismereteket felszínre hozó volt. Számtalan ilyen előadáson vennék részt! Szívesen fogadnék speciális zenei képzéseket. További eredményes, sikeres munkát kívánok Önöknek, Isten gazdag áldását kérve!

Kevesebb elmélet és több gyakorlat. Szívesen fogadnánk olyan kollégák beszámolóit, akik speciális módszerekkel érték el kiváló eredményeket. Hasznos lenne a jó gyakorlatokat a helyszínen megismerni, tehetségfejlesztő műhelyfoglalkozások munkájába bepillantást nyerni.

Az elméleti képzéseken túl, minél több gyakorlati bemutató, jó gyakorlatokon való részvételi lehetőségek biztosítása.

Több gyakorlati jellegű képzésen vennék részt szívesen.

A gyakorlatokat és a módszertant részesítem előnybe.

Az e-learning tanfolyamok igen sikeresek, ezeket szorgalmaznám a továbbiakban.

Teljes mértékig elégedett voltam az elméleti és a gyakorlati képzéssel. A helyszín megközelítése, a szállás, étkezés biztosítása jól szervezett, gördülékeny volt. A képzés során többféle intézménytípussal kerültünk egy munkacsoportba, óvoda, általános iskola, zeneiskola, művészeti főiskola. Talán azonos intézménytípusok összekapcsolása során több szakmai, módszertani probléma, ötlet, tapasztalat kerül elő a team munkák során, melyet a nevelő munkába hatékonyabban tudunk hasznosítani.

Szívesen venném, ha lenne kifejezetten a 6-7 éves korosztály életkori sajátosságaihoz igazodó tehetséggondozó tevékenységről szóló képzés.

Az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása területén. A tanév során ez nehezebben megvalósítható. A nyári tehetséggondozó táborokhoz kapcsolódhatnának esetleg ilyen képzési gyakorlatok.

Több gyakorlati műhelymunka. Konkrét tehetségterület.

Köszönjük a képzéseket! Továbbra is pályázunk, ha lesz rá lehetőség. Nem látok fejleszteni valót. Elnézést, ebben nem segíthetek. :) Vagy talán mégis!? Motoszkál egy ideje a fejemben

egy olyan rendszer megvalósítása, ahol egymás jó gyakorlatait (persze a Matehetsz által ellenőrzött) a helyszínen lehetne megnézni. Ehhez törekszünk magunk is a hálózatosítás kapcsán partnerek találására, mégis azt gondolom, hogy erre országosan rálátása mégiscsak a Matehetsznek van. Ennek támogatását pedig ezen képzésekhez hasonlóan lenne jó megoldani. Az eddigi képzések magas színvonalúak, remekül szervezettek voltak, amit ismét csak köszönni tudok. További jó munkát kívánok!

Minél több gyakorlati példával alátámasztva.

Sok tapasztalaton alapuló példák felsorolása. Gyakorlati példák.

Konkrét témakör elemzése, akár eszközhasználati javaslattal, esetleg a megtartott foglalkozásról hozott konkrét tapasztalattal, eredményességgel.

Jó gyakorlatokat folytató, kimagasló szakmai tudással rendelkező kollégák tapasztalatainak elemzése, továbbadása. Tréningek szervezése, ahol kötetlen formában, együtt, egymást segítve szerez tapasztalatokat az érdeklődő résztvevő.

A pedagógusok óraszámát csökkenteni kellene. Sok a felesleges adminisztráció. Kevés idő jut a gyerekekre. Anyagilag is többet kellene juttatni az iskolákban folyó szakmai munkákra, a tehetséges gyerekek támogatására (pl. kiscsoportos foglalkozások, szakkörök támogatása), taneszközök fejlesztésére.

Gyakorlati foglalkozás különböző intézményekben. Megvalósult tehetség-felismerés, gondozás konkrét bemutatása.

Több óvodai képzési lehetőségre volna igény tapasztalataim alapján, illetve egy-egy képzésen fontos volna, hogy magasabb létszámban fogadjanak jelentkezőket.

Intézményünkben továbbra is nagy a pedagógusok érdeklődés a FAT és PAT képzések iránt, javasolnám több óvodai területre fókuszáló képzés indítását, valamint hogy ezeken a képzéseken minél több óvodapedagógus vehessen részt. További munkájukhoz sok sikert kívánok!

Továbbra is tehetséggondozást segítő képzések szervezése a napi gyakorlatban. Milyen módon lehetne igénybe venni pszichológus segítségét, ha az intézmény nem rendelkezik ilyen szakemberrel?

Köszönöm a munkájukat, elégedett vagyok a szakmai háttérrel.

Különböző fejlesztési gyakorlatok, melyek hozzájárulnak a tehetséges tanulók további fejlesztéséhez.

A gyakorlati képzésekre kellene nagyobb hangsúlyt fektetni

Én 36 éve vagyok óvodapedagógus. Mint falun felnőtt gyermeknek, nem jelentett különösen nagy kihívást a népzene szeretete, ismerete. Nálunk mindig szólt a zene és énekelt mindenki, hegedült a nagyapám szóval minden adott volt ahhoz, hogy ezt én természetesnek lássam, érezzem. Az én véleményem, hogy olyan pedagógusokat képezzenek, akik elhivatottak és magas fokon képzettek a tehetséggondozás területén. Érezzék, hogy sok múlik rajtuk! Hogy

tudják felismerni a tehetséges gyerekeket, hogy utat tudjanak mutatni, támogató környezetet biztosítani! Én vallom, hogy minden a pedagóguson múlik az óvodában, vagy az iskolában. A szülői támasz természetesen kell, hogy a gyerekek kiteljesedjenek, de nem minden esetben tartom szükségesnek. A képzésen sok gyakorlati példával, elméleti ismeretekkel szeretnék megismernedni. Lehetőséget adni a véleménycserére, egymás gondolatainak megismerésére. Széles körben tudatosítani MINDENKIVEL, hogy mennyire fontos a tehetséggondozás, hogy minden kisgyermek - óvodára gondolok - tehetséges valamiben. Műhelyeket szeretnék, amelyekben a képzésen résztvevő pedagógusok, szakemberek, együtt játszhatnak, eszelnének ki nagy terveket és azt meg is valósítanák! Ez lehet a tervezőmunka dokumentumai, a gyerekek nyomon követése.

A pályázatok útján megvalósuló, támogatott vagy ingyenes képzések szélesebb körben megvalósíthatóak lehetnek. A rövidebb ideig tartó, intenzív képzések érdeklődésfelkeltőbbek a mi kollektívánkban is. Nagyon jó ötletnek tartom a nevelőtestületi szinten zajló, intézményen belül megvalósuló továbbképzést.

Az intézményemben tapasztaltak szerint érdemes lenne megkülönböztetni a KIEMELKEDŐEN SZORGALMAS és a KÉSZSÉG SZINTEN TEHETSÉGES gyerekeket a tehetséggondozás vonatkozásában. Úgy gondolom, más szemlélet kellene ehhez a két csoporthoz, a jelenlegi rendszerben azonban a "tehetséggondozás" tevékenységi körében együtt kezeljük őket. Szorgalmas és érdeklődő diákok esetében ezáltal azt is tapasztalom, hogy nem feltétlenül fejlődik előnyére és nem bontakoztatja ki a valódi tehetségét, tehát a tehetséggondozás itt kontra-produktív is válhat.

Komplex tehetségterületeket érintő képzés- módszertani modullal, leírással, kézikönyvvel

Az országban több régióban legyen képzés, hogy könnyebben elérhető legyen. A korosztályoknak differenciáltan legyenek a képzések. Engem is több terület érdekel, de óvodai vonatkozásban.

Ami nagyon zavart, hogy az előadás néhány diájának tartalma kapcsán feltett releváns kérdésre nem tudott válaszolni az előadó. Kb. fogalma sem volt róla. Jobb lenne az ilyet elkerülni.

A képzések ne munkaidőben legyenek.

Nagyon örülnénk, ha továbbra is részt vehetnénk a tehetségfejlesztéssel kapcsolatos továbbképzéseken. Évek óta, rendszeresen a tantestületünk több tagja lehetőséget kapott arra, hogy ezeken a színvonalas képzéseken bővítse a tudását. (Génius Program, Tehetségidák Program.) Külön meg szeretnénk köszönni, hogy megfelelő számú jelentkező esetén helyben is megszervezték számunkra a tanfolyamokat. Kiváló előadókat kaptunk és remek, tartalmas szakmai anyagokkal láttak el bennünket. A kollégák minden alkalommal kiemelték azt is, hogy akár helyben, akár más helyszínen az ellátásukról is gondoskodtak. A továbbképzések helyi szervezőjeként köszönettel elmondhatom, hogy a MATEHETSZ munkatársai mindenben maximálisan segítőkészek és rugalmasak voltak. Iskolánk pedagógusainak nagy része az általános háttérismereteket nyújtó képzéseket már elvégezte. Inkább a speciális tehetséggondozó ismereteket nyújtó, ill. a tehetségterületekhez kapcsolódó

képzések iránt érdeklődnének többen. Különösen a napi gyakorlattal kapcsolatos módszertani ismereteket nyújtó képzések vonzanának sok érdeklődőt.

Nehéz bejutni a képzésre: bonyolult a jelentkezés, s azonnal kell jelentkezni!

Fontos lenne, hogy több specifikus, tantárgyra, sőt tananyagra, illetve tantervre lebontott ötlet kerüljön elő a képzéseken!

Aktív kapcsolattartás a tehetségpontokkal.

Nekem akkor hasznosul igazán a továbbképzés, ha az ott hallott feladatanyagot, ötleteket, módszereket begépelem, beillesztem (szkennelve odacsatolom) ahhoz az anyagrészhez, amihez tartozik. Voltam olyan képzésen is az utóbbi 20 évben, amikor erre nem volt időm a képzést követő néhány héten belül, ekkor az ott hallottak nagyobb része feledésbe merült. Tehát valami ilyesmire kellene rávenni a résztvevőket, nem tudom, hogy hogyan. Persze ennek előfeltétele, hogy az órák - de legalább a tehetséggondozás - témakörei egy könnyen bővíthető formában már eleve rendelkezésre álljanak minden résztvevőnél.

Az Országos EGYMI Egyesület harmadik éve szervezi meg a tanulásban és értelmileg akadályozott gyerekeknek a KI MIT TUD-ot. Területi selejtezőket szervezünk, majd továbbjutnak a tanulók a kiskörösi országos döntőre. A MATEHETSZ munkatársai egyszer megnézhetnének egy ilyen döntőt, és akkor válik igazán nyilvánvalóvá, hogy a gyógypedagógusoknak mennyi munkája lehet egy ilyen produkció létrehozásában. Ezeknek a gyógypedagógusoknak nagy része nem vett részt semmiféle tehetségfejlesztő képzésen. Mégis annyira kreatívak, hogy ösztönösen tudják, hogyan kell a legjobbat kihozni egy sérült gyermekből, hogyan kell megtalálni azt, amiben Ő a LEGJOBB. Ennek a KI MIT TUD-nak az is a célja, hogy az integrációban tanuló sajátos nevelési igényű tanuló is eljusson egy ilyen versenyre, megmérettesse magát, és sikerélményhez jusson. Mégis nagyon alacsony az ilyen gyerekek részvétele ezeken a versenyeken, pedig a nevezési lapokat egyenesen a KLIK vezetők kapták meg, hogy továbbítsák azt a hozzájuk tartozó iskolákhoz. Kérem Önöket, hogy segítsenek abban, hogy minél több sajátos nevelési igényű tanulóban felfedezzék a kollégák a bennük rejlő tehetséget. Velük is lehet, és kell foglalkozni!

Több gyakorlati részt tennék bele, hogy ötletelhessünk, kipróbált gyakorlati példákat vihessünk a mindennapi óráink színesítésére.

Ne szűnjenek meg a képzések! Még láttam a kínálatban több olyat, amin szeretnék részt venni, de eddig időhiány miatt nem sikerült. Nagyon sokat jelentettek szakmai szempontból, illetve a kollégákkal való kapcsolattartás szempontjából is.

Távoktatásos képzéssel, hosszabb időre elosztva a tananyagot, a 3 napot 1 távoktatás - 1 kontaktnap - 1 nap távoktatássá alakítva azoknál a képzéseknél, ahol 3 napig ppt-s előadások szerepelnek. Ezt otthon is lehetne önállóan feldolgozni. A tréningjellegű képzések maradhatnának 3 naposak.

Kihelyezett képzések - olyan intézmények pedagógusai számára is elérhetőek legyenek a képzések, amelyek nem tehetségpontok, (még) nem regisztráltak

A tehetségműhelyek vezetése a különböző területeken gyakorlati példákkal illusztrálva, videofilmekkel tarkítva. Aki a napi gyakorlatban van, beszámolót tartana az eredményekről, sikerekről, kudarcokról, problémákról, annak megoldásairól.

Gyakorlatiasabb képzéseket várunk. Sokszor sok volt az elmélet, kevés a konkrét gyakorlat.

A képzés során, több gyakorlatorientált, a tanítás során alkalmazható feladatok megismerése.

A hálózatosodást segítő pályázati lehetőségek sokat lendíthetnek ezen a területen.

Több gyakorlati jellegű képzést elképzelhetőnek tartok. Fontosak az elméleti jellegű képzések is, de több bemutató, gyakorlati képzés is beépíthető lenne.

Az előadók menjenek az intézményekbe továbbképzéseket tartani.

Mivel még kevés a tapasztalatom, én minden jó gyakorlatra, képzésre nyitott vagyok a tapasztalatszerzés érdekében, újszerű javaslatom nincs.

Köszönöm a részvétel lehetőségét. Javaslatom műhelymunkában megvalósuló tapasztalat- és tudásátadásra lenne.

Azt a néhány, tehetséggondozással kapcsolatos továbbképzést, amin sikerült részt vennem, nagyon jól megszervezték. Számos képzésnek részese voltam már, és a MATEHETSZ továbbképzésein mindig rengeteg elméleti és gyakorlati ismerettel lettem gazdagabb. Nekem nincsenek fejlesztési javaslataim.

Két tanítási nyelvű általános iskolák számára képzések. Online tanfolyamok.

Jól bevált módszerek tárházának bemutatása.

Az elvégzett képzés rendkívül magas színvonalú volt, ezért szeretném, ha óvodai területen több ilyen indulna, és az ezekre bejutó óvodapedagógusok számát növelni lehetne. További munkájukhoz sok sikert kívánok!

A jó gyakorlatok átvételének lehetőségét a nyári tehetséggondozó táborokkal össze lehetne kapcsolni. A tanév közben erre kevesebb idő jut.

Gyakorlatban hasznosítható, módszerek, jó gyakorlatok bemutatása.

Továbbra is tartsák meg a már jól bevált gyakorlati példákkal alá támasztott oktatást! Köszönöm!

Elégedett voltam a képzéssel. Érdekes feladatokat kellett megoldani, az előadó nagyon felkészült volt. Ezt a színvonalat lehetne továbbra is tartani.

Több kihelyezett képzés megszervezése

Több műhelymunka és gyakorlat a képzések során.

A kapcsolattartás fontos. Ha modul rendszerben valósulnak meg a képzések, akkor bizonyos modulokat ki lehessen hagyni, ha a képződő úgy érzi, annak követelményeit már teljesítette.

Online képzések. Több ciklusból álló képzés. Egy blokk elméleti alapozás után egy blokk szakmai megvalósítás, újabb blokk elméleti és tulajdonképpen váltakozva az elméleti - gyakorlati ismeretek megszerzése.

Ilyen pedagógus leterhelés mellett a tehetséggondozás teljesen a háttérbe fog szorulni, hiszen az a kis időnk ebben a tanévben a felzárkóztatásra fordítódott. Mivel alsóban 8-16 óráig szinte benn vagyunk a készenléti helyettesítések miatt, az öröm pedagógia eltűnt. Önmagunkkal próbáljuk a lépést tartani és fizikailag talpon maradni. Megoldás lehetne, ha több órakedvezményt kapnának erre a célra a pedagógusok, hiszen ha a differenciált foglalkozásokra ez megoldható, erre miért nem?

Több speciális, azaz adott szakterületre, szakterületekre kiterjedő képzés szükségességét látom (külön matematikai-logikai, zenei, mozgáskultúrával, nyelvi adottságokkal stb. kapcsolatos képzések). Kevesebb elméleti alapozás, több gyakorlati alkalmazást tartalmazó képzés.

Intézményekben kihelyezett képzések lehetőségének biztosítása nagyobb arányban. Megvalósult jó gyakorlatok bemutatásával "gazdagított" képzés.

Először is hálás szívvel köszönöm, hogy részt vehettem a képzéseken, hogy olvashatom a könyveket (még csak a töredékét annak, ami érdekel), s hogy kíváncsiak a véleményemre. Könyvtárosként "másállapot" a tehetséggondozás. Jó lenne, ha nem csak a pedagógusok/iskolák/óvodák lennének a képzések során a fókuszban, hanem a különböző egyesületek, civil szervezetek, könyvtárak is, ahol végeznek tehetséggondozó munkát. Hosszasan lehetne sorolni, hogy miben más a mi munkánk, miben mások a lehetőségeink a tehetséggondozás terén. Nem jobb, vagy rosszabb - más. S néha ez a másság még több lehetőséget nyújt nekünk, mint azt sokan gondolnák. Ezeket a lehetőségeket lehetne feltérképezni, átadni a jól bevált gyakorlatokat. Munkájukhoz sok sikert, örömet és kitartást kívánok!

A problémás, nehezen kezelhető tanulók tehetséggondozása, a motiválásuk okoz nehézséget. Hogyan vonhatók be azok a tanulók, akik számára nem a tanulás, nem a tudás az érték (nem az általunk elismert tudás)? A gyakorlati megközelítések érdekelnének.

Elégedett voltam ezzel a képzésszervezéssel.

A leendő képzésben számomra fontos, hogy illeszteni tudjam a családomhoz és a munkámhoz. Ezért ha a hétvégékre lenne ütemezve, akkor könnyedebben tudnám tervezni a hétköznapihoz. A képzés után, a tanultak nyomán követésével - esettanulmánnyal- sokkal jobban mélyülhetne a megszerzett elméleti ismeret, melyet csoportos konzultációkon lehetne prezentálni.

Csak egy tanfolyamon vettem részt, így a kerek egész munkát nem látom sajnos. De mindenképp eredményes, jól felépített szervezést láthattam.

A specifikus képzéseket erősíteném, például a művészetek terén.

A képzéseket mindenképpen meg kell őrizni. Be kell vonni a tudományegyetemek, kutatóintézetek szakembereit, és a tehetséges egyetemistákat is. A képzéseket az ország

különböző területeire kell kiterjeszteni és az iskolákat és a tanárokat személyesen kell megszólítani.

Nagyon tetszettek a képzési körülmények, az új összefüggések, gondolatébresztők, információk előadóktól, kollégáktól. Minél több gyakorlati ötletet, konkrét megvalósításukat, lépésekre bontva tudnám beépíteni a munkámba.

Kollégiumi területre vonatkozóan - nem AJP-s kollégiumok és kollégiumpedagógusai számára - jó lenne bővíteni a képzési kínálatot. A köznevelési kollégiumok nagy része nem részese az Arany János Programnak. Véleményem szerint szükség lenne kiemelt figyelmet fordítani ezekre az intézményekre és segíteni kellene tehetséggondozó tevékenységük megújítását.

A képzéseket régiós vagy megyei szinten szervezve, akár bentlakás nélkül is megvalósíthatnák. Egy-egy nagyobb intézményben közös képzést is szervezhetnének a tehetséggondozásban érintett pedagógusoknak.

Olyan képzéseken veszünk részt szívesen a kollégáimmal, amely minimális elméleti háttér ismertetése után gyakorlatban mutat be módszereket. Ezek a módszerek utána könnyen átvehetők, a csoportjainkra, osztályainkra, tantárgyainkra vonatkozóan átalakíthatóak. Igazi segítséget az ilyen képzések nyújtanak!

Köszönöm a segítséget, a szervezést és a lehetőséget. Várom a terveiket.

Az azonos képzési szinten tanító pedagógusoknak, vagy az azonos tehetségterületen tanító pedagógusoknak tartott képzések szerintem hatékonyabbak, több a közös pont, közös probléma.

Szerintem ez egy jó működő rendszer: képzési lehetőségek, pályázatok, szakirodalom rendezvények stb. Továbbra is hasonló színvonalon folytassák tevékenységüket!

Minél több gyakorlati képzést, műhelymunkát építsenek a képzéseikbe.

A képzésben is jó lenne az elmélet és gyakorlat összhangja.

Szakmai, módszertani előadások, gyakorlatok, kísérletek további szervezése, folytatása, megtartása.

Néhány népszerűbb képzés kihelyezése Budapestről regionális helyszínekre a könnyebb elérhetőség végett.

Több bemutató foglalkozás, melyet szakmai megbeszélés követ.

Tehetséggondozás nem egyszemélyes tevékenység, sajnos a képzésen nem tud "tömegesen" részt venni a tantestület, így elaprózik a sok tudás.

Szívesen vennék részt "gyakorló" tanároknak szervezett versenyen, melyben a gyerekek feladatait kellene nagyrészt (az ő tudásszintjükön) megoldani. Pl.: téglalap területének felső határa, ha a kerület 60 cm (8. osztályosoknak nem probléma, de mi van, ha 6. osztályosok szintjén kell megoldanunk). Remélem érthetően írtam le! Tehát sok-sok feladat és

mindegyikhez egy-egy évfolyam, amely ismeretére alapozva lehet csak a feladatokat megoldanunk.

Ha lenne teljesen speciális (zeneiskolai hangszerek szerinti) gyakorlati jellegű (bemutató órák) képzés, megpróbálnék rá elmenni.

A jelenlegi rendszer nagyon jól felépített és hatékonyan működő. Kívülről nem látok olyan területet, ami fejlesztésre szorulna. Állandó visszajelzésre épül a MATEHETSZ tevékenysége, ami lehetővé teszi egyrészt a korrekciót, másrészt a fejlesztést is.

Nagyon jó előadókat hallhattam a képzés során, hasznos ismereteket közvetítettek. Kulturált légkörben folytak a színvonalas előadások. Az előadók elismert szakemberek voltak. Pl.: Róka Sándor, Gyarmati Andrea. Jó volt, hogy csak néhány hétvégére koncentráltak, szállást is biztosítottak, így tényleg oda tudtam figyelni. Hasznos volt, hogy megkaptuk az előadás anyagát írott formában. Csak így érdemes folytatni továbbra is! Köszönöm, hogy részt vehettem ezeken a továbbképzéseken!

A képzések során lehetőségem volt megismerni azt az új szemléletet, ami mentorként tekint a tehetséggondozó tanárra. A pedagógus életpályamodell azonban nincs összhangban az általam tanult definíciókkal, az az érzésem, mintha a program kidolgozói fontos ismeretek híján lennének. Szerintem ideje lenne "egy malomban őről". Én az OFI munkatársai számára szerveznék olyan rendezvényeket, amelyen megismernék a MATEHETSZ munkáját.

Széleskörű terjesztése.

Tehetségterületenként jó gyakorlatok megismerése. Gyakorlati példák, módszerek a tehetséggondozásban.

Eredményes, sikeres, gyakorló kollégák napi gyakorlati munkájának a megismerése, bemutatása, a saját iskolájában kapott lehetőségeinek a megismerése érdekes lehet!

Az egyes megvalósított projektötletek nagyobb rendszerét valósítanám meg. Pl: egy iskola, egy szervezet tevékenysége épüljön fel algoritmikusan az egyes tevékenységtől a tehetségpont, TT-ig. Az egyes pályázati elemeket akkor érhesse el, ha teljesítette az előző szintet. Rendszert kellene alkotnia a tehetségfejlesztésnek.

Inkább a gyakorlatban már bevált ötletekből kellene bővebb merítést adni, illetve a továbbképzéseken, tanfolyamokon kellő időt kellene szánni arra, hogy egy adott témakörben mindenki elmondhassa, bemutathassa a saját jól bevált gyakorlatát.

Több gyakorlati foglalkozás, esetleg óralátogatások

Óvodás gyermekeknek bevált jó gyakorlatok megismerése

Több alkalommal voltam már konferencián, továbbképzésen és azt tapasztaltam, hogy többnyire az iskolára jellemző példák, lehetőségek szerepeltek. Az óvoda csak említés szintjén szerepelt. Jó lenne olyan képzés, ami kizárólag az óvodás gyerekek tehetséggondozásával, gyakorlati útmutatóval, fejlesztőprogramokkal foglalkozik. Köszönöm a figyelmet.

Nagyobb hangsúly a gyakorlati képzésekre, tréningekre. Persze nem árt tisztázni néha, hogy mit is értünk ma tehetségen?

A már tehetségpontokként működő intézmények koordinátorai egymás közötti jó gyakorlatok megosztása, különböző intézménytípusoknak. /óvoda, általános iskola, középiskola.../ A képzéseken kevesebb létszámmal lehetne részt venni, nem 20-25 fővel, persze ez függ a témától és az órák számától is. Az óvodáskor előtti tehetséggondozás, mint lehetőség, szülőknek!

Több gyakorlattal egybekötött képzés.

Sok gyakorlatorientált képzésre van szükség, sok-sok példával, a mindennapi életben jól használható gyakorlatokkal, hazavihető, használható anyagokkal.

A tehetségeket meg kell mutatni (versenyek), arra el kellene jutni (pénz és idő). Tehetséggondozáshoz sok idő kell, az iskola támogatása, a Klikk támogatása. Ezen javítani kellene.

Csak olyan képzéseket tartok hasznosnak, amelyet alkalmazni tudunk a mindennapi tanítás során. Tehát a bevált gyakorlatok a legjobbak, ezeket lenne jó minél többet megismerni.

Óvodában dolgozom, ezért az óvodáskorú gyermekek számára kidolgozott fejlesztési javaslatok érdekelnének. Köszönettel.

Több képzés indítása, más megyékben is kihelyezve pl. Baranya. Szakvizsga indítása a tehetséggondozásból akár e- learninggel, ha már rendelkezik szakvizsgával.

Esetleg lehetne több képzés SNI és BTMN tanulók tehetséggondozásáról.

Kevéssé látok bele a munkájukba, de érzékelem, hogy hasznosan és elhivatottan dolgoznak. Nincsenek további ötleteim, megbízom szakmai tevékenységükben.

Lehetne még konkrétabban, egy-egy területet közelebbről vizsgálni. Számomra a képző-iparművész terület érdekes. Különböző korosztállyal foglalkozó művésztanárok tapasztalatait szívesen meghallgatnám példákkal, munkákkal illusztrálva, egy-egy gyerek fejlődési ívét megfigyelve.

Hasznosnak tartom matematikatanárként és tehetséggondozóként a konkrét, matematikai témájú képzéseket (Katz, Róka, Pintér-Kiss_Kubátov, Ábrahám-Mike-Schultz). Sajnálom, hogy egyéb programok miatt csak egyiken tudtam részt venni, szívesen meghallgatnám a másik hármat is, vagy hasonlókat. Jó ötletnek tartom az e-learning alkalmazását, költségkímélés céljából.

Gyakorlatban alkalmazható tanácsok, segítség. Elérhető feladatbank.

Minél több gyakorlati példa, jelenlevők saját szakmai tapasztalatai pro és kontra.

Teljes mértékben meg vagyok elégedve a képzéseket tartó szakemberek felkészültségével, a programok megszervezésével és lebonyolításával, személy szerint jobban preferálom a hét közben megtartott képzéseket.

A képzések területi eloszlása, időpontja.

Sok gyermek tehetséges, ezért nagyon fontos a tehetséggondozás. Örülök, hogy a tanfolyamon rész vehettem. Többször tarthatnának óvodákban előadásokat. Köszönettel

Korábban több alkalom és lehetőség nyílt tantestületi szintű képzésekre. Egy ilyen mi is megpályáztunk, de nem nyertünk végül támogatást. A képzéseket sokszor nem pedagógus munkakörben alkalmazottak tartják. Ilyen vonatkozásban érdekes lenne gyakorló, például bónuszbóna pedagógusok gyakorlati bemutatói.

Ahol a gyakorlatot mutatják be, olyan képzések érdekelnének.

Azzal a továbbképzéssel, amin mi vettünk részt, nagyon meg voltunk elégedve. Rengeteg segítséget kaptunk a mindennapi munkánkhoz, minden felmerülő kérdésünkre (használható!) választ kaptunk. Más továbbképzésükön személy szerint nem vettem részt, de kolléganőktől jó véleményeket hallottam. Mivel más képzésükön még nem vettem részt, konkrét fejlesztési javaslatom nincs az Önök számára. Én a "Látható hangok" foglalkozásait tartottam a csoportomban, a gyerekek nagyon szerették. Érdekelne zenei tehetséggondozással kapcsolatos képzési lehetőség.

Szívesen hallottam volna többet a tehetségígéretek gondozó műhelyek gyakorlati tapasztalatairól.

Jó gyakorlat megmutatása. Az óvodában megvalósítható gyakorlati képzés. A gyerekek fejlődését mérő eszközök megbeszélése, nyomon követés módszerei

Több gyakorlati példát, jó gyakorlatot várnék.

A tehetséggondozó műhelyek programjának részletes ismertetése - bemutatók

Köszönöm a kihelyezett tantestületi képzést.

Több jó gyakorlati tapasztalatot és ötletet várok a képzéstől, melyet a napi munkámban hasznosíthatok.

Szívesen fogadnék gyakorlati példákat a tehetséges gyermekekkel való foglalkozásra.

A DEVIÁNS SZEMÉLYISÉGRE HATÓ TERÁPIKUS MŰVÉSZETI ÉS MÁS FOGLALKOZÁSOK A NORMÁL ISKOLÁKBA ILLETVE AZ ÁLLAMI GONDOZÁSBAN, GYERMEKVÉDELEMBEN ÉLŐ GYEREKEKRE, FIATALOKRÁ. EZEK TAPASZTALATAI!

Egyelőre csak ismerkedem ezzel a területtel, de más végzettségem (tanító) végett fokozottabban nyitott vagyok erre a témakörre.

Gyakorlatorientált, tapasztalatok megosztása, módszertani támogatás

Több figyelem és energia kellene a szociális intézményekre. Speciálisan rájuk kellene programokat kiírni. Hiszen nem iskolai szinten és formában működnek.

Köszönöm a sok segítséget. Sok sikert kívánok mindenkinek ehhez a munkához. Nekem már nem sok lehetőségem van a nyugdíjig, de mindenkinek kívánom, hogy érjen el olyan sok sikert a tehetséggondozásban, mint aminek én örülhettem az elmúlt évek során.

A gyakorlatorientált képzéseket tartom jónak, a működő "jó gyakorlatok" bemutatása, megismerése az elsődleges fontosságú számomra.

Óvodai területekre fókuszáló témánkénti specializálódó csoportos képzés.

Jó gyakorlatok, nemzetközi tapasztalatok bemutatása.

Nagyon kedvelem a hírleveleket, azokból tájékozodom a lehetőségekről, tevékenységekről. Kissé elszomorít, hogy az óvodai tehetségfelismerő tevékenységgel, gyakorlattal kapcsolatban alig van információ. Három évvel ezelőtt volt még lehetőség óvodáknak is bekapcsolódni tehetségpályázatokba (innen a 3 éves gyakorlat, tapasztalat), ami az elmúlt évben már nem volt biztosított. Pedig sokat számít az, hogy a szunnyadó képességeket valaki(k) felkarolja(ák).

Sok, gyakorlatorientált képzésre van szükség, ahol a mindennapokban használható konkrét anyagokkal térhet vissza az ember a munkájához.

A jelentkezhető képzésekről - ha e- mailt kapnánk a folyamat megindulása előtt -, kollégákat is be tudnánk vonni, ha őket érintő terület kerül meghirdetésre, mint egy propagációs tevékenységet fejthetnénk ki intézményünkön belül, népszerűsítve a programot!

Gyakorlati tevékenység a képzéseken. Módszertani ötletek adása különböző fejlesztési területekhez

Szakmai kirándulás, ahol meg is nézhetnénk a jó gyakorlatot. Nagyon fontos, hogy mindez hogyan illeszkedik az iskola életébe, milyen gyerekek járnak oda, milyen a szülői háttér, milyen a kollégák viszonya az újdonságokhoz.

A gyakorlati megvalósítást kell látniuk a pedagógusoknak.

Jó lenne, ha legalább az útiköltséget tudná a szervezet biztosítani, például a büfé helyett. A 100 km-en túl lakó emberek részére nagy segítség lenne. Megyénként lehetne 1 összekötő ember, aki koordinálná a feladatokat, sokkal hasznosabb lehetne a munkánk, többen részt vehetnének.

Szívesen fogadnék olyan kiadványokat, amelyekben korosztályonként, tantárgyanként (pl. matematika), a tanagyaghoz kapcsolódóan lennének gondolkodtató, fejtető, feladatok, amelyeket a differenciált óravezetés mellett, kooperatív tanulásszervezés keretén belül fel lehetne használni. Köszönöm a hozzászólási lehetőséget!

A képzések területeit ajánlják föl és a nagyobb intézményekben helyben szervezzék meg a képzést. Esetleg kisebb települések bevonásával is.

HASZNOSNAK TARTANÁM A TEHETSÉGGONDOZÁS FOLYAMATÁT BEMUTATÓ KÉPZÉSI FORMÁT, A TEHETSÉGAZONOSÍTÁS MÓDSZEREIN KERESZTÜL A DÚSÍTÓ, GAZDAGÍTÓ PROGRAMOK MÓDSZERTANÁNAK BEMUTATÁSÁT.

Több olyan képzés legyen, ami gyakorlatra épül.

Továbbképzések kiírásában megjelölni a "szinteket", azaz az alapkritériumokat sokkal árnyaltabban (pl. kezdő-haladó), illetve speciális tématerületeket (nem általános, elméleti alapokat).

Szívesen írnék hegedű-tanulmányt, kialakult gyakorlatomnak megfelelően, Különösen bevált "Iskola" hátrányos helyzetű tanulók tanítására.

Most voltam egy 3 napos képzésen Budapesten, ami nagyon elnyerte a tetszésemet. Szívesen vennék részt további ilyen jellegű képzéseken, kérem, értesítsenek, amennyiben van rá lehetőség.

Mindenképpen gyakorlati helyszínen való képzés, megfigyeléssel, gyakorlatelemzéssel, tehetséggondozással foglalkozók tapasztalatainak meghallgatásával, nehézségek megosztására is gondolok.

Azonos szakterületű szaktanárok közös képzése

Elégedett vagyok a MATEHETSZ szakmai ismeretével, köszönjük a munkájukat, melyek a mi munkánkat segíti.

Sok gyakorlati módszerre van szüksége az óvodapedagógusoknak, hogy a mindennapi játék során fejlesszék a gyermekeket. Fontos, hogy ki tudják használni a gyermekek spontán érdeklődését és ez csak akkor lehetséges, ha sok fajta ismeretük és módszerük van a tarsolyukban. Egy óvodapedagógusnak több szakterületeken kell, hogy ismerjen jó fejlesztő lehetőségeket, minden nevelési és tanulási területen, ami az óvodában előfordul: matek, társadalom és ember, ének-zene, drámapedagógia, vizuális nevelés stb. Úgy érzem, az óvodapedagógusnak átfogó fejlesztő tudással kell rendelkeznie. Ehhez kell, hogy megkapja a segítséget, a jó módszereket.

A MATEHETSZ rendkívül sok lehetőséget, képzést, programot, ötletet ad minden tehetségfejlesztő kollégának, elsősorban nem fejlesztési javaslatom lenne, hanem szeretném a régen jól bevált lehetőségeket újra feleleveníteni, például nagy rendezvények esetében jelentős segítséget nyújtott a Tehetségnap megrendezésének előadói tiszteletdíjának és vendéglátásának támogatása. 2011-ben a VII. Országos Ádám Jenő Dalverseny Tehetségnapját segítették az előadó tiszteletdíjának biztosításával, a vendégfogadás anyagi támogatásának átvállalásával, a résztvevő szakemberek lehetőségeinek szélesítésével. Valószínűleg a MATEHETSZ lehetőségei is szűkültek, a VIII. Országos Ádám Jenő Dalversenyen Thurmezeyné Dr. Heller Erika előadót kaphattuk meg központi segítséggel, mely jelentős támogatás volt számunkra, de a három évvel korábban nálunk járt vendégek emlegették az előző vendéglátás színvonalát, amit mi Tehetségpontként nem tudtunk biztosítani számunkra. Kérnénk azonban, hogy gyakrabban tegyék lehetővé, hogy egy egész Tantestület kapjon az iskola területén képzési lehetőséget, így egységesen mindenki ugyanazt hallja, és közösen tudjuk felhasználni a hallottakat, látottakat. Jelentős segítségként ítéljük meg a MATEHETSZ két évvel ezelőtti hangszerpályázatát, melyen Kiváló Tehetségpontok vehettek részt, két magas minőségű hangszer sikerült nyernünk, melyet tanítványaink azóta is sikerrel használnak. Javasolnám a 104/2015. (IV. 23.) Korm. rendelethez kapcsolódóan,

hogy a Kiváló Tehetségpontok kaphassanak külön kiemelt pályázati lehetőségeket, mert úgy gondolom, hogy eddigi munkájukkal rászolgáltak erre. Hiányoljuk, hogy a KIR most készülő TÁMOP 3.1.10-11/1-2012-0001 - „Helyi oktatásirányítás fejlesztése” elnevezésű kiemelt projekt keretében kitöltendő statisztikában legyen értékelhető, pozitívként feltüntethető a "Tehetségpont", "Akkreditált Tehetségpont", "Kiváló Tehetségpont" elnyert cím. A Nemzeti Köznevelésről szóló törvény 1. § így fogalmaz: "Kiemelt célja a nevelés - oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetséggondozás." Jó lenne, ha érvényesülhetne ez az alapelv, a tehetséggondozás konkrét elismerésében.

Gyakorlatias képzéseket, játékokat szeretnék elsajátítani, amit a mindennapokban tudok használni egy-egy kollégiumi foglalkozáson. Közös jó gyakorlat megtekintése, műhelymunkában beszélgetés a látottakról. Olyan linkek, honlapok ajánlása, amelyek segítik a tájékozódást a legújabb módszerekben.

A kérdőívből is kiderült, hogy a "Képzőművész tehetségek gondozása" elnevezésű továbbképzésben vettem részt. Nagyon jónak tartottam, jól képzett, szakmailag jól felkészült, hiteles előadók tartották. Művészeti iskolában is tanítok, tehát szívesen fogadnám, ha a nagy múlttal rendelkező képzőművészettel foglalkozó iskolák továbbra is megjelenének, és átadnák tapasztalataikat.

Bóbita tehetségműhelyünkben a zenei nevelést a népi gyermekjátékokra, a magyar néptánc elemeire alapozom. Ezzel kapcsolatban szívesen vennék részt továbbképzésen.

Örömmel fogadnám, ha a tehetséggondozó képzéseken a gazdagító programok mellett a hétköznapiak során megvalósítható tehetséggondozásra is fókuszálnának. Az óvodai foglalkozásokon, az iskolában a tanórák alatti differenciáló gyakorlatot, az egyéni fejlesztési terv készítését szívesen elemezném, tovább fejleszteném az eredményes munkához.